

Betrokkenheid van de ouders bij de school om de prestaties van de leerlingen te verhogen

IO1 - Bewijsherziening over mentormodellen om kansarme ouders te betrekken bij het onderwijs van hun kinderen

IO4 - Mentors' Managers Training Course - Handleiding voor Mentors' Managers Cursus

Inhoudsopgave

IO1 - Bewijsherziening over mentormodellen om kansarme ouders te betrekken bij het onderwijs van hun kinderen	1
1. 1. Over het PARENT'R'US project	5
2. Inleiding	6
3. <i>Cursusprogramma voor Train Mentor Managers</i>	7
3.1 Beoogd publiek	7
3.2 Trefwoorden en Woordenlijst.....	7
3.3 Taal van instructie	8
3.4 Levering van de cursus	8
3.5 Doelstellingen.....	8
3.6 Leerresultaten	8
3.7 Cursusinhoud	10
3.8 Leerinspanning	11
3.9 Leermethoden.....	12
3.10 Beoordelingsmethode.....	13
3.11 Referenties	13
3.12 Gedragscode	13
I. Inleiding tot PARENT'R'US	14
Sessieplan	14
Activiteiten	14
II. Communicatie	20
Sessieplan	20
Activiteiten	21
III. Veerkracht.....	38
Sessieplan	38
Activiteiten	39
IV. Groepsmanagement	62
Sessieplan	62
Activiteiten	62
V. Conflictbeheersing.....	79
Sessieplan	79
Activiteiten	80
VI. Bewustwording van de ontwikkeling van het kind	88
Sessieplan	88
Activiteiten	127
VII. Ouderlijke betrokkenheid.....	141
Sessieplan	141
Persoonlijke activiteiten	142
Online activiteiten.....	155
VIII. Emotionele Inlichtingen.....	178

Sessieplan	178
Persoonlijke activiteiten	179
Online activiteiten.....	189
IX. Mentorschapslevering.....	193
Sessieplan	193
Activiteiten	200
X. Systemisch bewustzijn	205
Sessieplan	205
Activiteiten	216

Cursusprogramma

Partners

Asociația Centrul de Cercetare și Formare a Universității de Nord Baia Mare - CCF

Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

Scoala Gimnaziala Simion Barnutiu

Stichting Internationale Ouders Alliantie

BAGázs

Amadora Inova

Aproximar, CRL

Igaxes

Auteurs

APROXIMAR, Cooperativa de Solidariedade Social, CRL:

Patrícia Gonçalves

Joana Portugal

Tiago Leitão

Stichting International Parents Alliance:

Judit Horgas

Eszter Salamon

Coördinator van het project

Asociația Centrul de Cercetare și Formare a Universității de Nord Baia Mare - CCF Contactpersoon:

Mihaela Pinteș-Traian (Projectmanager)

E-mail: accfunbm@yahoo.com

Adres: str. Dr. Victor Babeș, nr.1, Maramureș

Medewerkers

Alle partners

Publicatiedatum

mei 2020

www.parentrus.eu

Dit project is gefinancierd met steun van de Europese Commissie, in het kader van het E+ programma. Deze publicatie geeft alleen de mening van de auteur weer en de Commissie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

1. Over het PARENT'R'US project

Het project "De betrokkenheid van de schoolouder om de leerling prestaties te verhogen" (PARENT'R'US) is een driejarig project dat wordt gefinancierd door het Erasmus+ programma van de Europese Unie en dat een partnerschap van 8 non-profit organisaties uit heel Europa tot stand brengt. Het PARENT'R'US project heeft als doel een holistisch model/aanpak te gebruiken om gezins-, school- en gemeenschap gerelateerde factoren met elkaar te verbinden. De belangrijkste doelstellingen van het project zijn gezinnen en kinderen in achtergestelde situaties.

Het project voorziet in de oprichting van een mentorschapskursus die gericht is op ouders, leerkrachten en belangrijke opvoeders uit de gemeenschap.

Binnen het PARENT'R'US-model zijn er drie hoofdrollen:

- Mentor managers (voornamelijk leraren, maatschappelijk werkers, psychologen, enz.)
- Mentoren (ouders die meer betrokken zullen zijn bij de academische prestaties en het welzijn van hun kinderen op school)
- Mentees (achtergestelde ouders die niet of minder betrokken zijn bij de academische prestaties en het welzijn van hun kinderen op school).

Het partnerschap zal de geplande activiteiten leveren op basis van het concept van mentorschap als een ontwikkelingsgerichte relatie tussen een minder ervaren persoon (mentee) en een meer ervaren persoon - de mentor (Jacobi, 1991; Kram, 1985; Rhodos, 2005). Het is een unieke, eigenzinnige relatie die gekenmerkt wordt door een emotionele band tussen mentor en mentee, waarbij de mentor de mentee begeleiding en nieuwe leermogelijkheden biedt (DuBois en Karcher, 2005; Eby, Rhodos en Allen, 2007). Een mentorrelatie is ook een vorm van het bieden van een veilige omgeving voor zelfonderzoek, reflectie en zelfexpressie aan alle deelnemers in het proces.

De doelstellingen van het PARENT'R'US project zijn:

- a. het ontwikkelen van innovatieve en multidisciplinaire benaderingen om de betrokkenheid van de ouders te versterken, voortbouwend op de lessen die zijn getrokken uit de MOMIE, MEGAN en MPATH-projecten op het gebied van mentorschap en de Includ-ED, FamilyEduNet en ELICIT+ projecten op het gebied van de betrokkenheid van ouders, de participatie van studenten en hun actief burgerschap;
- b. het identificeren van een geschikt profiel en competenties die nodig zijn om mentorprogramma's binnen scholen, ouderorganisaties en/of lokale verenigingen te ondersteunen of uit te voeren;
- c. het ontwerpen van een mentormodel om de opvoedingsvaardigheden te verbeteren, namelijk van ouders die zich minder of niet bezighouden met het schoolleven van hun kinderen;
- d. het ontwerpen van een mentormodel om de competenties van de leerkracht te verbeteren met het oog op de betrokkenheid en empowerment van de ouders in het schoolleven van de kinderen;
- e. het leveren van een verzameling van hulpmiddelen voor het ouderschaps-mentoring voor ouders, scholen, toezichthoudende/financierende organisatie van school- en gemeenschapsorganisaties.

2. Inleiding

Het PARENT'R'US project richt zich op:

- I. Het helpen van achtergestelde ouders doormiddel van hulpmiddelen , om de betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs van hun kinderen te vergemakkelijken.*
- II. Verbetering van de relatie tussen gezinnen met een achtergestelde achtergrond, school en andere belanghebbenden in de gemeenschap.*

Een bewijsoverzicht van studies over de betrokkenheid van ouders bij de scholing van hun kinderen stelt ons in staat om tot de conclusie te komen dat er zowel aan de ouderlijke als aan de schoolzijde van de vergelijking complexiteiten ontstaan.

Volgens de conclusies van het eindrapport van Intellectual Output 1 (IO1) hebben de mentorprogramma's bewezen een zeer effectief instrument te zijn voor het betrekken van ouders, omdat het kan inspelen op de individuele behoeften van elk gezin en het feit dat elk van hen hulp nodig heeft bij iets anders, en het doet dat in een vorm waarin de partijen gelijk zijn, waarbij wordt gewerkt aan een gemeenschappelijk doel: het welzijn van het kind.

In deze zin besloten de partners een trainingsprogramma voor Mentor Managers te ontwikkelen, om hen in staat te stellen en hun vaardigheden te ontwikkelen (de vaardigheden die zijn opgenomen in de Zelfevaluatietool voor Mentor Managers - IO2) om hun rol van het managen van een mentorproces effectief uit te voeren. Dit document - een Cursuscursus voor Mentor Managers' Training - werd ontworpen nadat het competentieprofiel van de Mentor Managers was ontwikkeld.

De cursus die volgens het curriculum is ontworpen, zal een gevarieerde online training zijn, inclusief oefening in groepsvorm, face-to-face training en simulaties. De oefeningen in groepsvorm zullen de nadruk leggen op en focussen op het doel van 'peer learning' activiteiten (leren van elkaar) en zal proberen het vermogen van mentormanagers te verbeteren om continue verbeterings- en schaalbaarheidsprocessen en -activiteiten uit te voeren.

3. *Cursusprogramma voor Train Mentor Managers*

Volgens de bevindingen van MOMIE, MEGAN en MPATH moet een mentormanager over verschillende competenties beschikken om een succesvolle manager te zijn en de gewenste doelen te bereiken, zowel voor de leerlingen als voor het mentorprogramma als geheel. Daarom richtten we ons op de competenties die in deze projecten werden geïdentificeerd en werden gevalideerd in twee verschillende evaluatieprocessen. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van trainingservaringen met eerder door Stichting IPA ontwikkelde curricula die gerelateerd zijn aan de specifieke onderwerpen: opvoeding, ouderbetrokkenheid op school en betrokkenheid bij het leren van kinderen voor betere leerresultaten.

Het ontwikkelde Curriculum werd ook door IO1 - een bewijsoverzicht over Mentorschapsmodellen en het betrekken van achtergestelde ouders bij het onderwijs van hun kinderen - geïnformeerd.

3.1 *Beoogd publiek*

Deze opleiding is bedoeld voor professionals met een educatieve achtergrond of een opleiding in de pedagogie, maar zij hoeven niet per se leraren te zijn van beroep.

3.2 *Trefwoorden en Woordenlijst*

Mentor manager; Mentor; Mentee; Engagement; Lifelong learning; Peer support; Competence

Mentor manager: een persoon die een enigszins administratieve rol speelt bij het begeleiden en ondersteunen van mentoren. Ze dienen ook als back-up mentoren voor alle mentees (<http://isep.due.uci.edu/wp-content/uploads/sites/23/2017/03/2017-2018-ISEP-Mentor-Coordinator-Job-Descriptions.pdf>).

Mentor: een persoon die een minder ervaren persoon begeleidt door vertrouwen op te bouwen en positief gedrag te modelleren. Volgens het Oxford Dictionary is deze persoon een "ervaren en vertrouwde adviseur" (https://www2.mmu.ac.uk/media/mmuacuk/content/documents/human-resources/a-z/guidance-procedures-and-handbooks/Mentoring_Guidelines.pdf); <https://www.oycp.com/MentorTraining/3/m3.html>).

Mentee: een persoon die wordt ondersteund door een mentor.

Engagement: uitgenodigd worden om iets te co-construeren om nieuwe manieren te vinden die beter passen bij alle actoren (Woordenboekdefinitie: het feit dat je ergens bij betrokken bent (in: <https://dictionary.cambridge.org/pt/dicionario/ingles/engagement>))

Peer support: interventies die voortbouwen op de capaciteit van individuen die een uitdagende situatie hebben meegemaakt om anderen adequaat te ondersteunen bij het omgaan met een soortgelijke situatie. Door empathisch te luisteren, hun ervaringen te delen en suggesties te doen op basis van hun eigen ervaring, zijn deze mensen bijzonder goed in staat om anderen in een vergelijkbare situatie te helpen.

Levenslang leren: "het levenslang, vrijwillig en zelfmotiverend nastreven van kennis om persoonlijke of professionele redenen. Het algemene doel van leren is het verbeteren van kennis, vaardigheden en competenties. (in: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Lifelong_learning).

Competentie: het bewezen vermogen om kennis, vaardigheden en persoonlijke, sociale en/of methodologische vaardigheden te gebruiken, in werk- of studiesituaties en in professionele en persoonlijke ontwikkeling. (Europees kwalificatiekader, EQF).

3.3 Taal van het onderwijs

Engels; Hongaars; Portugees; Roemeens en Spaans. (De opleiding zal ook in het Nederlands beschikbaar zijn, maar niet worden uitgevoerd)

3.4 Levering van de cursus

De training heeft een object-gebaseerd leerontwerp, wat betekent dat de training kan worden aangepast aan de behoeften van landen en trainingsgroepen - op basis van de resultaten van de zelfevaluatie - door het aanbieden van een portfolio van leermateriaal, sessieplannen en trainingsactiviteiten die met flexibiliteit kunnen worden gebruikt. Daarom kunnen aanbieders van opleidingen gemakkelijk trainingen configureren in termen van lengte/duur van f2f/online-sessies of te gebruiken leermateriaal, op basis van wat leerlingen al weten of vaardigheden die ze al hebben.

- F2f-sessies zullen dienen om betrokkenheid te creëren en zich te richten op het verduidelijken van theoretische kennis, debatten en het delen van ervaringen, en vooral op praktische oefeningen zoals rollenspel en groepsdynamische oefeningen (reële situatie/niet-verwachte situatie). Managers zullen ook contact hebben met mogelijke mentors/mentees en f2f-sessies zullen de gelegenheid bieden om zorgen over leerkrachten, ouders en leerlingen te delen. Het zal ook dienen als een opsporingspunt voor aspiranten van mentormanagers die de peer-mentors niet genoeg respecteren en accepteren om te voorkomen dat ze geen geschikte managers hebben.
- Online sessies bieden de mogelijkheid om dieper in te gaan op de inhoud en voor online conferenties;

3.5 Doelstellingen

- Het verschaffen van kennis op het gebied van mentorschapsprocessen, vooral met ouders als mentoren en leerlingen, zodat de leerlingen zich beter kunnen engageren en meer met de school kunnen samenwerken;
- Het ontwikkelen of verbeteren van de noodzakelijke competenties voor het beheer van een mentorschapsproces, het inspelen op de behoeften en problemen van mentoren en leerlingen;
- Het verschaffen van kennis over goede praktijken om vervolgens toe te kunnen passen in het mentorschapsproces.

3.6 Leerresultaten

De competenties die in het PARENT'R'US Mentor Manager Competence Profile zijn gedefinieerd, bieden een kader voor de identificatie van de leerresultaten voor de opleiding. Zo biedt de opleiding de mogelijkheid om de in het Competentieprofiel vermelde competenties te ontwikkelen die als de belangrijkste worden beschouwd om te ontwikkelen. Daartoe zullen de cursisten tegen het einde van de opleiding in staat zijn het volgende te doen:

- Begrijp de impact van culturele verschillen op de communicatie.
- Erken het belang van verbale en non-verbale communicatie en verschillende communicatiestijlen.
- Zich bewust zijn van hun eigen potentieel en middelen, manieren om een traumatische situatie actief te overwinnen, hardnekkig, flexibel en gemotiveerd zijn, met een hoog niveau van eigenwaarde en zelfverzekerdheid.
- Beheer verschillende mensen en hun houdingen en meningen tegelijkertijd, om een groep gemotiveerd en comfortabel te houden om zich uit te drukken;
- Het herkennen en diagnosticeren van het ontstaan van mogelijke conflicten en beheer/onderhandel ze op een constructieve manier, waarbij u actief luistert naar anderen en niet alleen naar de inhoud, maar ook naar de gevoelens en emoties die erbij betrokken zijn.
- Begrijpen en zich bewust zijn van de basisprincipes van de hersen- en cognitieve ontwikkeling, de daarmee samenhangende behoeften en de impact van stress en trauma's op de ontwikkeling van het kind.
- Begrijp en implementeer het verschil tussen de betrokkenheid van de ouders en de betrokkenheid van de ouders.
- Verbeteren van de samenwerking tussen ouders en school en ondersteunen van de training, empowerment, mentoring en coaching van leerkrachten en schoolleiders voor een betere betrokkenheid van de ouders.
- Begrijp het belang van emotionele intelligentie dimensies in mentorschap.
- Herkennen en bewust zijn van opvoedingsstijlen.
- Zorg voor vertrouwelijkheid en geef authentiek advies aan mentoren, en geef voldoende ondersteuning voor een mentorprogramma.
- Erken de omvang en de beperkingen van de rol van de mentor en help zo duidelijke grenzen en beperkingen in de mentor-mentee relatie vast te stellen.
- De ecologische/systemische benadering van de individuele ontwikkeling en het belang van de educatieve context te begrijpen en deze te promoten als een positieve invloed op het leven van de leerlingen.

3.7 Cursusinhoud

Module	Inhoud
I. INLEIDING TOT PARENT'R'US	<p>Waar het PARENT'R'US project over gaat</p> <p>Wat het PARENT'R'US-model nastreeft: resultaten en gevolgen</p> <p>Wie de doelgroepen zijn: Mentor Managers, Mentors en Mentees</p>
II. COMMUNICATIE	<p>Verbale en non-verbale communicatie (stemtoon, gezichtsuitdrukkingen, gebaren, lichaamstaal, oogcontact, kleden)</p> <p>Mondelinge en schriftelijke communicatie</p> <p>Communicatiebarrières</p> <p>Cultureel diversiteitsbewustzijn</p>
III. VEERKRACHT	<p>Bewustwording van persoonlijke mogelijkheden en middelen</p> <p>Interne en externe focus van de controle</p> <p>Het belang van zelfzorg en positieve coping strategieën</p> <p>Strategieën om anderen te helpen bij het vinden van alternatieve/positieve gedachten</p>
IV. GROEPSMANAGEMENT	<p>De rol van Mentor Managers in een groep</p> <p>Voordelen en uitdagingen van het werken met groepen</p> <p>Hoe hou je een groep gemotiveerd: strategieën en groepsdynamiek</p> <p>Effectief werken met een groep: regels en voorwaarden</p>
V. CONFLICTBEHEERSING	<p>Oorsprong van en niveaus waarop conflicten kunnen ontstaan</p> <p>Positief vs. negatief conflict</p> <p>Stressmanagement en onderhandelingsvaardigheden/technieken</p> <p>Strategieën om met conflicten om te gaan</p>
VI. BEWUSTWORDING VAN DE ONTWIKKELING VAN HET KIND	<p>Grondbeginselen van de ontwikkeling van het kind: hersenen, cognitieve en sociaal-culturele ontwikkeling</p> <p>Ontwikkelingsstadia van een kind</p> <p>Ontwikkelingsbehoeften en de link met leerondersteuning</p> <p>Wat is een trauma, de impact ervan en hoe er mee om te gaan?</p>
VII. OUDERLIJKE BETROKKENHEID	<p>Wat is betrokkenheid van de ouders versus betrokkenheid van de ouders</p> <p>Ouderschapstijlen (autoritair, gezaghebbend, permissief en nalatig)</p> <p>Samenwerken: thuisverantwoordelijkheden vs. schoolverantwoordelijkheden</p> <p>Participatieve en democratische processen</p>

	Innovatieve verbindingen tussen thuis en school: verbetering van de samenwerking tussen ouders en school
VIII. EMOTIONELE INTELLIGENTIE	Wat emotionele intelligentie (EI) is Domeinen van EI: zelfbewustzijn, zelfmanagement, sociaal bewustzijn en sociale/relatiemanagement
IX. MENTORSCHAPSLEVERING	Concept van mentorschap en de rol/verantwoordelijkheden van de Mentor Managers PARENT'R'US mentorprogramma Beperkingen en grenzen "Do's en Don'ts" Evaluatie- en beoordelingsmethoden en -instrumenten
X. SYSTEMISCH BEWUSTZIJN	Ecologische/systemische benadering: interacties tussen mensen en verschillende contexten Concept van onderwijs en de bevordering ervan als een positieve invloed op het leven van de Mentee

3.8 Leerinspanning

De minimale leerinspanning is 35 uur, inclusief online toegang tot theorie, klassikale training/ praktijksessies en eindevaluatie.

De verdeling van de uren tussen face-to-face (f2f) en online kan worden aangepast aan het profiel en de behoeften van de lerende (bv. ervaringsniveau of beroepskennis). Hier is een voorgesteld tijdsplan:

Modules / Inhoud	Soort sessie	Uren		
		F2f	Online	Totaal
I. INLEIDING TOT PARENT'R'US		-	0,5h	0,5h
II. COMMUNICATIE		2h	1h	3h
III. RESILIËNTIE		2h	1h	3h
IV. GROEPSMANAGEMENT		2h	1h	3h
V. CONFLICTHANTERING		3h	1h	4h
VI. BEWUSTWORDING VAN DE ONTWIKKELING VAN KINDEREN		2h	1,5h	3,5h
VII. OUDERLIJKE BETROKKENHEID		4h	1,5h	5,5h
VIII. EMOTIONELE INTELLIGENTIE		3h	1h	4h

IX. BEGELEIDING BIJ DE LEVERING	4h	1,5h	5,5h
X. SYSTEMISCH BEWUSTZIJN	2h	1h	3h
TOTAAL	24h	11h	35h

3.9 Leermethoden

Tijdens f2f-sessies wordt de betrokkenheid bij het programma vastgesteld, worden relevante concepten die online worden geïntroduceerd ondersteund door praktijkvoorbeelden en worden leerlingen aangemoedigd om hun ervaringen te delen. Discussie op basis van praktijkvoorbeelden zal ook plaatsvinden met behulp van casestudy's, rollenspellen en andere boeiende instrumenten.

Binnen het PARENT'R'US e-learning platform kunnen leerlingen lesmateriaal vinden zoals presentaties, activiteiten, quizen, onderzoekspapers en andere relevante publicaties. Leerlingen kunnen gevraagd worden om schriftelijke opdrachten uit te voeren om hun algemene begrip van de kernconcepten te beoordelen.

3.10 Beoordelingsmethode

Het evaluatieproces is gebaseerd op drie activiteiten die de algemene resultaten van de activiteiten evalueren (f2f en online sessies):

- 1. Zelfevaluatie van de competenties (voor en na de opleiding), volgens het profiel van de mentormanagers en hun perceptie van de verworven vaardigheden, uitgevoerd vóór, onmiddellijk na en zes maanden na de opleiding (om de impact te meten) - op basis van de Intellectuele Output. 2. De evaluatie van de competenties (voor en na de opleiding);
- Evaluatie van de training vanuit het perspectief van de leerling en de trainer, met betrekking tot de logistiek, de inhoud, de administratieve ondersteuning en het totale leerproces;
- Effectbeoordeling om de voordelen van de training te identificeren voor de manier waarop leerlingen een mentorschapsproces beheren, niet alleen op basis van hun zelfevaluatie van competenties, maar ook rekening houdend met wat leerlingen ervaren als prestaties die zijn afgeleid van de training.

Het opleidingscertificaat wordt uitgereikt aan de deelnemers die ten minste 80% van de trainingssessies bijwonen en die de online opdrachten op tijd afronden als onderdeel van het overeengekomen leerplan.

Er zal ook een evaluatie van de implementatie van het mentorschapsproces plaatsvinden, volgens wat is voorzien in het mentorschapsschema dat is voorgesteld in het PARENT'R'US-project.

3.11 Referenties

PARENT'R'US (2018). Projectaanvraag.

PARENT'R'US (2019). Bewijsherziening over mentormodellen om kansarme ouders te betrekken bij het onderwijs van hun kinderen.

PARENT'R'US (2019). Zelfbeoordelingstool voor Mentor Managers.

3.12 Gedragscode

Het is de bedoeling dat de leerlingen regelmatig de sessies bijwonen en op tijd komen. F2f-participatie is noodzakelijk om de leerresultaten te verbeteren.

I. Inleiding tot PARENT'R'US

Sessieplan

Training: Mentor Managers Training

Module: Inleiding tot PARENT'R'US		Trainer:
Sessie nr.: 1	Duur: 30 min.	Datum:
Algemene doelstellingen:	Dit is de eerste module die in de opleiding (1 online sessie) wordt gegeven, waar we de algemene beschrijving van het PARENT'R'US initiatief willen presenteren. Deze module is een belangrijke eerste stap van de training waarbij de deelnemers het belang van een mentormodel voor de betrokkenheid van de ouders kunnen begrijpen.	
Leerresultaten:	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht in het doel en de producten die zijn ontwikkeld in het PARENT'R'US project. • Inzicht in de rol van een mentor manager in het PARENT'R'US model en het proces van het project.	
Methodes:	Online	
Inhoud:	<ul style="list-style-type: none"> • Waar het PARENT'R'US project over gaat, • Wat het PARENT'R'US-model nastreeft: resultaten en effecten, • Wie zijn de doelgroepen? Managers, Mentors en Mentees	

Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
30'	Online module "Inleiding tot PARENT'R'US"	<ul style="list-style-type: none"> • computer • internetverbinding • Power Point presentatie "Mentoring Delivery"

Activiteiten

Inhoud (PPT)

Dia 1:

Inleiding tot PARENT'R'US.

Dia 2:

Eindtermen van deze module

Doel: Dit is een inleidende module, waarbij we u een overzicht willen geven van het PARENT'R'US initiatief. We geloven dat dit een belangrijke eerste stap is in deze opleiding om voor iedereen op één lijn te zitten en het belang van een mentormodel in het ouderlijk engagement te begrijpen.

Eindtermen - Aan het einde van deze module kunt u dit doen:

1. Begrijp het doel en de producten die zijn ontwikkeld in het PARENT'R'US project
2. Begrijp wat uw rol is en hoe het mentorschapsproces in dit project werkt

Dia 3:

In deze module zullen we het hebben over:

Waar het PARENT'R'US project over gaat...

Wat het PARENT'R'US-model nastreeft: resultaten en gevolgen

Wie zijn de doelgroepen? Managers, Mentors en Mentees

Dia 4:

Waar het PARENT'R'US project over gaat...

Dia 5:

Waar het PARENT'R'US project over gaat...

Tijdslijn

- Begin: September 2018
- Einde: Augustus 2021

Toepassingsgebied

- Programma: Erasmus+
- Kernactie 2: Samenwerking voor innovatie en uitwisseling van goede praktijken: Strategische partnerschappen voor het schoolonderwijs

Dia 6:

PARENT'R'US: Doel

Het bevorderen en versterken van de vaardigheden van ouders en voogden in het onderwijs, om een effectieve betrokkenheid van de ouders te bereiken die een pad naar succes op school en het welzijn van kinderen en jongeren genereert.

Het ontwikkelen van een holistische aanpak door middel van een Mentorprogramma

Dia 7:

PARENT'R'US Partnership

Roemenië

- Asociația Centrul de Cercetare și Formare a Universității de Nord Baia Mare (Promotor)
- Școala Gimnazială Simion Barnutiu
- Universitatea Tehnică Cluj-Napoca

Portugal

- Aproximar, CRL

- Amadora Inova

Hongarije

- BAGázs
- AKG

Spanje

- Igaxes

Nederland

- Stichting Internationale Ouders Alliantie

Dia 8:

Wat het PARENT'R'US-model nastreeft: resultaten en gevolgen

Dia 9:

Doelstellingen

Meervoudige ouders in staat stellen zich bezig te houden met het onderwijs van hun kinderen.
Versterking van de dialoog tussen kinderen en gezinnen en scholen en andere gemeenschapsorganisaties

Dia 10:

Specifieke doelstellingen

Ouders/voogden bewust maken van de impact van hun betrokkenheid bij het schooltraject van hun kinderen

Het creëren van een schoolomgeving die het succes op school en het welzijn van kinderen en jongeren bevordert

Versterking van de communicatie en het delen van informatie tussen ouders/voogden met minder mogelijkheden, leerkrachten en gemeenschapsorganisaties

Het mobiliseren van zeer betrokken en toegewijde ouders/voogden bij schoolactiviteiten voor sociale integratie

Dia 11:

Intellectuele output

Producten die werden en zijn ontwikkeld door het PARENT'R'US project:

IO1: Systematisch onderzoek van bewijsmateriaal over mentorprogramma's om kansarme ouders te betrekken bij het onderwijs van hun kinderen.

IO2 + IO3: Zelfbeoordelingstool voor Mentor Managers en voor Mentoren

IO4 + IO5: Mentorprogramma voor Ouderbetrokkenheid: cursussen voor het opleiden van Mentormanagers en Mentoren.

IO6: Mentorschapsmodel voor de betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs

IO7: Toolkit voor ouderschapsbewustzijn

Dia 12:

IO1 - Systematisch bewijsonderzoek naar mentorprogramma's om kansarme ouders te betrekken bij het onderwijs van hun kinderen.

Het doel is het identificeren van onderzoeksgegevens over de invloed van het gezin op het leren van hun kinderen (met de nadruk op achtergestelde ouders), waarbij een overzicht wordt gemaakt van bestaande projecten die betrekking hebben op de betrokkenheid van de ouders bij de schoolprestaties.

Het is bedoeld om informatie te verstrekken over:

Wat niet bekend of moeilijk te implementeren is

De beschikbare gegevens over mentorschap voor ouders met meerdere problemen en de invloed van het gezin op het leren van studenten

Dia 13:

IO2 en IO3 - Zelfbeoordelingstool voor Mentor Managers en voor Mentoren

Ontwikkeling van een zelfevaluatie-instrument, zowel voor Mentor Managers als voor Mentoren.

Het helpen van mentormanagers en mentoren om hun bewustzijn van hun eigen vaardigheden en kennis over een mentorproces te vergroten

Het zelfevaluatie-instrument is gebaseerd op

Ervaring met andere projecten in het verleden (meer informatie vinden, zoeken naar MOMIE-, MEGAN- en MPATH-projecten)

Opleidingservaring

Bevindingen van het IO1 - Systematisch bewijsonderzoek

Dia 14:

IO4 en IO5 - Mentoring for Parental Engagement: de cursus om Mentor Managers en Mentors op te leiden.

Persoonlijke training

Online training (alleen voor managers)

Praktijkgemeenschappen

Simulaties

Persoonlijke training

"Denk buiten de kaders"

Reële situatie/niet-verwachte situatie

Rechtstreeks contact hebben met mogelijke mentors/mentees

Het delen van zorgen met leraren, ouders en leerlingen

Online training

Diep in de inhoud gaan

Online conferentie

Alleen voor Mentor Managers

Dia 15:

IO6 - Mentorschapsmodel voor ouderlijke betrokkenheid

Ouders

Leraren

Gemeenschap

Ontwikkeling van een model dat het mogelijk maakt de samenwerking tussen thuis en de school en de betrokkenheid van de ouders te verbeteren.

Verwachte inhoud van het model

- ❖ Inleiding tot het project en het PARENT'R'US Mentorschapsprogramma
- ❖ De pijlers en fundamenten van het model
- ❖ Veranderingstheorie van het model
- ❖ Methodiek en structuur van het model
- ❖ Gids voor de uitvoering
- ❖ Project als casestudy
- ❖ Ondersteuning, training en begeleiding van mentoren
- ❖ Evaluatie
- ❖ Mentorschapstools
- ❖ FAQ's en advies

Dia 16:

IO7 – Ouder betrokkenheids middelen

De Parental Engagement Awareness Toolkit heeft als doel om consistente ondersteuning te bieden aan diegenen die bereid zijn om zich bezig te houden met projectreplicatie, maar met de noodzaak om voorbereidende activiteiten uit te voeren voor de bewustwording van de gemeenschap.

Het zal gericht zijn op:

- Beleidsmakers
- Schoolhoofden
- Leraren
- Ouders
- Gemeenschap / NGO-spelers

Gebruikers vinden er tips, hulpmiddelen en casestudy's om ouders en andere belanghebbenden te betrekken.

Dia 17:

Wie zijn de doelgroepen: mentormanagers, mentoren en leerlingen?

Dia 18:

Doelgroep

Mentee:

Ouders/voogden en kinderen/jongeren in kwetsbare situaties: migranten, mensen met weinig of geen kwalificaties en/of zwakke economische middelen

Mentor:

Ouders die zich meer bezighouden met school- en gemeenschapsonderwijs (bijv. NGO's, verenigingen, vrijwilligersgroepen)

Mentor manager:

Professionals met een onderwijsachtergrond/opleiding in de pedagogie

Dia 19:

Doelgroep

Professionals met een achtergrond/opleiding in de pedagogie

DIT IS WAAROM JE HIER BENT!

Maar we zullen later meer vertellen over uw rol in het mentorschapsproces.

Controleer Module IX. Mentorschapslevering

Schuif 20:

PARENT'R'US Website

Dit is de link voor de PARENT'R'US website:

<https://www.parentrus.eu/>

Hier vindt u informatie over het project en de producten die kunnen worden gedownload.

II. Communicatie

Sessieplan

Training: COMMUNICATIEMODULE VOOR MENTORMANAGERS

Module: Communicatie		Trainer:
Sessie nr:	Duur: 120 f2f, 60 online	Datum:
Algemene doelstellingen:	Inzicht in het belang van communicatie, het aanleren van nieuwe methoden.	
Leerresultaten:	Deelnemers leren over verschillende communicatieve methoden.	
Methodes:	Spelletjes en discussies.	
Inhoud:	<ul style="list-style-type: none"> - Verbale en non-verbale communicatie (stem, gelaatsuitdrukkingen, gebaren, lichaamstaal, oogcontact, kleden) - Mondelinge en schriftelijke communicatie - Communicatiebarrières - Cultureel diversiteitsbewustzijn 	

Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
5'	Inchecken	-
10'	Actief luisteren	-
15'	Wie ben ik?	kaartjes, wasknijpers
15'	Rollenspel	situatiekaarten
15'	Foto's	foto's
20'	Persoonlijk in kaart brengen	grote vellen papier, kleurmarkering
15'	Opinie lijn	verklaringen
10'	Magisch bos	-

15'	Oogst	flip-over, doosje lucifers, glas water
-----	-------	--

Activiteiten

COMMUNICATIEMODULE VOOR MENTORMANAGERS

Deze module bestaat uit 120 minuten persoonlijke training en 60 minuten online training.

De nadruk ligt op de volgende inhoud:

- Verbale en non-verbale communicatie (stem, gelaatsuitdrukkingen, gebaren, lichaamstaal, oogcontact, kleden)
- Mondelinge en schriftelijke communicatie
- Communicatiebarrières
- Cultureel diversiteitsbewustzijn

De activiteiten van de face to face training zijn genummerd, omdat de training gepland was met een volgorde in het achterhoofd. Het is belangrijk om de volgorde te volgen, maar de trainer kan bepaalde wijzigingen aanbrengen, waardoor de training wordt aangepast aan de behoeften van de deelnemers.

Als bepaalde activiteiten bijvoorbeeld langer duren dan gepland, kan de trainer een of meer van de volgende activiteiten overslaan:

3. Wie ben ik? (15 minuten)
6. Persoonlijke in kaart brengen (20 minuten)
8. Magisch bos (10 minuten)

De trainer moet deze keuzes tijdens de training maken en zich aanpassen aan de situatie, maar het is erg belangrijk om voldoende tijd te laten voor de laatste oefening: de oogst. Ook moet de training beginnen met een kort ijs brekend, stimulerend spel, en het is ook aan te raden om na de pauze een soortgelijk spel te doen tijdens de module.

Het is de taak van de trainer om te herkennen of een van de deelnemers twijfelachtige overtuigingen heeft over de basiswaarden van het project of niet geschikt is voor hun taak. In dat geval moet de trainer een aantekening maken en verder informeren (bijvoorbeeld tijdens een persoonlijk gesprek).

De trainer moet ook het online materiaal lezen om voorbereid te zijn op eventuele vragen.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Check-in

Face-to-face	x	Online	
--------------	---	--------	--

1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 woorden)	
5'	Alle deelnemers staan in een grote kring, ze stellen zich voor met hun voornaam en een bijvoeglijk naamwoord dat alléén met hun naam wordt genoemd en voor hen op dat moment geldt.
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Namen leren 2. Het creëren van een ontspannen sfeer
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)	
	<p>Stap 1 Creëer voldoende ruimte voor alle deelnemers om een grote cirkel te vormen.</p> <p>Stap 2 Leg het spel uit, geef een voorbeeld.</p> <p>Stap 3 Dring er bij de deelnemers op aan om vooruit te denken en zo snel mogelijk te zijn.</p> <p>Stap 4 Deelnemers met dezelfde voornaam moeten aan verschillende bijvoeglijke naamwoorden denken.</p>
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)	
	–
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen worden gegeven door trainers)	
	Het creëert een vriendelijke, eerlijke sfeer waar iedereen zich vrijelijk kan uiten, waar iedereen gelijk behandeld wordt, waar het goed is om te biechten als je slaperig of moe bent op dit moment.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Actief luisteren

Face-to-face	x	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
10'		
Deelnemers werken met z'n tweeën: 1 luisterd, 1 praat, daarna wisselen ze van		

plaats.
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Leren opletten. 2. Leren lezen en herkennen van lichaamstaal.
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)
<p>Stap 1 Deelnemers vormen paren en beslissen wie als eerste gaat luisteren/praten.</p> <p>Stap 2 De prater heeft 2 minuten om te praten over een conflict dat ze niet konden oplossen. Het is de taak van de luisteraar om actieve aandacht te geven, geen vragen te stellen, zo min mogelijk te spreken, maar de prater voortdurend te erkennen door te neuriën of te knikken.</p> <p>Stap 3 De paren wisselen van plaats.</p> <p>Stap 4 Na de oefening vraagt de trainer om wat feedback en bespreekt hij waarom actief luisteren belangrijk is in dit project.</p>
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)
Het onderwerp van het gesprek kan duidelijk omschreven zijn.
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)
Deelnemers kunnen leren om aandachtig te luisteren en zo eerlijke communicatie te bevorderen. Ze kunnen leren over hun eigen mogelijke tekortkomingen wat betreft aandacht. Ze ervaren het gevoel dat ze diepe aandacht krijgen.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Wie ben ik?

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
15'			
De deelnemers moeten erachter komen wat het woord dat op hun rug geplakt is, is door vragen aan de anderen te stellen.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			

<ol style="list-style-type: none"> 1. Vragen stellen om informatie te verkrijgen. 2. Verzamelen en systematiseren van informatie. 3. Verantwoordelijk antwoorden geven.
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)
<p>Stap 1 De trainer speelt met wasknijpers een ander woord op de rug van elke deelnemer. De woorden kunnen voorwerpen, dieren, planten, voedingsmiddelen, enz. zijn.</p> <p>Stap 2 De deelnemers moeten erachter komen wat hun woord is door vragen te stellen aan de anderen. Ze kunnen slechts één vraag van elke persoon stellen, en het antwoord kan alleen zijn <i>ja/nee/ik weet het niet</i>.</p> <p>Stap 3 Het spel gaat door totdat iedereen erachter komt wie hij of zij is.</p> <p>Stap 4 De trainer moet rondlopen en helpen als iemand zich verward voelt.</p>
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)
De woorden kunnen termen zijn die we tijdens het project willen gebruiken.
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)
Deelnemers leren informatie te verzamelen en te systematiseren waarop ze kunnen vertrouwen. Ze kunnen de verantwoordelijkheid van de informatievoorziening ervaren.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Rollenspel

Face-to-face	x	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
15' Deelnemers werken in paren om situaties uit te voeren.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het opbouwen van empathie voor anderen. 2. Het leren kijken naar situaties vanuit een andere invalshoek. 3. Bewustmaking van de verschillende belangen van ouders/kinderen/leraren. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		

Stap 1 Deelnemers werken met z'n tweeën. Afhankelijk van de situatie die ze krijgen, moeten ze beslissen welke rol ze spelen, maar die moet anders zijn dan de rol die ze in hun professionele werklevens hebben. Als ze leerkracht zijn, spelen ze ouders, als ze maatschappelijk werker of organisator zijn, kunnen ze ervoor kiezen om kinderen te spelen.

Stap 2 De trainer deelt de situaties uit aan de paren. Situaties:

- het kind krijgt een slecht cijfer op school
- de ouder stuurde niet het vereiste bedrag voor het schoolreisje
- het kind heeft niet de nodige uitrusting voor de gymles
- de schoolverpleegkundige vindt hoofdluizen in de klas
- het kind wordt betrapt op het roken na schooltijd
- het kind pest een klasgenootje
- het kind stal snoepjes van een klasgenootje
- de ouder slaat een klasgenoot voor het pesten van hun kind...
- een dure mobiele telefoon verdwijnt uit de klas
- het raam van het klaslokaal is gebroken
- de ouder stormt naar school omdat het kind een slecht cijfer kreeg...
- de schoolpsycholoog heeft bewijs dat sommige kinderen zichzelf snijden na school
- de leraar wordt berispt voor het niet gebruiken van het schoolboek.
- de leraar ontvangt dreigende berichten van een ouder
- de ouders ruziën over kerstcadeaus voor het hoofd van de school...

Stap 3 De duo's handelen de situaties op eigen houtje af.

Stap 4 Na de oefening vraagt de trainer 2-3 duo's om hun situatie aan de anderen uit te voeren en om wat feedback te vragen.

Stap 5 De trainer spoort de deelnemers aan om te bespreken hoe ze het rollenspel in het project kunnen gebruiken.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Als de trainer op de hoogte is van bepaalde situaties die moeten worden besproken, kan dit worden opgenomen.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deelnemers kunnen oefenen in het veranderen van hun perspectief, waardoor ze meer begrip krijgen voor anderen.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Foto's

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			

15'

De deelnemers werken in groepjes van 4, waarbij ze twee foto's bespreken.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Het identificeren van gewelddadige communicatie.
2. Het bespreken van mogelijke manieren van interventie en geweldloze communicatie.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Deelnemers werken in groepjes van 4. Elke groep krijgt de twee foto's.

In stap 2 bespreken ze het eerste plaatje en beantwoorden ze de volgende vragen: Wat had er kunnen gebeuren? Hoe konden ze ingrijpen? Welke nuttige manieren van communicatie kunnen ze bedenken?

Stap 3 De trainer vraagt om commentaar.

Stap 4 Ze bespreken het tweede plaatje met dezelfde vragen.

Stap 5 De trainer vraagt om commentaar.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Verschillende beelden die gewelddadige communicatie, pesten voorstellen kunnen worden gebruikt.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen worden gegeven door trainers)

Deelnemers leren om gewelddadige communicatie te identificeren. Ze leren de pestkop, het slachtoffer, de toeschouwer te identificeren. Ze delen hun kennis van geweldloze communicatiemethoden.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Personal mapping

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT		
(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
20'		
Deelnemers werken in groepjes van 4 om een beeld te creëren waarin alle deelnemers een aantal van hun eigen kenmerken laten zien.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT		
(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Leren samenwerken door algemene instemming. 2. Het ervaren van individuele waarden in samenwerking. 3. Teambuilding. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS		
(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1 Deelnemers vormen groepen van 4.</p> <p>Stap 2 De trainer deelt grote vellen papier en kleurmarkeringen uit.</p> <p>Stap 3 De deelnemers bespreken wat voor soort beeld ze samen willen maken. Het kan een portret of een landschap zijn of zelfs een niet-figuratief beeld, maar alle deelnemers moeten zich ermee identificeren.</p> <p>Stap 4 Groepen tonen hun werk aan de anderen en bespreken welke moeilijkheden zij hebben ondervonden bij het samenwerken en hoe deze ervaring relevant is voor het project.</p>		
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN		
(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)		
–		
5) WAT LERENDEN HIERUIT KUNNEN HALEN		
(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)		

Ze leren om als een team te werken met aandacht voor individuele behoeften.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Opiniepeiling

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
Deelnemers geven hun mening over verschillende uitspraken door zich op een denkbeeldige manier te positioneren.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het leren vormen en uitspreken van een mening. 2. Het leren accepteren van andere meningen. 3. Het lokaliseren van mogelijke problemen in de houding van de deelnemers. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1 Deelnemers wordt verteld dat ze zich een rechte lijn moeten voorstellen die dwars door de kamer loopt. Het ene uiteinde van de lijn betekent 0%, het andere uiteinde is 100%.</p> <p>Stap 2 De trainer leest de stellingen voor, de deelnemers moeten zelf bepalen in hoeverre ze het eens zijn met de gegeven stelling. Als ze het er helemaal mee eens zijn, staan ze aan het 100% einde van de lijn, als ze het er niet helemaal mee eens zijn, tot de 0%. Als ze enige tegenargumenten hebben, kunnen ze kiezen om ergens tussen 0 en 100 te gaan staan.</p> <p>Verklaringen: <i>Het oplossen van problemen begint met communicatie.</i> <i>Als je met iemand communiceert, moet je je concentreren op wat ze zeggen.</i> <i>Als u een oplossing voor uw probleem wilt, moet u dat duidelijk communiceren.</i></p> <p>Stap 3 Na elke stelling vraagt de trainer aan een aantal deelnemers om hun keuze uit te leggen, en iedereen krijgt de kans om van plaats te veranderen. Debatteren moet echter worden ontmoedigd, alleen verschillende argumenten moeten worden geuit.</p> <p>Stap 4 Deelnemers bespreken waarom het belangrijk is om in dit project naar elkaars mening te luisteren.</p>		
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)		
Verschillende verklaringen kunnen worden gebruikt.		
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)		

Deelnemers leren de verschillende meningen van anderen te accepteren.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Magisch bos

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
10'			
De deelnemers staan in een cirkel met twee personen die een geheime poort vormen. Een vrijwilliger moet een uitgang vinden door alleen gebruik te maken van oogcommunicatie.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het beoefenen van non-verbale communicatie. 2. Teambuilding. 			
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
<p>Stap 1 Deelnemers staan in een cirkel en vormen een magisch bos.</p> <p>Stap 2 Een vrijwilliger, de zwerver, verlaat de kamer.</p> <p>Stap 3 Twee deelnemers die naast elkaar staan worden de geheime poort waardoor de zwerver het toverbos kan verlaten.</p> <p>Stap 4 De zwerver keert terug naar de kamer, gaat in de cirkel staan en probeert de poort te vinden door in de ogen van de deelnemers te kijken. Niemand kan spreken of geluid maken, deelnemers moeten voorkomen dat ze een mimespeler of lichaamstaal gebruiken. Ze kunnen alleen hun ogen gebruiken om hun boodschap over te brengen. De twee deelnemers, die de poort zijn, proberen de zwerver uit te nodigen met hun ogen, alle anderen moeten hen weigeren door op een onuitnodigende manier te kijken.</p> <p>Stap 5 Als de zwerver probeert het magische bos te verlaten waar geen poort is, moeten de deelnemers de uitgang blokkeren. Als de zwerver succesvol is en het magische bos kan verlaten, kan een ander persoon zijn plaats innemen.</p> <p>Stap 6 De trainer vraagt de deelnemers om feedback over hoe ze zich tijdens de oefening voelden.</p>			
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)			
-			
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN			
Deelnemers kunnen ervaren hoe effectief lichaamstaal (oogcontact) kan zijn.			

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Oogst

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
15'			
Deelnemers geven creatieve en snelle feedback over de training.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het verzamelen van feedback. 2. De deelnemers ertoe aanzetten om tijdens het hele project creatief te zijn. 			
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
<p>Stap 1 De trainer zet de letters van het alfabet op de flipover.</p> <p>Stap 2 Deelnemers kunnen een lijstje maken van wat ze van de training meenemen door de letters te gebruiken als woordstarter, maar ze kunnen elke letter maar één keer gebruiken.</p> <p>Stap 3 Alle deelnemers zitten in een grote kring. Ze passeren een doos met lucifers en een glas water. Elke deelnemer steekt een lucifer aan en kan vertellen hoe hij zich tijdens de training voelde totdat het vuur uitgaat.</p>			
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)			
De deelnemers kunnen elkaar helpen door suggesties te doen als het moeilijk is om een woord te vinden dat begint met een van de letters.			
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)			
Deelnemers leren creatief te denken tijdens elke stap van het project. Ze begrijpen de voordelen van leren doormiddel van spelvormen.			

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Middelen voor communicatie tussen huis en school

Face-to-face		Online	X
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
Door het doen van deze activiteit leren de deelnemers de methoden en instrumenten van de communicatie tussen thuis en school kennen. Sommige van hen maken misschien geen deel uit van hun eigen nationale schoolcultuur. Dit zal hen helpen om te begrijpen wat, hoe en waarom scholen en ouders mogen communiceren. Deelnemers moeten deze activiteit in ongeveer 35 minuten kunnen afronden.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			

1. Leren over verschillende instrumenten voor communicatie tussen thuis en school.
2. Begrijpen waarvoor deze geschikt zijn.
3. Het stimuleren van het denken over het vernieuwen van de communicatiemethoden die in scholen worden gebruikt en het hebben van de argumentatie daarvoor.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Maak een lijst van de tools die je kent/gebruikt voor de communicatie tussen thuis en school.

Stap 2 Lees de waarheidsgetrouwe/onwaarheidsgetrouwe verklaringen om te controleren hoeveel je weet over de verschillende hulpmiddelen voor de communicatie tussen school en thuis, en controleer je antwoorden.

Stap 3 Controleer de tools in de stellingen met je eigen lijst, en geef aan welke a) je denkt dat ze in je omgeving kunnen werken, maar niet gebruikt zijn en b) die nooit voor jou zouden werken.

Stap 4 Kies er één uit de a) groep en schrijf een korte brief/e-mail naar het schoolhoofd over waarom je denkt dat het moet worden geïntroduceerd en kies er één uit de b) groep en schrijf een e-mail/brief naar het schoolhoofd die je heeft gevraagd om het voor te stellen over waarom je denkt dat dit niet zou werken voor jou.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Deel 2 van stap 4 kan worden overgeslagen

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Stagiairs leren over verschillende manieren van communicatie tussen school en thuis, en denken na over deze middelen en instrumenten, rekening houdend met de behoeften van de beoogde ouders en de leerkrachten.

Welke instrumenten zijn er voor de communicatie tussen thuis en school? Hoe goed ken je ze?
Waarheidsgetrouwe/vervalste verklaringen

Verklaring 1: Ouder/leraar/studentenconferenties moedigen de deelname van alle drie de partijen aan om relevante kwesties met betrekking tot de ontwikkeling van kinderen en de vooruitgang op school te bespreken.	T	F
Verklaring 2: Rapporten bevatten artikelen die zijn geschreven door hoofden, leraren, ouders, studenten en misschien andere uitgenodigde personen met betrekking tot onderwijs, de school, nieuws, enz.		
Verklaring 3: Happy-Grams zijn geprinte notes die scholen kunnen verstrekken aan leerkrachten en ouders om elkaar aantekeningen te sturen om leerlingen te complimenteren		

voor specifieke prestaties en gedrag.		
Verklaring 4: Schoolniewsbrieven, Blogs en e-mails bestaan uit een face-to-face gesprek tussen ouders en leerkracht over onderwerpen met betrekking tot de leer- of gedragsproblemen van kinderen op school		
Verklaring 5. 5. Ouderboek. Het is speciaal voor ouders geplaatst bij de hoofdingang van de school om aantekeningen over ouderbijeenkomsten, suggesties voor het helpen van kinderen met huiswerk, mededelingen over gezinsactiviteiten en kalenders van belangrijke gebeurtenissen te controleren.		
Verklaring 6: Opdrachtnota's. Een notitieboekje waarin de leerlingen de opdrachten van elke dag noteren (en misschien ook de cijfers die ze verdienen bijhouden) is nuttig om de leerlingen op het goede spoor te houden. Wanneer de ouders gevraagd wordt om het notitieboekje te bekijken, te dateren en te initialiseren en de leerkracht het notitieboekje routinematig onderzoekt, is een goede communicatie tussen de leerling/leraar en de ouder van groot belang. link wordt gelegd.		
Verklaring 7: Wekelijkse informatie over het meenemen van informatie uit het klaslokaal. Ouders willen graag weten wat hun kind op school leert. Een wekelijks mee naar huis nemen van een aantal onderwerpen die die week op school aan bod komen, is nuttig. De take-home kan ook voorbeelden bevatten van ouder/kind activiteiten die te maken hebben met wat er op school wordt geleerd.		
Verklaring 8: Ouderboek wordt meestal gebruikt door leerkrachten om de ouders te informeren over de vooruitgang van het kind op school. Maar het kan tweerichtingsverkeer worden door het verslag van de ouders over de vooruitgang van het kind thuis met school gerelateerde onderwerpen op te nemen, zoals: bereidheid om huiswerk te maken; lezen voor plezier; matiging van het tv-kijken en online gamen; en de houding ten opzichte van leren. Het prikbord kan ouders ook aanmoedigen om specifieke zorgen te noteren of om conferenties aan te vragen.		
Verklaring 9: Informele communicatie: Spontane en vooral niet geplande mondelinge gesprekken tussen ouders en leerkrachten, op school of buiten de school.		

Antwoorden

Verklaring 1: Ouder/leraar/studentenconferenties moedigt de deelname van alle drie de partijen aan om relevante kwesties met betrekking tot de ontwikkeling van kinderen en de vooruitgang op school (T) te bespreken - vaak is dit echter alleen in theorie het geval.

Verklaring 2: Rapporten bevatten artikelen die zijn geschreven door hoofden, leraren, ouders, leerlingen en misschien andere uitgenodigde personen met betrekking tot onderwijs, de school, nieuws, enz. **(F- Komt overeen met de nieuwsbrieven van de school)**

Verklaring 3: Happy-Grams zijn geprinte pads die scholen kunnen leveren aan leerkrachten en ouders om elkaar aantekeningen te sturen om leerlingen te complimenteren voor specifieke prestaties en gedrag. **(T)**

Verklaring 4: Schoolniewsbrieven, Blogs en e-mails bestaan uit face to face-ouders... interview met leerkrachten over onderwerpen met betrekking tot het leren van kinderen op school of gedragsmoeilijkheden **(F)**

Verklaring 5. 5. Ouderboek. Het is speciaal voor ouders geplaatst bij de hoofdingang van de school om aantekeningen over ouderbijeenkomsten, suggesties voor het helpen van kinderen met huiswerk, mededelingen over gezinsactiviteiten en kalenders van belangrijke gebeurtenissen te controleren **(T)**.

Verklaring 6: Opdrachtnota's. Een notitieboekje waarin de leerlingen de opdrachten van elke dag noteren (en misschien ook de cijfers die ze verdienen bijhouden) is nuttig om de leerlingen op het goede spoor te houden. Wanneer de ouders gevraagd wordt om het notitieboekje te bekijken, te dateren en te initialiseren en de leerkracht het routinematig onderzoekt, wordt er een goede communicatieverbinding tussen de leerling en de leerkracht/ouder tot stand gebracht **(T)**.

Verklaring 8: Ouderboek wordt meestal gebruikt door leerkrachten om de ouders te informeren over de vooruitgang van het kind op school. Maar het kan in twee richtingen gaan door het verslag van de ouders over de vooruitgang van het kind thuis op te nemen met schoolgerelateerde onderwerpen als: bereidheid om huiswerk te maken; lezen voor het plezier; matiging van het tv-kijken of het spelen van online spelletjes; en houding ten opzichte van leren. Het prikbord kan ouders ook aanmoedigen om specifieke zorgen te noteren of om conferenties aan te vragen. **(F-Corresponderen op rapportkaarten)**

Verklaring 9: Informele communicatie: Spontaan en voornamelijk geen geplande mondelinge gesprekken tussen ouders en leerkrachten, op school of buiten de school **(T)**

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: weg van het tekort

Face-to-face		Online	X
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
Deelnemers gaan leren over communicatiestijlen, effectieve manieren van ouder-leraar communicatie en hoe ze deficiëntie communicatie kunnen veranderen in positief. De activiteit zou ongeveer 25 minuten moeten duren zonder aanbevolen lectuur.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Leren over verschillende communicatiestijlen en hun attributen. 2. Het effect van negatieve berichten op de luisteraar begrijpen. 3. Leren om assertieve boodschappen te formuleren. 			

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Bekijk deze video en maak aantekeningen over hoe de leerkracht het de ouder comfortabel maakt in de situatie <https://www.youtube.com/watch?v=4JaPUDa1ck4>

Stap 2 Lees de beschrijving van de vier communicatiestijlen en groepeer de onderstaande karakteristieken in categorieën. (Het is mogelijk dat er meer dan één zinsdeel is).

Stap 3 Kijk naar de lijst met uitspraken uit de school-huiscommunicatie en beschrijf voor jezelf hoe je je als ouder zou voelen als je zo'n uitspraak zou ontvangen.

Stap 4 Probeer ze te herformuleren tot positieve berichten.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Aanbevolen leesmateriaal:

Janet Goodall: Parental engagement and deficit discourses: absolving the system and solving parents

– Educational Review 2019

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Het belangrijkste uitgangspunt voor deze activiteit is dat het initiatief om van een tekortkoming naar een positieve tekortkoming over te gaan, moet komen van de professionals. De stagiairs zullen ook leren over de gevoelens die verbonden zijn met deficiëntiediscussies en hoe deze kunnen worden getransformeerd tot een positief tekortkoming.

Communicatiestijlen

Verklaring 1: Passieve communicatiestijl: 🙄

De persoon vindt het moeilijk om direct te communiceren wat hij/zij denkt, voelt, nodig heeft of verlangt over iets. Vaak geeft deze persoon voorrang aan de behoeften van anderen boven die van zichzelf, waardoor ze zichzelf misschien als verliezers zien. Ook kan deze communicatiestijl ervoor zorgen dat de andere partij zich als een winnaar voelt.

Verklaring 2: Assertieve communicatiestijl: 😊

De persoon is in staat om duidelijk en direct te communiceren wat hij/zij denkt, voelt, nodig heeft of verlangt over iets. De persoon doet het op een manier die respectvol is voor de meningen, gevoelens, behoeften en verlangens van de ander. Door dit te doen, voelen beide communicerende partijen zich meestal tevreden met zichzelf en met elkaar. Er zijn geen winnaars of verliezers.

Verklaring 3: Passieve, agressieve communicatiestijl: 😬

De persoon probeert anderen te laten begrijpen wat hij/zij denkt, voelt, nodig heeft of verlangt over iets zonder het duidelijk en direct, maar indirect, te communiceren. Deze persoon geeft niet veel om wat de andere partij verlangt. Vaak heeft deze persoon het gevoel dat hij/zij wint, terwijl de andere partij de neiging heeft om te voelen dat hij/zij verliest.

Verklaring 4: Agressieve communicatiestijl: 🍊

De persoon communiceert duidelijk en direct wat hij/zij denkt, voelt, nodig heeft of verlangt over iets op een manier die niet respectvol is voor andermans meningen, gevoelens, behoeften en verlangens. Door dit te doen, voelt de persoon zich meestal als een winnaar en de andere partij als een verliezer.

Lijst van woorden:

1. lage eigenwaarde
2. subtiele manipulatie
3. gerespecteerde
4. dominante
5. zelfvoorzienend
6. machteloos
7. krachtige
8. arrogant
9. schaamte
10. duidelijke boodschappen
11. zwakke grenzen
12. latente
13. tiranniek
14. inhoud
15. afgetreden
16. aanvallende
17. behoeftenaanvaarding
18. machteloos
19. dominante
20. heeft kracht nodig
21. schuldgevoelens
22. subtiele manipulatie
23. comfortabel
24. explosief
25. zelfaanvaarding
26. heeft kracht nodig
27. vijandig
28. passieve
29. waarnemend
30. manipulatief

Passief:

Assertief:

Agressief:

Passief agressief:

Correspondentie tussen woordenlijst en communicatiestijlen:

Passief: schaamte, laag zelfbeeld, schuldgevoelens, machteloosheid, latente vijandigheid, zwakke grenzen, behoefte aan acceptatie, berusting, subtiele manipulatie, machteloosheid, passiviteit

Assertief: duidelijke boodschappen, goed gerespecteerd, zelfaccepterend, krachtig, handelend, inhoudelijk, zelfvoorzienend, comfortabel

Passief agressief: latente vijandigheid, inhoud, subtiele manipulatie, dominant, heeft macht nodig

Agressief: explosief, manipulatief, arrogant, tiranniek, aanvallend, dominant, heeft macht nodig, vijandige

Verklaring: Uw dochter is slecht in wiskunde.
Wat vind je ervan?
Gewijzigde verklaring
Verklaring: Hij zal nooit onregelmatige werkwoorden leren.
Wat vind je ervan?
Gewijzigde verklaring
Verklaring: Ze is gewoon lui.
Wat vind je ervan?
Gewijzigde verklaring
Verklaring: Dit kind heeft geen manieren.
Wat vind je ervan?
Gewijzigde verklaring
Verklaring: Jullie zijn allemaal zo, jullie zullen nooit geïntegreerd worden in deze gemeenschap.
Wat vind je ervan?
Gewijzigde verklaring
Verklaring: Waarom kunt u niet op zijn minst zoveel doen voor de toekomst van uw kind?
Wat vind je ervan?
Gewijzigde verklaring
Verklaring: Hij is niet geïnteresseerd in iets wat ik hen probeer te leren.
Wat vind je ervan?

Gewijzigde verklaring

III. Veerkracht

Sessieplan

Training: VEERKRACHT VOOR MENTORMANAGERS

Module: RESILIËNTIE		Trainer:
Sessie nr:	Duur: 120' f2f, 60' online	Datum:
Algemene doelstellingen:	Begrijpen wat veerkracht betekent en strategieën toepassen om veerkrachtig te worden.	
Leerresultaten:	De deelnemers zullen leren dat ze persoonlijke middelen hebben om tegenspoed te overwinnen en in perspectief te verschuiven van de focus op wat er niet meer is, naar het zien van het potentieel van de toekomst. Ze zullen ook enkele strategieën leren om met stress om te gaan, om hun negatieve gedachten onder controle te houden.	
Methodes:	Spelletjes en discussies.	
Inhoud:	<ul style="list-style-type: none"> - Bewustwording van persoonlijke mogelijkheden en middelen; - interne en externe focus van de controle; - het belang van zelfzorg en positieve omgaans mechanismen; - strategieën om anderen te helpen bij het vinden van alternatieve/positieve gedachten.	

Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
10'	Opwarming: M & M - Marvellous Me	<ul style="list-style-type: none"> • een zak MCM's
5'	Legpuzzels	<ul style="list-style-type: none"> • stukjes van de legpuzzels (bijlage 1)
25'	Deuren gesloten deuren open	<ul style="list-style-type: none"> • werkbladen (bijlage 2) • post-its • pennen • flip-overblad
15'	Stressballen	<ul style="list-style-type: none"> • spanningsballen / plastic ballen / sponsballen (afhankelijk van het aantal deelnemers)

25'	Het Blauwe Vlinder verhaal	<ul style="list-style-type: none"> • het script van "De Blauwe Vlinder" (bijlage 3) • gekleurde vellen papier
20'	Positieve denkkarten	<ul style="list-style-type: none"> • formulier voor stroomkaarten (bijlage 4) • pennen
20'	Mijn gelukkige plaats	<ul style="list-style-type: none"> • gelukkige plaatsen foto's • post-its • pennen, markers • flip-overzichten

Activiteiten

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Opwarming: M&M - Marvellous Me

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
10'		
Deze activiteit is bedoeld om de spanning te verlichten en de deelnemers aan te moedigen zich tijdens de volgende activiteiten op hun gemak te voelen.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Positief denken mogelijk maken. 2. De deelnemers zich op hun gemak laten voelen. 3. Teambuilding. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1. Presenteer de naam en de doelstellingen van de activiteit.</p> <p>Stap 2. Vraag de deelnemers om één M&M uit de tas te nemen en deze in hun handen te houden zonder deze op te eten. De trainer moet er ook één nemen.</p> <p>Stap 3. Toon de deelnemers (op de dia van de PPT presentatie of op een flipchartblad) de kleurencode als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Groen - deel 2 dingen waar je heel goed in bent - Rood - deel 2 dingen waar je trots op bent - Geel - deel 2 dingen waar je dankbaar voor bent 		

- Bruin - deel 2 dingen die je graag doet
- Blauw - deel 2 van je kwaliteiten
- Oranje - WILD CANDY - delen over alles

Stap 4. Vraag de deelnemers om korte antwoorden te geven op de opdracht, rekening houdend met de kleur van hun M&M snoepje.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN
(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Als de groep te klein is, kan elke deelnemer meer dan één snoepje meenemen. De trainers kunnen elk ander soort snoep gebruiken zolang ze maar gekleurd zijn, of als er deelnemers zijn die diabetes hebben of op dieet zijn, kunnen er stukjes LEGO of andere kleurrijke voorwerpen worden gebruikt.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN
(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deelnemers leren elkaar beter kennen en voelen zich op hun gemak.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: legpuzzels

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
5'		
Deze activiteit is bedoeld om de deelnemers erachter te laten komen wat veerkracht betekent. Ze worden verondersteld te leren door ontdekking.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Introduceer het concept van veerkracht. 2. Teambuilding. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		

Stap 1. Presenteer de naam en de doelstellingen van de activiteit.
 Stap 2. Vorm 4 groepen door de deelnemers te vragen om van 1 tot 4 te tellen.
 Stap 3. Geef elke groep de stukjes van een puzzel (bijlage 1) en vraag hen om de stukjes in elkaar te zetten.
 Stap 4. Elke groep laat hun uitkomst zien die ontstaat door hun stukjes van de legpuzzels in elkaar te zetten.
 Stap 5. Leg de concepten zo nodig uit.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN
 (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

De stukjes van de legpuzzels kunnen aan elkaar geplakt worden en op de wanden van de kamer worden uitgesteld.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN
 (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers leren wat veerkracht betekent.

Bijlage 1 - puzzelteksten

Veerkracht is het proces van, de capaciteit voor, of het resultaat van succesvolle aanpassing ondanks uitdagende omstandigheden.

Veerkracht betekent dat mensen in staat zijn om "terug te stuiteren" van tegenspoed, trauma's, tragedies, bedreigingen of belangrijke bronnen van stress.

Veerkracht is het proces en het resultaat van een succesvolle aanpassing aan moeilijke of uitdagende levenservaringen, vooral door mentale, emotionele en gedragsmatige flexibiliteit en aanpassing aan externe en interne eisen.

VEERKRACHTIG ZIJN BETEKENT NIET DAT EEN PERSOON GEEN MOEILIKHEDEN OF MOEILIKHEDEN ONDERVINDT. IN FEITE IS DE WEG NAAR VEERKRACHT WAARSCHIJNLIJK EEN AANZIENLIJKE EMOTIONELE NOOD.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Deuren open

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			

25'

Een manier om het gevoel van verlies uit te drukken is die van een gesloten deur. Het einde van één ding is echter altijd het begin van iets nieuws. We hebben de mogelijkheid om gefocust te blijven op wat er niet meer is (de deuren die gesloten zijn), of ons bewust te worden van de nieuwe wegen die zich ontvouwen. We moeten leren om de deuren te zien die geopend worden, met een positieve kijk op de toekomst.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Begrijp dat het einde van iets positiefs niet alleen negatief is, maar ook weer ruimte kan creëren voor iets positiefs.
2. Het ontwikkelen van een positief perspectief voor toekomstige negatieve ervaringen.
3. Het identificeren van de persoonlijke sterke punten die kunnen worden gebruikt om de veerkracht te vergroten.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Presenteer de doelstellingen van de activiteit.

Stap 2 Leg de metafoor van "gesloten deuren" en "open deuren" uit.

Stap 3 Deel het werkblad (bijlage 2) uit aan elke deelnemer.

Stap 4 Leg uit dat als iemand hulp nodig heeft met het werkblad, de trainer hem kan begeleiden door voorbeelden te geven.

Stap 5 Deelnemers werken individueel gedurende 15 minuten.

Stap 6 Aan twee of drie (of meer) deelnemers wordt gevraagd om hun ervaringen te delen.

Stap 7 Alle deelnemers delen persoonlijke kenmerken van hun karakter door ze op post-its te schrijven en ze op een flip-over te plakken.

Stap 8 Sluit af door de doelstellingen van de activiteit te verbinden met de persoonlijke ervaring van de deelnemers.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Als sommige deelnemers zich een negatieve ervaring niet kunnen herinneren, kan de trainer ideeën of voorbeelden aanreiken of ze voorstellen om zich een moeilijke situatie voor te stellen.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Uit deze activiteit zullen de deelnemers leren dat ze persoonlijke middelen hebben om tegenspoed te overwinnen en hoe ze in perspectief kunnen verschuiven van de focus op wat er niet meer is, naar het zien van het potentieel van de toekomst.

Bijlage 2

Appendix 1

DOORS CLOSED DOORS OPEN

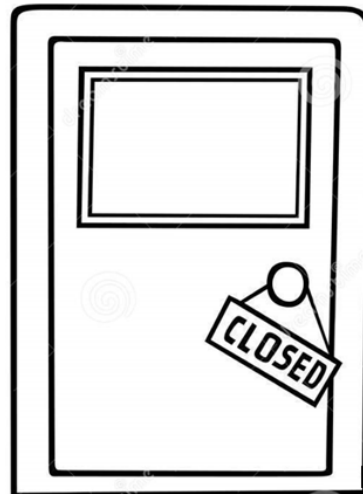
(Adapted from *Resilience exercises for helping professionals*, Positive Psychology, [Seph Fontane Pennock](#) Hugo Alberts, Ph.D.)

Task: Think about a time in your life when you faced a significant negative situation (which you can imagine as a closed door). With that event in your mind, answer the following questions:

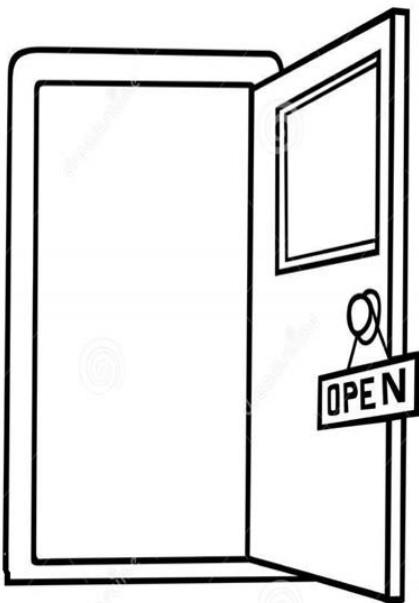
1. How did you feel standing in front of the closed door?

2. What did you think? What thoughts crossed your mind?

3. What did you do?

Task: With the same significant negative situation in your mind, answer the following questions:

1. Did you see any open doors (opportunities to surpass the negative situation)?

- a) If yes, what made you choose which door to enter?
 b) If no, what prevented you from seeing the new open door? Imagine what you could have done.

2. Which character strengths did / could you use to enter the door?

3. What does a closed door represent to you now and what did you learn from these experiences?

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Stressballen

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT			
(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
15'			
Deze activiteit activeert de deelnemers en biedt de unieke mogelijkheid om stress te ervaren als een manier om plezier te hebben. Aan de andere kant richt het zich op de ontwikkeling van het vermogen om aandachtig te zijn.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT			
(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkelen van het vermogen tot bewustwording. 2. Leren omgaan met stressvolle situaties. 3. Teambuilding. 			
HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS			
(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
<p>Stap 1 Presenteer de doelstellingen van de activiteit.</p> <p>Stap 2 Vorm groepen van 5 tot 8 personen (afhankelijk van het totale aantal deelnemers) en vraag de deelnemers om in cirkels te gaan staan.</p> <p>Stap 3 Geef elke groep een bal en vraag hen om de bal aan elkaar door te geven binnen hun eigen groep, waarbij ze erop moeten letten dat ze de bal niet doorgeven aan de persoon die de bal al heeft ontvangen. Elke deelnemer moet er rekening mee houden naar wie hij/zij de bal heeft doorgespeeld.</p>			

Stap 4 De groep moet het patroon van het gooien van de bal op een meer en meer alerte manier herhalen totdat de deelnemers eraan gewend zijn.

Stap 5 Introduceer een extra bal per keer totdat elke groep 5 of 6 ballen heeft. Leg de deelnemers uit dat ze hetzelfde patroon van het gooien van de bal moeten volgen. Als een bal op de grond komt, moeten ze de bal oppakken en verder gaan.

Stap 6 Vraag de deelnemers na vijf minuten om te gaan zitten. Stel hen de volgende vragen:

Wat kun je van deze activiteit leren?

Hoeveel van jullie hebben tijdens deze activiteit aan iets anders gedacht?

Wat moest je doen om deze activiteit te laten slagen?

Stap 7 Maak verbindingen tussen het spel en situaties in het echte leven - de ballen vertegenwoordigen de dagelijkse dingen die we moeten beheren, als we niet gefocust zijn, kunnen de dingen uit onze controle raken. Dit betekent dat men zich bewust moet zijn.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Als de groepen het patroon van het spel niet begrijpen, moet de trainer het laten zien.

De ballen kunnen spanningsballen / plastic ballen / sponsballen zijn of een ander soort ballen die de deelnemers niet kunnen beschadigen.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Het doel van deze activiteit is om de deelnemers te laten begrijpen dat het voor het managen van meerdere situaties die zich in hun leven voordoen belangrijk is om bewust te zijn.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Het Blauwe Vlinderverhaal

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
25'			
Deze activiteit is bedoeld om de deelnemers een onderscheid te laten maken tussen de interne en externe focus van de controle. De trainer zal een verhaal gebruiken om het idee te promoten dat we het grootste deel van de tijd controle moeten hebben over ons leven. Na een kort rollenspel worden de deelnemers begeleid om hun persoonlijke focus op controle te analyseren. Ze zullen ook begrijpen dat het belangrijk is om een interne focus van controle te hebben.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT			

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Het leren identificeren van de interne en externe focus van de controle.
2. Het analyseren van uw persoonlijke type controle.
3. Het creëren van bewustzijn van het belang van interne focus van de controle.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Presenteer de doelstellingen van de activiteit.

Stap 2 Leg uit dat je 4 vrijwilligers nodig hebt om een verhaal te spelen.

Stap 3 De vrijwilligers worden uit de zaal gehaald, ze krijgen het script van "The Blue Butterfly" (bijlage 3).

Stap 4 De vrijwilligers hebben 5' om het rollenspel voor te bereiden.

Stap 5 De rest van de deelnemers krijgt gekleurde vellen papier en wordt gevraagd een vlinder te maken door een YouTube tutorial te bekijken

(https://www.youtube.com/watch?time_continue=240&v=qmPTMNBiz0o&feature=emb_logo).

Stap 6 De vrijwilligers keren terug naar de zaal en spelen het verhaal voor de andere deelnemers.

Stap 7 De trainer legt uit wat de interne en externe focus van de controle betekent. **Je** hebt de kracht om je leven te controleren vs. andere dingen (toeval, lot, geluk) zijn de baas over je leven.

Stap 8 Opvolging onder leiding van de trainer.

Vragen aan **vrijwilligers**:

Hoe voelde je je?

Welke gedachten kwamen bij je op?

Vragen aan **alle deelnemers**:

Wat zou u hebben geantwoord als u de wijze man was geweest? Leg je keuze uit.

Wat voor soort focus van controle bevordert de wijze man?

Wat zijn de kenmerken van een persoon met een interne/externe focus op controle? (de trainer gebruikt een flipchartblad om alle ideeën binnen de vleugels van een vlinder op te schrijven: de linker interne focus van de controle, de rechter externe focus van de controle). De trainer vraagt de deelnemers om hun persoonlijke kenmerken te identificeren aan de hand van de informatie op het flipchartblad.

Stap 9 De trainer vraagt de deelnemers om na te denken over een levensechte situatie die ze hebben meegemaakt en om vast te stellen wat hun focus van controle was. De discussie wordt geleid door de volgende vragen te stellen:

Wat waren de dingen die je kon controleren?

Wat waren de dingen die je niet onder controle had?

Stap 10 Feedback - de trainer vraagt de deelnemers om hun "handgemaakte" vlinders op het flipchartblad te plakken. Als antwoord op de vraag moeten ze kiezen tussen de linkervleugel (interne focus van de controle) of de rechtere vleugel (externe focus van de controle): Welk type controlefocus is beter?

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Als de deelnemers niet met echte situaties komen, kan de trainer een aantal voorbeelden geven.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers zullen begrijpen wat de focus van de controle betekent en zullen in staat zijn om vast te stellen of ze een interne of externe focus van controle hebben. Ze zullen ook begrijpen dat het hebben van een interne focus van controle hen veerkrachtiger maakt.

Bijlage 3

De Blauwe Vlinder

Er is een oosterse legende die vertelt over een man die vele jaren geleden weduwe was en de leiding had over zijn twee dochters.

De twee meisjes waren erg nieuwsgierig, slim en stonden altijd te popelen om te leren. Ze overstelpten hun vader voortdurend met vragen om hun leergierigheid te stillen. Soms kon hun vader ze verstandig beantwoorden. Maar soms worstelde hij met het vinden van een passend antwoord voor zijn kinderen.

Toen hij de rusteloosheid in zijn twee kleine meisjes zag, besloot hij ze op vakantie te sturen om samen te leven en te leren van een wijsgeer, die op een heuveltop woonde. De wijsgeer is in staat alle vragen die de kleine meisjes hem stellen te beantwoorden, zonder zelfs maar te aarzelen.

De twee zusters besluiten echter een ondeugende val te zetten voor de wijze, om zijn wijsheid echt te meten. Op een nacht beginnen ze beiden een plan te bedenken: de wijze een vraag stellen die hij niet kan beantwoorden.

"Hoe kunnen we de wijsgeer bedriegen? Welke vraag kunnen we hem stellen die hij niet kan beantwoorden?" vroeg de jongste zus aan haar oudere familieleden.

"Wacht hier, ik zal het je nu laten zien" antwoordde de oudste van de twee.

De oudere zuster ging naar het bos en kwam binnen het uur terug. Ze liet haar schort dichtklappen als een zak, en verbergde iets.

"Wat heb je daarbinnen?" vroeg de jongere zus.

De oudere zuster legde haar hand in het schort en liet het meisje een mooie blauwe vlinder zien.

"Het is zo mooi! Wat ga je ermee doen?"

"Dit zal ons instrument zijn om de wijsgeer onze trucvraag te stellen. We gaan hem zoeken, en ik zal deze vlinder in mijn hand houden. Dan zal ik de wijsgeer vragen of de vlinder in mijn hand levend of dood is. Als hij antwoordt dat hij leeft, knijp ik in mijn hand en dood hem. Als hij zegt dat hij dood is, laat ik hem los. Daarom, wat hij ook antwoordt, zijn antwoord zal altijd verkeerd zijn"

Toen ze het voorstel van haar oudere zus accepteerde, gingen beide meisjes op zoek naar de wijsgeer. "Oh, wijze" zei de oudere zus "Kunt u ons vertellen of de vlinder die ik in mijn hand heb levend of dood is?"

Waarop de wijze, met een ondeugende glimlach, antwoordde: "Dat hangt van jou af, het ligt in jouw handen."

Ons heden en onze toekomst ligt uitsluitend in onze handen. We moeten nooit iemand anders de schuld geven als er iets mis gaat in ons leven. Als we iets verliezen of als we het vinden, zijn we de

enigen die verantwoordelijk zijn. De blauwe vlinder is ons leven. Het is aan ons wat we ermee willen doen.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Positieve denkaarten

Face-to-face	X	Online
<p>1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)</p>		
<p>20'</p> <p>Krachtig positief denken is zelfpraat die een gezond denkproces stimuleert en bevordert. Deze activiteit is bedoeld om de deelnemers krachtig positieve denkaarten te laten ontwerpen om hen aan te moedigen hun waardevolle kwaliteiten te verwoorden en om hen te helpen hun zelfvertrouwen te bevorderen.</p>		
<p>2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het identificeren van de verschillen tussen positieve en negatieve zelfpraat. 2. Deelnemers helpen bij het identificeren van positieve kwaliteiten. 3. Het creëren van krachtig positieve denkwijzen. 		
<p>3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)</p>		
<p>Stap 1. Presenteer de doelstellingen van de activiteit. Stap 2. Begin een discussie over het verschil tussen positieve en negatieve zelfpraat. Stap 3. Vraag elke persoon om te praten over een moment waarop hij/zij iets bereikt heeft waar hij/zij trots op is. Als iedereen aan de beurt is geweest, moedig hem/haar dan aan om na te denken over zijn of haar individuele kwaliteiten die hem/haar hebben geholpen om te bereiken wat hij of zij heeft besproken. Moedig iedereen aan om kort te vertellen wat ze hebben bedacht. Stap 4. Praat over krachtig positief denken en verklaar de drie verschillende manieren waarop het door hen gebruikt kan worden. Ik BEN (een verklaring van wie ze zijn), ik KAN (een verklaring van wat ze kunnen bereiken) en ik ZAL (een verklaring van zelfvertrouwen). Geef voorbeelden van elke verklaring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ik ben slim, ik ben een geweldige kok, ik ben grappig en ik ben een geweldige vriend. - Ik kan moeilijke tijden doorkomen, ik kan mijn vrienden helpen, ik kan mijn woede onder controle houden en ik kan in mezelf geloven. - Ik zal meer van mezelf houden, ik zal meer behulpzaam zijn voor mijn collega's, ik zal meer vrijwilligerswerk doen en ik zal een geweldige baan hebben waar ik van hou. <p>Stap 5. Geef elke persoon een Power Cards-formulier (bijlage 4) met elk van de drie categorieën en moedig hen aan om in elk vierkant een krachtig positief denkend statement te schrijven. Stap 6. Als ze allemaal klaar zijn, nodig dan iedereen uit om hun krachtig positief denkende uitspraken met de groep te delen.</p>		

Stap 7. Herinner hen eraan dat ze hun krachtig positieve denkwijze vaak moeten herhalen!

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN
(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Als iemand problemen heeft met de verklaringen, moedig dan de anderen aan om te helpen.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN
(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deelnemers leren dat ze hun negatieve gedachten kunnen controleren door ze te vervangen door positieve.

Bijlage 4

POSITIEVE DENKBEELDEN

I BEN (een verklaring van wie je bent)

Ik KAN (een verklaring van wat je kunt bereiken)

I ZAL (een verklaring van zelfvertrouwen)

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Mijn gelukkige plaats

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
20'			
Stress kan schade veroorzaken. Een van de gemakkelijkste manieren om stress te verminderen en geluk te ervaren is om uw "happy place" te bezoeken. Deze activiteit is bedoeld om de deelnemers te helpen bij het beheersen van stress en het ervaren van een onmiddellijke geluksboost.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het identificeren van je eigen 'happy place'. 2. Het ontwikkelen van een positieve coping strategie. 3. Teambuilding.			
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS			

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Presenteer de doelstellingen van de activiteit.

Stap 2 Plak de foto's op de muren van de kamer.

Stap 3 Geef elke deelnemer een post-it en vraag hen om hun naam op de post-it te schrijven, ga de kamer rond, bekijk de foto's en plak de post-it onder de foto die voor hen het beste een ontspannende plek is.

Stap 4 Vraag de deelnemers om te groeperen volgens de gekozen foto. Geef elke groep een flipover.

Stap 5 Vraag de deelnemers zich voor te stellen dat ze zich op die plaats bevinden en beschrijf het aan de hand van de vijf zintuigen (zien, horen, ruiken, proeven, aanraken) en schrijf de beschrijvingen op de flipchart bladen.

Stap 6 Groepen presenteren hun beschrijvingen.

Stap 7 Na de groepspresentaties legt de trainer uit dat, ongeacht wat er in hun externe omgeving gebeurt, een paar minuten op hun gelukkige plek hen kan helpen om hun hersenen en hun lichaam te revitaliseren, zodat ze effectiever met stressvolle situaties kunnen omgaan. De trainer kan benadrukken dat het integreren van de vijf zintuigen in het visualisatieproces de plek levendiger maakt.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN
(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Trainers zijn vrij om andere foto's te kiezen.

Als er een aanzienlijk verschil is in het aantal groepsleden, zal de trainer sommige deelnemers vragen om deel uit te maken van een andere groep.

5) WAT LERENDEN HIERUIT KUNNEN HALEN
(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers leren een strategie om met stress om te gaan, samen te werken, ideeën en positieve gevoelens te delen die verband houden met hun "gelukkige plaats".

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Theorie en video

Face-to-face	Online	X
<p>1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)</p>		
<p>30'</p> <p>Deze activiteit is bedoeld voor mentormanagers om kennis te maken met het theoretische gedeelte van deze module. Het bestaat uit wat schriftelijke informatie en een TED-talk over veerkracht.</p>		
<p>2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)</p>		
<p>1. De informatie van de module samenvatten. 2. Het bieden van een ander perspectief op veerkracht.</p>		
<p>3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)</p>		

Stap 1. Lees het theoretische gedeelte (bijlage 5)

Stap 2. Bekijk de video <https://www.youtube.com/watch?v=NWH8N-BvhAwandt=33s>

4) **BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN**

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

–

5) **WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN**

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De leerlingen hebben toegang tot aanvullende en georganiseerde informatie over veerkracht.

Bijlage 7

Achtergrondinformatie over veerkracht

Tegenwoordig stuiten we op verschillende uitdagingen en obstakels. Werkloosheid, lage lonen, moeilijke managers, problemen met onze kinderen, echtscheiding, ziekte zijn enkele van de traumatische situaties die iemand kwetsbaar kunnen maken. Het leven heeft zijn ups en downs. Je moet terug stuiten.

Wat is veerkracht?

Volgens de APA (American Psychology Association) Help Center, is veerkracht "het proces van het zich goed aanpassen aan tegenspoed, trauma's, tragedies, bedreigingen of belangrijke bronnen van stress".

Naast de term "terugkaatsen" zijn er nog veel meer soortgelijke concepten waarmee veerkracht vaak wordt geassocieerd. Zo wordt veerkracht soms geassocieerd met mentale hardheid, gruis, mentaal uithoudingsvermogen, standvastigheid.

Factoren die bijdragen aan en fungeren als markers van veerkracht:

- het vermogen om realistische plannen te maken en stappen te ondernemen om deze uit te voeren.
- Een positieve kijk op jezelf en vertrouwen in je krachten en capaciteiten.
- Vaardigheden in communicatie en probleemoplossing.
- Het vermogen om met sterke gevoelens en impulsen om te gaan.

Om samen te vatten, als een persoon bewustzijn heeft (zowel van het zelf als van de omgeving om hem heen), dan beheert hij effectief zijn gevoelens, houdt hij greep op zijn gedachten, emoties en gedrag, en begrijpt hij dat het leven zijn onvermijdelijke ups en downs heeft.

Kenmerken van veerkrachtige mensen

1. Gevoel van autonomie (het hebben van een passende scheiding of onafhankelijkheid van disfunctioneren van het gezin; zelfvoorzienend zijn; vastbesloten zijn om anders te zijn - misschien het verlaten van een mishandeld huis; zelfbescherming; het hebben van doelen om een beter leven op te bouwen)
2. Kalmte onder druk (gelijkmoedigheid, het vermogen om stressniveaus te reguleren)
3. Rationeel denkproces
4. Eigenwaarde
5. Optimisme
6. Geluk en emotionele intelligentie
7. Betekenis en doel (geloven dat je leven er toe doet)
8. Humor
9. Liefde en medeleven

Waarom is veerkracht zo belangrijk?

-Grote veerkracht leidt tot betere leerprestaties en academische prestaties.

-Weerstand is gerelateerd aan een lager ziekteverzuim op het werk of op school.

-Het draagt bij tot minder risicovol gedrag, waaronder overmatig drinken, roken en drugsgebruik.

-Die met een grotere veerkracht de neiging hebben om meer betrokken te zijn bij de gemeenschaps- en/of gezinsactiviteiten.

-Hogere veerkracht is gerelateerd aan een lager sterftcijfer en een verhoogde fysieke gezondheid.

Hoe word ik veerkrachtiger?

-Zelf als de omgeving waarin je opgroeide niet ideaal was om veerkracht te ontwikkelen, is het nooit te laat. Veerkracht is geen persoonlijkheidskenmerk: het is een dynamisch leerproces.

-Een belangrijk punt in het leren van veerkracht is om een perspectief te hebben op de dingen. Op momenten van stress kan het nuttig zijn om je individuele situatie in een grotere context te plaatsen en de werkelijke ernst ervan te begrijpen, of het gebrek eraan.

-Het vinden van een doelgerichtheid kan een belangrijke rol spelen in uw herstel. Dit kan betekenen dat je betrokken raakt bij je gemeenschap, dat je je spiritualiteit cultiveert of dat je deelneemt aan activiteiten die voor jou betekenisvol zijn.

-Onderzoek heeft aangetoond dat uw eigenwaarde een belangrijke rol speelt bij het omgaan met stress en het herstellen van moeilijke gebeurtenissen. Herinner jezelf aan je sterke punten en prestaties.

-Het identificeren van uw sterke punten uit een moeilijke ervaring uit het verleden kan helpen.

-Het is belangrijk om mensen te hebben die je kunt vertrouwen. Het hebben van ondersteunende mensen om je heen werkt als een beschermende factor in tijden van crisis.

- Door te zorgen voor uw eigen behoeften, kunt u uw algehele gezondheid een impuls geven.
- Actief werken aan oplossingen zal u ook helpen zich meer in controle te voelen. In plaats van te wachten tot er dingen gebeuren, kunt u door proactief te zijn uw doelen helpen verwezenlijken en bent u volledig klaar om de uitdagingen van het leven aan te gaan.
- Resistente mensen vinden een manier om hun situatie in een positiever daglicht te stellen en toch de realiteit te accepteren.
- Identificeer wat je kunt controleren. Optimisten behoren tot de meest veerkrachtige van ons, en ze slagen erin om hun aandacht te richten op hoe ze hun situaties beter kunnen maken.

Een bericht om mee naar huis te nemen

U wist waarschijnlijk al dat veerkracht een belangrijke eigenschap is om te hebben, maar dit stuk benadrukte een ander belangrijk concept: dat je de kracht hebt om je eigen veerkracht op te bouwen.

Bekijk de volgende video:

<https://www.youtube.com/watch?v=NWH8N-BvhAw>

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Het veerkrachtplan (De Vier S'en)

Face-to-face	Online	X
5) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
20'		
Deze activiteit is bedoeld om veerkracht te ontwikkelen met in het achterhoofd dat het gaat om gedrag, gedachten en handelingen die bij iedereen kunnen worden geleerd en ontwikkeld. Het helpt je ook om gebruik te maken van je veerkrachtbronnen om een persoonlijk weerbaarheidsplan op te bouwen, dat je kunt gebruiken om je te helpen bij het bestrijden van toekomstige uitdagingen.		
6) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het vinden van de bestaande middelen om veerkracht te ontwikkelen. 2. Het bedenken van een persoonlijk weerstandsplan. 		
3. HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
Stap 1. Maak een lijst of download "Mijn verleden bronnen van veerkracht en mijn veerkrachtplan" werkblad (bijlage 6).		

Stap 2. Lees de taken en neem de tijd om elke taak te voltooien.

Stap 3. Denk na over andere situaties die u zou kunnen/kunnen gebruiken het veerkrachtplan.

4. BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

–

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deze activiteit helpt de deelnemers hun persoonlijke middelen uit te pakken voor veerkracht door hen een kader (De 4 S'en) te geven om te laten zien wat specifiek voor hen werkt.

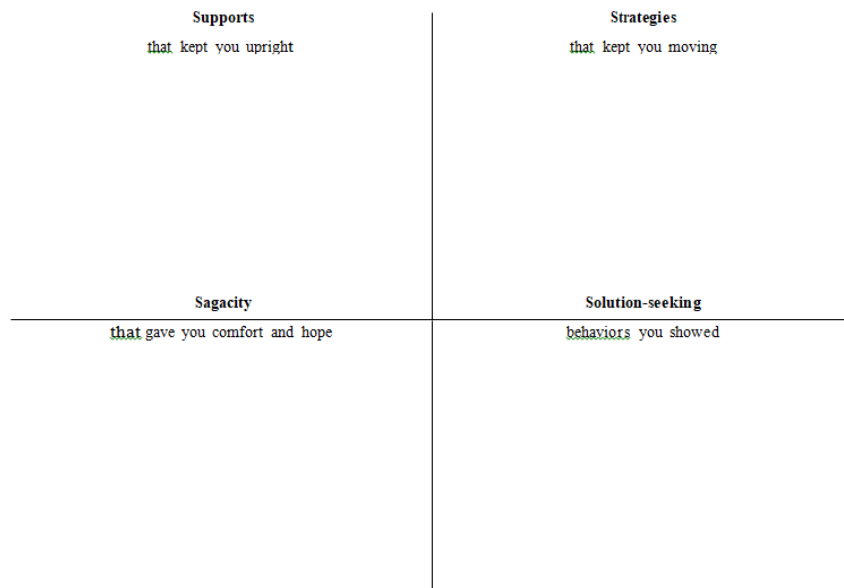
Bijlage 6

MIJN VROEGERE BRONNEN VAN VEERKRACHT

(Aangepast van Veerkrachtoefeningen voor het helpen van professionals, Positieve Psychologie, Seph Fontane Pennock -Hugo Alberts, Ph.D.)

1. Denk aan een moeilijke situatie die je onlangs overwonnen hebt (bv. je kreeg wat negatieve feedback op het werk, je had ruzie met een familielid, je was ziek, enz.
2. Denk aan "ondersteunende mensen" in je leven die je overeind hielden terwijl het makkelijker was geweest om te vallen. (heb je bijvoorbeeld een oude vriend gebeld, of heb je een leraar om advies gevraagd, of misschien een ouder of grootouder)? Schrijf op wie je hebt opgeroepen voor ondersteuning in de rechterbovenste cel van de onderstaande tabel.
3. Welke 'strategieën' heb je gebruikt om jezelf te helpen omgaan met eventuele negatieve gedachten en gevoelens die naar aanleiding van de moeilijkheid aan het licht kwamen? (bijvoorbeeld ging u een wandeling maken, of luisterde u naar een bepaald lied of type muziek, enz.) Schrijf de strategieën op die je hebt gebruikt in de cel linksonder van de onderstaande tabel.
4. Welke 'scherpzinnigheid' hielp je terug te komen van deze moeilijkheid? Verstandvastigheid is de wijsheid en het inzicht dat je vasthoudt. Het kan komen van liedteksten, romans, poëzie, spirituele geschriften, citaten uit de beroemde, de uitspraken van je grootouder, of het leren van je eigen ervaring. Schrijf je scherpzinnigheid op in de cel rechtsonder in de tabel hieronder.

5. Welk oplossingsgericht gedrag heeft u getoond om u te helpen actief met het probleem om te gaan? (Heb je bijvoorbeeld zelf een oplossing gevonden, of ben je op zoek naar nieuwe informatie, of heb je vooruit gepland, of heb je onderhandeld, of heb je je mening geuit, of heb je anderen om

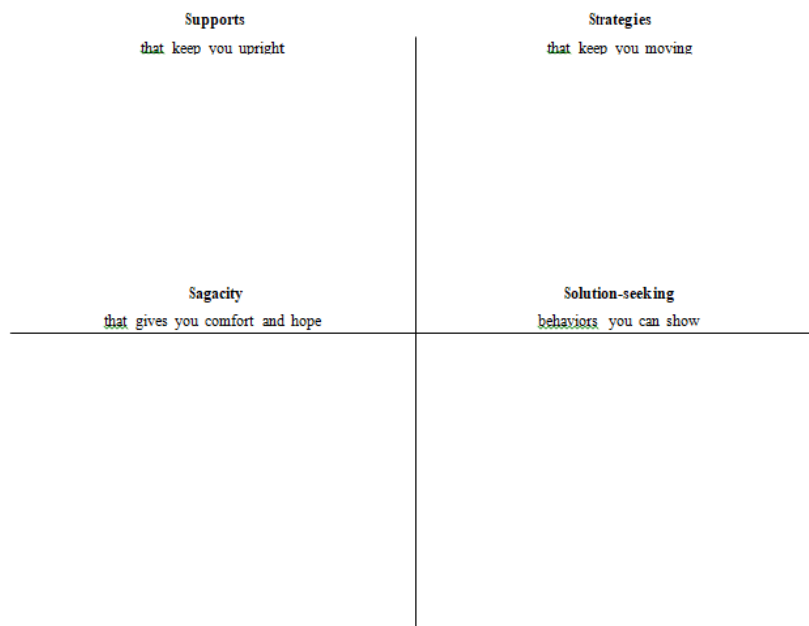

hulp gevraagd). Noteer het oplossingsgerichte gedrag dat u in de linker bovenste cel van de onderstaande tabel heeft getoond.

MIJN WEERSTANDSVERMOGENSPLAN

- Denk aan een huidige moeilijke situatie.
- Gezien de sociale steun, de strategieën, de scherpzinnigheid en het oplossingsgerichte gedrag dat u de vorige keer heeft geholpen, kunt u dezelfde of vergelijkbare middelen gebruiken om u te helpen terug te komen van deze huidige moeilijkheid waarmee u te maken heeft (die in het vorige plan werd geïdentificeerd). Lees uw voltooide plan door en schrijf in de onderstaande tabel de vaardigheden, ondersteuning, strategieën en scherpzinnigheid op die opnieuw voor u zouden kunnen werken.

3. De volgende stap is om uw veerkrachtplan in werking te stellen. Denk hierbij aan de volgorde waarin u uw verschillende dragers, strategieën, scherpzinnigheid en oplossingsgerichtheid gebruikt: met welke hulpbron kunt u het beste beginnen? Vaak is de meest haalbare hulpbron de kleinste stap

die u kunt nemen.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Quiz

Face-to-face	Online	X
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
10' Deze quiz somt het grootste deel van de kennis op die is opgedaan tijdens de veerkrachtmodule. Hij bestaat uit 10 ware of valse verklaringen.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
1. Het systematiseren van de informatie. 2. Terugkoppeling.		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
Stap 1. Maak een lijst/download van het document "Veerkrachtquiz" (bijlage 6). Stap 2. Doe de quiz. Stap 3. Controleer uw antwoorden.		
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)		

–

5) WAT LERENDEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deelnemers roepen informatie uit de module op, reflecteren deze en systematiseren deze.

Bijlage 6

WEERBAARHEIDSQUIZ

Lees de volgende verklaringen. Beslis of ze WAAR of VALS zijn door het overeenkomstige vakje aan te kruisen.

Verklaringen	WAAR	FALSE
1. Veerkracht is "het proces van het zich goed aanpassen aan tegenspoed, trauma's, tragedies, bedreigingen of grote bronnen van stress".		
2. Veerkracht is een eigenschap die mensen al dan niet hebben. Het gaat niet om gedrag, gedachten en handelingen die bij iemand geleerd en ontwikkeld kunnen worden.		
3. De factoren die bijdragen aan de veerkracht zijn onder andere: een positieve kijk op jezelf, vertrouwen in je sterke punten en capaciteiten en vaardigheden op het gebied van communicatie en probleemoplossing.		
4. Er is een bepaalde leeftijd waarop je veerkracht kunt ontwikkelen.		
5. Een manier om veerkracht te ontwikkelen is om te leren van soortgelijke uitdagingen in het verleden, om te onthouden wat men al weet.		
6. Een belangrijk punt in het leren van veerkracht is om een perspectief te nemen op de dingen, om je individuele situatie in een grotere context te plaatsen en de werkelijke ernst ervan te begrijpen, of het gebrek eraan.		
7. Onder de kenmerken van veerkrachtige mensen zijn: lage autonomie, irrationeel denkproces, stress onder druk, geloven dat je leven er niet toe doet, egocentrisme.		
8. Krachtig negatief denken is zelfpraat dat een gezond denkproces stimuleert en bevordert.		
9. Om veerkrachtig te zijn moet je alleen gefocust blijven op wat er niet meer is.		
10. Degenen die meer veerkracht hebben, zijn meestal meer betrokken bij de gemeenschaps- en/of gezinsactiviteiten.		

WEERBAARHEIDSQUIZ

Antwoordformulier

Verklaringen	WAAR	FALSE
1. Veerkracht is "het proces van het zich goed aanpassen aan tegenspoed, trauma's, tragedies, bedreigingen of belangrijke bronnen van stress".	X	
2. Veerkracht is een eigenschap die mensen al dan niet hebben. Het gaat niet om gedrag, gedachten en handelingen die bij iemand geleerd en ontwikkeld kunnen worden. Veerkracht is geen eigenschap die mensen al dan niet hebben. Het gaat om gedrag, gedachten en handelingen die bij iedereen kunnen worden geleerd en ontwikkeld.		X
3. De factoren die bijdragen aan de veerkracht zijn onder andere: een positieve kijk op jezelf, vertrouwen in je sterke punten en capaciteiten en vaardigheden op het gebied van communicatie en probleemoplossing.	X	
4. Er is een bepaalde leeftijd waarop je veerkracht kunt ontwikkelen. Er is geen bepaalde leeftijd waarop je veerkracht kunt ontwikkelen.		X
5. Een manier om veerkracht te ontwikkelen is om te leren van soortgelijke uitdagingen in het verleden, om te onthouden wat men al weet.	X	
6. Een belangrijk punt in het leren van veerkracht is om een perspectief te nemen op de dingen, om je individuele situatie in een grotere context te plaatsen en de werkelijke ernst ervan te begrijpen, of het gebrek eraan.	X	
7. Onder de kenmerken van veerkrachtige mensen zijn: lage autonomie, irrationeel denkproces, stress onder druk, geloven dat je leven er niet toe doet, egocentrisme. Kenmerken van veerkrachtige mensen zijn: hoge autonomie, rationeel denkproces, kalmte onder druk, geloven dat je leven er toe doet, onbaatzuchtigheid.		X
8. Krachtig negatief denken is zelfpraat dat een gezond denkproces stimuleert en bevordert.		X

<p>Krachtig positief denken is zelfpraat dat een gezond denkproces stimuleert en bevordert.</p>		
<p>9. Om veerkrachtig te zijn moet je alleen gefocust blijven op wat er niet meer is. Om veerkrachtig te zijn hoef je niet meer gefocust te blijven op wat er niet meer is.</p>		X
<p>10. Degenen die meer veerkracht hebben, zijn meestal meer betrokken bij de gemeenschaps- en/of gezinsactiviteiten.</p>	X	

IV. Groepsmanagement

Sessieplan

Training: Mentor managers

Module: Groepsmanagement		Trainer:
Sessie nr:	Duur: 3 uur (2u f2f + 1u online)	Datum:
Algemene doelstellingen:	Om mentormanagers te helpen hun rol in een groep (van mentoren) te begrijpen, de voordelen en uitdagingen van het werken met groepen te begrijpen en hen te helpen manieren te vinden om een groep mentoren gemotiveerd en effectief te houden: strategieën en groepsdynamiek, regels en voorwaarden.	
Leerresultaten:	Het vermogen om verschillende mensen en hun houdingen en opties tegelijkertijd te managen, om een groep gemotiveerd en comfortabel te houden om zich uit te drukken.	
Methodes:	Theoretische informatie; groepsactiviteiten	
Inhoud:	De Mentor Manager als groepsleider; Het concept van de groep en de kenmerkende eigenschappen ervan (het proces van groepsontwikkeling, de groepsnorm, de groepssfeer, de leidinggevende functies).	

Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
15'	Het knoestige probleem	–
20'	Soorten groepen	papier en pennen
40'	Groepsbenadering	papier, pennen, whiteboard
20'	Positionering	foto's
25'	Mijn label	kleefetiketten, pennen
25' (online)	Inzicht in groepen en hun management	computer met internettoegang, schrijfsjabloon
35' (online)	Succesvolle onderwijsactie	SEA-plan en -sjabloon

Activiteiten

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Het knoestige probleem

Face-to-face	Online
5) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)	
15' Energieke activiteit die aantoont dat groepen die in staat zijn hun eigen problemen op te lossen veel meer succes hebben dan wanneer ze door buitenstaanders worden geïnstrueerd.	
6) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)	
4. Het stimuleren van de groep 5. Het versterken van de groep.	
7) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)	
Stap 1 Een van de deelnemers is vrijwilliger om als manager op te treden en wordt gevraagd de zaal voor korte tijd te verlaten. Stap 2 De overige deelnemers houden hun handen in een cirkel en binden zich in een zo verstrengeld mogelijke knoop. Ze mogen elkaars handen absoluut niet loslaten. De deelnemers moeten de instructies van de managers letterlijk volgen en het hem/haar niet makkelijker maken door te doen wat hen NIET is opgedragen. Stap 3 Als de knoop eenmaal gelegd is, wordt de manager gevraagd terug te keren en te proberen de knoop binnen 3 minuten te ontrafelen, met alleen verbale instructies. De manager mag de groep niet aanraken, maar alleen mondeling instrueren. Stap 4 De eerste poging is over het algemeen niet succesvol en levert soms zelfs een complexere knoop op. Herhaal nu de oefening met de managers die aan de knoop deelnemen - als de knoop klaar is, vraag je de deelnemers gewoon om zelf uit de knoop te komen. Stap 5 De trainer initieert een discussie over de ervaring en vraagt om commentaar. Discussiepunten: - Welke relevantie heeft deze oefening voor de echte wereld? - Wat vertelt de oefening ons over de rol van 'buitenstaanders/managers' en 'insiders' (in de knoop)? - Wat vertelt de oefening ons over de effectiviteit van 'buitenstaanders' en 'managers' in het organiseren van mensen? - Wat leert de oefening ons over het oplossen van problemen? - Wat houdt de oefening in voor het vergemakkelijken van de deelname aan de gemeenschapontwikkeling?	
8) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)	

Als er veel deelnemers zijn, kunnen twee of drie deelnemers als manager worden aangesteld.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deelnemers zullen het verschil ervaren tussen een groep die geïnstrueerd is en een groep die in staat is om zelf oplossingen te vinden.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Soorten groepen

Face-to-face	x	Online	
9) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
20'			
De deelnemers bespreken hun persoonlijke betrokkenheid in verschillende groepen.			
10) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
6. Bewustwording van de verschillende gebeurtenissen.			
7. Het vergelijken van verschillende groepen.			
8. Kijkend naar de familie als een groep.			
11) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
Stap 1 De trainer verdeelt de deelnemers in kleine groepen.			
Stap 2 De trainer vraagt de deelnemers om bestaande soorten groepen in hun leven te identificeren en te inventariseren. Er worden geen verdere instructies gegeven om hun focus niet te vernauwen.			
Stap 3 De groepen bekijken de lijsten samen, vergelijken de resultaten, zoeken naar gemeenschappelijke ideeën en verschillen, mogelijke overeenkomsten van groepstypes, hun taken/doelstellingen, bv. dienstverlening, zelfhulpactiviteiten, enz.			
Stap 4 Als het gezin niet in de lijsten wordt genoemd, start de trainer een discussie hierover.			
12) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN			

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

–

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers zullen zich meer bewust zijn van de verschillende groepsstructuren.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Groepsbenadering

Face-to-face	x	Online	
13) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
40'			
Het identificeren van de kenmerken van een succesvolle samenwerking.			
14) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
9. Het bespreken van verschillende manieren van samenwerken.			
10. Het lokaliseren van mogelijke problemen en hun oplossingen.			
15) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
Stap 1 Deelnemers wordt gevraagd welke taken in hun werkcontext beter kunnen worden opgelost door een groepsaanpak.			
Stap 2 De trainer maakt een lijstje op het whiteboard.			
Stap 3 Deelnemers worden gevraagd naar ervaringen van goed teamwerk en naar specifieke kenmerken die volgens hen de ervaring goed hebben gemaakt.			
Stap 4 De trainer maakt een andere lijst op het whiteboard.			

Stap 5 Deelnemers worden uitgenodigd om verdere voorwaarden en kenmerken van een succesvolle samenwerking op te nemen.

Stap 6 De trainer initieert een discussie over de lijst, waarbij hij de lijst aan vinkt die alle deelnemers belangrijk vinden.

Stap 7 De groep bespreekt of de kenmerken waarover zij het eens zijn, gelden voor de huidige groep of dat ze nog moeten worden bereikt. De trainer omcirkelt de nog te bereiken kenmerken.

Stap 8 De deelnemers worden in evenveel groepen verdeeld als de omcirkelde kenmerken. Elke groep werkt aan één van de kenmerken. Ze hebben 5 minuten de tijd om een mogelijke strategie te bedenken om dit te bereiken.

Stap 9 Elke groep presenteert zijn strategie, de trainer maakt aantekeningen.

Stap 10 De trainer vat samen en vraagt de deelnemers om toezeggingen.

16) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

–

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Positionering

Face-to-face	X	Online	
17) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
20' Bespreking van diverse groepsdynamieken.			
18) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
11. Bewustmaking van het belang van positionering. 12. Bespreking van wat de deelnemers comfortabel maakt.			
19) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			

Stap 1 Deelnemers werken in kleine groepen, elke groep krijgt de foto's (bijlage 1). Ze kiezen een situatie waar ze zich prettig bij voelen en een situatie waar ze zich ongemakkelijk bij voelen.

Stap 2 De groepen presenteren hun keuzes en uitleg.

Stap 3 De trainer initieert een discussie over de verschillen in positionering die op de foto's te zien zijn (bijv. de docent staat tegenover de menigte toehoorders, collega's zitten in een kring, militairen en politieagenten werken naast elkaar).

Stap 4 Deelnemers bespreken hoe dergelijke verschillen de samenwerking in groepswerk, school en gezinsleven beïnvloeden.

20) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Er kunnen verschillende foto's worden gebruikt.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers zullen begrijpen hoe belangrijk het is om de juiste scène te creëren voor groepswerk.

Bijlage 1

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Mijn label

Face-to-face	Online
<p>21) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)</p>	
<p>25'</p> <p>De deelnemers verzamelen een lijst van de gemeenschappelijke waarden, ongeacht hun achtergrond, vermogen of situatie.</p>	
<p>22) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)</p>	
<p>13. Bewustmaking dat er, ongeacht de achtergrond, het vermogen of de situatie, gemeenschappelijke waarden zijn die moeten worden gerespecteerd voor het welzijn van zowel kinderen als volwassenen.</p>	
<p>23) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)</p>	

Stap 1 De trainer bevestigt een label op het voorhoofd van elke deelnemer, zodat het label niet zichtbaar is voor de drager. De trainer moet duidelijk maken dat deze labels willekeurig worden toegekend en niets te maken hebben met de werkelijke kenmerken van de deelnemers. De mogelijke labels zijn onder andere: Moslimmeisje, moslimjongen, Roma-jongen, Roma-meisje, zwaarlijvig kind, blind kind, atletisch kind, goed in wiskunde kind, vergeetachtig, schattig meisje, lui kind, een kind uit een ander land, homozoon, lesbische dochter, etc. Het is zeer belangrijk om een gelijk aantal "positieve" en "negatieve" labels te hebben voorbereid.

Stap 2 Deelnemers worden gevraagd om met minstens twee andere mensen te praten over "toekomstige doelen voor mijn kind". De deelnemers moeten met elkaar praten volgens het label van de ander, dat een beschrijving van hun eigen kind is. Iemand die met iemand praat die "vergeetachtig" wordt genoemd, kan bijvoorbeeld praten over de doelen voor een vergeetachtig kind.

Stap 3 Deelnemers wordt gevraagd hun labels te verwijderen, ze te bekijken en in de hand te houden. Vervolgens verplaatsen ze zich weer en praten ze met twee andere mensen over de doelen voor hun kinderen aan de hand van de labels die ze in handen hebben.

Stap 4 Deelnemers zitten in kleine groepjes en bespreken wat de gemeenschappelijke doelen of verschillen zijn.

Stap 5 De groepen presenteren hun bevindingen. De trainer gebruikt de discussiepunten om de activiteit samen te vatten.

Discussiepunten:

- Mensen hebben gemeenschappelijke waarden, vrij gelijkwaardige wensen en willen het beste voor hun kinderen, ongeacht de achtergrond, kenmerken of situatie.
- Vooroordelen en stereotypen en de culturele omgeving kunnen deze waarden en doelen beïnvloeden.
- In dit project moeten de deelnemers samenwerken om de doelen voor alle kinderen te bereiken.

24) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Een ander onderwerp kan worden gekozen voor discussie: "Hoe ik zou willen dat mijn kind leeft als hij/zij opgroeit."

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers zullen begrijpen dat ongeacht de verschillen, alle ouders een aantal waarden delen.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Inzicht in groepen en hun management

Face-to-face		Online	X
--------------	--	--------	---

1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT

(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)

25'

De activiteit is gericht op een dieper begrip van wat een groep is en hoe groepen werken. Na het bekijken van een video maken de deelnemers een catalogus van de groepen waartoe ze behoren.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Begrijpen hoe verschillende soorten groepen werken.
2. Inzicht in het belang van groepsregels en leiderschap.

3. HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Bekijk de video Social Groups: Crash Course Sociology # 16

<https://youtu.be/wFZ5Dbj8DA> (automatische vertaling werkt goed).

Stap 2 Gebruik het schrijfsjabloon (bijlage 1) om enkele groepen te identificeren waartoe u behoort.

Stap 3 Probeer sociale groepen te identificeren van een van de mentoren die je goed kent.

4. BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(Welke veranderingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

De groepscatalogus kan ook in een f2f setting in kleine groepen worden gedaan: eerst maakt iedereen een lijst van 5 groepen waarvan hij denkt dat een andere persoon in de kleine groep erbij hoort. Zij bespreken hun catalogi in de kleine groep.

5) LEERRESULTATEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Mentormanagers zullen als toekomstige leiders van een groep mentoren

- Hebben een basiskennis van wat groepen zijn en hoe verschillende groepen werken,
- Begrijp hun eigen groepslidmaatschap en rol,
- In staat zijn om de groepen waartoe hun mentoren behoren te identificeren en vervolgens hun groep effectief te organiseren.

Bijlage 1 - Schrijfmodel

Noem een groep	Wanneer ben je lid geworden?	Ben je nog steeds lid?	Heeft u een leidende positie in de groep?	Met hoeveel zijn jullie in de groep?

dat was het eerste waar je bij hoorde in je leven...				
die de grootste impact had op waar je nu bent...				
die je het meest heeft geholpen bij het leren...				
dat is het leukste geweest om bij te horen in je leven...				
dat je spijt hebt dat je deel uitmaakt van of lid bent van				
waar je bent/was om anderen te helpen				

je hebt veel energie moeten investeren in				

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Succesvolle onderwijsactie

Face-to-face	Online	X
<p>1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)</p>		
<p>35'</p> <p>De activiteit biedt een hulpmiddel voor mentormanagers om activiteiten en interventies in hun groep te plannen door een behoefte te identificeren en een werkplan met beoordeling op te stellen om deze aan te pakken.</p>		
<p>2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificeren van de behoeften van de groep 2. Het ontwerpen van een groepsmanagementactieplan 		
<p>5. HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)</p>		
<p>Stap 1 Lees het voorbeeld Geslaagde Onderwijsactieplan (SEA) - Bijlage 2 Stap 2 Stel een behoefte vast die u mogelijk wilt aanpakken in de groep die u beheert, met betrekking tot de ouderlijke betrokkenheid. Stap 3 Plan uw SEA met behulp van het sjabloon - Bijlage 3</p>		
<p>6. BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (Welke veranderingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)</p>		
<p>De groepscatalogus kan ook in een f2f-setting in kleine groepen worden gemaakt: eerst maakt iedereen zijn SEA-plan op en bespreekt hij of zij zijn of haar plannen in de kleine groep. Deelnemers kunnen dit boek ook lezen voor meer informatie: https://library.parenthelp.eu/successful-educational-action/</p>		
<p>5) LEERRESULTATEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)</p>		
<p>Mentormanagers zullen als toekomstige leiders van een groep mentoren</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hebben een basiskennis van wat groepen zijn en hoe verschillende groepen werken, - Begrijp hun eigen groepslidmaatschap en rol, - In staat zijn om de groepen waartoe hun mentoren behoren te identificeren en vervolgens hun groep effectief te organiseren. 		

Bijlage 2

Succesvolle onderwijsactieplanning

Volgens onderzoek in het kader van het Includ-ED-project worden de volgende soorten acties beschouwd als ondersteuning van het onderwijssucces van kinderen en als mogelijkheden tot levenslang leren voor volwassenen, en worden ze daarom succesvolle onderwijsacties (SEA's) genoemd:

- acties die het onderwijssucces van ALLE kinderen van een school verbeteren: deze acties moeten ervoor zorgen dat alle kinderen van de school van deze acties profiteren, ongeacht hun omstandigheden.
- acties die gepland, georganiseerd en uitgevoerd worden door gezinnen van een school: gezinnen moeten de leidende rol spelen in de acties, hoewel ook andere actoren, zoals leerkrachten of leerlingen, uitgenodigd kunnen worden om deel te nemen.
- acties die deel uitmaken van een breder plan voor de betrokkenheid van gezinnen op school: gezinnen van de school moeten een plan hebben om verschillende SEA's te ontwikkelen binnen een georganiseerd kader.
- acties die gebaseerd zijn op de bestaande middelen van de gemeenschap die ze organiseert: al deze acties moeten worden ontwikkeld met de middelen die in de gemeenschap aanwezig zijn, het is de enige manier om realistische acties te ondernemen.

Het Succesvolle Onderwijsplan (SEP): hoe we het doen.

Toets 1 / Denken

1. 1. Bepaal welke doelen we willen bereiken.

Denk na over wat we moeten doen om het succes van het onderwijs in onze onderwijsgemeenschap te verbeteren en welke doelstellingen moeten worden gedefinieerd om aan deze behoeften te voldoen.

2. 2. Vergeet niet dat we ervaring en competenties hebben.

We weten wat we moeten doen, wie er met ons kan werken en ons kan helpen.

3. Denk na over wat we nodig hebben.

Middelen, mensen, vaardigheden, tijd, enz. Wat nog meer? Moeten we iets leren voordat we beginnen? Hoe doen we dat?

Toets 2 / Organiseer

1. 1. Hoe gaan we de output verspreiden om alle gezinnen te bereiken?

Laat ze weten wat we willen bereiken. Wat vertellen we families? Wat willen we van ze vragen?

2. 2. Hoe verdelen we het werk?

Vormen we een subgroep? Welke tijd hebben we beschikbaar? En vaardigheden? Hebben we bondgenoten binnen de gemeenschap?

3. 3. Welk tijdschema stellen wij voor?

Zowel voor vergaderingen als voor de activiteiten die we doen. Hoe vaak moeten we vergaderen: wekelijks, maandelijks? Wanneer beginnen we?

Toets 3 /Handeling

1. 1. Communiceer. Het onderhouden van de communicatie en de coördinatie met de rest van de onderwijsgemeenschap helpt ons altijd, hoewel het begin moeilijk kan zijn.

2. 2. Deel de ervaring. Het zal zeer nuttig zijn om de resultaten te communiceren met andere gezinnen, de banden binnen de onderwijsgemeenschap te versterken, mensen uit te nodigen die er nog niet bij betrokken zijn, enz.

3. 3. Leren. We leren door alles wat we ontdekken te doen en te delen. Als iets de eerste keer niet goed gaat, moeten we onthouden dat we met vallen en opstaan leren. Wees niet bang om te veranderen of een fout te maken.

4 toets / waarde

1. 1. Resultaten. Wat hebben we bereikt en wat niet? Waarom? Hoe voelen we ons?

2. "Lessen geleerd." Wat hebben we geleerd van deze hele ervaring? Wat heeft het ons individueel en collectief, als groep, gebracht?

3. De toekomst. Gaan we door met onze succesvolle onderwijsacties? Willen we meer velden toevoegen, sommige aspecten aanpassen en deze eerste ervaring van onderwijssucces voortzetten?

Voorbeeld van een SEA-plan

1. Gedetecteerde behoeften	Leesgewoonten van gezinnen ondersteunen niet de verbetering van de leesvaardigheid van kinderen
2. Specifieke doelstelling(en)	Verbetering van de leesvaardigheid van de studenten door middel van leren in het gezin
3. SEA('s)	Organiseer een literair café voor ouders, waar gezinnen hun zorgen en voorstellen over lezen kunnen brengen (boeken voorstellen, boekwagens tonen, verplicht lezen bespreken, etc.) en kunnen discussiëren over leesgewoonten (bedtijd lezen, pendelen, lezen tijdens het wachten, schoolbibliotheek, verhalen vertellen, buitenschoolse activiteiten, boekenruil, leesclub, literaire wedstrijden, etc.)
4. Benodigde middelen	Volgende ruimte Vrijwilligers om te werken Boeken voor de weergave Te lenen boeken IT-hulpmiddelen voor het doorbladeren van boeken en het bekijken van trailers
5. Deelnemers en doelgroepen	Deelnemers: leerkrachten, meer geëngageerde ouders, mentoren Doelgroepen: ouders, kinderen, leerkrachten (omdat ook leerkrachten vaak niet genoeg lezen)

6. Verspreiding	Verspreid voor en na elke activiteit via de website van de school, Facebook, WhatsApp, posters bij de schoolpoort, flyers die door kinderen mee naar huis worden genomen.
7. Dienstregeling	Aan het begin van het schooljaar een organisatiecomité oprichten en de vergaderingen van het literair café inplannen. Het zal maandelijks of driemaandelijks zijn (afhankelijk van de beschikbaarheid van vrijwilligers): de eerste zou in oktober kunnen zijn. In de loop van het jaar kunt u de frequentie opnieuw beoordelen. Maak een samenvatting van de sessies (lees materiaal, deel zorgen/oplossingen; voeg foto's toe, etc.) voor toekomstige referentie en evaluatie, en deel deze eventueel met degenen die niet aanwezig konden zijn.
8. Verwachte resultaten	Meer tijd besteed aan het lezen door de ouders en door de kinderen, maar ook aan het voorlezen door de ouders aan hun kinderen. Het maken van het lezen van een discussieonderwerp en het creëren van de gewoonte om boeken te delen.
9. Evaluatie	Driemaandelijks: de organisatoren maken een beoordeling van hun werk. Op het einde van elke literaire cafézitting wordt er onmiddellijk een evaluatie gemaakt van het evenement (dynamiek, succes en probleempunten). Dit wordt meegenomen in de planning van verdere activiteiten. Einde van het schooljaar: deelnemersvragenlijst met evaluatie van het initiatief en de uitvoering.

Bijlage 3

Sjabloon voor een SEA-plan:

1. Gedetecteerde behoeften	
2. Specifieke doelstelling(en)	
3. SEA('s)	
4. Benodigde middelen	

5. Deelnemers en doelgroepen	
6. Verspreiding	
7. Dienstregeling	
8. Verwachte resultaten	
9. Evaluatie	

V. Conflictbeheersing

Sessieplan

Training: Conflictbeheersing - Definities en begrippen

Module: Conflictbeheersing		Trainer:
Sessie nr.: 1	Duur: 1 uur	Datum:
Algemene doelstellingen:	Het leren van de definities en concepten over wat een conflict is of soorten conflicten, het leren van strategieën om deze te overwinnen.	
Leerresultaten:	Het begrijpen van de basisstrategieën voor het oplossen van een mogelijk conflict; weten hoe je op verschillende manieren met een conflict omgaat; de noodzaak van assertieve communicatie bij conflictbeheersing waarnemen.	
Methodes:	presentatie van concepten en groepsactiviteiten	
Inhoud:	Definitie van conflicten; soorten conflicten; belangrijkste bronnen van conflicten; voordelen/nadelen van conflicten; positieve en negatieve effecten van conflicten en belangrijkste percepties van conflicten.	

Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
40'	Hoe ziet u het	<ul style="list-style-type: none"> • Hand-out • pennen
40'	Positieve draai	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart papier, markers, pennen, een exemplaar van de Team Debriefing • Discussie vragen
30'	hoelahoep	<ul style="list-style-type: none"> • 1 lichtgewicht hoelahoep voor elk team
20'	STAP voor STAP	<ul style="list-style-type: none"> • kopieerpapier, markers en schilderstape
30'	De groep bedriegen	–
20'	Inpakken en sluiten	–

Activiteiten

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Hoe ziet u het?

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
30–40'		
Deze activiteit onderzoekt de conflictperceptie van elke deelnemer.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Inzicht in onze perceptie van conflicten. 2. Het overwegen van een andere kijk op conflicten. 3. Het leren van technieken om beter met conflicten om te gaan. 4. Het opbouwen van vertrouwen. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>1 Laat de deelnemers koppelen.</p> <p>Stap 2 Geef elke persoon een kopie van de hand-out (bijlage 1). Geef de partners 10 tot 15 minuten de tijd om elkaar te interviewen.</p> <p>Stap 3 Volg met een groepsdiscussie over de interviews.</p> <p>Stap 4 Neem de discussievragen door.</p> <p><u>Discussie Vragen</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. Waren de perspectieven van uw partner anders dan die van u? 2. Wat heb je geleerd door het perspectief van een ander te bekijken? 3. 3. Maakt het bespreken van een conflict als dit het "minder eng"? Op welke manier? 4. Is het conflict goed of slecht? 5. 5. Wat zijn sommige manieren waarop een conflict nadelig is voor het team? 6. 6. Wat zijn enkele manieren waarop een conflict het team verrijkt? 		
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN		

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

–

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deze activiteit zal de deelnemers helpen zich meer op hun gemak te voelen bij conflicten, de positieve aspecten van conflicten in overweging te nemen en de mogelijke voordelen voor zichzelf en het team te begrijpen.

Bijlage 1

Handout - Conflict - Hoe zie je het?

1. Hoe definieer je conflict?

_____

2. Wat is uw typische reactie op een conflict?

_____

3. Wat is je grootste kracht bij het omgaan met conflicten?

_____

4. Als je één ding zou kunnen veranderen aan de manier waarop je met conflicten omgaat, wat zou dat dan zijn? Waarom?

_____

5. Wat is de belangrijkste uitkomst van een conflict?

_____

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Positieve spin

Face-to-face	X	Online	
5) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			

20–40'

Deze activiteit verkent de positieve aspecten van het conflict.

6) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Het veranderen van ons perspectief op conflict in de mentorrelatie.
2. Gezien de positieve aspecten van het conflict.

7) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Splits grote groepen op in kleinere teams van vier tot zeven (met ten minste drie teams).

Stap 2 Laat elk team een lid sturen om hun voorraden van een vel flipchart papier, een aantal verschillende markers, pennen, en de hand-out (bijlage 2) op te halen.

Stap 3 Vertel de teams dat ze hun definitie van conflict moeten schrijven. Hun uitdaging is om een conflict te definiëren zonder negatieve termen te gebruiken.

Als de teamleden het eens zijn over een definitie, laat ze die dan samen met een illustratie op hun flipchart papier schrijven.

Stap 4 Laat elk team voor de groepspresentaties en -discussie de debriefing vragen op de hand-out beantwoorden.

Stap 5 Laat de teams, nadat alle teams klaar zijn, hun ideeën aan de groep presenteren. Hang de flipchart pagina's op aan de muur van de zaal voor de duur van de trainingsdag.

Discussie Vragen

1. 1. Wat is de invloed van de definitie van conflict op de manier waarop we over conflicten denken?
2. 2. Wat zijn enkele negatieve gevolgen van een conflict?
3. 3. Wat zijn enkele positieve uitkomsten van conflicten?
4. 4. Noem vier potentiële positieve uitkomsten van conflicten in een organisatie.

8) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

_____

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deze activiteit zal de deelnemers helpen om zich meer op hun gemak te voelen met de verschillende aspecten van het conflict.

Bijlage 2

Handout

Team debriefing discussie vragen

1. Hoe beïnvloedt de definitie van conflict de manier waarop we over conflicten denken?

---

2. Wat zijn enkele negatieve gevolgen van een conflict?

---

3. Wat zijn enkele positieve uitkomsten van conflicten?

---

4. List vier potentiële positieve uitkomsten van conflicten in een organisatie.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Hula hoepel

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
30' Deze activiteit verkent de mogelijkheid om met conflicten te werken.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
1. 1. Het ervaren van een conflict. 2. 2. Werken door middel van conflict om een teamdoel te bereiken.			
1) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			

Breek een grote groep in kleinere teams van ongeveer zeven personen (wat meestal het maximum is dat je rond een hoelahoep kunt krijgen). Elk team krijgt een hoepel.

Stap 2 Laat de teamleden hun handen voor hen uitsteken, met de handpalmen naar binnen gericht.

Stap 3 Laat ze met hun wijsvinger naar de persoon aan de overkant van de hoepel wijzen. Deze handpositie moet tijdens de duur van de activiteit behouden blijven. Dit voorkomt dat ze de hoepel vastpakken.

Stap 4 Plaats de hoepel op de wijsvingers van het team om te beginnen. Het doel van de activiteit is om de hoepel gewoon op de grond te laten zakken.

Stap 5 Elk teamlid moet altijd contact houden met de hoepel. Als iemand het contact verliest of zijn of haar vingers van de hoepel afglijden, moet het team de startpositie innemen en opnieuw beginnen.

Stap 6 Zodra het team het teamdoel en de regels begrijpt, plaats je de hoepel in de startpositie en begin je.

Stap 7 Deelnemers zullen merken dat in plaats van te dalen, de hoepel omhoog gaat. (Het is omdat iedereen ernaar streeft om hem aan te raken en daardoor onbedoeld hoger op te tillen) Er ontstaat een conflict als teamleden, in de overtuiging dat ze het goed doen, beginnen de anderen in het team te beschuldigen van het optillen van de hoepel, met opmerkingen als: "Wie tilt de hoepel op?" en "Stop het!". De meeste teams moeten een aantal keren opnieuw beginnen voordat ze de uitdagingen aangaan en stappen ondernemen om het conflict op te lossen en succes te boeken.

2) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Als je de hoepel op de vingers van het team legt, oefen dan een lichte neerwaartse druk uit voordat je ze laat beginnen. Dit helpt de initiële opwaartse druk te creëren die het "helium effect" creëert.

5) WAT LERENDEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Ze zullen leren om manieren te vinden om conflicten te overwinnen en een gemeenschappelijk doel te bereiken.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: STAP voor STAP

Face-to-face	X	Online	
--------------	---	--------	--

1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT

(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)

Deze activiteit onderzoekt het proces van conflictoplossing.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Het ontdekken van de stappen naar een effectieve conflictoplossing.
2. Het creëren van een conflictoplossend proces dat in elk conflict kan worden gebruikt.
3. Creëer een buy-in voor het conflictoplossingsproces

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Verdeel uw groep in kleinere teams van vier tot zeven deelnemers. Plaats de teams op verschillende plaatsen in de zaal.

Stap 2 Vraag elk team om het woord Conflict op het ene vel flipchart papier te schrijven en het woord Oplossing op een ander vel. Instrueer hen om de vellen papier ongeveer zes meter uit elkaar te plakken op een nabijgelegen muur.

Stap 3 Nodig de teams uit om te brainstormen over de specifieke stappen die nodig zijn om van "Conflict" naar "Oplossing" te komen. De deelnemers moeten het eens worden over de stappen. Als de trainer grote gaten in het proces ziet, moet hij/zij vragen stellen om te helpen. Als de stappen zijn afgesproken, laat de teamleden ze op stukjes papier schrijven (de helft van een A5-papier, de trainer zal een bos van deze kaarten beschikbaar hebben) en plaats ze aan de muur tussen de "Conflict" en "Oplossing" bladen.

Discussie Vragen

1. Wat moet er gebeuren vlak voor "Oplossing"?
2. Is er een extra stap na "Oplossing"? Wat zou kunnen worden toegevoegd?
3. Wat heeft het voor zin om conflicten stapsgewijs aan te pakken?
4. Hoe kunnen we ons deze stappen in conflictsituaties herinneren?

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

–
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)
Deze activiteit zal de deelnemers helpen bij het vinden van oplossingen voor conflictsituaties en het vormen van een proces van conflictoplossing dat in elk conflict kan worden gebruikt.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: De groep bedriegen

Face-to-face	X	Online	
9) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
30'			
Deze activiteit onderzoekt hoe vertrouwen en wantrouwen, eerlijkheid en oneerlijkheid defensieve maatregelen kunnen zijn in interpersoonlijke relaties.			
10) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
Aandacht vragen voor vertrouwen en wantrouwen, eerlijkheid en oneerlijkheid als defensieve maatregelen in interpersoonlijke relaties.			
11) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
<p>Stap 1 De trainer selecteert vier of vijf vrijwilligers om drie incidenten te melden die zich tijdens hun jeugd hebben voorgedaan. Deze incidenten kunnen waar of fictief zijn, of één waar en twee fictief, of twee waar en één fictief. Het is aan de rapporteurs om te beslissen over de vorm van de melding en de volgorde. Ze moeten proberen niet te onthullen welke de ware en welke de fictieve zijn.</p> <p>Stap 2 Het is aan de deelnemende leden om te raden welke incidenten echt en welke fictief zijn. Elk lid noteert op zijn of haar blad de incidenten die hij of zij juist vindt en de incidenten die dat niet zijn.</p> <p>Stap 3 Nadat de incidenten zijn gemeld en de rapporteurs hebben gezegd welke de echte en welke de fictieve incidenten waren, zal elk van hen vertellen hoe vaak hij of zij door de rapporteurs is misleid. Er kan een samenvatting op tafel worden gelegd.</p>			

Stap 4 De oefening wordt vervolgd met de volgende vragen:

- Hoe voelde het om te proberen de groep voor de gek te houden?
- Welke strategie heb je gevolgd?
- Hoe voelden de deelnemers aan de groep zich, wetende dat ze door de rapporteurs zouden kunnen worden bedrogen?
- Waarom worden sommige deelnemers gemakkelijker bedrogen dan andere?
- Denk aan situaties waarin ze zijn bedrogen of anderen hebben bedrogen. Hoe voelden ze zich?

Stap 5 Aan het einde van de oefening kan de trainer om advies vragen.

12) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

–

5) WAT LERENDEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers kunnen leren dat het belangrijk is om zich bewust te zijn van het feit dat sommige informatie die door anderen wordt verstrekt, wordt gemanipuleerd. Op deze manier kunnen we het erover eens zijn dat het cruciaal is om de feiten van elke situatie te begrijpen en te bevestigen om conflicten op een effectieve manier te beheren.

VI. Bewustwording van de ontwikkeling van het kind

Sessieplan

Training: MENTOR MANAGERS

Module: BEWUSTWORDING VAN DE ONTWIKKELING VAN HET KIND		Trainer:
Sessie nr:	Looptijd: 90' online en 120' f2f	Datum:
Algemene doelstellingen:	Bewust zijn van de ontwikkelingsfasen en de nadruk leggen op het belang van een goede stimulatie.	
Leerresultaten:	De deelnemers zullen begrijpen hoe kinderen zich ontwikkelen en hoe ze kinderen kunnen ondersteunen bij hun behoeften.	
Methodes:	Er is een Power Point presentatie voor de online training die tijdens de f2f sessies kan worden gebruikt om de theoretische inhoud te relateren aan de voorgestelde activiteiten. Er is een achtergrondlezing met theoretische informatie voor de trainers die niet getraind zijn in het veld om de presentatie te begrijpen. Dit document zou ook beschikbaar kunnen zijn voor die mentormanagers die meer informatie wensen.	
Inhoud:	<ul style="list-style-type: none"> - Basisprincipes van de ontwikkeling van het kind: hersenen, cognitieve en sociaal-culturele ontwikkeling; - Ontwikkelingsstadia van een kind; - Ontwikkelingsbehoeften en de link met leerondersteuning; - Wat is trauma, de impact ervan en hoe er mee om te gaan? 	

Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
30'	Welke leeftijd kan ik...?	<ul style="list-style-type: none"> • vak • stift/markeringsbord
20'	Hoe leren we?	-
30'	Wees een model	<ul style="list-style-type: none"> • beamer

40'	De onzichtbare rugzak	<ul style="list-style-type: none"> • papier/pennen • mobiele stoelen • "Bijlage 1. 1e deel" en "Bijlage 2. 2e deel" gedrukt
30'	De onzichtbare rugzak II (optioneel)	<ul style="list-style-type: none"> • Bijlage gedrukt • papier/pennen

Inhoud (PPT)

Dia 1:

BEWUSTWORDING VAN DE ONTWIKKELING VAN KINDEREN

Dia 2:

Eindtermen van deze module

Doel: In deze module willen we het hebben over het belang van een goede ontwikkeling in het leven en de toekomst van kinderen, en hoe we ons best kunnen doen om dit proces vanuit een holistisch perspectief te ondersteunen.

Eindtermen - Aan het einde van de module kunt u dit doen:

1. Begrijp de basisprincipes van de ontwikkeling van kinderen en het belang ervan.
2. Identificeer verschillende ontwikkelingsbehoeften in verband met leerondersteuning.
3. Denk na over het trauma. Wat is het en hoe ga je ermee om?

Dia 3:

Basisprincipes van de ontwikkeling van het kind: hersenen, cognitieve en sociaal-emotionele

Ontwikkeling moet worden opgevat als een continu proces gedurende de gehele levenscyclus, van het moment van conceptie tot aan onze dood. Daarom is het belangrijk om een holistische kijk te hebben op het belang van de ontwikkeling van ieder mens.

- ✓ GESCHIEDENIS EN CONTEXT
- ✓ NEUROPLASTICITEIT
- ✓ MULTIDIMENSIONAAL EN MULTIDIRECTIONEEL
- ✓ INDIVIDUELE VERSCHILLEN

Dia 4:

Basisprincipes van de ontwikkeling van het kind: hersenen, cognitieve en sociaal-emotionele
BELANGRIJKSTE DIMENSIES

Veranderingen in de fysieke aard van het individu: reflexen, veranderingen in gewicht en lengte, motorische vaardigheden, ontwikkeling van de hersenen en andere organen van het lichaam, hormonale veranderingen van de puberteit, enz.

Dia 5:

Grondbeginselen van de ontwikkeling van kinderen: toonaangevende auteurs

TOONAANGEVENDE AUTEURS IN ONTWIKKELINGSTHEORIEËN

Dia 6:

Ontwikkelingsstadia van een kind

ALGEMENE STADIA/PERIODES

Prenatale periode

Neonatale periode

Borstvoedingsperiode

De vroege kindertijd

Middelbare jeugd

Adolescentie

LEEFTIJD

Van conceptie tot geboorte

Vanaf de geboorte tot 1 maand

Van 1 maand tot 2 jaar

Van 2 tot 6 jaar oud

Van 6 tot 11 jaar oud

Van 11 tot 20 jaar oud

Dia 7:

Ontwikkelingsstadia van een kind

LET OP

OPDRACHT

Bowlby definieerde gehechtheid als een "blijvende psychologische verbondenheid tussen mensen" (1969, p. 194) en stelde voor dat gehechtheid kan worden begrepen binnen een evolutionaire context in die zin dat de verzorger veiligheid en zekerheid biedt voor de zuigeling. Attachment is adaptief omdat het de overlevingskans van het kind vergroot.

BEVEILIGEN

AVOIDANT

AMBIVALENTEN

GE"ORGANISEERD

Dia 8:

Ontwikkelingsstadia van een kind

MILESTONEN

COGNITIEF

SOCIAAL/EMOTIONEEL

TAAL

MOTOR HUIDEN

RODE VLAGGEN

Dia 9:

Ontwikkelingsbehoeften en de link met leerondersteuning

Het eerste niveau: het zou gelijkwaardig zijn aan de fysieke veiligheid die wordt geboden door het feit dat men opgroeit met de basisbehoeften op het gebied van voedsel, rust en hygiëne.

Het tweede niveau: komt overeen met het leven in een veilige omgeving, thuis vrij van bedreigingen of misbruik.

Het derde niveau: de genegenheid van zorgzame ouders die het kind beschermen en emotioneel voeden, om een goed gevoel van eigenwaarde te bereiken.

Het vierde niveau: kinderen hebben vertrouwen en vrijheid van hun ouders nodig, zo niet, dan kunnen hun talent en verlangen om te verkennen uiteindelijk verdrinken door de onzekerheid en het gebrek aan ruimte die hun ouders aan hen overbrengen.

Het vijfde niveau: de hersenen van kinderen zoeken op natuurlijke wijze naar stimuli die hen in staat stellen om de wereld van objecten en de mensen om hen heen te verkennen, te spelen, te experimenteren en te ontdekken, waarbij ze altijd op zoek zijn naar volledige ontwikkeling.

Dia 10:

Ontwikkelingsbehoeften en de link met leerondersteuning

MODELLERINGSONDERWIJS

Ook wel imitatieleren of plaatsvervangend leren genoemd, is een vorm van sociaal leren die zich voordoet wanneer we het gedrag van anderen observeren zonder dat er directe versterking nodig is, waarbij we alleen de gevolgen van het gedrag van het model observeren. Dit soort leren beïnvloedt ons vanaf de geboorte en vormt de basis van sociaal leren dat verklaart waarom kinderen doen wat ze zien en niet wat ze verteld wordt te doen (geïdentificeerd door Albert Bandura in 1961).

Deze onderzoeks psycholoog heeft het belang van de context voor individuen en de manier waarop de omgeving ons gedrag zou kunnen vormgeven, herhaald. Er zijn 4 stappen nodig om te leren door middel van observatie of modellering:

- ✓ ATTENTIE (hoe meer kenmerken het deelt met een positief en aantrekkelijk model, hoe beter), het is belangrijk om geen afleiders te hebben en om ontspannen te zijn.
- ✓ RETENTIE (mogelijkheid om gemodelleerde gebeurtenissen in het geheugen te coderen en op te slaan, kan in twee formaten voorkomen-> afbeeldingen of verbale weergaven)
- ✓ MOTOR REPRODUCTIE (het omzetten van herinnerde observatie in actie)
- ✓ MOTIVATIE (de gevolgen van het gedrag zullen zijn wat ons motiveert om het leren wel of niet uit te voeren)

Dia 11:

Ontwikkelingsbehoeften en de link met leerondersteuning

PYGMALIËLE EFFECT (self-fulfilling prophecy)

POSITIEVE VERSTERKING

Motivatie

Dia 12:

Wat is een trauma, de impact ervan en hoe er mee om te gaan?

Verwijderd door Nathanael Matanick

Bij een trauma gaat het om een stressvolle situatie, ernstig of chronisch, die negatieve gevolgen heeft en die een bijbehorende symbolische betekenis kan hebben die de gevolgen ervan bepaalt.

De fundamentele kern van een psychologisch trauma is een gevoel van immense angst, hulpeloosheid, verlies van controle en de dreiging van verdwijning die de normale beschermingssystemen die mensen een gevoel van controle, verbondenheid en betekenis geven, vernietigt.

Dia 13:

Wat is het en wat kan trauma's veroorzaken?

Mentale processen bij het vaststellen van trauma's

Stress

Het wordt geactiveerd wanneer een situatie dubbelzinnig is, overloopt, de mobilisatie van extra psychologische middelen vereist en zelfs bedreigend of schadelijk is.

Emotioneel proces

Het activeert de reactie op de situatie, waarbij alle middelen van het organisme worden geïntegreerd in een snelle voorbereiding op de actie die het meest geschikt is voor deze eisen.

Geheugen

In deze stressreacties na traumatische gebeurtenissen zal de persoon schommelen tussen het opnieuw beleven van deze gebeurtenissen en het vermijden van herinneringen.

Posttraumatische stressstoornis (PTSS)

Dia 14:

Tekenen en indicatoren van kindertrauma's

Trauma kan het gevolg zijn van een op zichzelf staande gebeurtenis of kan het gevolg zijn van een reeks gebeurtenissen in de loop van de tijd. Potentieel traumatische gebeurtenissen kunnen zich voordoen in elk gebied waar het kind samenwoont:

Familie

School

Sport

Ongevallen en ziekten

Migratie

Kan worden getriggerd op elk van de werkingsniveaus van het kind:

Fysiek

Mentale

Emotionele

Sociaal

Gedrag

Problematisch gedrag van een kind kan een aangeleerd antwoord zijn op stress, en het kan zelfs datgene zijn wat hem in leven hield in een zeer onzekere situatie. Er is tijd en zorg nodig om het lichaam en de hersenen van het kind te leren reageren op manieren die beter passen bij hun huidige en veilige omgeving.

Dia 15:

Gevolgen van trauma's

Wanneer de persoon zich op een onverwachte manier gedraagt die irrationeel of extreem lijkt, wordt hij of zij misschien geconfronteerd met een trigger voor een trauma. Een of ander aspect van een traumatische gebeurtenis die zich voordoet in een totaal andere situatie, maar die de oorspronkelijke gebeurtenis oproept en daardoor de traumatische ervaring (geluiden, geuren, gewaarwordingen, plaatsen, houdingen, stemgeluiden en zelfs emoties) doet herleven.

Ernstigere symptomen van een trauma of die het vermogen van het kind om thuis of op school te functioneren diepgaand veranderen, kunnen overeenkomen met een diagnose van een specifieke psychische aandoening. Het is dus belangrijk om professionele hulp te vragen en een goede differentiaaldiagnose uit te voeren.

Het is mogelijk dat deze aandoeningen moeten worden behandeld met methoden die van oudsher worden gebruikt voor de behandeling van geestesziekten (waaronder mogelijk kortdurend medicijngebruik). Echter, geconfronteerd met de traumatische gebeurtenis die het kind ervaart om de onderliggende oorzaak te behandelen zal op de lange termijn veel effectiever zijn.

Dia 16:

Traumabehandeling

Sommige kwesties om te overwegen om te leven met of les te geven aan kinderen die een trauma hebben opgelopen, zouden zijn:

Identificeer de triggers van het trauma.

Wees fysiek en emotioneel beschikbaar.

Antwoord, reageer niet.

Vermijd fysieke straf.

Neem hun gedrag niet persoonlijk op.

Luister.

Laat ze zien hoe ze zich kunnen ontspannen.

Hun eigenwaarde te bevorderen.

Laat het kind wat controle hebben.

Wees consequent en voorspelbaar.

Therapie door een professional die getraind is in het herkennen en behandelen van trauma's bij kinderen kan helpen om de oorzaken van hun gedrag aan te pakken en hun herstel te bevorderen. Een therapeut kan het kind helpen zichzelf te begrijpen en er effectiever op te reageren.

Dia 18:

Veerkracht

Garmezy (1991) definieert het als het "vermogen om zich te herstellen en te blijven aanpassen na het verlaten van het bedrijf of het aanvankelijke onvermogen om te beginnen met een stressvolle gebeurtenis".

Factoren die de veerkracht bevorderen:

individueel

constitutionele veerkracht, gezelligheid, intelligentie, communicatieve vaardigheden en persoonlijke eigenschappen

familie

gezinnen die steun bieden (warmte, aanmoediging en steun van de ouders, samenhang en zorg binnen het gezin, nauwe relatie met een volwassene die zorg biedt, geloof in het kind, geen schuldgevoel, huwelijkssteun en talent of hobby die door anderen wordt gewaardeerd)

gemeenschap

sociale en ecologische hulpbronnen, schoolervaringen en gemeenschappen die ondersteuning bieden

Dia 18:

KOM MEER TE WETEN...!!!!

Achtergrondinformatie

IV. BEWUSTWORDING VAN DE ONTWIKKELING VAN HET KIND

A) DE BASIS VAN DE ONTWIKKELING VAN HET KIND: HERSENEN, COGNITIEVE EN SOCIAAL-EMOTIONELE ONTWIKKELING

Ontwikkeling moet worden opgevat als een continu proces gedurende de gehele levenscyclus, dat begint bij de conceptie en duurt tot aan onze dood. Daarom is het de moeite waard om hun belang te benadrukken, evenals hun invloed om als mens te groeien vanuit een allesomvattend perspectief.

Er zijn veel auteurs die in de loop van de tijd verschillende theoretische perspectieven op de ontwikkeling en de kenmerken ervan hebben geboden. In de volgende afbeelding zien we een kleine samenvatting van de meest relevante invloeden:

THEORIEËN OVER DE MENSELIJKE ONTWIKKELING		
Perspectief	Theorieën	Belangrijkste ideeën
Psychoanalytische theorieën	Psychoseksueel (S. Freud)	Nadruk op het onbewuste en op vroege ervaringen als bepalende factoren in de ontwikkeling.
	Psychosociale (E. Erikson)	
Leertheorieën	Conditioneringstheorieën (J. Paulov, J.B. Watson, B. F. Skinner)	De ontwikkeling wordt begrepen uit de studie van het waarneembare gedrag en de stimulans die in de externe omgeving wordt gevonden.
	Cognitief-sociale leertheorie (A. Bandura)	

Cognitieve theorieën	Cognitieve ontwikkelingstheorie (J. Piaget)	Nadruk op bewust denken en hoe de manier van denken het gedrag beïnvloedt.
	Socioculturele ontwikkelingstheorie (Vygotzky)	Richt zich niet alleen op de manier waarop volwassenen en leeftijdsgenoten het individuele leren beïnvloeden, maar ook op de manier waarop culturele overtuigingen en houdingen van invloed zijn op de manier waarop onderwijs en leren zich ontwikkelen.
	Morele ontwikkelingstheorie (L. Kohlberg)	Volgens de theorie zijn er zes stadia van morele ontwikkeling die elk meer geschikt zijn om te reageren op morele dilemma's dan zijn voorganger.
humanistische theorieën	Hiërarchie van behoeften theorie (A. Maslow)	Elk individu is uniek, met het vermogen om beslissingen te nemen en hun gedrag te controleren om hun potentieel te bereiken.
	Persoonlijke groeitheorie (C. Rogers)	
Ethologische theorieën	Gehechtheidstheorie (J. Bowlby)	Het gedrag van het individu is een product van de evolutie en wordt beïnvloed door genetische overerving.

Andere auteurs, zoals Paul B. Baltes, zijn van mening dat er een reeks principes is die een directe invloed hebben op de ontwikkeling, zoals:

- **Geschiedenis en context:** Elke persoon ontwikkelt zich binnen een specifieke set van omstandigheden of condities gedefinieerd door tijd en plaats. Dat wil zeggen, de mens beïnvloedt en wordt beïnvloed door zijn historische en sociale context.
- **De ontwikkeling is multidimensionaal en multidirectioneel.** Ontwikkeling en veroudering gaan gepaard met winst en verlies; elke gedragsvaardigheid of -categorie volgt een ander ritme. Het multidimensionale concept verwijst naar het feit dat ontwikkeling in verschillende dimensies (biologisch, psychologisch en sociaal) plaatsvindt; multidirectioneel, betekent dat elk van deze

dimensies een verschillende evolutionaire koers volgt, dat wil zeggen dat mensen op het ene gebied capaciteit kunnen verwerven, terwijl ze die op een ander gebied kunnen verliezen.

- **Plasticiteit in ontwikkeling:** de ontwikkeling kan van buitenaf worden beïnvloed. Veel vaardigheden kunnen aanzienlijk verbeteren met de prestaties en de praktijk, zelfs laat in het leven.
- **Belang van individuele verschillen:** toename van de interindividuele variabiliteit, in verhouding tot de leeftijd. De ontwikkeling is niet bij alle mensen gelijk en deze verschillen nemen toe naarmate het leeftijdsverschil toeneemt.

Aan de andere kant, volgens María Luisa Delgado Losada (Fundamentos de la psicología, 2015) "bestaat ontwikkeling uit complexe verweven biologische, cognitieve en sociaal-emotionele dimensies:

- Vanuit het perspectief van de **biologische ontwikkeling** bestudeert het de veranderingen in de fysieke aard van het individu: reflexen, veranderingen in gewicht en lengte, motorische vaardigheden, ontwikkeling van de hersenen en andere organen van het lichaam, hormonale veranderingen van de puberteit, enz.
- Bestudeer vanuit het perspectief van de **cognitieve ontwikkeling** veranderingen in cognitieve processen zoals taal, geheugen, aandacht of denken.
- Onderzoek vanuit een **sociaal-emotioneel perspectief** naar veranderingen in relaties met andere mensen, naar veranderingen in de persoonlijkheid en naar emotionele veranderingen.

De veranderingen op deze drie gebieden zijn zowel kwantitatief (kwantiteit en niveau van vaardigheden die het individu heeft verworven of op een bepaald moment in zijn ontwikkeling kan verwerven) als kwalitatief (kwaliteit van de verworven vaardigheden). De kwantitatieve veranderingen zijn gemakkelijker te observeren en te meten dan de kwalitatieve, en voor de evaluatie ervan zijn er meerdere schalen en tests die ons in staat stellen te weten of het prestatieniveau van een individu in een bepaald ontwikkelingsgebied al dan niet overeenkomt met de "normale" ontwikkeling met de verwachte voor zijn chronologische leeftijd; Bijvoorbeeld, de McCarthy Children's Skills and Psychomotricity Scales (MSCA), de Bayley Child Development Scales (BSID-III), de Battelle Development Inventory (BDI-2), of de School Neuropsychological Maturity Questionnaire (CUMANES).

Er is een gemiddelde leeftijd waarop kinderen de vaardigheden en bekwaamheden verwerven, maar sommigen doen dat eerder en anderen hebben meer tijd nodig om ze onder de knie te krijgen. Ieder mens heeft een eigen groei- en ontwikkelingsritme en verschilt van de anderen. We beginnen allemaal in wezen hetzelfde pad van ontwikkeling, maar ieder van ons doet het via verschillende paden en beleeft gebeurtenissen op verschillende manieren, ieder individu is uniek en niet te herhalen (Fodor, García-Castellón en Morán, 2003). "

Zoals gezegd fungeren deze veranderingen als indicatoren dat de ontwikkeling goed verloopt, dus, tenzij er sprake is van een genetische of medische aandoening, zal deze ontwikkeling op natuurlijke wijze plaatsvinden als de omgeving geschikt is, omdat het bij elk kind anders is en afhankelijk van de stimulatie, de context, de ervaringen en alle factoren die al genoemd zijn.

B) ONTWIKKELINGSSTADIA VAN EEN KIND

Een classificatie van de algemene perioden in de ontwikkeling van kinderen zou de volgende kunnen zijn, gebaseerd op leeftijdsgroepen (de leeftijd wordt benaderd):

ALGEMENE STADIA/PERIODES	LEEFTIJD
Prenatale periode	Van conceptie tot geboorte
Neonatale periode	Vanaf de geboorte tot 1 maand
Borstvoedingsperiode	Van 1 maand tot 2 jaar
De vroege kindertijd	Van 2 tot 6 jaar oud
Middelbare jeugd	Van 6 tot 11 jaar oud
Adolescentie	Van 11 tot 20 jaar oud

Prenatale periode; conceptie tot geboorte

Hoewel de kindertijd wordt beschouwd als beginnend bij de geboorte, wordt er soms van uitgegaan dat het eerder kan beginnen, vooral in gevallen van vroeggeboorte. Deze fase omvat en impliceert processen van snelle vorming en verbetering van de zintuigen.

Er moet rekening worden gehouden met het feit dat het kind in dit stadium weliswaar volledig afhankelijk is van anderen, maar dat er al veel wordt geleerd. Deze zijn echter onderworpen aan een zeer eenvoudige en elementaire vorm van memoriseren.

Vooraf de gezondheid van de moeders en gezonde leefgewoonten zijn in deze fase van belang. Het embryo is in ontwikkeling en dit is de periode waarin het het meest gevoelig is voor mogelijke schade door verschillende factoren zoals alcohol- en/of medicijngebruik, bepaalde medicijnen, bepaalde ziekten/infecties, voedingstekorten, enz.

NEONATALE PERIODE (Van geboorte tot 1 maand)

De neonatale fase van de kindertijd begint bij de geboorte en eindigt ongeveer aan het einde van de eerste maand. Baby's leren de belangrijkste regelmatigheden van de wereld om hen heen en de meest directe communicatie met andere mensen komt tot stand.

Vanaf de eerste dagen zijn baby's in staat om fonemen te onderscheiden en zijn ze in staat om verschillende talen te discrimineren op basis van hoe ze klinken.

Wat de fysieke veranderingen betreft, begint in deze fase van de kindertijd de groei van het hele lichaam, met uitzondering van het hoofd. Bovendien is men in deze fase zeer kwetsbaar en komt plotselinge dood veel vaker voor.

Huilen is een normaal en primair middel om ongemak te communiceren met zorgverleners. Baby's huilen om hun basisbehoeften, zoals honger, dorst of het verlangen om getroost te worden, maar ook woede en pijn. Naarmate ouders meer op één lijn komen met hun baby's, zijn ze al snel in staat om verschillende soorten huilen te herkennen, op basis van het patroon, de intensiteit en het ritme van het huilen. Het basishuilen is bijvoorbeeld huilen dat in intensiteit en ritme toeneemt als reactie op de honger, terwijl boos huilen en huilen om pijn worden gekenmerkt door een lange huilpartij gevolgd door een periode van stilte en snelle inademing, die meestal plotseling begint, en in reactie op fysiek ongemak (Hetherington et al., 2006).

BORSTVOEDINGSPERIODE (Van 1 maand tot 2 jaar)

Dit is nog steeds een van de vroegste stadia van de kindertijd, maar in dit geval zijn, in tegenstelling tot de vorige fase, fysieke en psychologische veranderingen gemakkelijker op te merken, omdat er meer kwalitatieve veranderingen in het gedrag zijn. Veranderingen in deze vroege stadia zijn echt snel, vooral in vergelijking met een volledig afhankelijk kind bij de geboorte, met een tweejarige jongen die in staat is om woorden in elkaar te zetten, alleen te lopen en de sociale omgeving te verkennen op basis van een doel.

Vanaf de geboorte tot 2 jaar zijn interacties en gehechtheidspatronen tussen het kind en de primaire verzorger belangrijke katalysatoren voor de cognitieve, taalkundige, sociaal-emotionele en gedragsmatige ontwikkeling, dus we moeten veel belang hechten aan een goede stimulering en verzorging van het kind.

De motorische ontwikkeling in het eerste levensjaar is intens. Bij de geboorte heeft de baby een reeks basisreflexen en een groot hoofd dat ongecontroleerd beweegt; na 12 maanden is het kind in staat om alleen te zitten, op te staan, voorover te buigen, voorwerpen vast te pakken met de handen en te gaan lopen. In het tweede jaar vertraagt de groei, maar neemt de precisie toe bij activiteiten als traplopen, rennen en springen. Deze progressie in de motorische ontwikkeling volgt twee basisprincipes:

Cephalocaudaal principe. Stelt vast dat de groei een top-down richting naar beneden volgt; begint bij het hoofd en de bovenste delen en gaat verder naar beneden met de rest van het lichaam. Volgens deze wet worden de visuele capaciteiten en de controle van het hoofd ontwikkeld lang voor het vermogen om te zitten of te lopen.

Proximodistaal principe. Het stelt dat de ontwikkeling begint in het centrum van het lichaam en tot aan de uiteinden gaat. Volgens deze wet wordt de spiercontrole van de romp en de armen eerder ontwikkeld dan de precisie in het gebruik van de handen.

Vanaf de geboorte en tijdens de eerste weken van het leven manifesteert zich een reeks van reflexen (georganiseerde, niet aangeleerde en onvrijwillige reacties die zich automatisch voordoen in de aanwezigheid van bepaalde prikkels). Het onderzoek van het reflexgedrag bij zuigelingen en kinderen laat toe om hun centraal zenuwstelsel te evalueren; reflexen zijn flexibele tekenen van neurologische ontwikkelingsrijping. Het is bekend wanneer ze verschijnen en verdwijnen, wat helpt bij het onderzoek naar de aanwezigheid van mogelijke neurologische schade.

Reflex	Verschijnt op	Verdwijnt
Moro	Geboorte	2 maanden
Lopen/stappen	Geboorte	2 maanden
Beworteling	Geboorte	4 maanden
Tonische nek	Geboorte	5-7 maanden
Palmaire greep	Geboorte	5-6 maanden
Plantaire begrip	Geboorte	9-12 maanden

Na ongeveer 24 maanden verschijnt de juiste taal, die als criterium dient voor de beoordeling van de aankoop en het bestaan van een mogelijke vertraging in de ontwikkeling. Bovendien wordt het kind, wat betreft de sociale en emotionele ontwikkeling, zich bewust van de wereld om hem heen als een zelfstandig persoon. Het kind begint voorwerpen te manipuleren en toont interesse in het onderzoeken van dingen, terwijl de eerste angsten ontstaan (verlatingsangst). Het vermogen om de betekenis van de emotionele uitingen van anderen te ontdekken ontstaat (goedkeuring of boosheid van de moeder). Ze ontwikkelen een band van gehechtheid met hun verzorgers. Naarmate de maanden verstrijken, neemt hun interesse in de relatie en het spelen met anderen toe. Ze zullen hen observeren en imiteren. In deze fase spelen de kinderen eerst alleen (eenzame spelletjes), maar later, tussen 18 en 24 maanden, beginnen ze deel te nemen aan het parallelle spel (een kind speelt zij aan zij met de anderen, maar zonder dat er sprake is van interactie).

Scheidingsangst verwijst naar overmatige angst of bezorgdheid over de scheiding van huis of een gehechtheidsfiguur. Scheidingsangst is een normaal stadium in de ontwikkeling van een kind tussen ongeveer 15-18 maanden en 2 jaar, omdat het kinderen helpt om relaties te begrijpen en hun omgeving onder de knie te krijgen. Het eindigt wanneer het kind de wereld voor het eerst gaat verkennen op de dag zelf, ook wel bekend als "vreselijke twee".

BELANG VAN DE GEHECHTHEID:

In dit hoofdstuk moet speciale aandacht worden besteed aan de Attachment Theory, ontwikkeld door J. Bowlby:

Hechting is een diepe en blijvende emotionele band die de ene persoon met de andere verbindt in tijd en ruimte (Ainsworth, 1973; Bowlby, 1969). Hechting hoeft niet wederkerig te zijn. Een persoon kan een gehechtheid aan een individu hebben die niet gedeeld wordt. Gehechtheid wordt gekenmerkt door specifiek gedrag bij kinderen, zoals het zoeken naar nabijheid van de gehechtheidsfiguur wanneer deze van streek is of bedreigd wordt (Bowlby, 1969).

Gehechtheidsgedrag bij volwassenen ten opzichte van het kind houdt in dat er gevoelig en adequaat wordt gereageerd op de behoeften van het kind. Dergelijk gedrag lijkt universeel in alle culturen. Gehechtheidstheorie legt uit hoe de ouder-kind relatie ontstaat en beïnvloedt de latere ontwikkeling.

Attachment theory in de psychologie vindt zijn oorsprong in het baanbrekende werk van John Bowlby (1958). In de jaren 1930 werkte John Bowlby als psychiater in een kinderbegeleidingskliniek in Londen, waar hij veel emotioneel gestoorde kinderen behandelde.

Deze ervaring bracht Bowlby ertoe om het belang van de relatie van het kind met zijn moeder te overwegen in termen van hun sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling. In het bijzonder, het vormde zijn geloof over het verband tussen vroege zuigelingenscheidingen met de moeder en de latere slechte aanpassing, en leidde Bowlby tot het formuleren van zijn gehechtheidstheorie. Hij merkte op dat kinderen intens verdriet ondervonden toen ze van hun moeder werden gescheiden. Zelfs wanneer zulke kinderen door andere verzorgers werden gevoed, verminderde dit de angst van het kind niet.

Bowlby definieerde gehechtheid als een "blijvende psychologische verbondenheid tussen mensen" (1969, p. 194) en stelde voor dat gehechtheid kan worden begrepen binnen een evolutionaire context in die zin dat de verzorger veiligheid en zekerheid biedt voor de zuigeling. Attachment is adaptief omdat het de overlevingskans van het kind vergroot.

Soorten bijlagen (Mary Ainsworth, 1978):

VEILIGE BEVESTIGING	ONTWIJKENDE BEVESTIGING
Het wordt gekenmerkt door een actieve verkenning in de aanwezigheid van de gehechtheidsfiguur, angst in episodes van scheiding (niet noodzakelijkerwijs intens), reünie met de moeder gekenmerkt door het zoeken naar contact en nabijheid, en gemakkelijk om getroost te worden met haar.	Weinig of geen angst voor de scheiding, afwezigheid van een duidelijke voorkeur voor de moeder in het bijzijn van vreemden, en het vermijden ervan in de reünie.
AMBIVALENTE BEVESTIGING Minimaal of geen exploratie in het bijzijn van de moeder, een zeer heftige reactie van verlatingsangst, ambivalent gedrag in de reünie (zoeken naar nabijheid in combinatie met oppositie en woede) en grote moeite om getroost te worden door de figuur van de gehechtheid.	ONGEORGANISEERDE AANWIJZINGEN (Main en Salomon) Inconsistent en tegenstrijdig gedrag, ze zijn verward of angstig. Ze benaderen de gehechtheidsfiguur met het vermijden van blikken, in de reünie kunnen ze een zoektocht naar nabijheid laten zien om plotseling te vluchten en interactie te vermijden. Dit is het minder veilige patroon.

Om meer te weten te komen... "De vreemde situatie" (Mary Ainsworth's experiment)

https://www.youtube.com/watch?v=m_6rQk7jlrc

Vroege kindertijd (Van 2 tot 6 jaar oud)

Vanaf 2 jaar is de groei langzamer en geleidelijker dan in de vorige fase, maar de veranderingen zijn duidelijk in termen van fysieke constitutie (lengte en gewicht, die afhankelijk zullen zijn van het dieet en genetische factoren). De brutomotorische vaardigheden worden verfijnd: kinderen zijn steeds meer in staat om alleen te lopen, trappen op en af te lopen, te klimmen, te rennen, te springen, etc., met een grotere snelheid en precisie. Het uitvoeren van kleine bewegingen is moeilijker onder de knie te krijgen, maar beetje bij beetje verwerven de kinderen het vermogen om torens te bouwen, te eten met een lepel, zich te kleden, te knippen met een schaar, te tekenen of te schrijven.

Het proces van myelitis van de hersenen en de toename van sociale relaties en interacties, bevorderen het vermogen om in abstracte termen te denken, het combineren van ideeën van verschillende soorten en dat op het cognitieve niveau kinderen meer complexe taken kunnen uitvoeren.

De affectieve banden die kinderen aangaan met ouders, broers en zussen en vrienden zijn de meest solide basis voor sociale ontwikkeling. Socialisatie impliceert ook het verwerven van gedrag dat sociaal wenselijk wordt geacht. Een aspect dat van groot belang is voor de sociaal effectieve ontwikkeling van het kind is het spelen van een rol. In dit stadium is het spel meestal associatief (speelgroepen van 3 tot 6 kinderen), om te evolueren naar een rollenspel (dokters, ouders en kinderen, school, enz.), een van de meest populaire motoren van de socialisatie in de beginjaren. Kinderen beginnen met sociale regels en normen, in hun rol in een sociale groep en in de opbouw van hun persoonlijke en genderidentiteit (María Luisa Delgado Losada, 2015).

MIDDEKINDEREN (van 6 tot 11 jaar)

Deze fase is stiller dan andere. Veel van de conflicten van de vorige stadia zijn overwonnen en het kind is nog niet ondergedompeld in de biologische en psychologische veranderingen die in de adolescentie komen. Dit stadium wordt gekenmerkt door zijn openheid naar de buitenwereld en door de versnelde verwerving van vaardigheden voor interactie. Tussen de leeftijd van 3 en 5 jaar verwerven kinderen vaardigheden om thuis autonoom te zijn en beginnen ze belangrijke relaties aan te gaan met hun leeftijdgenoten en andere volwassenen, mede omdat ze normaal gesproken met hun formele opleiding beginnen. Identificatie en gehechtheid aan het gezin is sterk. Er is een tendens naar egocentrisch denken. De meest relevante fysieke veranderingen hebben te maken met de lichaamsverhoudingen. Kinderen krijgen het vermogen om hun lichaam te controleren en nieuwe vaardigheden te leren terwijl ze groeien. Controle over hun aandacht spanne en geheugenprocessen nemen toe. De taalontwikkeling wordt gekenmerkt door verbeteringen in de woordenschat, de syntaxis en de pragmatiek. Zelfwaardering wordt op een belangrijke manier ontwikkeld. Aan het einde van de schoolperiode begint het lichaam de tekenen van puberteit te vertonen.

ADOLESCENTIE

De adolescentie wordt beschouwd als een fase van verandering in meerdere domeinen, met name op fysiek en sociaal-emotioneel gebied. In de meeste gevallen zijn er reeksen veranderingen, zoals puberale veranderingen die beginnen op de leeftijd van 11-12 jaar en gepaard gaan met hormonale veranderingen die een effect hebben op het functioneren en het bereiken van mijlpalen in de ontwikkeling van adolescenten op het gebied van cognitie en taal, alsmede hun sociaal-emotionele en gedragsvaardigheden.

De adolescentie is een periode waarin jongeren hun risicogedrag en hun experimenten kunnen vergroten (Guerra en Bradshaw, 2008). In het algemeen bereidt de adolescentie jongeren voor op de overgang naar volwassenheid en op de vorming van hun volwassen identiteit (Erikson, 1968).

Voordat we dieper ingaan op het specifieke, moeten we stoppen om te begrijpen dat kinderen, vooral op de vroegste leeftijd, deel uitmaken van het systeem dat al hun ontwikkelingsstadia voedt, vaders en moeders functioneren als de motor van het systeem en deze motor, op zijn beurt, heeft veel en veel functies. Als de vader of de moeder, of beide, lijden onder het feit dat ze niet weten hoe ze hun woede moeten bedwingen, zullen ze er ook onder lijden. Als ze door problemen op het werk boos worden, wordt elke situatie waarin ze leven doorgegeven aan de kinderen, logischerwijs ook de vreugde en het geluk. Als ze dit zien en begrijpen dat ze de motor van hun ontwikkeling zijn, moeten ze zich bewust zijn van twee fundamentele aspecten voor de ontwikkeling van kinderen.

Het is noodzakelijk om in dit proces twee basisinstrumenten te benadrukken die helpen om een adequate ontwikkeling te bereiken. Deze instrumenten moeten op een transversale manier worden "bewerkt" door de verschillende stadia:

ZELFKENNIS VAN DE OUDERS:

Wanneer een kind wordt geboren is het onmogelijk om niet voor te stellen of ideeën te maken over hoe het moet worden behandeld, welke plannen we voor hen hebben, wat hun volgende en toekomstige dagen en jaren zullen zijn ... Kinderen wekken in ons ook zeer brede en diepe emoties op zoals vreugde, geborgenheid, geluk, maar ook zorgen, schuldgevoelens of twijfel. Op dezelfde manier zijn ook vermoeidheid en frustratie aanwezig. Het probleem is dat het voor een kind moeilijk is om onze verschillende stemmingen te onderscheiden: de ene dag spreken we met genegenheid, nabijheid en liefde en de andere dag stellen we het woord "nee" vast als een middel tot dialoog, zijn we bezig aan de telefoon of boos op de stoornis, werkdruk of door niet in staat te zijn om alle functies die we dagelijks moeten uitvoeren te dekken. Het lijkt geen twijfel dat we elke dag zullen proberen het beste te doen van wat we kunnen, door grote hoeveelheden tijd, energie en geld te investeren in onze kinderen, maar we moeten leren om deze inspanningen te beheren, zodat ze echt effectief zijn.

Het eerste aandachtspunt ligt bij onszelf, de emoties waarmee we met onze kinderen praten zullen onze relatie markeren en bovendien zullen ze, onder het principe van modelleren, werken als een spiegel waarin we naar elkaar moeten kijken, dus als onze stemming in een kleine crisis nerveus is, zullen kinderen die emotie ontvangen en zullen ze leren dat je in het geval van een crisis nervositeit moet tonen. We moeten niet vergeten dat ouders de eerste bron zijn om te leren. Op dezelfde manier, als ze leren dat je in geval van tegenspoed harder moet werken om het goed te laten verlopen, zal dit een les zijn die ze de rest van hun leven als bagage zullen meenemen. Dus, de eerste taak die we moeten doen is het zelf analyseren en beantwoorden van zeer fundamentele vragen elke keer als we een kind benaderen; wat willen we aan je overbrengen? met welke emotie ga ik met je praten? hoe willen we dat je leerervaring is? Op deze vragen heeft alleen jij, als ouder, antwoorden en je moet de manier kiezen om ze te beantwoorden. Het is echter gebaseerd op een solide respect voor zichzelf.

ZELFVERTROUWEN

Naarmate de problemen toenemen, nemen de zorgen toe. Veel zorgen komen voort uit de criminaliteitscijfers in onze omgeving, drugsverslaving, schooluitval, pesten... maar er is een **sleutel** waarmee we moeten werken, voor alle mechanismen van de ontwikkeling van kinderen en die uitsluitend afhangt van de arbeid die ouders kunnen verrichten: werken aan het **Zelfvertrouwen** van kinderen. De toekomstige reactie van kinderen zal afhangen van hun zelfvertrouwen; hun zelfbeeld zal de meeste van hun keuzes beïnvloeden: de keuze van hun vrienden, van spelletjes - spelletjes die de latere ontwikkeling van het kind op alle niveaus beïnvloeden - en zal ook invloed hebben op de relatie met de omgeving die een positieve relatie met het kind tot stand brengt, of een negatieve relatie door middel van angsten. Een kind met een goed gevoel van eigenwaarde weet hoe het de gastheer van spellen moet zijn en weet tegelijkertijd de plaats in te nemen van een volgeling in andere spellen; ze verspillen geen tijd aan het indruk maken op anderen, ze weten dat ze waarde hebben en deze waarde, hun eigen waarde, vormt de kern van hun persoonlijkheid, bepaalt de manier waarop ze hun vaardigheden en capaciteiten gebruiken, bepaalt ook de houding die ze ten opzichte van zichzelf hebben en dit weegt op al hun levensfasen, gevoel van eigenwaarde, kortom, is de factor die het succes of falen van elk kind als mens bepaalt.

Maar, hoe kunnen we het gevoel van eigenwaarde opbouwen? Stanley Coopersmith bevestigt in zijn studie dat deze factor niet gerelateerd is aan het gezinsgeluk, noch aan het geografische gebied waar hij woont, noch aan onderwijs, sociale klassen, noch aan het werk dat de vader of moeder doet, noch aan het feit dat de moeder altijd thuis is. Het hangt af van de **KWALITEIT** van de relaties die bestaan tussen het kind en degenen die een belangrijke rol spelen in hun leven. Deze relaties zijn gebaseerd op de volgende overtuigingen die zeker uw aandacht hebben getrokken:

Ik ben het waard om geliefd te zijn
Ik ben belangrijk en ik heb waarde omdat ik besta
Ik ben waardevol
Ik kan mezelf en mijn omgeving beheren, efficiënt.
Ik weet dat ik anderen iets te bieden heb.

Kortom, de zorg voor een kind is een pad dat onvermijdelijk gaat door de relatie die we met onszelf hebben, hoe gezonder en beter deze relatie met onszelf, hoe gezonder de relatie met de rest van de samenleving en natuurlijk met onze kinderen, hoe meer we onszelf respecteren, hoe meer respect we zullen hebben in onze relatie met onze kinderen.

In het volgende deel zal een classificatie met kleine indicatoren ons helpen om te analyseren hoe kinderen zich vanuit verschillende perspectieven ontwikkelen. De **cognitieve**: volgens de Piaget-theorie is cognitie gerelateerd aan kennis; het is het proces waarmee we het geheugen, de taal, de perceptie,

het oplossen van problemen en de planning gaan leren gebruiken. Het gaat om verfijnde en unieke functies in ieder mens en wordt geleerd door te leren en te ervaren.

Een ander perspectief is het **sociale en emotionele aspect**; dit perspectief analyseert aspecten van het leven van kinderen die verband houden met het vermogen van het kind om relaties met volwassenen en andere kinderen te creëren en te onderhouden, bewustzijn en emotionele staat van zichzelf, bewustzijn van de emoties van anderen, vermogen om empathie en sympathie te ervaren, balans tussen interne emotie en de correspondentie ervan met externe expressie, emotionele zelfredzaamheid.

Het verwijst ook naar de ontwikkeling van de **taal** bij kinderen, naar de aangeboren taalvaardigheid, en hoe ze leren om mondeling te communiceren met behulp van de natuurlijke taal die in hun sociale omgeving wordt gebruikt ten tijde van hun geboorte en tijdens hun kindertijd tot aan de puberteit.

Ten slotte verwijst het naar de **fysieke en motorische** ontwikkeling, deze ontwikkeling is essentieel in de eerste levensjaren omdat beweging van groot belang is voor een gezonde groei en een belangrijke factor is voor de algemene ontwikkeling van kinderen. Door beweging ervaren kinderen hun vermogen om te denken en te communiceren in de omgang met de wereld. Deze beweging bevordert ook het zelfvertrouwen en daarmee een groter gevoel van eigenwaarde. De kleintjes gebruiken hun lichaam om te communiceren en problemen op te lossen. En, het allerbelangrijkste, door beweging heb je een nauwere band met de volwassene.

Zoals eerder gezegd, ondanks het feit dat de ontwikkeling van kinderen niet lineair is en niet reageert op een rigide patroon, zijn er enkele indicatoren die van belang kunnen zijn om een ontwikkeling binnen logische parameters te identificeren en zelfs te anticiperen op enkele factoren die de latere ontwikkeling van het kind zullen beïnvloeden.

Het doel van de volgende classificatietabel is het identificeren van de basisfasen van de ontwikkeling van kinderen in verband met hun leeftijdsgroep, in de verschillende gebieden van hun leven, zodat we hun cognitieve, fysieke, communicatieve en sociaal-emotionele ontwikkeling kunnen zien. Het toont enkele van de belangrijkste mijlpalen in de ontwikkeling van kinderen, waarbij nogmaals wordt benadrukt dat deze ontwikkeling niet lineair is, het is geen tijdlijn of een plan waaraan het kind moet voldoen, het gaat erom te onderzoeken wat de kinderen doen, hoe we hen kunnen helpen de stadia te overwinnen en, indien nodig, in te grijpen om toekomstige ontwikkelingsproblemen te voorkomen.

Geboorte tot 18 maanden

	1-3 maanden	4-6 maanden	5-9 maanden	9-12 maande n	12-18 maanden

Cognitief	<p>Toont interesse in objecten en menselijke gezichten</p> <p>Kan zich vervelen met herhaalde activiteiten</p>	<p>Herkent bekende gezichten</p> <p>Mededelingen muziek</p> <p>Reageert op tekenen van liefde en genegenheid</p>	<p>Brengt de handen omhoog naar de mond</p> <p>Geeft dingen door van de ene hand naar de andere</p>	<p>Kijken naar dingen die vallen</p> <p>Zoekt naar verborgen dingen</p>	<p>Heeft geleerd hoe je een aantal basisdingen zoals lepels moet gebruiken...</p> <p>Kan verwijzen naar genoemde lichaamsdelen</p>
Sociaal en emotioneel	<p>Probeert naar jou of andere mensen te kijken</p> <p>Begint te glimlachen naar mensen</p>	<p>Reageert op gelaatsuitdrukkingen</p> <p>Vindt het leuk om met mensen te spelen</p> <p>Reageert anders op verschillende stemgeluiden</p>	<p>Vindt spiegels leuk</p> <p>Weet wanneer een vreemdeling aanwezig is</p>	<p>Kan kleverig zijn</p>	<p>Kan zich bezighouden met eenvoudige doe-het-zelf-spelletjes</p> <p>Kan driftbuien hebben</p> <p>Kan huilen rond vreemden</p>
Taal	<p>Begint te koeren en maakt klinkergeluiden</p> <p>Wordt kalm als er gesproken wordt met</p> <p>Schreeuwt anders voor</p>	<p>Begint te babbelen of geluiden te imiteren</p> <p>Lacht</p>	<p>Reageert op het horen van hun naam</p> <p>Kan medeklinkergeluiden toevoegen aan klinkers</p> <p>Kan communiceren met gebaren</p>	<p>Wijst</p> <p>Weet wat "nee" betekent</p> <p>Imiteert geluiden en gebaren</p>	<p>Weet meerdere woorden te zeggen</p> <p>Zegt "nee"</p> <p>Zwaait</p>

	verschillende behoeften				
Beweging/Fysiek	<p>Draait in de richting van geluiden</p> <p>Volgt voorwerpen met ogen</p> <p>Probeert objecten te pakken</p> <p>Geleidelijk aan wordt het hoofd voor langere periodes opgetrokken</p>	<p>Ziet dingen en reikt naar hen</p> <p>Duwt met de armen omhoog als hij op de buik zit.</p> <p>Zou kunnen omrollen</p>	<p>Begint zonder steun te zitten</p> <p>Kan stuiten in staande positie</p> <p>Rollen in beide richtingen</p>	<p>Trekt op in staande positie</p> <p><u>Kruipt</u></p>	<p>Kruipt</p> <p>Staat alleen</p> <p>Kan een stapje of twee klimmen</p> <p>Mag uit een kopje drinken</p>

18 maanden tot 2 jaar

	18 maanden+	24 maanden
Cognitief	<p>Kan bekende dingen herkennen in prentenboeken</p> <p>Weet wat gewone objecten doen</p> <p>Krabbelt</p> <p>Volgt op single-step verzoeken zoals "Gelieve op te staan".</p>	<p>Bouwt torens van blokken</p> <p>Kan eenvoudige tweedelige instructies volgen</p> <p>Groepeert dingen als vormen en kleuren samen</p> <p>Speelt alsof er spelletjes worden gespeeld</p>

Sociaal en emotioneel	<p>Kan helpen met taken zoals het opbergen van speelgoed</p> <p>Is trots op wat ze hebben bereikt</p> <p>Herkent zichzelf in spiegelbeeld; kan gezichten maken</p> <p>Kan de omgeving verkennen als de ouder in de buurt blijft</p>	<p>Geniet van speelafspraken</p> <p>Speelt naast andere kinderen; mag met hen gaan spelen</p> <p>Kan verzoeken opvolgen zoals "ga zitten" of "kom terug".</p>
Taal	<p>Weet verschillende woorden</p> <p>Volgt eenvoudige aanwijzingen</p> <p>Hoort graag korte verhalen of liedjes</p>	<p>Kan eenvoudige vragen stellen</p> <p>Kan veel dingen noemen</p> <p>Gebruikt eenvoudige twee-woorden zinnen als "meer melk".</p> <p>Zegt de namen van bekende mensen</p>
Beweging /Fysiek	<p>Kan helpen bij het aankleden</p> <p>Begint te lopen</p> <p>Drinkt goed uit een kopje</p> <p>Eten met een lepel</p> <p>Kan lopen terwijl hij een speeltje trekt</p> <p>Dansen</p> <p>Gaat zitten in een stoel</p>	<p>Draait</p> <p>Springt op en neer</p> <p>Staat op tenen</p> <p>Kan lijnen en ronde vormen tekenen</p> <p>Gooit ballen</p> <p>Kan een trap beklimmen met behulp van rail om vast te houden</p>

Ontwikkelingstafel: 3 tot 5 jaar

	3 jaar	4 jaar	5 jaar
--	--------	--------	--------

Cognitief	<p>Kan een 3-4 stukjes legpuzzel</p> <p>Kan gebruik maken van speelgoed met bewegende delen zoals knoppen en hendels</p> <p>Kan aan de deurknoppen draaien</p> <p>Kan de pagina's van het boek omslaan</p>	<p>Mogelijk kunnen tellen</p> <p>Kan stokjesfiguren tekenen</p> <p>Kan in staat zijn om te voorspellen wat er in een verhaal zal gebeuren</p> <p>Kan eenvoudige bordspellen spelen</p> <p>Kan een paar kleuren, cijfers en letters noemen</p>	<p>Trekt meer complexe "mensen"</p> <p>Telt tot 10</p> <p>Kan letters, cijfers en eenvoudige vormen kopiëren</p> <p>Begrijpt de volgorde van eenvoudige processen</p> <p>Kan zeggen naam en adres</p> <p>Kent vele kleuren</p>
Sociaal en emotioneel	<p>Toont empathie voor gekwetste of huilende kinderen</p> <p>Biedt genegenheid</p> <p>Begrijpt "de mijne" en "de jouwe"</p> <p>Kan van streek raken als routines worden veranderd</p> <p>Kan zich aankleden</p> <p>Weet hoe je om beurten moet werken</p>	<p>Kan spelletjes spelen die rollen hebben als "ouder" en "baby"...</p> <p>Speelt met, niet alleen naast andere kinderen...</p> <p>Praat over hun voorkeuren</p> <p>Doet alsof; kan moeite hebben om te weten wat echt is en wat doet alsof...</p>	<p>Is zich bewust van het geslacht</p> <p>Speelt graag met vrienden</p> <p>Zingt, danst, en mag acteespelletjes spelen</p> <p>Schakelt over tussen het voldoen aan de voorschriften en het opstandig zijn.</p> <p>Kan het verschil zien tussen verzonnen en echt</p>

Taal	<p>Praat met 2-3 zinnen tegelijk</p> <p>Heeft de woorden om veel dingen te noemen die dagelijks worden gebruikt</p> <p>Kan worden begrepen door familie</p> <p>Begrijpt termen als "in", "op" en "onder".</p>	<p>Kan praten over wat er gebeurt in de dagopvang of op school</p> <p>Spreekt in zinnen</p> <p>Kan rijmen herkennen of zeggen</p> <p>Kan voor- en achternaam zeggen</p>	<p>Kan verhalen vertellen die op schema blijven</p> <p>Zegt kinderliedjes op of zingt liedjes</p> <p>Kunnen letters en cijfers benoemen</p> <p>Kan eenvoudige vragen over verhalen beantwoorden</p>
Beweging/Fysiek	<p>Kan op en neer lopen met één voet op elke trap</p> <p>Loopt en springt met gemak</p> <p>Vangt een bal</p> <p>Kan van een glijbaan naar beneden glijden</p>	<p>Loopt achteruit</p> <p>Klimt vol vertrouwen de trap op</p> <p>Kunnen hinkelen</p> <p>Giet vloeistoffen met wat hulp</p>	<p>Kan een koprol maken...</p> <p>Gebruikt een schaar</p> <p>staat op een voet voor ongeveer 10 seconden</p> <p>Kan schommelen op een schommel</p> <p>Gaat naar het toilet</p>

Schoolleeftijd

	6-8 jaar	9-11 jaar	12-14 jaar	15-17 jaar
--	----------	-----------	------------	------------

Cognitief	<p>Kan de instructies aanvullen met 3 of meer stappen</p> <p>Kan achterwaarts tellen</p> <p>Weet links en rechts klokkijken</p>	<p>Kan gemeenschappelijke apparaten gebruiken, waaronder telefoons, tablets en games</p> <p>Schrijft verhalen en brieven</p> <p>Handhaaft langere aandachts spanne</p>	<p>Ontwikkelt standpunten en meningen die kunnen verschillen van de ideeën van de ouders</p> <p>Groeit het bewustzijn dat ouders niet altijd correct zijn...</p> <p>Kan figuurlijke taal begrijpen</p> <p>Het vermogen om logisch te denken verbetert, maar de prefrontale cortex is nog niet volwassen.</p>	<p>Internaliseert werk- en studiegewoonten</p> <p>Kunnen hun posities en keuzes uitleggen</p> <p>Blijft zich onderscheiden van de ouders</p>
Sociaal en emotioneel	<p>Werkt samen en speelt met anderen</p> <p>Mag met kinderen van verschillende geslachten spelen</p> <p>Bootst het gedrag van een volwassene na</p> <p>Voelt jaloezie</p> <p>Kan bescheiden zijn over lichamen</p>	<p>Mag een beste vriend hebben</p> <p>Kan zien vanuit het perspectief van een ander persoon</p> <p>Ervaart meer druk van leeftijdgenoten</p>	<p>Kan onafhankelijker worden van ouders</p> <p>Geeft de stemming weer</p> <p>Grotere behoefte aan wat privacy</p>	<p>Grotere interesse in daten en seksualiteit</p> <p>Besteedt meer tijd aan vrienden dan aan familie</p> <p>Groei in het vermogen om zich in te leven in anderen</p>

Taal	<p>Kan boeken lezen op rangniveau</p> <p>Begrijpt spraak en spreekt goed</p>	<p>Luistert om specifieke redenen (zoals plezier of leren)</p> <p>Vormt meningen op basis van wat er is gehoord</p> <p>Kan korte aantekeningen maken</p> <p>Volgt de schriftelijke instructies</p> <p>Tekent logische gevolgtrekkingen gebaseerd op het lezen</p> <p>Kunnen schrijven over een verklaard hoofdidee</p> <p>Kan een toespraak plannen en geven</p>	<p>Kan spraak gebruiken die niet letterlijk is</p> <p>Kan tone of voice gebruiken om intenties te communiceren; sarcasme</p>	<p>Kan vloeiend en gemakkelijk spreken, lezen, luisteren en schrijven...</p> <p>Kan complexe gesprekken voeren</p> <p>Kan anders spreken in verschillende groepen</p> <p>Kan overtuigend schrijven</p> <p>Kan spreekwoorden, beeldtaal en analogieën begrijpen.</p>
Beweging/Fysiek	<p>Kan touwtje springen of op de fiets rijden</p> <p>Kan tekenen of schilderen</p> <p>Kan tanden poetsen, haren kammen en basisverzorgingstaken uitvoeren.</p> <p>Kan fysieke vaardigheden</p>	<p>Kan tekenen van vroege puberteit ervaren, zoals borstontwikkeling en haargroei in het gezicht.</p> <p>Verhoogde vaardigheden op het gebied van sport en fysieke activiteiten</p>	<p>Veel vrouwen zullen een begin hebben gemaakt met hun menstruatie.</p> <p>Secundaire geslachtskenmerken zoals okselhaar en stemveranderingen gaan door</p>	<p>Blijft lichamelijk rijpen, vooral jongens</p>

	oefenen om er beter in te worden		De hoogte of het gewicht kan snel veranderen en dan vertragen.	
--	----------------------------------	--	--	--

Informatiebron: <https://www.healthline.com/health/childrens-health/stages-of-child-development>

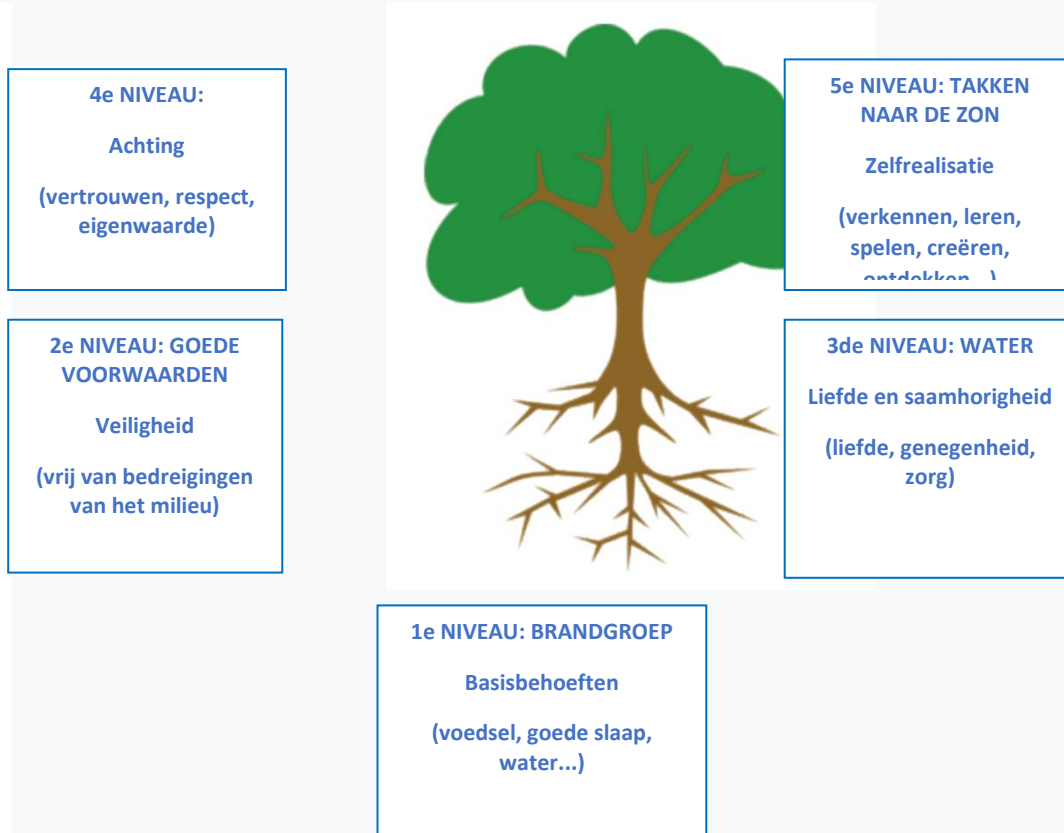
C) ONTWIKKELINGSBEHOEFTEEN IN VERBAND MET LEERONDERSTEUNING

Om goed te kunnen groeien en zich volledig te kunnen ontwikkelen, hebben kinderen behoefte aan stabiliteit en continuïteit in hun gezin en in hun omgeving, zowel fysiek als emotioneel, wat consistentie en zekerheid biedt. Het bieden van veiligheid houdt enerzijds in dat kinderen zich veilig voelen voor het onverwachte, voor onbekende situaties, voor een onbekende wereld.

Volgens Abraham Maslow, een uitstekend figuur uit de humanistische psychologie, heeft de mens een natuurlijke neiging tot volledige ontwikkeling. Het menselijk brein vertoont een natuurlijke neiging om zich goed te voelen over zichzelf en met andere mensen, om hun geluk te zoeken en betekenis te vinden in hun bestaan. Hierdoor zijn er een aantal universele behoeften die vervuld moeten worden om deze toestand te bereiken. Met behulp van de beeldmetafoor van Álvaro Bilbao kunnen we een soortgelijk schema maken en de ontwikkelingsfasen van de piramide definiëren in termen van de behoeften van kinderen:

- **Het eerste niveau:** het zou gelijkstaan aan een fysieke veiligheid die wordt geboden door het feit dat men opgroeit met de basisbehoeften aan voedsel, rust en hygiëne.
- **Het tweede niveau:** komt overeen met het leven in een veilige omgeving, thuis vrij van bedreigingen of misbruik.
- **Het derde niveau:** de genegenheid van zorgzame ouders die het kind beschermen en emotioneel voeden, om een goed gevoel van eigenwaarde te bereiken.
- **Het vierde niveau:** kinderen hebben vertrouwen en vrijheid van hun ouders nodig, zo niet, dan kunnen hun talent en hun verlangen om te verkennen uiteindelijk verdrinken door de onzekerheid en het gebrek aan ruimte die hun ouders aan hen overbrengen.

- **Het vijfde niveau: de** hersenen van kinderen zoeken op natuurlijke wijze naar stimuli die hen in staat stellen om de wereld van objecten en de mensen om hen heen te verkennen, te spelen, te experimenteren en te ontdekken, waarbij ze altijd op zoek zijn naar volledige ontwikkeling.

Om de integrale ontwikkeling van het kind als persoon te bereiken en deze behoeften efficiënt te dekken, is de rol van het gezin essentieel, maar we mogen niet vergeten dat er in deze jaren nog een andere fundamentele socialiserende factor is, de school. In beide omgevingen is een adequate stimulans essentieel om de verwezenlijking van deze doelstellingen/behoeften te bevorderen, zodat een gecoördineerde actie tussen de twee het meest gunstig zou zijn voor het kind; in veel gevallen treden zij echter op als onafhankelijke agenten.

Voorbeelden van zelfbestuur en motorische vaardigheden:

- ✓ ZELFERZORGING: handen wassen, tanden poetsen, haar borstelen, neus blazen, knoopjes en knoopjes losmaken, aankleden, schoenen aantrekken, handschoenen aantrekken, bed opmaken, schoenen schoonmaken,
- ✓ Let op de zorg voor het EXTERNE MILIEU: het planten; het harken van bladeren of stenen, het verzorgen van planten, het gebruik van een gieter, het verzorgen van een dier.
- ✓ Let op: vegen, afstoffen, schoonmaken, aftappen, wassen, openen en sluiten van de kraan, kleren ophangen, glas reinigen.
- ✓ PARTICIPATE IN DE KEUKEN: het bestek opstellen, de tafel verwijderen, een tafel wassen, fruit of groenten wassen, een vinaigrette maken, de vaat wassen, de vaat drogen, de vaatwasser laden en leegmaken, de korrels overbrengen van de ene naar de andere pot.

- ✓ GECONTROLEERD BEWEGEN: rustig bewegen, motoriek, lichaamsexpressie, vasthouden, transporteren en plaatsen van een voorwerp; op de rand van een stoep lopen, op een lijn lopen, een deur of raam openen en sluiten, een voorwerp ophangen of oppakken, papier knippen, papier vouwen, creatieve activiteiten (modellieren, tekenen, vinger- of penseelschilderen), motorspelletjes spelen (bouwspelletjes, puzzels).
- ✓ GEDRAG ONTWIKKELEN: zwaaien, doe!, alstublieft, dank u; de telefoon beantwoorden, iemand niet onderbreken als hij spreekt, weten hoe hij moet wachten, om vergeving vragen, om hulp vragen, in de ogen kijken, iemand helpen, enz.

Voorbeelden van zintuiglijke activiteiten:

- ✓ KLEURENSPELLETJES: matchen of associëren van gekleurde objecten.
- ✓ SENSATIE-ACTIVITEITEN: In staat zijn om verschillen te maken tussen glad en ruw, hard en zacht, warm en koud, licht en zwaar, koppel- of sorteerwerk, het isoleren van de concepten.
- ✓ KEUZE ACTIVITEITEN: objecten sorteren op kleur, grootte, onderwerp, enz.
- ✓ ODOREN EN ZONDEREN HERKENNEN: voorwerpen aan elkaar koppelen door hun geur of geluid.
- ✓ HERKENNING: van dieren, geluiden, verwanten, enz.
- ✓ MAKEN CONSTRUCTIES: met gradaties van de grootste naar de kleinste, de kortste naar de langste, enz.

Voorbeelden van taalactiviteiten:

- ✓ Verrijk de woordenschat door te benoemen wat er om het kind heen gebeurt. Wees niet bang voor ingewikkelde woorden.
- ✓ Kies kleine voorwerpen in een schatkist en praat erover.
- ✓ Lees boeken.
- ✓ Vertel verhalen of maak nieuwe verhalen.
- ✓ Zing liedjes of teksten.
- ✓ Stel je samen verhalen voor.
- ✓ Vertel het begin van een verhaal en stel het kind voor om zich voor te stellen hoe het afloopt.
- ✓ Nodig het kind uit om een verhaal te illustreren/tekenen.
- ✓ Bekijk de foto's samen en becommentarieer ze.
- ✓ Maak een fotoalbum voor het kind van zijn persoonlijke geschiedenis of zijn eerste jaar, het begin van de cursus of de vakantie.
- ✓ Laat het kind de naam van een verborgen voorwerp raden door het te beschrijven.
- ✓ Herken fruit of groenten, of andere soorten voorwerpen, praat erover, beschrijf ze, becommentarieer ze, enz.
- ✓ Nodig het kind uit om alle lichaamsdelen of alle dieren die het leuk vindt een naam te geven.
- ✓ Speel het spel van de stilte: nodig het kind uit om zo kalm mogelijk te zijn, om niet het minste geluid te maken, om zich te concentreren op verre geluiden, innerlijke geluiden zoals de ademhaling, het bewegen zonder geluid ... Het kind zal vertrouwd raken met de stilte en de voordelen ervan.
- ✓ Maak rollenspellen/imitatiespellen.

- ✓ Zoek objecten op met namen die beginnen met een bepaald geluid.
- ✓ Luister naar songplaten.

Voorbeelden van schrijfactiviteiten:

- ✓ Schrijf lettergrepen of woorden met een mobiel alfabet.
- ✓ Teken of traceer het alfabet met je vinger op het zand.
- ✓ Trek de letters op een bord.
- ✓ Brieven aan beelden koppelen.
- ✓ Maak een loterij van de letters en afbeeldingen.
- ✓ Combineer kleine letters met hoofdletters.

Voorbeelden van leesactiviteiten:

- ✓ Herken hun naam.
- ✓ Woorden lezen als ze spontaan zijn samengesteld met het mobiele alfabet
- ✓ Probeer woorden te ontcijferen.
- ✓ Herkennen van bekende woorden.
- ✓ Maak een boek en lees het voor aan familie en vrienden.
- ✓ Lees samen boeken.

Deze lijst van activiteiten is verre van volledig. Het gebied van de mogelijkheden is enorm. In deze zelfde lijn, en ondanks het feit dat het geen educatieve activiteit in academische zin is, is het nodig om een speciale vermelding te maken over de handeling van het **spelen**, in het bijzonder over het vrije spel en het belang ervan voor het leren en de ontwikkeling.

Huizinga (1995) definieert spelen als *"Een vrije actie, die als fictief wordt ervaren en zich in de marge van het dagelijkse leven bevindt, maar die de speler volledig kan absorberen"*. Er zijn twee soorten spel: spontaan en geregisseerd. Spontaan spel is een spel dat op eigen initiatief van het kind ontstaat, dat wil zeggen dat er geen volwassenen zijn die de beslissing van het kind beïnvloeden. In tegenstelling tot spontaan spel hebben we geregisseerd spel, waarbij een volwassene aanwezig is. Het spel zelf heeft vooraf bepaalde doelstellingen, die meestal de bezetting van vrije tijd en, puur recreatief doel, recreatie of therapie zijn. Als we ons afvragen waarom kinderen spelen, is het antwoord omdat ze er zin in hebben. Spelen is (en moet) een prettige activiteit op zich zijn. Ze doen het niet omdat ze het moeten, of tegen een beloning, maar omdat ze het willen.

Spelen is het enige waar kinderen zich tijdens hun eerste levensjaren zorgen over moeten maken, omdat ze daardoor leren en zich als een mens voelen. Maar om authentiek te kunnen leren, moet het spel vrij en spontaan zijn, zodat kinderen de wereld om hen heen kunnen observeren, ervaren en beleven. Vrij spel kan individueel zijn, waarbij het kind vrijelijk kiest om iets te doen volgens zijn innerlijke behoeften, zonder dat het enige richting krijgt van de volwassene, of de wens om zich bij andere kinderen aan te

sluiten kan ontstaan, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van positief sociaal gedrag, terwijl het de persoonlijke identiteit en het gevoel van eigenwaarde versterkt. Er zijn veel voordelen van vrij spel:

- Het voldoet aan de basisbehoeften van lichaamsbeweging, waardoor het zijn psychomotoriek ontwikkelt.
- Het is een uitstekende manier om uw wensen uit te drukken en uit te voeren. Ze kunnen zelfs instrumenten creëren door middel van verbeelding als ze die niet hebben.
- De verbeelding van het spel vergemakkelijkt op zijn beurt de morele positionering en rijping van ideeën.
- Het is een kanaal van expressie en ontlading van gevoelens, positief en negatief, wat helpt bij het emotionele evenwicht.
- Met imitatiespelletjes repeteer je en oefen je voor het volwassen leven.
- Als je met andere kinderen speelt, socialiseer je en ontwikkel je je toekomstige sociale vaardigheden.

De rol die de volwassene speelt in het vrije spel van het kind kan die van een waarnemer zijn, dat wil zeggen, het opmerken van de acties en reacties van het kind, of een accessoire bij het spel, dat hem of haar begeleidt in zijn of haar leerproces. Een ander aspect waar de volwassene rekening mee moet houden is de noodzaak om verveling toe te staan. Het zijn de jongens en meisjes die de mentale inspanning moeten leveren om hun manieren van plezier maken. Verveling gaat vooraf aan het proces van creatie en de ontmoeting met ideeën. Het is leren om iets op eigen initiatief te doen zonder dat volwassen mensen het altijd oplossen.

De plaatsen waar kinderen vrij en spontaan kunnen spelen zijn eindeloos. Het is waar dat buitenshuis, zoals de bergen, het strand of een park, idyllisch zijn om te profiteren van een speeldag, maar je kunt ook thuis vrijuit spelen.

Om een positieve invloed te hebben, zullen volwassenen die willen deelnemen aan het vrije spel voor kinderen, rekening moeten houden met bepaalde aspecten:

- Vergeet niet dat de hoofdrolspeler in het spel het kind is.
- Maak indien mogelijk een speelruimte, zodat er een rustige, gezellige en veilige omgeving ontstaat waar geen gevaar is.
- Gebruik eenvoudig en duidelijk, maar niet kinderachtig taalgebruik.
- Laat het kind zelfstandig handelen, zodat het autonoom wordt, naarmate zijn of haar leeftijd en mogelijkheden dat toelaten.
- Respecteer de speelvoorkeuren van elk kind en vermijd het opleggen van een spel of activiteit.
- Vergemakkelijken van het contact met andere kinderen om te spelen.
- Observeer het gedrag van het kind in het spel om het beter te kennen en te weten wat het het meest motiveert.

D) WAT IS HET TRAUMA, DE IMPACT ERVAN EN HOE HET AAN TE PAKKEN.

Wat is het en wat kan trauma's veroorzaken?

Pierre Janet (1894, 1919) definieert trauma's als "het resultaat van de blootstelling aan een onvermijdelijke stressfactor die verder gaat dan de verwerking van de persoon". Bij een trauma gaat het om een stressvolle situatie, ernstig of chronisch, die negatieve gevolgen heeft en die een symbolische betekenis kan hebben die de gevolgen ervan bepaalt. We kunnen dus zeggen dat alle negatieve levensgebeurtenissen waarschijnlijk een traumatische impact hebben.

De fundamentele kern van een psychologisch trauma is een gevoel van immense angst, hulpeloosheid, verlies van controle en de dreiging van verdwijning die de normale beschermingssystemen die mensen een gevoel van controle, verbondenheid en betekenis geven, vernietigt. Het belangrijkste is hoe het traumatische feit de visie die de persoon heeft op zichzelf en de wereld verandert. Dit feit zal een voor en een na vaststellen en het zal zijn wat het definieert als *traumatisch*. Hoe de persoon wordt beïnvloed zal afhangen van zijn persoonlijke geschiedenis, het type traumatische situatie, de omstandigheden om hem heen en welke cognitieve patronen hem identificeren.

Tijdens de kinderjaren komen veel waargenomen bedreigingen vaker voort uit het ontbreken van affectieve signalen en de toegankelijkheid van de zorgverlener dan uit het feitelijke niveau van fysiek gevaar of overlevingsrisico. Stress ligt aan de basis van een traumatisch feit, omdat het wordt veroorzaakt wanneer een verandering in de omgevingsomstandigheden wordt waargenomen. Wanneer een situatie dubbelzinnig, overvol, bedreigend of schadelijk is, vereist het de mobilisatie van extra psychologische middelen en begint dit proces.

Psychologische stress wordt gedefinieerd als "een bepaalde relatie tussen omgeving, die door hen wordt beoordeeld als bedreigend of overlopend, of die hun welzijn in gevaar brengt" (Lazarus en Folkman, 1986). Het komt dus niet uitsluitend overeen met de kenmerken van het individu of de omgeving, maar vertegenwoordigt een soort relatie, en meer specifiek een soort evaluatie: die welke door de persoon met betrekking tot elke situatie wordt vastgesteld. De theorie van Lazarus en Folkman identificeert twee soorten processen die ons in staat stellen te begrijpen waarom bepaalde gebeurtenissen voor sommige mensen stressvol zijn, terwijl dat voor andere mensen niet het geval is. Deze processen zijn dat wel:

- De cognitieve beoordeling van dergelijke gebeurtenissen en de persoonlijke middelen die beschikbaar zijn om ze aan te pakken.
- De copingstrategieën om met deze gebeurtenissen om te gaan.

Stress is nauw verbonden met emoties, hoewel het niet een van hen is. Het ontbreekt aan een affectieve toon, hoewel het kan worden geleverd door een emotie, alsof het nodig is, zal het worden geactiveerd door de stress zelf. Een van de belangrijkste effecten is het voorkomen van negatieve emotionele gevolgen, het verzwakken van bewuste herinneringen, maar het bijhouden van haar record voor toekomstige situaties. Het emotionele proces is het belangrijkste mechanisme van aanpassing, omdat het een informatieverwerkingssysteem is dat van bijzondere betekenis is voor het overleven, het bereiken van vitale doelen en het sociale leven. Het is ook een systeem van reactie op de eisen van de omgeving, waarvoor het alle middelen van de persoon rekruteert in een snelle voorbereiding op de meest geschikte actie om aan die eisen te voldoen. Het is ook een systeem van pro-actie dat het mogelijk maakt om mogelijke situaties van emotionele eisen te voorspellen en hierop te anticiperen door de juiste actie te kiezen.

Een andere menselijke eigenschap die ons beschermt en ons helpt om ons aan te passen aan veranderingen en tegenspoed te overwinnen is het geheugen. We kunnen het definiëren als "het psychologische proces dat dient om informatie te coderen, de gecodeerde informatie op te slaan in onze hersenen en dergelijke informatie op te halen wanneer het individu deze nodig heeft". (Ballesteros, 2012)

De emoties, cognities, gedragingen en fysieke sensaties die worden uitgelokt door de ervaringen die we beleven, worden vastgelegd in het autobiografische geheugen, samen met de details van de gebeurtenissen die ze hebben voortgebracht, waardoor we geïntegreerde herinneringen hebben aan deze levenservaring die we kunnen oproepen door middel van effectieve, inclusieve vertellingen. In traumatische levenservaringen worden emotionele reacties, cognities, gedragingen en gewaarwordingen gescheiden van het verhaal van de gebeurtenissen en vastgelegd met behoud van gefragmenteerde herinneringen die moeilijk te evoceren zijn. Door deze herinneringen op te roepen, herbeleven we de traumatische ervaring alsof het in het heden gebeurt. In deze stressreacties na traumatische gebeurtenissen zal de persoon schommelen tussen het herbeleven van deze gebeurtenissen en het vermijden van herinneringen.

In situaties die moeilijk te behandelen zijn of over ongemakkelijke situaties, waarvan niet bekend is hoe ze ermee om moeten gaan, kunnen mensen hun toevlucht nemen tot verschillende systemen die hen beschermen en voorkomen dat ze zich verbinden met hun gevoelens of emoties. Het zich kwetsbaar, schuldig, onbeduidend of onbeschermd voelen kan een ondraaglijk gevoel zijn waarrond "beschermende lagen" ontstaan. We kunnen dissociatie definiëren als een verdedigingsmechanisme dat geconfronteerd wordt met de onmogelijkheid om de traumatische ervaring te integreren, wat het voortdurend leven met vorige schema's vergemakkelijkt ten koste van het verdrijven van een pijnlijk deel van de levenservaring uit het bewustzijn, omdat we ons niet bewust kunnen zijn van twee onsamenhangende scènes tegelijk. Dissociatieve symptomen manifesteren zich in de vorm van psychologische fenomenen zoals nachtmerries, het horen van stemmen, amnesie of verlies van affecties of als lichamelijke fenomenen zoals tics, pijn, zelfmisbruik, perceptuele of motorische verliezen, dissociatieve verlamningsverschijnselen of eetverschijnselen.

Tekenen en indicatoren van jeugdtrauma's.

Als we het over jeugdtrauma's hebben, kan de schade even fysiek of emotioneel, reëel of waarneembaar zijn en een bedreiging vormen voor het kind of voor een persoon die dicht bij hem staat. Trauma kan het gevolg zijn van een op zichzelf staande gebeurtenis of kan het gevolg zijn van een reeks gebeurtenissen in de loop van de tijd. Potentieel traumatische gebeurtenissen kunnen zich voordoen in elk gebied waar het kind samenwoont:

Familie:

- ✓ Disfunctionele gezinsdynamiek
- ✓ Gezinsgeweld (nalatigheid, vraag, isolement, fysiek, psychisch en seksueel misbruik)
- ✓ Ziekte van een kind of een familielid
- ✓ Overlijden van een familielid
- ✓ Mentale pathologieën van een familielid
- ✓ Vroegtijdig trauma van ouders
- ✓ Echtscheiding
- ✓ Adoptie of bevordering

School:

- ✓ Misbruik
- ✓ Nalatigheid
- ✓ Intimidatie
- ✓ Pesten
- ✓ Geweld op school

Sport:

- ✓ Hoogconcurrentiële sport
- ✓ Fysieke, psychologische en mentale mishandeling bij sportactiviteiten.
- ✓ Sportief geweld

Ongelukken en ziekten:

- ✓ Eigen of familiaal ongeval
- ✓ Eigen of gezinslid medische behandeling
- ✓ Ziekenhuisopname
- ✓ Medische nalatigheid

Migratie:

- ✓ Veranderen van land om redenen die buiten hun macht liggen (landen in oorlog, mensenhandel, extreme armoede)

Psychologische en emotionele trauma's zijn niet direct zichtbaar voor het gezin en de sociale omgeving van het kind of de adolescent, maar de gevolgen ervan zijn meer zichtbaar op de korte, middellange of lange termijn. Kenmerkend voor deze symptomen is dat ze kunnen optreden op het moment van de gebeurtenis of traumatische gebeurtenissen of enkele jaren later, waardoor het moeilijk is om ze te associëren met symptomatologie en stressvolle gebeurtenissen. Deze symptomen kunnen worden getriggerd op elk van de werkingsniveaus van het kind:

Fysiek:

- ✓ Onvermogen om fysieke reacties op stress onder controle te houden
- ✓ Chronische ziekten, inclusief volwassenheid (bijv. hartaandoeningen en obesitas)

Mentale:

- ✓ Moeilijkheid in denken, leren en concentreren
- ✓ Geheugenproblemen
- ✓ Moeilijkheid om over te schakelen van de ene activiteit of gedachte naar de andere

Emotioneel:

- ✓ Laag zelfrespect

- ✓ Het gevoel van onveiligheid
- ✓ Onvermogen om hun emoties te reguleren
- ✓ Moeilijkheid om een band of relatie met zorgverleners op te bouwen

Sociaal:

- ✓ Moeilijkheden bij het opbouwen van vriendschappen
- ✓ Problemen met het vertrouwen van anderen
- ✓ Depressie, angst

Gedrag:

- ✓ Gebrek aan impulscontrole
- ✓ Agressiviteit en dakloosheid
- ✓ Drugsmisbruik
- ✓ Zelfmoord

Wanneer kinderen gedurende langere tijd een trauma of meerdere traumatische gebeurtenissen hebben meegemaakt, passen hun lichaam, hersenen en zenuwstelsel zich aan om hen te beschermen. Dit kan leiden tot gedrag dat gekenmerkt wordt door toegenomen agressie, wantrouwen en ongehoorzaamheid jegens volwassenen, en zelfs tot dissociatie (gevoel van onthechting van de werkelijkheid). Wanneer kinderen in gevaar zijn, kunnen deze gedragingen hen helpen om te overleven. Echter, als ze eenmaal in een veilige omgeving zijn, kunnen hun hersenen en lichaam niet meer herkennen dat het gevaar is geweken. Deze beschermende gedragingen of gewoontes worden versterkt als ze terugkomen (net als een spier groeit en versterkt als ze regelmatig worden geoefend). Het vergt tijd en omscholing voor "overlevingsspiers" om te leren dat ze niet nodig zijn in deze nieuwe omgeving (hun huis) en dat ze zich kunnen ontspannen.

Het kan helpen om te onthouden dat het problematische gedrag van het kind een aangeleerd antwoord op stress kan zijn, en dat het zelfs datgene kan zijn wat het kind in leven hield in een zeer onzekere situatie. Er is tijd en zorg nodig voor het lichaam en de hersenen van het kind om te leren reageren op manieren die beter passen bij hun huidige en veilige omgeving.

Factoren die de impact van traumatische gebeurtenissen bepalen zijn onder andere:

- ✓ Leeftijd. Jongere kinderen zijn kwetsbaarder. Zelfs baby's en kinderen tot 2 jaar die niet kunnen praten over wat er is gebeurd, behouden "zintuiglijke herinneringen" aan traumatische gebeurtenissen die hun volwassen welzijn kunnen beïnvloeden.
- ✓ Frequentie. Het meermalen meemaken van hetzelfde type traumatische gebeurtenis, of meerdere soorten gebeurtenissen, zal meer schade veroorzaken dan een op zichzelf staande gebeurtenis.
- ✓ Relaties. Kinderen met een positieve relatie met zorgverleners hebben meer kans om te herstellen.
- ✓ Vaardigheden om met een situatie om te gaan. Intelligentie, fysieke gezondheid en gevoel van eigenwaarde helpen het kind om te gaan met een traumatische situatie.

Gevolgen van trauma's

Wanneer de persoon zich op een onverwachte manier gedraagt die irrationeel of extreem lijkt, kan hij of zij geconfronteerd worden met een trigger voor een trauma. Een trigger is een aspect van een traumatische gebeurtenis die zich in een heel andere situatie voordoet, maar die de oorspronkelijke gebeurtenis oproept en daardoor de traumatische ervaring doet herleven. Voorbeelden hiervan zijn geluiden, geuren, gewaarwordingen, plaatsen, houdingen, stemgeluiden en zelfs emoties.

Het is mogelijk dat jongeren die traumatische gebeurtenissen hebben meegemaakt, eerdere patronen opnieuw kunnen creëren wanneer ze zich niet veilig voelen of zich in de aanwezigheid van een trigger bevinden. Afhankelijk van het feit of je een "vecht-, "vlucht"- of "bevroezingsreactie" hebt, zal het lijken alsof het kind een woedeaanval heeft, of het genegeerd of uitgedaagd wordt. Reacties op een trigger zijn echter een reflex, niet opzettelijk of gepland. Wanneer het lichaam en de hersenen van het kind worden overweldigd door een traumatisch geheugen, is hij niet in staat om de gevolgen van zijn gedrag of de impact ervan op anderen in te schatten. In veel gevallen ervaren kinderen die een trauma hebben opgelopen, een vertraging in hun ontwikkeling ten opzichte van hun chronologische leeftijd. Het kan normaal zijn dat ze gedrag vertonen dat meer typisch is voor een jonger kind.

Sommige van de symptomen en gedragingen die kinderen die een traumatische gebeurtenis hebben meegemaakt in elk stadium van hun ontwikkeling kunnen vertonen, zijn de volgende (hoewel de leeftijdscategorie slechts als een leidraad moet worden beschouwd):

Kinderen tussen 0 en 5 jaar oud:

- ✓ Ze zijn prikkelbaar, "kieskeurig"
- ✓ Ze worden gemakkelijk bang of vinden het moeilijk om te kalmeren...
- ✓ Frequente driftbuien
- ✓ Ze klampen zich vast aan mensen of dingen, zijn terughoudend om de wereld te verkennen.
- ✓ Ze hebben een veel hoger of lager activiteitsniveau dan andere kinderen van hun leeftijd.
- ✓ Herbeleef traumatische gebeurtenissen keer op keer in dramatiseringen of gesprekken
- ✓ Hebben vertragingen in de fysieke en taalontwikkeling

Kinderen tussen 6 en 12 jaar:

- ✓ Ze vinden het moeilijk om op te letten
- ✓ Ze zijn erg stil of teruggetrokken
- ✓ Huilen of schreeuwen gemakkelijk
- ✓ Praat vaak over alarmerende gevoelens en ideeën
- ✓ Moeite hebben om van de ene naar de andere activiteit over te stappen
- ✓ Vechten met kinderen van hun leeftijd of met volwassenen
- ✓ Er zijn veranderingen in hun academische prestaties
- ✓ Ze willen met rust gelaten worden
- ✓ Eet veel meer of veel minder dan andere kinderen van hun leeftijd.
- ✓ In de problemen komen op school of thuis
- ✓ Frequente, onverklaarbare hoofdpijn of buikpijn

- ✓ Gedrag van een jonger kind vertonen (ze zuigen aan hun vinger, plassen in bed, vrezen het donker)

Jongeren tussen 13 en 18 jaar:

- ✓ Ze praten voortdurend over de traumatische gebeurtenis of ontkennen dat het is gebeurd...
- ✓ Ze weigeren de regels te gehoorzamen of zijn vaak onbeschaamd
- ✓ Ze voelen zich de hele tijd moe, slapen veel meer (of minder) dan andere tieners van hun leeftijd, hebben nachtmerries...
- ✓ Risicovol gedrag vertonen
- ✓ Vechten
- ✓ Wil geen tijd doorbrengen met hun vrienden...
- ✓ Drugs of alcohol gebruiken, het huis verlaten of in de problemen komen met de wet

Deze tekenen geven niet noodzakelijkerwijs aan dat het kind een trauma heeft opgelopen. Als de symptomen echter ernstiger zijn of langer duren dan normaal voor een persoon van hun leeftijd, of als ze hun vermogen om zich goed te voelen thuis of op school in de weg staan, is het belangrijk om te denken dat ze misschien hulp nodig hebben.

Ernstigere symptomen van een trauma, of symptomen die het vermogen van het kind om thuis of op school te functioneren diepgaand veranderen, kunnen overeenkomen met een diagnose van een specifieke psychische aandoening.

- Kinderen die moeite hebben met concentratie kunnen worden gediagnosticeerd met attention deficit hyperactivity disorder (ADHD).
- Degenen die angstig lijken of zich gemakkelijk overweldigd voelen door emoties kunnen worden gediagnosticeerd met angst of depressie.
- Kinderen die moeite hebben om met onverwachte gebeurtenissen om te gaan, kunnen reageren door te proberen elke situatie onder controle te krijgen of extreem op een verandering te reageren. In sommige gevallen kan dit gedrag worden verward met een opstandige negativistische stoornis of een intermitterende explosieve stoornis.
- Dissociatie als reactie op een traumatische trigger kan worden gezien als een uitdaging voor het gezag, of het kan worden gediagnosticeerd als depressie, ADHD en zelfs als een ontwikkelingsachterstand.

Het is mogelijk dat deze aandoeningen moeten worden behandeld met methoden die van oudsher worden gebruikt voor de behandeling van geestesziekten (waaronder mogelijk kortdurend medicijngebruik). Echter, geconfronteerd met de traumatische gebeurtenis die het kind ervaart om de onderliggende oorzaak te behandelen zal op de lange termijn veel effectiever zijn.

Traumabenedering

Hoewel een trauma in de kindertijd ernstige en blijvende gevolgen kan hebben, is er altijd hoop. Met de hulp van begripvolle en zorgzame volwassenen kunnen kinderen herstellen.

Sommige kwesties om te overwegen om met deze kinderen te leven zouden zijn:

- ✓ Identificeer de triggers van het trauma.
Iets wat we zeggen of doen, of een onschuldig element in huis, kan reacties veroorzaken bij het kind zonder dat je het merkt. Het is belangrijk om te kijken naar gedragspatronen en reacties die niet lijken te "passen" bij de situatie. Wat leidt tot afleiding, maakt ze angstig, of veroorzaakt een woedeaanval of emotionele uitbarsting. Het is belangrijk om hen te helpen situaties te vermijden die traumatische herinneringen oproepen, in ieder geval tot ze hersteld zijn.
- ✓ Wees fysiek en emotioneel beschikbaar.
Sommige getraumatiseerde kinderen houden afstand tot volwassenen (al dan niet opzettelijk). We moeten een manier vinden om hen zorg, comfort en ondersteuning te bieden zonder ongemak. De kleintjes willen misschien worden omarmd of vastgehouden; jongeren willen misschien gewoon meer tijd met hun familie doorbrengen. Het is positief om het initiatief van het kind te volgen en geduldig te zijn als hij of zij het nodig lijkt te hebben.
- ✓ Antwoord, reageer niet.
Volwassen reacties kunnen bepaalde reacties uitlokken bij een kind of jongere die al overweldigd is (sommigen voelen zich ongemakkelijk, zelfs als iemand lang naar hen staart). Als het kind van streek is, moeten we ons best doen om kalm te blijven: Verlaag de stem, herken de gevoelens van het kind en probeer ze te troosten en eerlijk te zijn.
- ✓ Vermijd fysieke straf.
Dit kan de stress of paniek van een kind dat misbruikt is, verergeren. Volwassenen moeten redelijke en consistente grenzen en verwachtingen stellen en moeten het gewenste gedrag prijzen.
- ✓ Neem hun gedrag niet persoonlijk op
We moeten het kind zijn gevoelens laten ervaren zonder ze te veroordelen. Help hen de juiste woorden en aanvaardbare manieren te vinden om hun gevoelens te uiten en prijs ze elke keer dat ze ze die gebruiken.
- ✓ Luister.
Vermijd moeilijke problemen of ongemakkelijke gesprekken. (Maar dwing het kind niet om over iets te praten als hij of zij er niet klaar voor is). We moeten het kind helpen om te weten dat het ervaren van veel gevoelens na een traumatische ervaring volkomen normaal is. We moeten hun reacties serieus nemen, eventuele misvattingen met betrekking tot de traumatische gebeurtenis corrigeren en hen helpen begrijpen dat wat er is gebeurd niet hun schuld is.
- ✓ Laat ze zien hoe ze zich kunnen ontspannen.
Moedig het kind aan om een langzame ademhaling te oefenen, naar rustgevende muziek te luisteren of positieve dingen tegen het kind te zeggen.
- ✓ Wees consequent en voorspelbaar.
Ontwikkel een dagelijkse routine voor maaltijden, speeluren en bedtijd. Bereid uw kind van tevoren voor op een verandering of nieuwe ervaring. Heb geduld. Elke persoon herstelt anders van een trauma en het vertrouwen in anderen groeit niet van de ene op de andere dag. Het is belangrijk om het tempo van het herstel van elk kind te respecteren.
- ✓ Laat het kind wat controle hebben.
Redelijke en op de leeftijd afgestemde keuzes stimuleren hen om het gevoel te hebben dat ze controle hebben over hun eigen leven.
- ✓ Hun eigenwaarde te bevorderen.

Positieve ervaringen kunnen kinderen helpen om te herstellen van een trauma en hun veerkracht te vergroten. Voorbeelden hiervan zijn het verwerven van een nieuwe vaardigheid; het gevoel deel uit te maken van een gemeenschap, groep of zaak; het vaststellen en bereiken van doelstellingen; het nuttig zijn voor andere mensen.

Als het kind de hierboven genoemde symptomen gedurende een zeer lange periode vertoont, of als ze eerder slechter dan beter worden, is het noodzakelijk om hulp te zoeken. Therapie door een professional die getraind is in het herkennen en behandelen van trauma's bij kinderen kan helpen om de oorzaken van hun gedrag aan te pakken en hun herstel te bevorderen. Een therapeut kan het kind helpen zichzelf te begrijpen en beter te reageren. Soms kunnen medicijnen nodig zijn om de symptomen te beheersen en het vermogen van een kind om nieuwe vaardigheden te leren te verbeteren.

Dit soort professioneel werk zal het kind helpen om zijn gevoel van veiligheid te verhogen en zijn emoties te beheersen, vooral in de aanwezigheid van traumatriggers. Ze zullen hen helpen om een positief beeld van zichzelf te ontwikkelen dat hen een groter gevoel van controle over hun leven geeft. Daarnaast zal het helpen om de relaties van het kind met familieleden en anderen te verbeteren.

Niet minder belangrijk is de zelfzorg voor het gezin. Het leven met een kind dat een trauma heeft meegemaakt kan moeilijk zijn. Gezinnen kunnen zich geïsoleerd voelen, alsof niemand kan begrijpen wat ze doormaken, waardoor de relatie met het kind maar ook met andere gezinsleden (inclusief de relatie tussen het koppel) kan verslechteren. Het leren kennen van de traumatische ervaring van het kind kan zelfs een trigger zijn voor zichzelf, als hij of zij een eigen geschiedenis van trauma heeft die nog niet volledig is genezen. Getroffen worden door het trauma van iemand anders wordt "secundair trauma" genoemd. Tekenen die kunnen wijzen op deze mogelijke situatie:

Fysieke symptomen:

- ✓ Hoofdpijn
- ✓ Maagproblemen
- ✓ Slaapproblemen
- ✓ Gewichtstoename of -verlies

Gedragssymptomen:

- ✓ Verhoogd drugsgebruik¹
- ✓ Isolatie van anderen

Emotionele symptomen:

- ✓ Angst
- ✓ Veelvuldig huilen
- ✓ Irriteerbaarheid
- ✓ Eenzaamheid
- ✓ Depressie

---

¹ In een longitudinale studie in Zuidoost-Michigan toonde de posttraumatische stressstoornis een verhoogd risico op drugsmisbruik of -verslaving aan (gemiddeld risico, 4,5; 95% veiligheidsinterval, 2,6-7,6, afhankelijk van het geslacht), terwijl de blootstelling aan dramatische gebeurtenissen zonder tekenen van PTSS het risico op misbruik of drugsverslaving niet vergrootte. Het risico op misbruik of verslaving was het hoogst bij voorgeschreven psychoactieve drugs (gemiddeld risico, 13,0; 95% veiligheidsinterval, 5,3-32,0). Howard D. Chilcoat, ScD; Naomi Breslau, PhD (2000). Posttraumatische stressstoornissen en drugsverslavingstoornissen. Controle van het traject van de oorzaken. RET, Journal of Drug Addiction, n°23

Cognitieve symptomen:

- ✓ Onvermogen om zich te concentreren
- ✓ Slecht geheugen
- ✓ Verlies van gevoel voor humor
- ✓ Onbekwaamheid om beslissingen te nemen
- ✓ Gebrek aan energie

Preventie is de beste manier om in te grijpen bij secundaire trauma's:

- Wees eerlijk over uw verwachtingen voor uw kind en uw relatie. Het hebben van realistische verwachtingen over de opvoeding van een kind dat een trauma heeft opgelopen, verhoogt de kans op een gezonde relatie.
- Vier kleine overwinningen. Neem nota van de verbeteringen die uw kind heeft aangebracht.
- Neem de moeilijkheden van uw kind niet persoonlijk op. Dit zijn de resultaten van de ervaren traumatische gebeurtenis, niet een teken van uw falen als ouder.
- Zelfzorg. Het is belangrijk om tijd te besteden aan activiteiten die je plezier geven en je fysiek, emotioneel en spiritueel voeden.
- Concentreer je op je eigen herstel. Als u een trauma heeft meegemaakt, is het belangrijk om uw eigen herstelproces te starten, onafhankelijk van dat van uw kind.
- Zoek steun. Uw kring van steun kan vrienden, familie en professionele steun omvatten, als u die nodig heeft.

Veerkracht

Garmezy (1991) definieert het als het "vermogen om zich te herstellen en te blijven aanpassen na het verlaten van het bedrijf of het aanvankelijke onvermogen om te beginnen met een stressvolle gebeurtenis".

De persoon zal worden blootgesteld aan ernstige tegenslagen en voert tegelijkertijd een positieve aanpassing uit ondanks de aanzienlijke agressie op het ontwikkelingsproces. Het gaat niet zozeer om de kwetsbaarheid voor stress, maar om het vermogen om te herstellen van negatieve gebeurtenissen.

Er zijn drie groepen van factoren die een rol spelen bij de ontwikkeling van de veerkracht:

- Attributen van de kinderen zelf.
- Aspecten van je familie.
- Kenmerken van de brede sociale omgeving.

Het is niet helemaal duidelijk of het een persoonlijkheidskenmerk is of eerder een gedragspatroon. Dit is van groot belang voor het identificeren van een mogelijke interventie op basis van deze constructie om de bescherming tegen probleemgedrag bij mensen met een laag niveau van veerkracht te vergroten.

Als factoren die de veerkracht bevorderen, maken Olsson et al. (2003) een onderscheid tussen deze middelen:

- Op individueel niveau: constitutionele veerkracht, gezelligheid, intelligentie, communicatieve vaardigheden en persoonlijke eigenschappen.
- Op gezinsniveau, gezinnen die ondersteuning bieden (warmte, aanmoediging en steun van de ouders, samenhang en zorg binnen het gezin, nauwe relatie met een volwassene die zorg biedt, geloof in het kind, het niet beschuldigen van echtelijke steun en talent of hobby die door anderen wordt gewaardeerd)
- Op gemeenschapsniveau: sociale en ecologische hulpbronnen, schoolervaringen en gemeenschappen die ondersteuning bieden.

Sommige kinderen met een hoog risico vertonen concurrentie in sommige domeinen, maar vertonen problemen in andere. Ze kunnen bijvoorbeeld goed presteren in hun academische prestaties en slecht presteren op het gebied van sociale vaardigheden. Daarom beginnen we een bijvoeglijk naamwoord toe te voegen aan veerkracht en praten we over educatieve, emotionele, gedragsmatige veerkracht...

In alle gevallen is het idee van veerkracht dat het individu in zijn kindertijd of adolescentie door een situatie van blootstelling aan een aanzienlijk risico, verlies of trauma gaat en de implementatie van adaptieve mechanismen om die situatie te overwinnen en een normaal volwassen leven te kunnen dragen.

Masten (2001) stelt dat veerkracht veel vaker voorkomt bij mensen dan we denken en in veel gevallen een "normaal" adaptief proces is voor mensen. Maar het werkt wanneer de menselijke groep zijn functies uitvoert zoals die door de geschiedenis heen zijn vervuld: volwassen zorgrelaties (al dan niet met hun ouders) met het kind, intellectuele competentie, zelfregulerende vaardigheden, positieve zelfzorg, motivatie die inherent is aan succes. Wanneer deze basisbeschermingssysteem voor het kind falen, is het niet mogelijk om een normaal leven te leiden en dan ontwikkelt zich veerkracht.

Vandaar dat programma's om de veerkracht te vergroten beginnen met het opsporen van deze opvoedingstekorten bij kinderen om ze te corrigeren en problemen op de korte, middellange en lange termijn in hen te voorkomen.

Activiteiten

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Welke leeftijd kan ik...? - Van aangezicht tot aangezicht

25) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT

(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)

20-30'

Mentor Managers gaan dieper in op de ontwikkelingsbehoeften en kenmerken van kinderen van verschillende leeftijden. De zoektocht naar zelfontplooiing en het nemen van verantwoordelijkheden zijn zeer belangrijke onderdelen van de groei van alle kinderen. Er zal

worden nagedacht over hoe het nemen of delegeren van verantwoordelijkheden het succes van de school ten goede komt of schaadt.

26) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Het kennen van de meest voorkomende en geschatte leeftijd waarop kinderen bepaalde handelingen verrichten of kunnen verrichten.
2. Begrijpen hoe kinderen zich ontwikkelen en op die manier zelfleren en zelfrealisatie bevorderen.
3. Het bevorderen van succes op school door meer te weten over de ontwikkeling van het kind en de mogelijke vertragingen.

27) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 De trainer heeft een doos met taken en acties (bijlage 1).

Stap 2 Elke persoon neemt een papiertje en leest het voor.

Stap 3 De deelnemer moet zijn papier op tafel leggen, in de leeftijdscategorie die hij/zij denkt overeen te komen (bijlage 2).

Stap 4. Als elke persoon de actie plaatst, zal de trainer een discussie creëren door middel van vragen: wat denkt u (de rest van hen)? Ouder of jonger? Wat is dit voor behoefte? Kan het gebrek aan dit vermogen hun toekomst beïnvloeden? Zal het hun academische en sociale leven op school beïnvloeden?

28) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(Welke veranderingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Als er veel deelnemers zijn, kunnen ze een papier in paren nemen en dezelfde dynamische uitleg volgen. Het kan ook gedaan worden door 2 groepen te vormen. Op deze manier zou elke groep de acties in de leeftijdscategorie plaatsen die zij geschikt achten (en zo het teamwerk bevorderen) en ze zouden daarna in een grote groep worden samengebracht om door de trainer en het debat te worden gecorrigeerd. De lijst van taken die worden voorgesteld is zeer uitgebreid zodat elke mentor kan kiezen (tussen 10 en 15) voor de taken die het meest geschikt zijn en beter kunnen worden aangepast aan de socioculturele realiteit.

5) LEERRESULTATEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers zullen meer kennis hebben over de ontwikkelingsmijlpalen op een praktische manier en ze zullen zien hoe het feit dat kinderen bepaalde verantwoordelijkheden op zich nemen, afhankelijk van hun leeftijd, hen meer autonomie zal geven in hun academisch leven. Ze zullen ook mogelijke vertragingen vaststellen als het kind de vaardigheden niet ontwikkelt in overeenstemming met zijn of haar leeftijd.

BIJLAGE 1. LIJST VAN TE CLASSIFICEREN TAKEN / ACTIES NAAR LEEFTIJD

Kies, afhankelijk van het aantal deelnemers, tussen 10 en 15 items aangepast aan de socioculturele realiteit.

2-3 jaar oud

- Bewaart hun speelgoed in dozen en op de plank
- Rekt het dekbed op hun bed...
- Geeft de planten water
- Eet alleen
- Leg hun boeken weg
- Verwijdert hun schoenen en sokken
- Drinkt zonder hulp
- Zoekt onafhankelijkheid, maar heeft hulp nodig
- Goed om dicht bij de familie te zijn, omdat het hen zekerheid geeft...
- Doen projecten en werken alleen, maar beginnen te spelen met andere kinderen

4-5 jaar

- Ruimen hun kamer op
- Afwassen
- Tafel dekken
- Aankleden
  - opfrissen
- Gebruikt het mes om te spreiden
- vraagt vaak Waarom?
- vraagt veel vragen omdat ze willen leren
- is netjes
- Wees je bewust van het tijdstip en de duur van een activiteit

- Wees gehoorzaam in taken en routines

6-7 jaar

- Pak de vuilnisbak op

Bereid hun rugzak voor

De groep (vrienden) begint meer invloed te krijgen

Willen winnen, genieten van de concurrentie en de regels veranderen wanneer het hen uitkomt.

- ☐ In staat zijn om aandacht te besteden wanneer dat nodig is

Wil graag meer verantwoordelijkheid en onafhankelijkheid hebben en voortdurend bezig zijn om alles goed te doen.

Toon minder besluitvorming en hou niet van kritiek

8-9 jaar

- Was de afwas

- Speel georganiseerde spellen

- Interesse in teamspellen en competitie

10-11 jaar

- maakt de badkamer grondig schoon

- leert strijken

- Controleer hun lesrooster en vraag hun klasgenoten of ze vergeten zijn iets belangrijks te schrijven...

Vanaf 12 jaar

- Maak eenvoudige reparaties thuis

- Interesse in sociale kwesties (14-15 jaar)

BIJLAGE 2 CLASSIFICATIETABEL

Tabel om te tekenen of te printen (A3)

2-3 jaar	4-5 jaar	6-7 jaar	8-9 jaar	10-11 jaar	>12 jaar

--	--	--	--	--	--

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Hoe leren we?

Face-to-face	x	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT			
(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
20'			
We creëren een plek voor dialogen en discussies over de mogelijkheden van kinderen om hun voorkeuren, houdingen en capaciteiten te kennen en te ontwikkelen door middel van een stripverhaal van Francesco Tonucci (ook wel bekend als Frato). Hij is een Italiaanse denker, pedagogisch psycholoog en cartoonist.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT			
(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevordering van de ontwikkeling van autonomie. 2. Leren over hoe kinderen leren. 3. Het bevorderen van het actief luisteren naar de interesses van kinderen, zodat ze zich op school en met hun familie kunnen uiten. 			
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS			
(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
Stap 1 Strippresentatie: vraag de deelnemers wat ze op de foto zien (bijlage 1)			
Stap 2 Om het vignet aan te sluiten op de theoretische inhoud:			
Welke waarden kunnen de ontwikkeling beïnvloeden? Is de historische context van belang? Laten we ze echt kiezen en versterken we hun individuele verschillen? Wie biedt kinderen veiligheid en stabiliteit?			
Stap 3 Hoe kan in de dagelijkse praktijk de ontwikkeling van autonomie worden bevorderd?			
Stap 4 Vraag de deelnemers hoe we een evenwicht kunnen vinden tussen vrijheid en veiligheid.			
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN			

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Leg de sociale en culturele realiteit uit die in het werk van Francesco Tonucci wordt getoond: de waarde die hij in het educatieve spel aangeeft in het leerproces, kind in de stad...

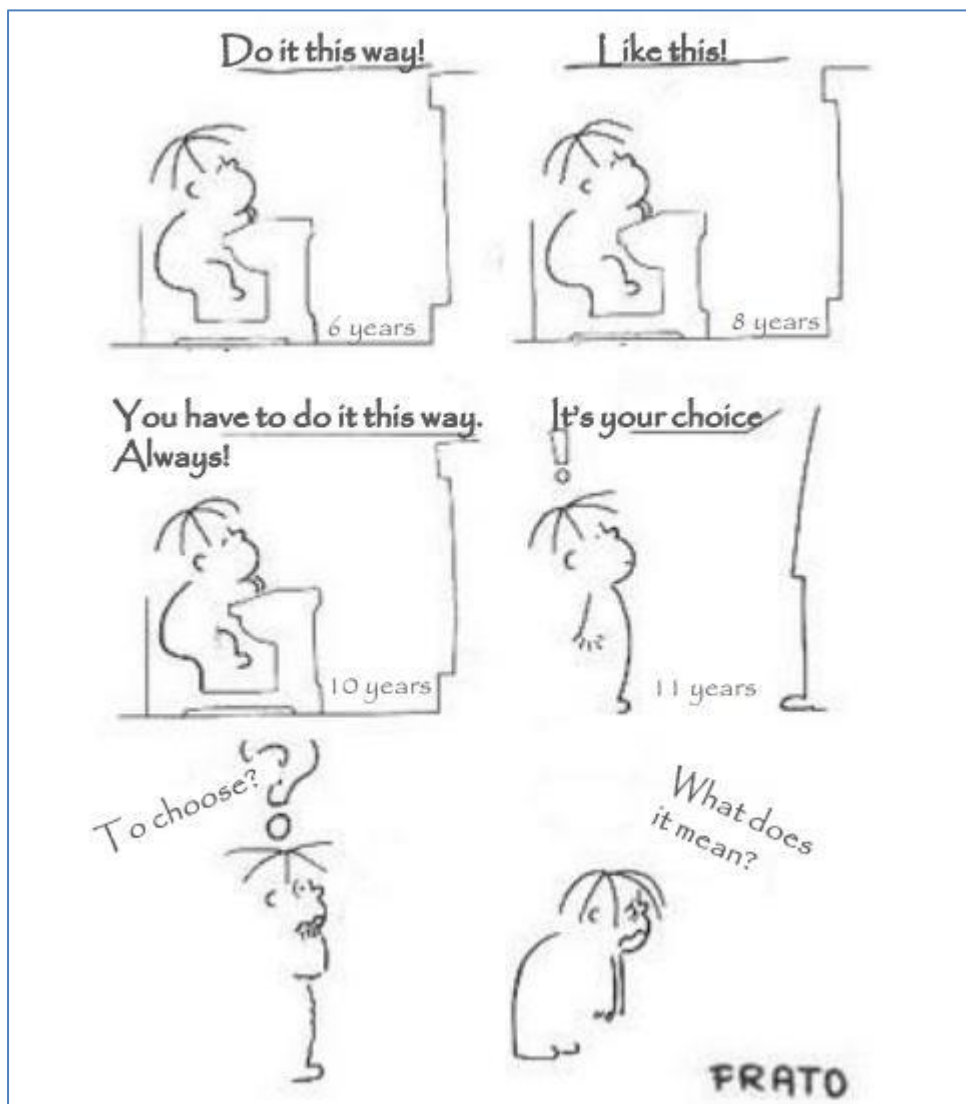
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Denk aan het huidige leermodel en de gevolgen daarvan voor de ontwikkeling van kinderen.

Laten we ze echt kiezen?

Bijlage 1

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Wees een model - van aangezicht tot aangezicht.

1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT

(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)

30'

Met de presentatie van de video van het "Bandura's bobo-pop-experiment" willen we een ruimte creëren voor reflectie over hoe en in welke mate ze het leren van hun kinderen kunnen beïnvloeden, zelfs indirect.

<https://www.youtube.com/watch?v=128Ts5r9NRE>

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Begrijpen dat er verschillende soorten leren zijn: direct en indirect.
2. Hoe we hun leren beïnvloeden met onze houding en gedrag.
3. Hoe ze hun gedrag kunnen aanpassen om als positief rolmodel te dienen voor hun kinderen.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 De trainer legt uit dat ze een video over een sociaal experiment gaan bekijken door deze te contextualiseren.

Stap 2 De trainer vraagt de deelnemers na te denken over wat ze net gezien hebben en welke conclusies ze uit de video trekken. In de video kunnen ze zien hoe kinderen worden blootgesteld aan een model dat de pop aanvalt en de kinderen kunnen zich op dezelfde manier tot de pop verhouden. De trainer legt uit hoe belangrijk modellering is en welke kenmerken dit model moet hebben (vergelijkbaar zijn, aantrekkelijk zijn, als er geen motivatie is of negatieve gevolgen heeft, zal dergelijk gedrag niet worden gereproduceerd).

Stap 3 De trainer legt uit hoe belangrijk het is om niet tegenstrijdig te zijn in onze boodschap, als we willen dat ze iets doen, dan kunnen we niet het tegenovergestelde doen, want wij zijn hun rolmodel. (Bijvoorbeeld, als we hen vragen om hun boeken op te halen na het lezen moeten we hetzelfde doen.)

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(Welke veranderingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

–

5) LEERRESULTATEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Het denken over hoe indirect ouders de ontwikkeling en het leren van hun kinderen beïnvloeden. In gedachten houden dat ze leren van directe opdrachten en het belang van leren door te observeren.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Onzichtbare rugzak

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT			
(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
40'			
We laten Mentor Managers enkele gevallen zien van leerlingen met verschillende problemen in de klas en dan worden ze geïntroduceerd in het leven van deze kinderen buiten de school.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT			
(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het identificeren van de problemen van de studenten op een uitgebreide manier en deze te koppelen aan de dekking van de basisontwikkelingsbehoeften. 2. Het bevorderen van academisch succes door te werken aan de gelijkheid van het onderwijs in de klas.			
2) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS			
(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			

Stap 1. We verdelen Mentor Managers in groepen. Elke groep wordt gepresenteerd met 2 verhalen van 4 leerlingen en hun gedrag in de klas. De volgende vragen worden gesteld om in groepjes te werken:

- Wat is volgens u de oorzaak van het gedrag?
- Welke gevoelens roept dit gedrag bij jou op?
- Wat zou je doen om dit gedrag te stoppen?
- Denk je dat er enkele oorzaken zijn die dat rechtvaardigen? Als die er zijn, zijn ze dan intern of extern aan de schoolomgeving?

U krijgt 10 minuten de tijd om het verhaal te lezen en de vragen te beantwoorden.

Stap 2. Elke groep deelt zijn gevallen en zijn antwoorden op de vragen.

Stap 3. In een tweede deel wordt het volledige verhaal aan elke groep gepresenteerd en worden de volgende vragen gesteld:

- Verandert er na het leren over dit kinderverhaal iets aan uw perspectief over hem/haar?
- Zou u een andere oplossing bieden dan de vorige?
- Zouden de gevoelens die het gedrag van het kind in jou opwekt nu veranderen?
- Elke groep krijgt 10 minuten de tijd om na te denken.

Stap 4. Elke groep presenteert de antwoorden op deze vragen en hun reflectie.

Stap 5. De trainer zal een laatste reflectie moeten maken over de noodzaak voor de docent om trauma's en redenen voor verschillende gedragsproblemen te begrijpen. Om academisch succes te bereiken zijn er een aantal basisbehoeften waaraan eerst moet worden voldaan, en niet alle studenten hebben dezelfde situatie.

3) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Op basis van hoe de groep Mentor Managers werkt, kan deze activiteit worden uitgevoerd door groepen of individueel, allen werkend aan een specifiek geval. Als de groep managers een heel andere werkmethode heeft, zou dit de beste oplossing zijn voor de activiteit om te werken.

Als er een kleine groep managers actief is, kan het aantal gevallen worden verminderd.

Als er meer tijd is, kunnen sommige managers de kans krijgen om een soortgelijk verhaal te vertellen.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Zij weten hoe belangrijk de integrale ontwikkeling van de studenten is en hoe belangrijk het is dat de studenten in hun ontwikkelingsbehoeften worden voorzien. Ze leren de betekenis van het werken in de klas op basis van onderwijskundige rechtvaardigheid, waarbij elke leerling wordt behandeld op basis van zijn behoeften, zijn capaciteiten worden versterkt en motivatie en communicatie worden gebruikt als de fundamentele basis in de klas.

Bijlage 1^{1e} deel

JULIA, 11-jarig meisje

Valt in slaap in de klas

Bij de onderwerpen die ze (het meest) niet leuk vindt, doet ze niets.

Gaat goed samen met klasgenoten. Ze heeft geen conflict.

Ze gebruikt haar mobiele telefoon tijdens de les en wordt boos als de leraar haar berispt.

MARCOS, 7-jarige jongen

Krijgt goede cijfers en doet zijn best.

Wil niet integreren met zijn leeftijdsgenoten. Hij heeft geen interesse in het oprichten van een vriendengroep.

Hij blijft zijn klasgenoten lastigvallen.

Hij gebruikt elke gelegenheid om in de klas te spreken om zijn ongenoegen te uiten over het instituut en over zijn familie.

Toont angst, niet gerechtvaardigd, door de activiteiten die in de klas moeten worden uitgevoerd.

ANTÍA, 9-jarig meisje

Heeft een laag academisch niveau. Ze doet haar best, maar bereikt het niveau van de klas niet.

Het is moeilijk voor haar om te integreren met haar leeftijdsgenoten. Ze is nors en achterdochtig.

Ze is rustig in de klas.

Ze heeft altijd een trieste en onaangename uitdrukking.

Ze woont samen met haar vader, zijn vrouw (ze is niet Antía's moeder) en 4 kleine broertjes.

JACOBO, 10-jarige jongen

Er valt niets te belichten in zijn academisch dossier.

De lessen begintnen goed, maar naarmate de maanden verstrijken, beginnen de leraren een daling van zijn cijfers op te merken. Laat niet dezelfde goede houding zien waarmee de cursus begon (gelukkig, gretig, gemotiveerd).

Wanneer de ouders naar het centrum worden geroepen, gaan ze naar afspraken en laten ze zien dat ze samenwerken. Ze weten niet wat er met hun kind kan gebeuren.

Bijlage 2^{2e} deel

JULIA'S LEVENSVERRHAAL:

- Haar ouders wonen samen, maar op dit moment hebben ze geen relatie.
- Lage economische middelen.

- Haar moeder heeft hart- en vaatziekten en bewegingsproblemen door haar morbide obesitas.
- Haar vader is een ex-veroordeelde voor drugshandel. Julia geeft zichzelf de schuld omdat ze denkt dat hij het deed om haar op te voeden.
- Haar zus zit in een detentiecentrum.
- Ze is een van de beste in haar basketbalteam met de mogelijkheid om deel te nemen aan de nationale competitie.
- Haar ouders zijn meer bezig met sport dan met haar schoolsuccessen, ze eisen niets van haar in dit opzicht. Ze denken dat dit hen in de toekomst economisch voordeel zal opleveren.
- Thuis is alle communicatie gebaseerd op schreeuwen, maar goed gedrag wordt nooit beloofd of erkend.

MARCOS' LEVENSVERRHAAL:

- Zijn ouders zijn gescheiden en ze dwingen hem om bij zijn vader en zijn partner te gaan wonen.
- Zijn moeder woont ver weg, ze ziet hem een weekend per maand. Maar ze kunnen wel telefonisch communiceren. Hij wil bij haar wonen.
- Hij gelooft dat de enige manier om terug te keren naar zijn moeder is dat de rechter controleert hoe slecht hij zich gedraagt op de middelbare school en thuis en hij probeert situaties uit te lokken die hem bevestigen.
- De relatie met de vader was goed tot het moment dat hij bij hem moest wonen. Hij geeft de vader de schuld van de scheiding en van de scheiding van de moeder.
- De moeder manipuleert hem zodat hij zich slecht gedraagt zodat hij naar haar terug kan keren. Toch maakt ze zich zorgen dat het kind het goed doet en de vader niet.
- Hij heeft een jongere broer en zus die bij de vader wonen, maar die niet hetzelfde gedrag vertonen.

ANTIA'S LEVENSVERRHAAL:

- Haar moeder stierf aan een overdosis toen ze klein was. Toen ze bij de moeder woonde, gebruikte ze haar om te stelen. Haar drugsverslaafde vader zat een gevangenisstraf van 3 jaar uit.
- Antía woont in het huis van haar grootouders van vaderskant, met haar vader en zijn vriendin, en al haar broers.
- Ze heeft een oudere broer aan de kant van haar moeder met wie ze nauwelijks een relatie heeft, en een jongere broer (zoon van beide ouders). Ze heeft ook twee jongere broers van vaderskant, geboren na de dood van haar moeder.
- De vader had verschillende partners. Met de laatst bekende verloren ze een kind toen ze 4 maanden zwanger was. Terwijl hij in deze relatie zat, leefde hij een parallel leven met de moeder van zijn twee jonge kinderen, die bijna altijd in Antía's huis zijn.
- De twee jongere broers hebben gedragsproblemen en bij één van hen wordt autisme vastgesteld.

- De vader probeert te handelen "als een vader", maar zijn gebrek aan sociale vaardigheden en zijn achteruitgang als gevolg van drugsgebruik betekent dat hij zijn rol als vader niet kent en/of niet kan uitoefenen.
- Antía stelt vaak dat de vader veel tegen hen schreeuwt en toegeeft dat er soms geduwd en geslagen werd.
- Antía had eetstoornissen, voedingsproblemen en mogelijk alcoholgebruik.
- Antía's zaak is in de jeugdrechtbank, om door te gaan met het verwijderen van de voogdij over de vader.

JACOBO'S LEVENSVERRHAAL:

- Hij is nieuw op de school voor een overplaatsing van het werk van een van de ouders, dit heeft ook een verandering van stad met zich meegebracht.
- Hij kent niemand in de stad en heeft geen familie in de buurt.
- Hij heeft in het vorige centrum geen academische of sociale problemen gehad.
- Ouders zijn zeer geïnteresseerd in de scholing van hun kind.
- Hij speelde voetbal en nam deel aan een jeugdvereniging, maar in het nieuwe centrum kan hij geen vrienden maken en er zijn geen activiteiten die hem bevallen en motiveren.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: De onzichtbare rugzak (deel II)

Face-to-face	x	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT			
(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
20-30'			
Activiteit die de dynamische "De onzichtbare rugzak" aanvult. De deelnemers worden gevraagd om aan Marcos' zaak te werken en een lange termijn interventie te formuleren om met de ouders te werken. De trainers zullen de vier interventies beoordelen om na te gaan welke aspecten eventueel ontbreken.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT			
(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			

1. Een interventie zo reëel mogelijk maken van een specifieke casus, rekening houdend met de behoeften van de student en zijn positie met betrekking tot de interventie die we gaan uitvoeren.
2. Weten hoe belangrijk het is om je in te leven met studenten die hun persoonlijke situatie kennen.
3. Het relateren van de behoeften in de klas aan de basisontwikkelingsbehoeften van de leerlingen, het helpen van de leerkrachten om een goede ontwikkeling van de leerlingen te bevorderen.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1. Het is noodzakelijk om eerst de activiteit "De onzichtbare rugzak" uit te voeren, omdat het een voortzetting daarvan is.

Stap 2. De trainer maakt nieuwe groepen met verschillende deelnemers. Ze gaan werken aan het geval van Marcos (het staat in de dynamische "de onzichtbare rugzak" die we eerder deden, maar het staat in bijlage 1 van dit dossier).

Stap 3. Elke groep zal een interventie op middellange termijn uitvoeren om met Marcos en zijn ouders te werken. Het moet een interventie zijn die zo waarheidsgetrouw mogelijk is, rekening houdend met Marcos' levensomstandigheden, die zich inleeft in zijn zaak en die realistisch is over hoe ver we zijn persoonlijke ontwikkeling kunnen beïnvloeden. Ze hebben 15-20 minuten de tijd om het te ontwerpen (de belangrijkste ideeën).

Stap 4. De ontwikkelde interventies zullen worden blootgesteld aan de groep. De trainer coördineert dit tweede deel: eerst luisteren ze naar de ontwikkelde interventies en vervolgens geven ze de rest van de deelnemers een beurt om hun mening te geven. Als trainer kunnen we aangeven of er iets is dat niet realistisch is, dat uit onze handen ligt of dat niet haalbaar is om te doen.

Stap 5. We eindigen met een reflectie van de trainer. Ze zullen praten over het belang van de betrokkenheid van het onderwijzend personeel met de studenten om te helpen bij hun uitgebreide ontwikkeling, en het belang van een goede interventie om de kwaliteit van het school-, academische en gezinsleven te verbeteren. Het is ook nodig om te praten over het belang van positieve versterking om een grotere motivatie in de klas te creëren door de leerlingen en dat zal ook helpen om een goed klimaat van vertrouwen te creëren om te kunnen communiceren met de leraar.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

We kunnen de activiteit in grote groepen ontwikkelen in plaats van in kleine groepen, waarbij we erop letten dat iedereen meedoet. We kunnen de ideeën op een schoolbord schrijven en vervolgens met iedereen een interventie ontwikkelen. Op deze manier kunnen we de realisatietijd van de dynamiek verkorten, al zou dat minder goed zijn.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Ze zullen leren werken aan een praktische casus en een uitgebreide interventie uitvoeren met leerlingen die tekortkomingen vertonen in het klaslokaal.

Ze ontdekken dat tekortkomingen in de klas het gevolg kunnen zijn van een gebrek aan belangstelling voor de school, maar ook van andere externe factoren, dus het is noodzakelijk om de oorzaak van deze tekortkomingen te kennen om er aan te kunnen werken en om ze te kunnen elimineren.

Zij ervaren een motiverende interventie.

VII. Ouderlijke betrokkenheid

Sessieplan

Training: OUDERLIJKE BETROKKENHEID VOOR MENTORMANAGERS (VERWENNERIJ)

Module: Ouderlijke betrokkenheid Trainer:

Sessie nr: Duur: 240' f2f, 90' online Datum:

Algemene doelstellingen:	Begrijpen en toepassen van ouderlijke betrokkenheid
Leerresultaten:	Deelnemers zullen de noodzaak van ouderlijke betrokkenheid begrijpen en zullen methoden van betrokkenheid leren.
Methodes:	Spelletjes en discussies.
Inhoud:	<ul style="list-style-type: none"> - Wat is verbintenis van de ouders versus betrokkenheid van de ouders - Ouderschapstijlen (autoritair, gezaghebbend, permissief en nalatig) - Samenwerken: verantwoordelijkheden thuis vs. schoolverantwoordelijkheden - Participatieve en democratische processen - Innovatieve verbindingen tussen thuis en school: verbetering van de samenwerking tussen ouders en school

Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
10'	Inchecken	-
10'	Bingo	tafels op vellen
10'	Waar staan jullie?	-
40'	Betrokkenheid en betrokkenheid	papier, markers, whiteboard
20'	Verander uw perspectief	situatiekaarten
10'	Moleculen	-
45'	Wereldcafé	grote vellen papier, markers

15'	Anthill	stoelen
20'	Comfortzones	touwen of krijt
10'	Betekenisvol luisteren	-
25'	Familiestuk	Schaar, tape, kleurige garens, stickerpapier, markers
25'	Oogst	foto's, beeldkaarten, whiteboard

De activiteiten van de face to face training zijn genummerd, omdat de training gepland was met een volgorde in het achterhoofd. Het is belangrijk om de volgorde te volgen, maar de trainer kan bepaalde wijzigingen aanbrengen en de training aanpassen aan de behoeften van de deelnemers.

Als bepaalde activiteiten bijvoorbeeld langer duren dan gepland, kan de trainer een of meer van de volgende activiteiten overslaan:

3. 3. Waar staat u (10 minuten)

8. 8. Anthill (15 minuten)

11. Familiestuk (25 minuten)

De trainer moet deze keuzes tijdens de training maken en zich aanpassen aan de situatie, maar het is erg belangrijk om voldoende tijd over te laten voor de laatste oefening van de oogst. Ook moet de training beginnen met een kort ijsbrekend, stimulerend spel, en het is ook aan te raden om na de pauze een soortgelijk spel te doen tijdens de module.

Het is de taak van de trainer om te herkennen of een van de deelnemers twijfelachtige overtuigingen heeft over de basiswaarden van het project of niet geschikt is voor hun taak. In dat geval moet de trainer een aantekening maken en verder informeren (bijvoorbeeld tijdens een persoonlijk gesprek).

De trainer moet ook het online materiaal lezen om voorbereid te zijn op eventuele vragen.

Persoonlijke activiteiten

Titel van de activiteit: Inchecken

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			

10'
Alle deelnemers staan in een grote kring, ze stellen zich voor bij hun voornaam en een soort van beweging.
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Namen leren. 2. Teambuilding.
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)
<p>Stap 1 Alle deelnemers staan in een grote cirkel.</p> <p>Stap 2 Ze stellen zich voor bij hun voornaam en een soort van beweging.</p> <p>Stap 3 De anderen begroeten elke persoon door hallo te zeggen, waarbij ze hun naam en de beweging herhalen.</p>
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)
–
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)
Mentormanagers ervaren het ontspannende effect van een ijsbreker.

Titel van de activiteit: Bingo

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
10'		
Elke deelnemer gaat rond met het stellen van vragen.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teambuilding. 2. Het herkennen van verschillende talenten en levensverhalen. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1 Elke deelnemer krijgt de tafel op een stuk papier (bijlage 1)</p> <p>Stap 2 Ze gaan rond om vragen te stellen totdat ze minstens drie cellen achter elkaar kunnen vullen.</p> <p>Stap 3 De trainer vraagt om commentaar op welke interessante/pretelende/verrassende informatie hij over de anderen heeft geleerd</p>		

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)
De inhoud van de tabel kan worden gewijzigd.
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)
Deelnemers leren elkaar beter kennen.

Bijlage 1

ZOEK IEMAND DIE...

1. WERD GEBOREN IN het HETZELFDE JAAR ALS JIJ! Naam:	2. IS NAAR HET KANTOOR VAN HET SCHOOLHOOFD GEROEPEN Naam:	3. KAN EEN AUTO REPAREREN! Naam:
4. HOUDT VAN ZINGEN IN DE BADKAMER! Naam:	5. HEEFT OOIT EEN DIER AFGESLACHT Naam:	6. HEEFT OOIT EEN SCHOOLREISJE GEORGANISEERD! Naam:
7. HEEFT OOIT VOOR MEER DAN 30 MENSEN GEKOOKT! Naam:	8. HEEFT MEER DAN DRIE BROERS EN ZUSSEN! Naam:	9. IS OOIT BERISPT OP SCHOOL! Naam:

Titel van de activiteit: Waar staan jullie?

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			

10'
Deelnemers kunnen kiezen tussen twee opties.
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het accepteren van verschillende meningen/methodes van het omgaan met de situatie. 2. Elkaar leren kennen.
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)
<p>Stap 1 Deelnemers wordt gevraagd zich een lijn voor te stellen die de ruimte in tweeën deelt.</p> <p>Stap 2 Met de linker- en rechterhand wijst de trainer naar de twee vragende gebieden: Waar sta je? De rechterkant is X en de linkerkant is Y. De eerste ronde is alleen maar om ervoor te zorgen dat ze de taak begrijpen: Wat heeft uw voorkeur? X: chocolade-ijs - Y: vanille-ijs</p> <p>Stap 3 De deelnemers nemen hun plaats in op basis van hun mening, de trainer vraagt een aantal van hen om hun keuzes toe te lichten.</p> <p>Stap 4 Als de deelnemers problematische (bijv. racistische) opmerkingen blijken te hebben, moet de trainer een aantekening maken en verder informeren.</p> <p>Verdere mogelijke paren: Wat doe je liever? zingen - koken Waar geloof je in? woorden - daden   Wat doe je als je gestresst bent? Eten - drinken   Wat doe je als je boos bent? schreeuwen - zwijgen Wat is je ideale manier van ontspanning? binnen blijven - uitgaan   Hoe help je anderen? luisteren - praten   Wat doe je als je een volwassene ziet schreeuwen tegen een kind? blijf uit de buurt - bemoei je er niet mee hoe los je problemen op? vraag om hulp - los zelf problemen op   Wie vertrouw je als je problemen hebt? vrienden - familie   Wat doe je als iemand tegen je begint te schreeuwen? antwoord rustig - schreeuw terug</p>
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)
Andere paren kunnen ook worden gebruikt.
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)
Deelnemers leren verschillende copingmechanismen te accepteren.

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
40'			
Deelnemers werken in groepen om betrokkenheid en engagement te definiëren.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Inzicht in de basisbegrippen. 2. Ideeën delen. 			
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
<p>Stap 1 Deelnemers zitten in groepen van 4-5.</p> <p>Stap 2 Ze worden gevraagd om alle manieren op te sommen waarop de ouders op dat moment kunnen deelnemen aan het leven op de school.</p> <p>Stap 3 De trainer verzamelt de items van de lijsten op een wit bord (zonder de mogelijke doublures).</p> <p>Stap 4 Deelnemers wordt gevraagd zich de ideale school voor te stellen en andere manieren van participeren op te sommen die om een of andere reden niet mogelijk zijn, maar wel nuttig zouden zijn.</p> <p>Stap 5 De trainer maakt er een nieuwe lijst van en bespreekt de redenen waarom ze nuttig zouden zijn, waarom ze op dit moment niet mogelijk zijn en wat ze zouden kunnen doen om ze mogelijk te maken.</p> <p>Stap 6 Tijdens dit gesprek legt de trainer de praktische en theoretische verschillen tussen ouderbetrokkenheid en actieve ouderbetrokkenheid uit, bijvoorbeeld 'ouders worden gevraagd om taart naar het schoolbal te brengen' versus 'ouders worden gevraagd om mee te werken aan de planning van het schoolbal'.</p> <p>Stap 7 Elke groep maakt een plan over hoe een ideale school de ouders moet benaderen.</p> <p>Stap 8 Ze presenteren hun strategieën aan iedereen en bespreken - met behulp van de trainer - met de deelnemers welke methoden haalbaar zijn.</p>			
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)			
-			
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)			

Verduidelijking van basisbegrippen, nieuwe ideeën over mogelijke methoden, inzicht in de redenen waarom sommige methoden niet levensvatbaar zijn.

Titel van de activiteit: Verander uw perspectief

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
20'			
Deelnemers gebruiken rollenspel om te oefenen met het veranderen van hun perspectief.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het leren begrijpen van anderen. 2. Leren om vragen te stellen in plaats van alleen maar straffen uit te delen. 			
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PAssEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
<p>Stap 1 De deelnemers vormen groepen van drie: één speelt de ouder, één is het kind, de derde is de leerkracht.</p> <p>Stap 2 De trainer vraagt hen zich de volgende situatie voor te stellen: <i>Het kind gaat 's middags naar huis. De ouder wacht op het kind en is erg boos, omdat de leraar belde om te zeggen dat het kind die dag niet naar school ging.</i></p> <p>Stap 3 Aan de deelnemers wordt gevraagd om deze situatie op te lossen. Elk personage kan zeggen en vragen wat hij of zij denkt.</p> <p>Stap 4 In de volgende ronde wordt de ouder het kind, de leraar wordt de ouder, het kind wordt de leraar. Ze handelen in dezelfde situatie en vragen en zeggen wat ze denken (het kan een compleet nieuw verhaal zijn met nieuwe verklaringen).</p> <p>Stap 5 De trainer vraagt: "Hoe heeft de verandering van perspectief je gevoelens, handelingen, verklaringen veranderd?"</p> <p>Stap 6 De groepen/deelnemers kunnen hun ervaring delen.</p>			
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)			
Er kunnen groepen van 4 personen zijn met een extra rol (bijv. schoolhoofd, burgemeester of maatschappelijk werker).			

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Het leren vragen naar het echte verhaal op de achtergrond van gebeurtenissen.

Titel van de activiteit: Moleculen

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
10'		
De deelnemers vormen verschillende groepen, afhankelijk van het door de trainer opgegeven aantal.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teambuilding. 2. Energieke activiteit. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1 De deelnemers worden gevraagd op te staan.</p> <p>Stap 2 De trainer moet ze stil en zonder de aandacht te trekken tellen.</p> <p>Stap 3 Als de trainer een nummer roept, moeten zoveel mensen de handen ineenslaan. Bijvoorbeeld 2 - ze moeten met z'n tweeën gaan staan. 4 - ze moeten groepen van vier vormen.</p> <p>Stap 4 Het totale aantal deelnemers moet ook in één van de rondes worden geschreeuwd.</p>		
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)		
De trainer kan proberen de deelnemers te misleiden door een groter aantal te roepen dan hun totale aantal.		
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)		

Zij dienen zich ervan bewust te zijn dat tijdens een meeting/training energizer activiteiten moeten worden opgenomen om de aandacht van de deelnemers op peil te houden.

Titel van de activiteit: Wereldcafé

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
45'		
De deelnemers bespreken verschillende vragen in groepsverband.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teambuilding. 2. Ideeën delen. 3. Ventilatie van problemen. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1 Deelnemers worden gevraagd om in groepjes van 4-5 aan verschillende tafels te zitten.</p> <p>Stap 2 Een deelnemer/tafelvrijwilliger is de tafelgastheer wiens verantwoordelijkheid het is om tijdens dezelfde oefening aan dezelfde tafel te blijven en zich te verhouden tot de nieuwkomers wat al eerder is besproken. Er ligt een groot stuk papier op de tafel en verschillende gekleurde markers, de deelnemers worden aangemoedigd om aantekeningen en tekeningen te maken.</p> <p>Stap 3 De trainer stelt elke vraag, de deelnemers bespreken deze aan de tafels, waarna ze naar een andere tafel gaan (niet samen, maar iedereen naar verschillende groepen) om naar de nieuwe vraag te luisteren.</p> <p>Vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wanneer heb je een goede familie? 2. Wat voor angsten en zorgen heb je over je familie? 3. Wat doe je persoonlijk om je familie gelukkig te maken? 4. Deel een belangrijk familiemoment met de anderen! <p>Stap 4 Elke volgende tafeldiscussie begint met de tabelhost die kort samenvat wat er eerder is gezegd.</p> <p>Stap 5 Na de laatste ronde geeft elke tafelheer een korte samenvatting aan de hele groep.</p>		

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)
Er kunnen verschillende vragen worden gesteld.
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)
Deelnemers oefenen in het delen van ideeën, ze kunnen hun problemen ventileren.

Titel van de activiteit: Anthill

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
15'		
De deelnemers bewegen zich als mieren in een mierenhoop.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teambuilding. 2. Concentratie. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1 De trainer maakt een grote cirkel van stoelen.</p> <p>Stap 2 Deelnemers moeten zich voorstellen dat ze mieren zijn die in een mierenhoop binnen de cirkel leven. Ze moeten voortdurend in beweging blijven, maar ze kunnen elkaar niet aanraken, net zoals mieren elkaar nooit tegenkomen.</p> <p>Stap 3 De trainer loopt rond en maakt door het bewegen van de stoelen de cirkel steeds kleiner, waardoor de oefening steeds moeilijker wordt.</p> <p>Stap 4 Aan het eind vraagt de trainer om commentaar op de manier waarop een mierenhoop lijkt op een goed beheerde familie.</p>		
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)		
De activiteit kan nog uitdagender zijn door het plaatsen van enkele obstakels (stoelen) binnen de cirkel die ook vermeden moeten worden.		
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)		
Deelnemers kunnen nadenken over verantwoordelijkheid en samenwerking.		

Titel van de activiteit: Comfortzones

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
20'		
Deelnemers bepalen zelf wat ze prettig/uitdaging vinden.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het verhogen van de zelfkennis. 2. Het leren kennen van de comfort/uitdaging/panicazones. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1 Twee cirkels worden gevormd uit touwen of met krijt op de vloer getekend.</p> <p>Stap 2 De trainer legt uit dat de binnenste cirkel de comfortzone is waar men zich veilig en comfortabel voelt. Deze cirkel moet groot genoeg zijn om alle deelnemers vast te houden. De zone tussen de twee cirkellijnen is de uitdagingszone, dit is waar men zich moet inspannen om zich te kunnen ontwikkelen. De buitenste lijn is de begrenzing van de paniekzone waar men met angst bevrozen is of agressief en zonder na te denken zou kunnen handelen.</p> <p>Stap 3 De trainer geeft een overzicht van de activiteiten en elke deelnemer kan zelf bepalen in welke zone hij of zij zich zou bevinden als hij of zij die activiteit zou moeten uitvoeren.</p> <p>Activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praten met een massa mensen - een bloedende wond aankleden - praten met een boze ouder - een spin vertroetelen - een huilend kind troosten - een bruiloft plannen voor honderd mensen - bezoek het kantoor van het schoolhoofd - een officiële klacht indienen - in het openbaar zingen <p>Stap 4 De trainer vraagt een aantal deelnemers om hun keuzes en gevoelens toe te lichten. Als iemand naar de paniekzone gaat, vraagt de trainer wat in deze situaties kan helpen om de paniek te verlichten.</p>		
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)		
Andere activiteiten kunnen worden opgesomd (bv. sommige taken in verband met het project).		

<p>5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)</p>
<p>Deelnemers kunnen nadenken over hun eigen comfort/uitdaging/paniekzones.</p>

Titel van de activiteit: Betekenisvol luisteren

Face-to-face	X	Online
<p>1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)</p>		
<p>10'</p> <p>Deelnemers vormen paren en luisteren om de beurt naar elkaar.</p>		
<p>2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het ervaren van beide kanten van zinvol luisteren. 2. Leren over de DO's en DON'Ts. 		
<p>3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)</p>		
<p>Stap 1 De trainer houdt evenveel schoenveters in het midden als de helft van het aantal deelnemers.</p> <p>Stap 2 Elke persoon pakt het uiteinde van een schoenveter, dan laat de trainer los. Degenen die de twee uiteinden van dezelfde veter hebben gepakt vormen paren.</p> <p>Stap 3 De paren gaan apart zitten. Ze hebben 2x2 minuten de tijd om een persoonlijk probleem met hun partner te delen. Ze kunnen kiezen voor een diep, intiem probleem of een lichter probleem, het is aan hen. Terwijl de ene twee minuten praat, luistert de andere persoon aandachtig.</p> <p>Stap 4 De trainer legt uit dat er geen vragen kunnen worden gesteld, omdat de luisteraar de keuzes die de spreker heeft gemaakt moet respecteren door informatie te delen (niets anders). De luisteraar moet zijn aandacht tonen door oogcontact te houden, te knikken, te knorren en andere non-verbale manieren van aanmoediging en bevestiging. De luisteraar kan ook een zeer korte samenvatting maken in zijn eigen woorden, bijvoorbeeld <i>dat je je eenzaam voelt</i>. De spreker kan deze interpretatie bevestigen of tegenspreken door verdere uitleg te geven.</p> <p>Stap 5 Na twee minuten wisselen de luisteraar en de prater van plaats.</p> <p>Stap 6 Uiteindelijk vraagt de trainer de deelnemers om commentaar op de ervaring. Wat was makkelijker/nog interessanter/uitbreidbaar/comfortabel: praten of luisteren?</p>		
<p>4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)</p>		
<p>–</p>		
<p>5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)</p>		

Deelnemers leren elkaar beter kennen, leren zinvol te luisteren.

Titel van de activiteit: Familie-erfstuk

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
25'		
De deelnemers vormen groepen om creatief samen te werken.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Teambuilding. 2. Het ervaren van de positieve effecten van gamification en creativiteit. 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1 Deelnemers zitten in groepen van 4-5. Ze worden gevraagd zich voor te stellen dat ze een familie zijn.</p> <p>Stap 2 De trainer legt uit dat er een zeer oud document is gevonden waarin staat dat elk gezin een zeer waardevol erfstuk heeft. De groepen hebben 5 minuten de tijd om te beslissen wat het is, hoe het eruit ziet en welke magische eigenschappen het heeft.</p> <p>Stap 3 Dit magische object bevindt zich in een ver land. Als de families het willen terughalen, moeten ze een tovertapijt maken dat hen daarheen vliegt. Hoe gedetailleerder en mooier het tapijt is, hoe beter het zal vliegen, dus de deelnemers moeten samenwerken om het heel mooi te maken. Elke groep krijgt een stuk sterk nylon vel of karton (1x1 m), een schaar, tape, kleurige garens, stickerpapier, stiften.</p> <p>Stap 4 Als de tapijten klaar zijn, moet elke groep op zichzelf gaan staan, de ogen sluiten en zich voorstellen dat er gevlogen wordt.</p> <p>Stap 5 De trainer legt uit dat alle groepen met succes zijn aangekomen op het kasteel van de boze tovenaer, die hun erfenis wegnam. Ze konden zelfs hun magische voorwerpen vinden en stonden op het punt om te vertrekken, maar er komen bewakers aan! Deze bewakers zijn blind, maar zijn erg gevoelig voor beweging, dus iedereen moet in een beeld veranderen en niet bewegen!</p> <p>Stap 6 Nadat alle groepen in een standbeeld zijn veranderd, gaat de trainer verder met het verhaal: Gelukkig zijn de bewakers geslaagd. De groepen kunnen hun vlucht naar huis beginnen. Maar tijdens de vlucht blijkt dat de magische vliegende tapijten echt versleten zijn, ze zijn niet meer veilig, dus moeten de deelnemers de tapijten naar de andere kant draaien. Maar terwijl ze vliegen kan niemand op de vloer stappen, dus moeten ze de tapijten draaien terwijl ze op de vloer staan. Als iemand de vloer aanraakt, sterft die deelnemer een vreselijke dood, dus de deelnemers moeten elkaar helpen!</p> <p>Stap 7 Als alle groepen de taak hebben volbracht, maakt de trainer het verhaal af: De groepen zijn thuisgekomen. De families moeten bespreken waar ze hun erfenis</p>		

zullen bewaren en hoe ze die zullen gebruiken.
 Stap 8 Elke groep presenteert zijn of haar ideeën aan de anderen.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN
 (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Diverse andere materialen kunnen worden gebruikt om de tapijten te decoreren.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN
 (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deelnemers leren samenwerken.

Titel van de activiteit: Oogst

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
25'			
Deelnemers verzamelen wat ze na afloop van de module kunnen meenemen.			
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			

<ol style="list-style-type: none"> Opsomming en systematisering van informatie Het verhogen van de zelfkennis.
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)
<p>Stap 1 Foto's van gezinnen worden in 4-5 stukken geknipt. Elke deelnemer krijgt een stuk en vindt zijn groep door de stukken van dezelfde foto in elkaar te passen.</p> <p>Stap 2 De groepen worden gevraagd een lijst te maken van de nieuwe informatie, ideeën die ze tijdens deze training hebben geleerd. Ze moeten de drie belangrijkste omcirkelen.</p> <p>Stap 3 De trainer zet de ideeën op het whiteboard (met weglating van de herhaalde items).</p> <p>Stap 4 De groepen bespreken wat voor soort vaardigheden ze moesten gebruiken tijdens de spelen en waar de spelen mee hielpen. Ze zetten ook ideeën op een rijtje over hoe gamification gebruikt kan worden in de ouderlijke betrokkenheid.</p> <p>Stap 5 De trainer zet de vaardigheden en ideeën op het whiteboard (met weglating van de punten die worden herhaald).</p> <p>Stap 6 Deelnemers worden gevraagd in een grote kring te gaan zitten. Er worden verschillende beeldkaarten op de vloer gelegd. Ze moeten er één kiezen die op de een of andere manier laat zien hoe ze zich voelen. Ze denken een voor een na over de training door de kaart te laten zien en uit te leggen waarom ze die kaart hebben gekozen.</p>
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)
–
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)
Het herhalen, overdenken en systematiseren van de nieuwe informatie die ze tijdens de module hebben geleerd.

Online activiteiten

Titel van de activiteit: Hoe kan de samenwerking tussen thuis en school worden verbeterd?

Face-to-face		Online	X
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Raadpleeg of deze face-to-face moet worden geleverd, online of het is geschikt voor beide. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			

90'

Op basis van een video-inspiratie maken de deelnemers een catalogus van mogelijke activiteiten die het leren van kinderen kunnen ondersteunen, reflecteren op hun gerelateerde gevoelens en zorgen, zodat u later echt advies kunt geven aan mentorouders en hun mentee ouders.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Bouw een dieper begrip op van de rol van ouders en opvoeders.
2. Begrijpen welke activiteiten het leren kunnen ondersteunen.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Bekijk de YouTube-video van een TEDx Talk van Cecile Carroll over relaties tussen ouders en leerkrachten, met de nadruk op hoe ouders het leren van hun kinderen kunnen ondersteunen - zorg voor automatische vertaling in de ondertiteling. <https://youtu.be/FxJIsZsYKQQ>

Stap 2 Gebruik de eerste pagina van het schrijfsjabloon om uw eigen catalogus te maken.

Stap 3 Probeer je gevoelens over deze praktijken te identificeren en probeer een kind te vragen hetzelfde te doen.

Stap 4 Formuleer uw zorgen over deze praktijken in kwetsbare gezinnen en denk na over anderen waarmee u deze zorgen kunt delen.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

We raden aan om deze activiteit te doen zoals het is. Aanbevolen lectuur kan worden toegevoegd of gewijzigd. Enkele ideeën: Eszter Salamon: Ouders: Primaire opvoeders, verzorgers, poortwachters, steigers in het Italiaanse Tijdschrift voor Onderwijspsychologie, januari 2020 (bijgevoegd).

Janet Goodall: Vernauwing van de prestatiekloof, Routledge 2017

Janet Goodall: Leergedichte ouderlijke betrokkenheid - Freire reimagined, Educational Review 2017.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deze activiteit helpt mentormanagers om praktijken te identificeren die gezinnen helpen om het leren van hun kinderen te ondersteunen, om te begrijpen dat een breed scala aan activiteiten het leren kan ondersteunen dat niets met schoolwerk te maken heeft.

Voor diegenen die geïnteresseerd zijn in het onderwerp, raden we aan het artikel van Janet Goodall te lezen.

Gedrag, activiteiten en praktijken in een gezin die volgens mij bijdragen aan de ontwikkeling van een kind en het vermogen om thuis en op school te leren:

<p>1) Relaties met mijn kind</p>	<p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dagelijks gesprek over alledaagse gebeurtenissen; • Uitingen van genegenheid; • Familiebespreking van boeken, kranten, tijdschriften, televisieprogramma's; • Familiebezoeken aan bibliotheken, musea, historische plekken, culturele activiteiten • Aanmoediging om de woordenschat uit te breiden. <p>Voeg uw eigen praktijkideeën toe:</p>
<p>2) Routine van het gezinsleven</p>	<p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formele studietijd thuis; • Een dagelijkse routine die tijd omvat om te eten, te slapen, te spelen, te werken, te studeren en te lezen; Een rustige plek om te studeren en te lezen; • Familie interesse in hobby's, spelletjes, activiteiten met een educatieve waarde. <p>Voeg uw eigen praktijkideeën toe:</p>
<p>3) Gezinsverwachtingen en toezicht</p>	<p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioriteit voor schoolwerk en lezen boven televisie, videospelletjes - Verwachting van stiptheid; • Ouderlijke verwachting dat kinderen hun best doen; • Bezorgdheid over correct en effectief taalgebruik; • Ouderlijke controle van de peergroup van kinderen; • Monitoring en gezamenlijke analyse van TV- en computerspellen; • Ouderlijke kennis van de vooruitgang van het kind op school en persoonlijke groei. <p>Voeg uw eigen praktijkideeën toe:</p>
<p>4) Saamhorigheid</p>	<p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen maaltijden bereiden; • Toegewijde tijd om samen te spelen; • Zij aan zij werken; • Uw kinderen helpen met huiswerk <p>Voeg uw eigen praktijkideeën toe:</p>
<p>Schrijf over hoe je als ouder over deze praktijken <u>denkt</u> Als je geen</p>	<p>Als ouder voel ik me (je zou je schrijven kunnen aanvullen met wat emoticons!): </p> <p>Als professional voel ik me (je zou je schrijven kunnen aanvullen met wat emoticons!):</p>

ouder bent, schrijf dan over je gevoelens als professional . Als u een ouder bent, vraag dan uw kind(eren) naar hun gevoelens	 <p>Als kind voel ik me: vraag hem/haar en schrijf wat hij/zij zegt</p>
Kies een praktijk uit de bovenstaande lijsten en denk na over zijn	<p>Positieve effecten op een kind:</p> <p>Positieve effecten op het gezinsleven:</p>
<p>Sommige van mijn zorgen of twijfels over hoe een achtergesteld gezin bijdraagt aan de ontwikkeling en het leren van hun kinderen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. <p>Ik kan deze zorgen voor advies met u delen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 	

Artikel 1

Ouderbetrokkenheid als actief burgerschap - Europese en wereldwijde inspiratie om grote uitdagingen aan te gaan is onderwijs

Eszter Salamon, directeur, Ouders Internationaal director@parentinternational.org

Abstract

Het huidige artikel probeert een samenvatting te geven van de uitdagingen en oplossingen in de betrokkenheid van de ouders bij een rechtvaardige en kwaliteitsvolle opvoeding om met succes de algemene onderwijsuitdagingen aan te pakken, alsook de uitdagingen rond het zinvol betrekken van alle ouders ten voordele van hun kinderen en van zichzelf. Het is gebaseerd op het actieve burgerschaps- en participatieaspect van de betrokkenheid van de ouders, niet alleen ten behoeve van het eigen kind, maar ook ten behoeve van de school als gemeenschap waartoe de ouder behoort. Het document combineert bureauonderzoek naar onderwijsuitdagingen, trends en praktijken op het gebied van het werken met ouders en actuele kwesties rond actief burgerschap en burgerschapseducatie met een analyse van ons eigen onderzoek naar de betrokkenheid en

betrokkenheid van ouders in Europa, mede met het oog op de schoolkosten die ouders moeten betalen. Desk research is gedaan met behulp van primaire en secundaire onderzoeksmiddelen, wetgeving, beleidsdocumenten, position papers en begeleiding door internationale instellingen zoals de Wereldbank, UNESCO en de Raad van Europa. Ons eigen onderzoek werd uitgevoerd in 23 landen (22 EU-lidstaten en Noorwegen) met behulp van een gedetailleerde online onderzoeksvragenlijst die werd ingevuld door uitgenodigde ouderleiders en beleidsmakers met een responspercentage van 100%. Uit de resultaten blijkt dat een zinvolle deelname van ouders alleen mogelijk is op sommige gebieden en in maximaal 2/3 van alle onderzochte landen. Hoewel er volgens ons onderzoek nog een lange weg te gaan is voor schoolleiders, leerkrachten en ouders om samen te werken aan de transformatie van school en onderwijs in het algemeen voor de 21e eeuw, zijn er inspirerende, succesvolle praktijken om op voort te bouwen.

Uitdagingen in het onderwijs die een betrokkenheid van de ouders vereisen

De wereld wordt geconfronteerd met een wereldwijde leer crisis (Wereldbank, 2018) die een aantal verrassende, maar schokkende kenmerken heeft. Het gaat niet alleen om kinderen die geen toegang meer hebben tot school, maar om kinderen die wel formeel onderwijs volgen, zelfs een of ander schooldiploma krijgen, maar geen basisvaardigheden op het gebied van lezen, schrijven en rekenen verwerven, om nog maar te zwijgen van andere vaardigheden die nodig zijn voor de 21e eeuw. De school heeft weinig te maken met het echte leven, dat een veelzijdig verschijnsel is. In de eerste plaats zijn de schoolcurricula vaak overvol met vaardigheden en academische inhoud die verouderd zijn en waarover geen consensus bestaat over de vraag waarom ze nodig zijn om te onderwijzen en te leren. De school is ook vaak afgeschermd van de buitenwereld, wat betekent dat ze weinig ondersteuning en ontwikkeling van vaardigheden biedt op het gebied van alledaagse levenssituaties - nu en in de toekomst - met name voor degenen wier ouders minder goed in staat zijn om thuis dergelijke noodzakelijke opleidingen te geven, omdat ze zelf worstelen met aspecten van het dagelijks leven.

Tegelijkertijd is men het erover eens dat er verandering moet komen, aangezien kwalitatief hoogstaand, inclusief onderwijs een van de sleutels is tot duurzame ontwikkeling in de hele wereld. Dit wordt gedefinieerd in de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties (SDG), en het onderwijs heeft een prominente plaats als SDG nummer 4 gekregen. (Verenigde Naties, 2015) Er is ook een groeiende consensus over de veranderende rol van school en onderwijs, die een andere aanpak vereist, van het opleiden van gehoorzame arbeiders voor de lopende band tot het opleiden van creatieve, kritische denkers voor een gerobotiseerde wereld.

Er bestaat inmiddels volledige consensus over het feit dat zinvol leren niet beperkt blijft tot scholen (het echte leren gebeurt vaak alleen buiten de school), terwijl bijna alle landen nog steeds proberen manieren te vinden om te erkennen, voort te bouwen, te evalueren en te certificeren dat het leren in een niet-formele en informele omgeving plaatsvindt. In 2015 publiceerde de UNESCO "Rethinking Education", waarin de wereld wordt opgeroepen om haar aanpak van de organisatie en het bestuur van het onderwijs te veranderen door het te behandelen als een gemeenschappelijk goed in plaats van een openbaar goed. Het is een belangrijke stap in de richting van niet alleen een heroverweging van het onderwijs, maar ook van het meedenken over het onderwijs. Onderwijs als een gemeenschappelijk goed houdt in dat de staat nog steeds verantwoordelijk is voor het aanbieden van adequate financiële voorzieningen voor onderwijs, aangezien alle landen daartoe verplicht zijn door het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), maar de organisatie en evaluatie van het onderwijs is gebaseerd op een actieve burgerschapsaanpak, in het besef dat kwaliteitsonderwijs de verantwoordelijkheid is van

iedereen, maar het maakt ook een mentaliteit van levenslang leren noodzakelijk, aangezien iedereen in dit kader tegelijkertijd een leerling en een opvoeder is.

De rol van scholen bij het betrekken van ouders en kinderen bij het vinden van oplossingen

De bovenstaande wereldwijde eisen maken het noodzakelijk dat het beroep van leraar verandert en dat leraren zichzelf zien als facilitators van het leren en niet meer als bronnen van kennis. Deze verandering betekent ook dat leerkrachten hun rol in het ondersteunen van de opvoeding en het ondersteunen van ouders in het algemeen moeten begrijpen en voorbereiden om betere opvoeders van hun kinderen en actievere burgers te worden, uitgaande van de context van de school. Dit vereist ook een mentaliteit van levenslang leren aan de kant van de leerkrachten, een drang om hun professionele kennis en vaardigheden voortdurend te ontwikkelen.

Het is van cruciaal belang dat de school zich aan de ene kant openstelt, zodat de onderwijsvoorzieningen kunnen worden gekoppeld aan de werkelijke uitdagingen van het leven - en niet alleen aan de onmiddellijke behoeften van de arbeidsmarkt, maar ook aan de noodzaak om verantwoordelijke burgers uit de 21e eeuw op te voeden die begrijpen hoe ze in de huidige en toekomstige realiteit moeten navigeren - wat betekent dat ze externe spelers in de klas en de school in het algemeen moeten uitnodigen. Aan de andere kant moet 'school' het gebouw verlaten en geleide leer mogelijkheden bieden aan zowel hun leerlingen als aan de gemeenschap op locaties als parken, buurthuizen, bedrijven of zelfs woningen. Er is een groot aantal inspirerende praktijken verzameld over open school praktijken in het Open Scholen voor Open Samenlevingen Horizon2020 project waaraan Israël deelneemt. Het kleine zusje is Open School Doors dat lerarenopleidingen en methodologische ondersteuning biedt aan leerkrachten bij het betrekken van ouders, met name kansarme ouders. Een open school benadering kijkt naar de ouders als bron, een sleutel tot het vinden van de juiste oplossing voor de bovengenoemde uitdagingen. Het beschouwen van ouders als een hulpbron mag niet beperkt blijven tot hoogopgeleide ouders, daarom hebben leerkrachten een opleiding nodig in het werken met ouders onder hun eigen sociaal-economisch niveau. Uit onderzoek in het kader van het project Open School Doors (Kendall et al. , 2018) blijkt duidelijk dat het leerkrachten ontbreekt aan vaardigheden en kennis op dit gebied. Tegelijkertijd zijn voorzieningen voor lerarenopleidingen op dit gebied - of het nu gaat om de initiële lerarenopleiding of de permanente professionele ontwikkeling (CPD) - in bijna alle schoolsystemen schaars. Schoolsystemen met Angelsaksische tradities, zoals het Verenigd Koninkrijk en Ierland, lopen duidelijk voorop op dit gebied.

Er moeten twee factoren worden genoemd die verder gaan dan alleen leerkrachten bij het opzetten van praktijken voor ouderlijke betrokkenheid en het vinden van oplossingen voor de noodzaak om scholen te veranderen. Er moeten wettelijke kaders komen die het noodzakelijk maken dat scholen de ouders en ook de leerlingen zelf bij alle procedures betrekken. Er zijn landen die de vertegenwoordiging van leerlingen en ouders in de belangrijkste besluitvormingsorganen, zoals schoolbesturen, reguleren. Andere systemen verplichten de school om de mening van de ouders (en de leerlingen) te vragen en bij bepaalde onderwerpen (bijvoorbeeld de keuze van schoolboeken, het tijdstip van de vakanties, de verkiezing van het schoolhoofd) is de beslissing van de school niet geldig zonder een dergelijke mening. Sommige landen geven ouders (en leerlingen) op bepaalde gebieden vetorechten. Dit zorgt op zich niet voor een zinvolle deelname. Een uitgebreid onderzoek in 23 Europese landen naar participatie (Salamon - Haider, 2015) heeft duidelijk een patroon aan het licht gebracht dat het alleen voorziet in structuren en dat de participatie dus vaak beperkt blijft tot

formaliteiten. Dit is een gevaarlijke trend, aangezien scholen die alleen de vakjes willen aanvinken, manieren zullen vinden om 'tamme' ouders te betrekken, met als gevolg dat de blanke middenklasse alleen in de besluitvormingsstructuren wordt vertegenwoordigd.

Dit is de reden waarom de andere belangrijke factor de schoolleider/directeur is bij de implementatie van inclusieve participatieve structuren op schoolniveau. Onderzoek (Salamon - Haider, 2015) toont aan dat er geen schoolsysteem in Europa is dat schoolleiders verbiedt om ouders en leerlingen te betrekken, zodat inclusieve participatieve praktijken kunnen worden geïmplementeerd, zelfs in systemen waar dat niet wettelijk verplicht is. Een even belangrijke taak voor schoolleiders is het veranderen van de bestaande praktijken in schoolbesturen, oudercomités en soortgelijke structuren om alle leerlingen en leerkrachten de kans te geven zich te engageren. Het hangt vooral van de schoolleider af of de bestaande formele structuren al dan niet betekenisvol worden. Voor een korte periode kan de drijvende kracht achter dergelijke veranderingen een kleine groep toegewijde ouders zijn, maar voor blijvende veranderingen moet de schoolleider ook op dit gebied het voortouw nemen. Volgens zeer recent onderzoek (Kelly, 2019 en Salamon, 2019) begrijpen schoolhoofden het belang van samenwerking met ouders en het betrekken van leerlingen, maar ze hebben daar weinig professionele hulp bij. Ken Robinson geeft in zijn boek *You, Your Child and School* uit 2018 inspirerende praktijken aan, meestal uit de Verenigde Staten, maar hij maakt ook duidelijk dat er geen recepten bestaan, dat er lokale oplossingen moeten worden gevonden om de context van die bepaalde school te begrijpen, en dat het dus de taak is van de schoolleider.

Ouderbetrokkenheid en studentenparticipatie zijn praktische voorbeelden van actief burgerschap, en een perfect trainingsveld voor huidige en toekomstige actieve nationale of mondiale burgers, waar ze kunnen ervaren en experimenteren in een omgeving met een laag risico. Docenten moeten ook kijken naar betrokkenheid als praktijk van actief burgerschap en hun studenten en hun ouders daarin ondersteunen. Vaak moeten leerkrachten hun eigen actief burgerschap benaderen als een gebied waar ze een bewustere aanpak en zelfs opleiding nodig hebben. Kortom, leerkrachten moeten ook actieve burgers van hun school zijn. Samenwerking tussen ouders en leerlingen is ook een goede gelegenheid om de impact van niet-deelname te ervaren, waarbij men zich terugtrekt, maar ook om te leren dat actief burgerschap ook actief burgerschap inhoudt. Ouderbetrokkenheid en studentenparticipatie zijn dus zeer nauw verbonden met burgerschapseducatie - en dit verband moet voor iedereen duidelijk worden gemaakt.

Huidige benaderingen van burgerschapsonderwijs

Burgerschapsonderwijs is een van de gebieden die door alle critici van de huidige onderwijssystemen als belangrijk worden aangemerkt. Er bestaat echter geen consensus over de wijze waarop de voorzieningen moeten worden georganiseerd en hoe leerlingen en opvoeders in dit domein moeten worden geïdentificeerd. Recente ontwikkelingen in de wereld laten duidelijk zien dat zelfs in landen met een lange democratische traditie de algemene bevolking op dit gebied ernstige kennis- en competentievoordelen heeft (Harari, 2018, Snyder, 2018).

Oudersorganisaties in Europa hebben een "learning by doing"-aanpak geëist (EPA, 2015), om het deel uit te maken van de schoolcultuur. In het ideale geval begint burgerschapsonderwijs al op zeer jonge leeftijd, thuis, maar gezien de algemene niveaus van democratische praktijken moeten scholen hier een belangrijke rol in spelen. Omdat niet alleen leerlingen deze democratische cultuur moeten omarmen, heeft de school de verantwoordelijkheid om ouders en leerkrachten op dit gebied op te voeden (Robinson, 2018.). Zinvol engagement in de besluitvorming is daarbij een belangrijk

instrument. Verantwoordelijke burgers worden kan een natuurlijk proces zijn dat kan worden gesystematiseerd en gestructureerd als kennis en vaardigheden die later in het schoolleven voor alle leerlingen worden vastgelegd. Israël heeft een gevestigde traditie van democratische scholen, maar in de meeste gevallen betrekken deze scholen alleen de leerlingen zelf bij de besluitvorming op school. Hoewel het een grote prestatie is, is de betrokkenheid van de ouders ook een vereiste.

Laten we per definitie de belangrijkste kenmerken van de democratie in kaart brengen. In tegenstelling tot wat algemeen wordt aangenomen en wat er in het openbaar over wordt gediscussieerd, gaat het bij democratie in de eerste plaats niet om vrijheid, maar om vertrouwen en verantwoordelijkheid (Harari, 2018) Het algemene discours is meestal gericht op actief burgerschap, en als het gaat om de dagelijkse praktijk ontmoedigt het velen dat ze geen kandidaat willen worden voor verkiezingen, maar ze ondernemen meestal geen actie. In het burgerschapsonderwijs hebben we twee belangrijke taken die moeten worden benadrukt als vaak verwaarloosde gebieden, maar die scholen gemakkelijk kunnen bieden ervaring in voor leerlingen, maar ook voor leerkrachten en ouders. Een daarvan is dat de school een veilige omgeving is om burgerschap te ervaren, inclusief het ervaren van de gevolgen van het niet deelnemen aan de besluitvorming. Een ander gebied is het onderwijs aan en de waardering voor actief burgerschap. Actieve omstanders zijn zich bewust van nieuws, trends, gebeurtenissen, hun actieve burgerschap mag niet verder gaan dan het uitoefenen van het stemrecht, maar ze zijn zich ervan bewust dat er momenten kunnen zijn dat ze actief moeten worden, bijvoorbeeld door deel te nemen aan een demonstratie of door een product te boycotten.

In een ideaal geval treden zowel ouders als leerkrachten op als trainer, als begeleider van studenten om actieve burgers te worden. De sleutel is om kinderen al op jonge leeftijd te vertrouwen, maar hen niet te overbelasten met beslissingen en hen te helpen bij het maken van weloverwogen keuzes waar ze mee moeten leven. Mijn persoonlijke favoriete voorbeeld van vroeg burgerschapsonderwijs is wanneer uw 2-jarige aandringt op een citroenijsje. U weet dat hij het niet lekker vindt, u raadt hem aan te kiezen voor chocolade, zijn favoriet, maar als hij aandringt op citroen, koopt u het en - dit is de sleutel tot burgerschapsonderwijs - laat hem het eten ongeacht de gegooide woedeaanval.

In de afgelopen tien jaar is het burgerschapsonderwijs zich gaan richten op burgerschap in het digitale tijdperk of op actief digitaal burgerschap. Het is de Raad van Europa die op dit gebied substantieel werk heeft verricht, waarbij een aanbeveling voor het bevorderen van de ontwikkeling van het digitale burgerschapsonderwijs is ontwikkeld door een werkgroep waarvan ik lid ben. Deze aanbeveling zal naar verwachting uiterlijk begin 2020 door de Raad van Ministers worden aangenomen.

Het bouwt voort op het werk van academische experts zoals Janice Richardson, Sonia Livingstone en Brian O'Neill en pakt de behoefte aan onderwijs op 10 digitale burgerschapsdomeinen aan. De 10 domeinen zijn gegroepeerd in 3 domeinen: Online zijn (verwante domeinen: toegang en inclusie, leren en creativiteit, en media- en informaticageletterdheid), Welzijn online zijn (verwante domeinen: ethiek en empathie, gezondheid en welzijn, en e-presence en communicatie) en Rechten online zijn (verwante domeinen: actieve participatie, rechten en verantwoordelijkheden, privacy en veiligheid, en consumentenbewustzijn) Onze expertgroep van de Raad van Europa heeft ook de nodige competenties voor democratische cultuur gedefinieerd om veilig door de 10 domeinen te kunnen navigeren. Dit is weergegeven in de onderstaande vlinder. Het moet voor de lezer duidelijk zijn dat deze competenties enerzijds binnen en buiten de school moeten worden ontwikkeld, maar dat anderzijds de overgrote meerderheid van zowel ouders als leerkrachten competentieontwikkeling nodig hebben om actieve digitale burgers van de 21e eeuw te worden.

De voordelen en vormen van ouderlijke betrokkenheid bij het onderwijs

De rol die ouders in de ontwikkelde landen geacht worden te spelen in het onderwijs van hun kinderen is de afgelopen 20-30 jaar aanzienlijk veranderd in de verwachting dat ouders zich bezighouden met "...quasi-consument en kiezer in educatieve 'marktplaatsen'" en "het toezicht op en de garantie van de betrokkenheid van hun kinderen bij het onderwijs" (Selwyn, 2011). Uit onderzoek (Harris en Goodall, 2008, Desforges en Abouchaar, 2003) blijkt ook duidelijk dat de betrokkenheid van de ouders leidt tot betere leerresultaten en schoolprestaties voor jongeren. Dit maakt het noodzakelijk om de ouders bij het onderwijs te betrekken en deze aanpak heeft in veel Europese landen een wijdverbreide politieke lading gekregen.

Het definiëren van wat bedoeld wordt met betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs, het soort interacties en methoden waar kinderen het meest van kunnen profiteren, de rol en de verantwoordelijkheid van de spelers, met name die van ouders, leerkrachten en schoolleiders, blijft echter enigszins gecompliceerd. Politici, onderzoekers, scholen, leerkrachten en oudergroepen en kinderen moeten zich nog buigen over gemeenschappelijke definities of prioriteiten die soms tot verwarring leiden. Hoewel vaak gepresenteerd als een "verenigd concept" heeft de betrokkenheid van ouders "een scala aan interpretaties, die door verschillende kiezers op verschillende manieren aanvaardbaar of onaanvaardbaar zijn" (Crozier, 1999). Verschillende belanghebbenden gebruiken dit gegeven vaak op een manier die leidt tot machtsstrijd en spanningen tussen verschillende belanghebbenden, en soms ook leidt tot een soort van 'blame game'. Zoals de studie van Harris en Goodall uit 2008 over de interactie tussen ouders op school illustreert, zagen ouders hun betrokkenheid eerder als steun voor hun kinderen en zagen ze hun ouders op hun beurt als 'morele steun', terwijl leerkrachten het zagen als een 'middel om 'beter gedrag en steun voor de school' te bewerkstelligen' (Harris en Goodall, 2008). Dit kan leiden tot een leegte tussen de verwachtingen van scholen ten opzichte van ouders en vice versa.

Epstein's (2002) classificatie is veel gebruikt bij het opstellen van een typografie voor de betrokkenheid van de ouders bij de school. Het is belangrijk om op te merken dat Epstein verder gaat dan het begrip betrokkenheid of betrokkenheid bij het leren van het individuele kind, maar eerder het begrip partnerschapsscholen introduceert die worden bestuurd op basis van een wederzijdse, evenwichtige waardering van thuis en school, wat een grote invloed heeft op het tot stand brengen van participatieve leiderschapsstructuren. Deze definitie is volledig in overeenstemming met onze aanpak om de betrokkenheid van de ouders als actief burgerschap aan te pakken. Epstein's Framework definieert zes soorten betrokkenheid, opvoeden, communiceren, vrijwilligerswerk, leren thuis, besluitvorming, samenwerking met de gemeenschap. Het is belangrijk om te stellen dat deze types geen enkele hiërarchie hebben, hoewel ze door sommige scholen en leerkrachten vaak worden gezien als niveaus van verschillende waarde en het formuleren van ongegronde verwachtingen ten aanzien van ouders die een andere behoefte aan betrokkenheid hebben (Hamilton, 2011).

Goodall en Montgomery (2013) hebben gepleit voor een aanpak die de interesse van de ouders wegneemt.

interacties met school in het algemeen en terug naar een meer specifieke focus op het leren van kinderen. Ze maken een belangrijk onderscheid tussen betrokkenheid en engagement, wat suggereert dat dit laatste een "gevoel van eigenaarschap van die activiteit oproept dat groter is dan bij eenvoudige betrokkenheid aanwezig is" en stellen een continuüm voor dat verschuift van betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs naar betrokkenheid van de ouders bij het leren van de

kinderen. Deze aanpak omvat de erkenning dat het leren niet beperkt blijft tot de school en het belang om het leren van kinderen binnen en buiten de school te ondersteunen. Deze aanpak kan vooral belangrijk zijn in het geval van ouders (en natuurlijk kinderen) uit etnische minderheden, met een laag opleidingsniveau (en slechte ervaringen met hun eigen scholing) of mensen die met economische problemen te maken hebben en die, zo blijkt uit onderzoek, meer kans hebben op betrokkenheid bij de school, maar die desalniettemin sterk betrokken zijn bij het leren van hun kinderen.

Goodall (2017) dringt aan op een paradigmaverschuiving naar een partnerschap dat gebaseerd is op de volgende principes die zijn geformuleerd op basis van een herbezinning op Freire's bancaire onderwijsmodel voor de realiteit van de 21e eeuw:

1. Schoolpersoneel en ouders nemen deel aan de ondersteuning van het leren van het kind
2. Schoolpersoneel en ouders waarderen de kennis die elk van hen inbrengt in het partnerschap.
3. Schoolpersoneel en ouders voeren een dialoog rond en met het leren van het kind
4. Schoolpersoneel en ouders handelen in partnerschap om het leren van het kind en elk van hen te ondersteunen.
5. Schoolpersoneel en ouders respecteren het legitieme gezag van elkaars rollen en dragen bij aan de ondersteuning van het leren

Deze aanpak is ook in overeenstemming met het onderscheid dat wordt gemaakt tussen betrokkenheid en betrokkenheid bij de school in het algemeen, met name wat betreft het eigendomsrecht. In de classificatie die traditioneel wordt gebruikt door de oudervereniging (Salamon, 2017), gebaseerd op Epstein, betekent de betrokkenheid van de ouders bij de school dat de school en de leerkrachten het initiatief nemen tot bepaalde activiteiten die meestal gericht zijn op een betere werking van de huidige structuren van de school, terwijl de betrokkenheid gebaseerd is op de partnerschapsbeginselen en impliceert dat de schoolleider, de leerkrachten, de ouders, de leerlingen en, indien nodig, andere belanghebbenden gezamenlijk actie ondernemen om praktijken en procedures vast te stellen die gebaseerd zijn op het initiatief van een van hen. In dit kader van de definitie komt de betrokkenheid van de ouders bij de school overeen met de niveaus van symboliek (informatie, overleg en maximale plaatsing), terwijl de betrokkenheid van de ouders bij de school overeenkomt met de machtsniveaus van de burgers (partnerschap, gedelegeerde bevoegdheid of burgercontrole) op de Ladder van de Participatie (Arnstein, 1969).

De twee benaderingen, betrokkenheid bij het leren van kinderen en betrokkenheid bij de school heeft het gemeenschappelijke kenmerk van eigendom, en met de tijd moeten ouders actieve omstanders worden, al was het maar om het leren van kinderen heen, die genoeg inzicht hebben om als actieve burgers op te treden als er een situatie ontstaat die een interventie noodzakelijk maakt.

Volgens Kendall et al. (2018) erkennen deze kaders het complexe, dynamische karakter van de relaties tussen ouders, school en kinderen en bieden ze open betekenisvolle mogelijkheden voor dialoog en heronderhandeling van rollen en verantwoordelijkheden, maar ze gaan misschien niet verder dan het in vraag stellen van het traditionele paradigma van de relaties tussen thuis en school. Een herbezinning op de relaties tussen thuis en de school moet gebaseerd zijn op reflectie over het doel van het leren, van de school en verder gaan dan de onmiddellijke en vaak nauwe prioriteiten op basis van testen en andere beleidsverantwoordelijkheden (Grant, 2009). Grant suggereert verder dat veel ouders er redelijkerwijze voor kunnen kiezen om te investeren in het isoleren van de grenzen tussen het school-

en thuisleven, omdat ze "een deel van hun rol zien als bescherming van kinderen tegen de invallen van de school in het huis en ervoor zorgen dat kinderen socialiseren, spelen en ontspannen en ook leren", en dit is het onderliggende denken in thuis-school- en unschooling bewegingen die aan kracht winnen (Robinson, 2018). Dit geeft ons ook redenen om redenen van niet-betrokkenheid of lage niveaus van betrokkenheid bij het onderwijs te onderzoeken bij het ontwerpen van een interventie op het gebied van ouderlijke macht en het heroverwegen van de betrokkenheid van de ouders als actief burgerschap. Dit is een gevolg van de bovengenoemde fenomenen in de wereldwijde leer crisis (Wereldbank, 2018) die een paradigmaverschuiving vereisen waarbij ouders worden betrokken bij het heroverwegingsproces. De enige manier om te zorgen voor rechtvaardigheid en inclusie op school is door een aanbod te co-creëren dat beantwoordt aan en reflecteert op de behoeften van elk individueel kind.

Werken met 'moeilijk bereikbare' ouders

De term 'moeilijk te bereiken' wordt vaak gebruikt om 'ouders die geacht worden in de marge van de school of de maatschappij als geheel te wonen - die sociaal uitgesloten zijn en die schijnbaar 'binnengehaald' moeten worden en opnieuw betrokken moeten worden als belanghebbenden (Crozier en Davis, 2007) - te 'labelen' en te 'pathologiseren'. Hoewel het label in recente literatuur en praktijk is besproken en aangepakt, blijft het een blijvend begrip in beleids- en praktijkdiscussies in Europa (Hamilton, 2017). Campbell (2011) definieert 'moeilijk te bereiken' ouders als degenen die: "zeer lage niveaus van betrokkenheid bij de school hebben; niet deelnemen aan schoolbijeenkomsten en niet reageren op communicatie; een hoge mate van inertie vertonen bij het overwinnen van vermeende barrières voor deelname" (2011:10). De term wordt vaak gebruikt om te verwijzen naar ouders die de attitudes, waarden en gedragingen van een 'blanke middenklasse'-norm zoals beschreven in Deforges hierboven, die, zo stellen Crozier en Davies (2007), bewust of onbewust de schoolverwachtingen onderbouwen, niet reproduceren.

Goodall en Montgomery (2013) bespreken de situatie van ouders die vaak worden 'bestempeld' als 'moeilijk te

bereiken", omdat de school misschien nog geen passende of effectieve manier heeft gefaciliteerd om relaties met hen op te bouwen. Bevindingen van het 'Engaging Parents in Raising Achievement Project' (EPRA) geven aan dat voor sommige ouders, die vaak worden gekenmerkt als 'moeilijk te bereiken', scholen, vooral middelbare scholen, kunnen worden ervaren als een 'gesloten systeem', als vijandig of desoriënterend, misschien als gevolg van de eigen ervaringen van de ouder met de school of bredere structurele relaties die zij voelen dat zij zich negatief positioneren ten opzichte van de 'autoriteit van de school' (Harris en Goodall, 2008).

Uitbarstende mythe over impactvolle betrokkenheid

Deforges' (2003) systematische evaluatie van het positieve effect van de betrokkenheid van de ouders op de schoolprestaties van de kinderen stelt de mate van betekenis van dit onderwerp vast. Hij stelde vast dat de mate van betrokkenheid van de ouders sterk wordt beïnvloed door de sociale klasse en het opleidingsniveau van de moeders, terwijl de ouders zich bezighouden met een breed scala aan activiteiten ter bevordering van de educatieve vooruitgang van hun kinderen (waaronder het delen van informatie, het deelnemen aan evenementen en het schoolbestuur): hoe hoger de klasse en het opleidingsniveau van de moeders, hoe groter de mate van betrokkenheid en de mate van betrokkenheid. Bovendien werd in de evaluatie ook opgemerkt dat een laag niveau van ouderlijk

zelfbewustzijn, een gebrek aan begrip van de 'rol' in het onderwijs, psychosociale en materiële ontbering ook een negatieve invloed had op de niveaus van deelname aan het schoolleven: sommige ouders werden gewoonweg 'afgeschrikt door herinneringen aan hun eigen schoolervaring of door hun interacties met de leerkrachten van hun kinderen of door een combinatie van beide'. De conclusie van de evaluatie luidde dat, hoewel kwalitatieve interacties met de school (bijvoorbeeld het delen van informatie en deelname aan evenementen en bestuur) kenmerkend zijn voor een positieve betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs, het schoolniveau van een kind meer verbonden is met een complex samenspel van een veel breder scala aan sociale en culturele factoren, waaronder "goed ouderschap thuis ... het bieden van een veilige en stabiele omgeving, intellectuele stimulering, discussies tussen ouders en kinderen, goede modellen van constructieve sociale en educatieve waarden en hoge aspiraties met betrekking tot persoonlijke ontplooiing en goed burgerschap". Het identificeren van "goed ouderschap thuis" als de sleutelfactor voor het bepalen van het niveau van de kinderen, zo bleek uit de evaluatie, werkt deze vorm van betrokkenheid "indirect op de schoolresultaten door het kind te helpen een pro-sociaal, pro-lerend zelfbeeld en hoge educatieve aspiraties op te bouwen" en heeft een veel grotere impact op de prestaties dan de effecten van de school in de eerste jaren van het schooljaar in het bijzonder. Door deze factoren te groeperen als 'spontane betrokkenheid van de ouders' werden in het rapport verschillende interventies beoordeeld die gericht zijn op het vergroten van de betrokkenheid. De interventies omvatten opvoedingsprogramma's, thuis-schoolverbindingen en gezins- en gemeenschapsonderwijs, de evaluatie kon geen positieve correlatie vinden tussen deze activiteiten en prestatiegegevens en suggereerde dat ze "nog niet de prestatiebonus opleverden die men zou kunnen verwachten".

Price-Mitchell (2009) legt de nadruk op een te grote nadruk op het leren op school als het enige, of de prioriteit, doel van de interactie tussen thuis en school. Als zodanig bieden scholen een 'mechanistische kijk' die opvoeders en ouders van elkaar scheidt in plaats van ze te verbinden met 'opvoeders zien zichzelf als experts' in het leren van kinderen 'in plaats van als gelijken'. Volgens haar scheidt dit hiërarchische relaties en beperkt het de capaciteit om partnerschappen te begrijpen en te ontwikkelen die nieuwe kennis creëren. Mitchell-Price besteedt ook aandacht aan de manier waarop sociaal kapitaal circuleert binnen de context van de school en de mogelijkheden om ouders uit verschillende sociale en culturele groepen op te nemen of uit te sluiten.

Europees beleid inzake de betrokkenheid van ouders

Verschillende rapporten en studies (bv. OESO, 2012, MEMA, 2017) bevestigen dat er in de onderwijssystemen van de EU-lidstaten nog steeds aanzienlijke obstakels bestaan in de onderwijstrajecten van kinderen met een kansarme achtergrond. Dit gaat gepaard met een toename van onverdraagzaamheid en vreemdelingenhaat in de meeste EU-lidstaten.

Tegelijkertijd tonen succesvolle, meestal lokale of gemeentelijke initiatieven aan dat er voor deze kwesties effectieve oplossingen bestaan die het best samen kunnen worden aangepakt. Sommige landen hebben een doeltreffend nationaal beleid voor inclusie in het onderwijs ingevoerd (bijvoorbeeld Oostenrijk, Duitsland en Ierland), maar geen enkel land heeft een systematische aanpak voor de inclusie van kwetsbare ouders ingevoerd.

Onderzoek naar ouderparticipatie in Europa

Het onderzoek dat mijn collega Brigitte Haider en ikzelf in 23 Europese landen (22 EU-lidstaten en Noorwegen) hebben uitgevoerd, was oorspronkelijk gericht op het vinden van verbanden tussen de directe kosten van het onderwijs (kosten die niet worden gedekt door de belastingbetaler, maar die het gezinsbudget rechtstreeks belasten) en de wettelijke bepalingen met betrekking tot de deelname van ouders aan de besluitvorming in verband met schoolactiviteiten en -processen, met enige aandacht voor beslissingen die een directe impact hebben op het gezinsbudget. Hoewel het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie de regelgeving van het IVRK versterkt door de EU-lidstaten te verplichten om onderwijs gratis aan te bieden, is er geen enkel land waar we hebben gewerkt dat deze bepalingen heeft.

Het eerste deel van ons onderzoek richtte zich op de schoolpraktijken en de kostenrealiteit op school, zodat er niet wordt nagedacht over wettelijke bepalingen. In het tweede deel van het onderzoek hebben we ook gekeken naar wetgevingskaders en de uitvoering daarvan op besluitvormingsniveau. Dit kan betekenen dat het niveau van de overheid of het niveau van een regio of gemeente, de respondenten werd gevraagd te verwijzen naar het niveau waar de beslissingen in hun land worden genomen. Omdat dit in de landen van Europa sterk verschilt, was dit de meest zinvolle manier om onze onderzoeksvragen te stellen. De respondenten waren ervaren ouderverantwoordelijken en beleidsmakers met een goed begrip van de situatie op hun school en in hun land.

Methodologie

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van twee afzonderlijke vragenlijsten, een over de schoolkosten en een over de betrokkenheid van de ouders bij de besluitvorming. Deze werden naar de nationale ouderverenigingen in de doellanden gestuurd, en zij werden uitgenodigd om antwoord te geven op basis van hun nationale realiteit. Alle vragenlijsten werden opgevolgd, zodat we voor alle landen die we wilden opnemen een antwoord konden krijgen. Aan de proefpersonen werd gevraagd hun antwoord te detailleren, zodat we een onderscheid konden maken tussen de verschillende schoolniveaus en -types. We verzamelden ook zoveel mogelijk wetgevingsteksten die vertaald werden naar de talen die we spreken (Engels, Duits, Hongaars), en tijdens de analyse hebben we ook de antwoorden dubbel gecontroleerd wanneer het mogelijk was met wetgevingsteksten.

Voor het onderzoek naar de schoolkosten werkten we samen met de European School Student Union, OBESSU en enkele ervaren ouderleiders om alle kosten te dekken die verband houden met de school. Hiermee bedoelen we kosten die normaal gesproken niet voorkomen als een kind niet naar school gaat, maar verplicht/absoluut noodzakelijk zijn als dat wel het geval is. Dit omvat schoolmateriaal (boeken, briefpapier, etc.), speciale kleding (voor sport, voor hands-on activiteiten, uniformen), financiële bijdrage van de ouders aan schoolactiviteiten (bijv. toegangskaartjes, kamerhuur), kosten van schoolactiviteiten die op de ouders vallen (bijv. fotokopiëren), noodzakelijk extra schoolgeld en het halen van de school. Het samenstellen van deze vragenlijst gebeurde met de deelname van ouders met ervaring op verschillende schoolniveaus en in verschillende landen.

Voor de betrokkenheid van de ouders waren we in de eerste plaats geïnteresseerd in de manier waarop de stem van de ouders in alle aspecten van het schoolleven wordt geleverd, gezien het feit dat de ouders degenen zijn aan wie de scholen verantwoording moeten afleggen en waarvan de behoeften in aanmerking moeten worden genomen. Tegelijkertijd waren we ook aan het onderzoeken hoe ouders betrokken worden bij beslissingen over onderwijs en scholen, op wetgevend en budgettair niveau. Hoewel de meeste vragen objectief waren en werden geverifieerd door het analyseren van de wetgeving, waren we ook geïnteresseerd in de mening van de ouders of een wettelijk geregelde vorm

van betrokkenheid een zinvolle vorm is (wat betekent dat beleidsmakers actief zoeken en vertrouwen op de mening van de ouders) of dat het een formaliteit is (wat betekent dat vertegenwoordigers, vaak gekozen door de schoolleider uit de "tamste" ouders, het vakje aankruisen door een vertegenwoordiger aanwezig te hebben, maar niet actief aansporen tot zinvolle inbreng).

In de analysefase hebben we de twee vragenlijsten gekruist, waarbij we afzonderlijke analyses hebben gemaakt voor verschillende schoolniveaus en -types (preprimair/primair/lager en hoger secundair; staat/kerk/privé). We hielden ook rekening met de vraag of onderwijs op een bepaald niveau verplicht is in het land of dat de ouders zelf kunnen kiezen hoe ze hun kinderen opvoeden. We waren ook geïnteresseerd in culturele patronen, overeenkomsten en verschillen afhankelijk van de schooltradities, en onze veronderstelling dat dit een factor is werd geverifieerd door het onderzoek.

Onderzoeksresultaten

Het is interessant om op te merken dat, terwijl 58% de school in hun land als vrij beschouwd wordt, en een grondige analyse heeft aangetoond dat dit in werkelijkheid zeer ver van het geval is. Terwijl het schoolbudget het grootste aandeel heeft in de zeggenschap van de ouders, waarbij 56% een adviserende en 16% een doorslaggevende rol speelt, wordt bij de keuze van het lesmateriaal (boeken, instrumenten, enz.) slechts 32% geraadpleegd en heeft 8% invloed op de besluitvorming. Tegelijkertijd betaalt 75% van de ouders rechtstreeks voor het verplichte briefpapier, 42% betaalt voor werkboeken en 17% voor cursusboeken. 29% van de ouders moet rechtstreeks betalen voor materiaal voor praktische activiteiten zoals speciaal papier, hout, metaal, 67% is verplicht de nodige IT-apparatuur aan te schaffen uit gezinsbudgetten die in 63% van de gevallen ook investeringen in software vereisen. Er is geen land waar verplichte sportuitrusting niet uit het gezinsbudget wordt betaald en 2/3 van de ouders betaalt ook rechtstreeks voor andere soorten werk- en beschermende kleding. Deze percentages geven het totaal aan van de ouders die zichzelf zeker betalen, voor anderen zijn er tot op zekere hoogte lokale voorzieningen, zodat de schoolkosten in veel landen grotendeels afhangen van de plaats waar je woont. Deze hoge cijfers zouden moeten aangeven dat ouders betrokken zijn bij de besluitvorming, maar de praktijk bewijst deze eis niet.

Als het gaat om actieve deelname aan de besluitvorming, is het andere gebied waar de ouders meestal bij betrokken zijn, het opstellen van schoolregels, waarbij 28% beslissingsbevoegdheid heeft en nog eens 52% wordt geraadpleegd. Het lijkt erop dat de ouders in de meeste landen als bevoegd worden beschouwd met betrekking tot schoolmaaltijden, dus 60% wordt geraadpleegd en nog eens 8% heeft ook beslissingsbevoegdheid. Maar terwijl de ouders meestal betrokken zijn bij dit onderwerp, betaalt slechts 50% van de ouders voor de maaltijden.

Het beeld is minder helder als het gaat om professionele zaken in het onderwijs. Slechts 8% van de ouders heeft beslissende zeggenschap over het curriculum en 4% over de inhoud van het onderwijsprogramma, waarbij respectievelijk 40% en 36% wordt geraadpleegd. In slechts 20% van de gevallen worden de ouders zelfs geraadpleegd bij de aanwerving, de evaluatie en het ontslag van leerkrachten, terwijl 8% beslissingsbevoegdheid heeft en 32% wordt geraadpleegd bij de aanwerving of het ontslag van de schoolleider. Ons onderzoek werd in 2015 in 23 landen uitgevoerd, maar dezelfde trends werden gemeld in het onderzoek naar de carrières van leerkrachten en schoolleiders in het European Education Policy Network (Kelly, 2019 en Salamon, 2019).

Als het gaat om de vertegenwoordiging van scholieren is het tot op zekere hoogte aanwezig in 19 van de 23 landen en alleen in de andere 4 (Nederland, Spanje, Liechtenstein, Slovenië), maar ons

onderzoek ging niet in detail in op de omvang en de vorm ervan. Studentenvertegenwoordiging is slechts aanwezig in 3 landen tot op nationaal niveau en in totaal 7 landen tot op gemeentelijk niveau. In slechts 28% van de respondenten werd melding gemaakt van een evenredige vertegenwoordiging van de belangrijkste belanghebbenden (ouders, leerkrachten en studenten) bij de besluitvorming met betrekking tot school in het algemeen (Hongarije, Oostenrijk, Duitsland, Noorwegen, Nederland, Litouwen, Estland).

Op het niveau van de overheid is er in 60% van de gevallen geen sprake van een vertegenwoordiging van de ouders op overheidsniveau, en zelfs als die er wel is, is ze niet gelijk en proportioneel. Dit werd in slechts 32% van de gevallen gemeld. In 56 procent van de gevallen is de overheid niet verplicht om ouders en andere belanghebbenden bij de besluitvorming te betrekken en in 52 procent van de gevallen worden ouders niet geraadpleegd over de financiering van het onderwijs. Slechts 8 procent van de landen biedt ouders beslissingsbevoegdheid met betrekking tot de nationale curricula en nog eens 50 procent wordt op de een of andere manier geraadpleegd. Als het gaat om de organisatie van het schooljaar en het bepalen van de schoolvakanties, raadpleegt 52% van de landen de ouders niet eens, terwijl 12% van de landen de ouders in dit verband beslissingsbevoegdheid geeft en 4% van de landen de ouders een vetorecht geeft. In totaal is 48% van de regeringen verplicht de ouders op sommige gebieden bij de besluitvorming te betrekken, maar slechts 24% van de respondenten geeft aan zinvol te participeren, de overige 24% is slechts een formaliteit.

Als we naar het volledige plaatje kijken, is het niet alleen duidelijk dat scholen en overheden het niet belangrijk vinden om ouders te raadplegen over zaken die hen rechtstreeks aangaan, maar het is ook duidelijk dat ze het belang van de betrokkenheid en het engagement van de ouders als een vorm van actief burgerschap niet begrijpen.

Onderzoek dat tegelijkertijd in Israël is gedaan (Schaedel et al. , 2015) laat vergelijkbare patronen zien in Israël. Inspirerende Europese praktijken op het gebied van ouderlijke inclusie

Alle succesvolle projecten en initiatieven op het gebied van de betrokkenheid van de ouders bevatten een element dat bijdraagt aan het overwinnen van taal- en woordenschatbarrières en dat ook de integratie van de ouders zelf in de samenleving ondersteunt. Succesvolle langetermijnbetrokkenheidsprogramma's bouwen echter vaak voort op de acceptatie van verschillen in taal en cultuur die zichtbaar worden gemaakt in de schoolomgeving.

Een ander type programma dat in veel lokale contexten wordt toegepast, is gericht op het vergroten van het cultureel bewustzijn en het creëren van wederzijds begrip. Het uitnodigen van ouders in een schoolomgeving om hun thuiscultuur te introduceren creëert meer vertrouwen in de school. Dit is vooral belangrijk in het geval van ouders die zelf een laag opleidingsniveau hebben. Het is vaak nodig dat het schoolpersoneel zijn comfortzone en het schoolterrein verlaat om ouders met een migrantenachtergrond met succes te kunnen bereiken.

De meest succesvolle en duurzame programma's (bijvoorbeeld SMEB's of scholen als Community Learning Centres) pakken de hele gemeenschap als één geheel aan, houden rekening met taal- en cultuurverschillen, maar bieden een holistische oplossing.

Er zijn twee belangrijke doelen van de betrokkenheid van de ouders die werden onderzocht in inspirerende praktijken en gerelateerde literatuur. Het ene is de betrokkenheid van ouders bij het leren van hun eigen kinderen voor betere leerresultaten, het andere is betrokkenheid bij het schoolleven als een vorm van actief burgerschap. De tweede, bredere benadering omvat

noodzakelijkerwijs de eerste, betrokkenheid van de ouders is het schoolleven ook het belang van het leren begrijpen en hun eigen kinderen meer ondersteunen. Tegelijkertijd moet worden vermeld dat een grotere betrokkenheid bij het leren van uw eigen kinderen succesvol kan zijn zonder meer betrokkenheid bij de school, vooral als de interventie gericht is op het begrip van de ouders voor de leerprocessen, hun rol als basisschoolleerlingen en het feit dat de school slechts een minder belangrijke rol speelt bij het leren van de kinderen.

Inspirerende praktijken richten zich in sommige gevallen op een bepaalde smalle doelgroep, bijvoorbeeld ouders met een bepaalde nationaliteit of een bepaald opleidingsniveau, terwijl andere een meer holistische aanpak hebben, gericht op alle migranten of alle ouders die over het algemeen moeilijk te bereiken en te betrekken zijn. Inspirerende praktijken die tijdens de periode van de behoeftenanalyse zijn verzameld, tonen aan dat succesvolle modellen overdraagbaar zijn van de ene doelgroep naar de andere, bijvoorbeeld Roma-programma's en programma's gericht op migranten maken vaak gebruik van zeer vergelijkbare methoden.

Aanbevelingen en methoden die zijn ontwikkeld in zowel Includ-ED als FamilyEduNet, voortbouwend op de methodologie die is ontwikkeld in het Include-ED project en de methodologie van de partnerschool, bieden een nuttige universele bron waarop OSD kan voortbouwen. Het ondersteunt een aanpak, waarbij alle geïnteresseerde partijen deelnemen aan het ontwerpen en implementeren van inclusieactiviteiten. Het pakt beide kanten van de betrokkenheid van de ouders aan - in het leren en in het schoolleven.

Ouderbetrokkenheid 3.0 is een nuttig algemeen handboek om leerkrachten en schoolhoofden te helpen het belang en de mogelijke instrumenten van ouderbetrokkenheid te begrijpen. De voorgestelde methoden kunnen door de schoolleiding worden toegepast, zelfs in systemen waar de autonomie van de school op een laag niveau staat.

Scholen als Community Learning Centres is een initiatief dat zeer nauw aansluit bij de huidige beleidstrends, maar voor de uitvoering ervan is volledige autonomie van de school nodig en een schoolleider die zich daarvoor inzet. Maar zelfs individuele leerkrachten kunnen bepaalde aspecten op basis van de lokale gemeenschap in praktijk brengen.

Een eenvoudig beoordelingsinstrument voor de betrokkenheid van ouders dat door NPC-p is ontwikkeld, kan in Ierland worden gebruikt voor de bewustmaking en het toezicht op de ontwikkeling in de praktijk.

De trainingen van ParentHelp laten zien dat haar activiteiten net zo nuttig zijn voor ouders, leerkrachten en schoolhoofden om de betrokkenheid van de ouders te begrijpen, om te gaan met diversiteit en om te gaan met uitdagingen.

Artikel 2

ONDERDELEN: BASISOPVOEDERS, VERZORGERS, POORTWACHTERS, STELLINGBOUWERS

Eszter Salamon Ouders Internationaal

director@parentsinternational.org

Abstract

Ouders als basisonderwijsgeevenden hebben empowerment ondersteuning nodig om poortopeners en stellingbouwers te worden voor een beter leerproces van hun kinderen. In dit document worden de resultaten van relevant deskresearch gepresenteerd om tot een gemeenschappelijk begrip te komen van veelgebruikte begrippen als betrokkenheid van de ouders en betrokkenheid van de ouders, en worden de voordelen en succesvolle methoden besproken om met alle ouders in contact te komen en de impact daarvan op het leren en het welzijn van de kinderen. Het document bespreekt ook succesvolle praktijken en barst van een aantal mythen rond de impact van de ouders, met speciale aandacht voor het identificeren van de rol van ouders in het leren van hun kinderen in tegenstelling tot hun opleiding.

Ouders zijn de opvoeders van hun kinderen. Dit betekent niet alleen dat zij de eerste opvoeders zijn, maar aan de ene kant zijn zij verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen volgens het IVRK, en aan de andere kant hebben zij de grootste invloed op de leerresultaten van de kinderen, ongeacht hun eigen opleiding en hun vermogen om het schoolwerk direct te ondersteunen of het gebrek daaraan. Om deze redenen moeten ouders een primaire doelgroep zijn in het onderwijsdiscours. Ze moeten begrijpen waarom nieuwe onderwijsparadigma's voordeliger zijn voor hun kinderen dan oude trajecten die ze in hun eigen kindertijd hebben meegemaakt. Steeds meer ouders maken zich zorgen over het welzijn van hun kinderen (terwijl anderen extra werk op hun schouders leggen) en het is een wereldwijde trend die moet worden gestopt dat degenen die het zich kunnen veroorloven, kiezen voor het openbaar onderwijs of het formele onderwijs als zodanig. In een wereld waarin scholen nieuwe manieren van werken verkennen en ouders zich zorgen maken, is de enige manier om vooruitgang te boeken het betrekken van ouders, allemaal, bij het transformeren van formeel onderwijs voor de behoeften van de 21e eeuw, en samen nieuwe trajecten te definiëren. Ouders en leerkrachten moeten de kinderen zelf ook betrekken en samen onbekend terrein verkennen. We leven in een tijd waarin het soort onderwijs dat we kinderen moeten bieden, niet is zoals de meerderheid van de volwassenen van vandaag. In deze presentatie verkennen we manieren en methoden om de noodzakelijke engagementpraktijken te implementeren, waarbij we inspirerende praktijkvoorbeelden en onderzoeksresultaten laten zien, met de nadruk op leerresultaten in traditionele competentiegebieden (de 3V's) en op soft skills, bèta/techniek, kunst en digitale geletterdheid.

Betrokkenheid van de ouders en betrokkenheid van de ouders

Ouders zijn de opvoeders van hun kinderen. Deze stelling is tweeledig: enerzijds is er geen behoefte aan onderzoek om aan te tonen dat ouders de eerste zijn die hun kinderen vanaf hun geboorte opvoeden, maar er is ook een solide bewijs dat ouders tot ongeveer 11 jaar de grootste impact hebben op de leerresultaten van hun kinderen (Desforges, 2003.) Deze rol wordt dan overgenomen door de peergroup, maar ouders blijven nog steeds de tweede groep die de meeste impact heeft. Voor het opvoedings- en leersucces van het individuele kind is de houding van de ouders dus cruciaal.

In het volgende deel citeren we onderzoek naar de betrokkenheid en het engagement van ouders, waarbij het eerste een uitnodiging is om deel te nemen aan iets dat al bestaat en het tweede een procedure is voor het gezamenlijk creëren van partners - namelijk school en thuis - die elkaars rol en impact erkennen en in partnerschap werken rond het leren. Hoewel het buiten het bestek van deze evaluatie valt, is het belangrijk om te vermelden dat in de moderne pedagogie die de rechten van het kind beschouwt, dit alleen op een participatieve manier kan worden ontworpen met betrekking tot kinderen als competente partners (zie het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind).

De voordelen en vormen van ouderlijke betrokkenheid bij het onderwijs

De rol die ouders in de ontwikkelde landen geacht worden te spelen in het onderwijs van hun kinderen is de afgelopen 20-30 jaar aanzienlijk veranderd in de verwachting dat ouders zich zullen inzetten als "...quasi- consument en kiezer in educatieve 'marktplaatsen'" en "toezichthouder en garant voor de betrokkenheid van hun kinderen bij het onderwijs" (Selwyn, 2011). Uit onderzoek (Harris en Goodall, 2008, Deforges en Abouchaar, 2003) blijkt ook duidelijk dat de betrokkenheid van ouders leidt tot betere resultaten voor jongeren. Dit maakt het noodzakelijk om de ouders bij het onderwijs te betrekken en deze aanpak heeft in veel Europese landen een wijdverbreide politieke lading gekregen.

Het definiëren van wat bedoeld wordt met betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs, het soort interacties en methoden waar kinderen het meest van kunnen profiteren, de rol en de verantwoordelijkheid van de spelers, met name die van ouders, leerkrachten en schoolhoofden, blijft echter enigszins controversieel. Politici, onderzoekers, scholen, leerkrachten en oudergroepen en kinderen zijn er niet in geslaagd overeenstemming te bereiken over gemeenschappelijke definities of prioriteiten die soms tot verwarring leiden. Hoewel vaak gepresenteerd als een "verenigd concept" heeft de betrokkenheid van ouders "een scala aan interpretaties, die door verschillende kiezers op verschillende manieren aanvaardbaar of onaanvaardbaar zijn" (Crozier, 1999: 219). Verschillende belanghebbenden gebruiken dit gegeven vaak op een manier die leidt tot machtsstrijd en spanningen tussen verschillende belanghebbenden (ibid 220), en soms ook leidt tot een soort van 'blame game'. Zoals de studie van Harris en Goodall uit 2008 over de interactie tussen ouders op school illustreert, zagen ouders hun betrokkenheid eerder als steun voor hun kinderen en zagen ze hun ouders op hun beurt als 'morele steun', terwijl leerkrachten het zagen als een "middel om 'beter gedrag en steun voor de school' te bewerkstelligen" (2008: 282). Dit leidt tot een splitsing tussen de verwachtingen van scholen ten opzichte van ouders en vice versa.

Epstein's (2002) classificatie van de praktijk is veel gebruikt bij het opstellen van een typografie voor de betrokkenheid van de ouders bij de school. Het is belangrijk om op te merken dat Epstein verder gaat dan het begrip betrokkenheid of betrokkenheid bij het leren van het individuele kind, maar eerder het begrip partnerschapsscholen introduceert die worden bestuurd op basis van een wederzijdse, evenwichtige waardering van thuis en school, wat een grote invloed heeft op het tot stand brengen van participatieve leiderschapsstructuren. Epstein's Framework (2002:6) definieert zes soorten betrokkenheid: opvoeden, communiceren, vrijwilligerswerk, thuis leren, besluitvorming, samenwerken met de gemeenschap. Het is belangrijk om te stellen dat deze types geen enkele hiërarchie hebben, hoewel ze door sommige scholen en leerkrachten vaak worden gezien als niveaus van verschillende waarde en het formuleren van ongegronde verwachtingen ten aanzien van ouders die een andere behoefte aan betrokkenheid hebben (Hamilton 2011).

Goodall en Montgomery (2013) hebben gepleit voor een meer verfijnde aanpak die de belangstelling verschuift van de interacties van ouders met school in het algemeen naar een meer specifieke focus op het leren van kinderen. Ze maken een belangrijk onderscheid tussen betrokkenheid en engagement, wat suggereert dat dit laatste een "gevoel van eigenaarschap van die activiteit oproept dat groter is dan bij eenvoudige betrokkenheid aanwezig is" (2013: 399) en stellen een continuüm voor dat verschuift van betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs naar betrokkenheid van de ouders bij het leren van de kinderen. Deze aanpak omvat de erkenning dat het leren niet beperkt blijft tot de school en het belang om het leren van kinderen binnen en buiten de school te ondersteunen. Deze aanpak kan vooral belangrijk zijn in het geval van ouders (en natuurlijk kinderen) uit etnische

minderheden, met een laag opleidingsniveau (en slechte ervaringen met hun eigen scholing) of mensen die met economische problemen te maken hebben en die, zo blijkt uit onderzoek (ibid 400), meer kans hebben op betrokkenheid bij de school, maar die desalniettemin een sterke betrokkenheid bij het leren van hun kinderen hebben. Dit is een belangrijk punt om in overweging te nemen bij het ontwerpen van mentormodellen voor ouders in het PARENT'R'US project.

Goodall (2017) dringt aan op een paradigmaverschuiving naar een partnerschap dat gebaseerd is op de volgende principes die zijn geformuleerd op basis van een herbezinning op Freire's bancaire onderwijsmodel voor de realiteit van de 21e eeuw:

1. Schoolpersoneel en ouders nemen deel aan de ondersteuning van het leren van het kind.
2. Schoolpersoneel en ouders waarderen de kennis die elk van hen inbrengt in het partnerschap.
3. Schoolpersoneel en ouders voeren een dialoog rond en met het leren van het kind.
4. Schoolpersoneel en ouders handelen in partnerschap om het leren van het kind en elk van hen te ondersteunen.
5. Schoolpersoneel en ouders respecteren het legitieme gezag van elkaars rol en dragen bij aan de ondersteuning van het leren.

Volgens Kendall (2018) erkennen deze kaders het complexe, dynamische karakter van de relaties tussen ouders, school en kinderen en openen ze zinvolle mogelijkheden voor dialoog en heronderhandeling van rollen en verantwoordelijkheden, maar ze gaan misschien niet zo ver dat ze het traditionele paradigma van de relaties tussen thuis en school in twijfel trekken. Het heroverwegen van de thuis-school relaties moet gebaseerd zijn op reflectie over het doel van het leren en verder gaan dan de directe en vaak nauwe prioriteiten van scholen op basis van testen en andere beleidsverantwoordelijkheden (Grant, 2009:14). Grant herinnert ons eraan dat "het opnieuw in kaart brengen van het leven van kinderen buiten de school en het gezinsleven, puur in termen van een educatief project" kan leiden tot het "worst case scenario" dat kinderen "voortdurend worden bewerkt door ambitieuze ouders en leerkrachten" (Grant, 2009:14). Grant suggereert verder dat veel ouders er redelijkerwijze voor kunnen kiezen om te investeren in het isoleren van de grenzen tussen het school- en gezinsleven, omdat ze "een deel van hun rol zien als bescherming van kinderen tegen de invallen van de school in het huis en ervoor zorgen dat kinderen socialiseren, spelen en ontspannen en ook leren" (ibid).

Dit leidt tot de noodzaak om redenen van niet-betrokkenheid of lage betrokkenheid bij het onderwijs te onderzoeken bij het ontwerpen van een interventie op het gebied van de empowerment van de ouders.

Werken met 'moeilijk bereikbare' ouders

De term 'moeilijk te bereiken' wordt vaak gebruikt om 'ouders die geacht worden in de marge van de school of de maatschappij als geheel te wonen - die sociaal uitgesloten zijn en die schijnbaar 'binnengehaald' moeten worden en opnieuw betrokken moeten worden als belanghebbenden (Crozier en Davis, 2007) - te 'labelen' en te 'pathologiseren'. Hoewel het label in recente literatuur en praktijk is besproken en aangepakt, blijft het een blijvend begrip in beleids- en praktijkdiscussies in Europa (Hamilton, 2017:301) en kan het bijzondere implicaties hebben voor de doelgroep van het PARENT'R'US project. Campbell (2011) definieert 'moeilijk te bereiken' ouders als degenen die: "zeer

lage niveaus van betrokkenheid bij de school hebben; niet deelnemen aan schoolbijeenkomsten en niet reageren op communicatie; een hoge mate van inertie vertonen bij het overwinnen van vermeende barrières voor deelname" (2011:10). De term wordt vaak gebruikt om te verwijzen naar ouders die de attitudes, waarden en gedragingen van een 'blanke middenklasse'-norm zoals beschreven in Deforges hierboven, die, zo stellen Crozier en Davies (2007), bewust of onbewust de schoolverwachtingen onderbouwen, niet reproduceren. Hier zien we de definitie die pejoratief wordt gebruikt om het tekort te beschrijven dat kenmerkend is voor 'non-responsief' en dat expliciet gekoppeld is aan economische status, klasse en etniciteit, wat dient om bepaalde groepen ouders te stigmatiseren en 'andere' te stigmatiseren.

Goodall en Montgomery (2013) bespreken de situatie van ouders die vaak worden 'bestempeld' als 'moeilijk te bereiken' omdat de school misschien nog geen passende of effectieve manier heeft gefaciliteerd om relaties met hen op te bouwen. Bevindingen van het 'Engaging Parents in Raising Achievement Project' (EPRA) geven aan dat voor sommige ouders, die vaak als 'moeilijk te bereiken' worden bestempeld, scholen, met name de middelbare school, kunnen worden ervaren als een 'gesloten systeem', als vijandig of desoriënterend, misschien vanwege de eigen ervaringen van de ouders met school of bredere structurele relaties die zij als negatief kunnen ervaren in relatie tot de 'autoriteit van de school' (Harris en Goodall, 2008).

Goodall en Montgomery eisen ook dat er aandacht wordt besteed aan de manier waarop sociale en culturele kwesties verschillende groepen ouders in relatie tot het onderwijs positioneren. Onder verwijzing naar Reay's (2000) werk Harris en Goodall (2008) wordt de aandacht gevestigd op de manier waarop ouders uit de middenklasse de neiging hebben om hun positionele ambitie te vergroten om ervoor te zorgen dat ze een relatief voordeel behouden als de educatieve aspiraties van de lagere klassen stijgen. Dit zorgt er volgens hen voor dat barrières blijven bestaan terwijl andere barrières, zoals de toegang tot onderwijs, worden afgebroken.

Uitbarstende mythes over impactvol engagement

Deforges' (2002) systematische evaluatie van de gerealiseerde voordelen van de betrokkenheid van de ouders bij het bereiken van de schoolprestaties van de kinderen stelt de mate van betekenis hiervan vast. Hij stelde vast dat, terwijl de ouders zich bezighielden met een breed scala aan activiteiten om de educatieve vooruitgang van hun kinderen te bevorderen (waaronder het delen van informatie, deelname aan evenementen en schoolbestuur), de mate van betrokkenheid van de ouders sterk werd beïnvloed door de sociale klasse en het opleidingsniveau van de moeders: hoe hoger de klasse en het opleidingsniveau van de moeders, hoe groter de mate en de mate van betrokkenheid. Bovendien werd in de evaluatie ook opgemerkt dat een laag niveau van ouderlijk zelfbewustzijn, een gebrek aan begrip van de 'rol' met betrekking tot onderwijs, psychosociale en materiële deprivatie ook een negatieve invloed had op de niveaus van deelname aan het schoolleven, waarbij sommige ouders gewoonweg 'uitgesteld werden door herinneringen aan hun eigen schoolervaring of door hun interacties met de leerkrachten van hun kinderen of door een combinatie van beide'. (2003:87). De conclusie van de evaluatie luidde dat, hoewel kwalitatieve interacties met de school (bijvoorbeeld het delen van informatie en deelname aan evenementen en bestuur) kenmerkend zijn voor een positieve betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs, het schoolniveau van een kind belangrijker verbonden is met een complex samenspel van een veel breder scala aan sociale en culturele factoren, waaronder "goed ouderschap thuis ... het bieden van een veilige en stabiele omgeving, intellectuele stimulering, discussies tussen ouders en kinderen, goede modellen van constructieve sociale en educatieve

waarden en hoge aspiraties met betrekking tot persoonlijke ontplooiing en goed burgerschap; (2002:5). Door 'thuis goed ouderschap' te identificeren als de sleutelfactor voor het bepalen van de prestaties van kinderen, bleek uit de evaluatie dat deze vorm van betrokkenheid "indirect werkt op de schoolresultaten door het kind te helpen een pro-sociaal, pro-learning zelfconcept en hoge onderwijsaspiraties op te bouwen" (2003:87) en een veel grotere impact had op de prestaties dan de effecten van de school in de beginjaren van het onderwijs in het bijzonder. Door deze factoren te groeperen als 'spontane betrokkenheid van de ouders', contrasteert het rapport de positieve correlatie met het prestatievermogen van de kinderen die ze samen hebben bereikt, met de effecten van 'interventies die gericht zijn op het versterken van 'spontane niveaus van betrokkenheid' (ibid 5). Hoewel de omvang en de verscheidenheid van de interventieactiviteit, die opvoedingsprogramma's, thuis-schoolrelaties en gezins- en gemeenschapsonderwijs omvatte, als substantieel werd opgemerkt, kon de evaluatie geen positieve correlatie vinden tussen deze activiteiten en de eindtermen en suggereerde dat ze "nog niet de prestatiebonus opleverden die men zou kunnen verwachten".

Price-Mitchell benadrukt een te grote nadruk op het leren op school als het enige, of de prioriteit, doel van de interactie tussen thuis en school. Als zodanig bieden scholen een 'mechanistische kijk' die opvoeders en ouders van elkaar scheidt in plaats van ze te verbinden met 'opvoeders zien zichzelf als deskundigen' in het leren van kinderen 'in plaats van gelijken' (2009:5). Volgens haar scheidt dit hiërarchische verhoudingen en beperkt het de capaciteit om partnerschappen te begrijpen en te ontwikkelen die nieuwe kennis creëren. (2009:8) Mitchell-Price besteedt aandacht aan de manier waarop sociaal kapitaal circuleert binnen de context van school en aan de mogelijkheden om ouders uit verschillende sociale en culturele groepen op te nemen of uit te sluiten. Onder verwijzing naar Santana en Schneider (2007) suggereert Mitchell-Price dat "lagere inkomens en etnisch diverse ouders die traditioneel minder toegang hebben tot middelen voor hun kinderen, veel baat hebben bij sociale netwerken als een manier om voordelen op te bouwen die anders niet beschikbaar zouden zijn voor hen" (2009:19). Hamilton stelt dat dit vereist dat leerkrachten een 'outreachmentaliteit' ontwikkelen (2017:313) die verder gaat dan "het bevorderen van het bewustzijn onder ouders van regels en verwachtingen", in de richting van een diepe, reflexieve verkenning van hun eigen sociaal-culturele positionaliteit als 'leraar' en vertegenwoordiger van het gezag, en het nemen van verantwoordelijkheid voor de instantie die zij hebben in de processen en praktijken van de interactie op de thuishoofschool.

Gezinsleren

In een deel van de literatuur is tot nu toe gezinsonderwijs genoemd. Aan de basis daarvan ligt een sociale en humanistische benadering van het leren, met als basisprincipes 'ouders als opvoeders, de erkenning dat taal macht is en de centrale plaats van de dialoog in het onderwijs' (Mackenzie, 2009: 5-6). Traditioneel gericht op zowel achtergestelde gezinnen als gemeenschappen die om verschillende redenen met armoede en sociale uitsluiting te maken kunnen krijgen, omvat het aanbod van gezinsleren zowel harde als zachte resultaten. Het eerste is gebaseerd op verbeteringen in het niveau van de ouder en het kind op het gebied van alfabetisering en rekenvaardigheid en de ontwikkeling van arbeidsvaardigheden voor de ouder, terwijl het tweede is gebaseerd op een verbeterd vertrouwen, interpersoonlijke vaardigheden en een verbeterd geestelijk en lichamelijk welbevinden.

Hoewel ze misschien geen directe invloed hebben op de leerresultaten van kinderen (zie hierboven), zijn deze bepalingen nuttige instrumenten om het levenslang leren van ouders te ondersteunen.

Europees beleid inzake de betrokkenheid van ouders

Verschillende verslagen en studies (EC, 2012; OESO, 2006, 2009 en 2012a en Eurostat, 2014, MEMA, 2017) bevestigen dat er in de onderwijssystemen van de EU-lidstaten nog steeds aanzienlijke obstakels bestaan in de onderwijstrajecten van kinderen met een migranten- of Roma-achtergrond. De meeste EU-lidstaten hebben tot op zekere hoogte een onderwijsbeleid voor migranten- en Romakinderen ontwikkeld, maar de verschillen in de diepte, de omvang en de ondersteuning van deze maatregelen laten grote verschillen zien (MEMA, 2017). Eurydice heeft gemeld dat hoge percentages kansarme (vooral migranten- en Romakinderen) kinderen in de schoolsystemen worden gediscrimineerd en in de meeste landen is er ook duidelijk sprake van een duidelijke prestatiekloof. Dit gaat gepaard met een toename van onverdraagzaamheid en vreemdelingenhaat in de meeste EU-lidstaten.

Tegelijkertijd tonen succesvolle, meestal lokale of gemeentelijke initiatieven aan dat er voor deze kwesties effectieve oplossingen bestaan die het best samen kunnen worden aangepakt. Sommige landen hebben een doeltreffend nationaal beleid voor inclusie in het onderwijs ingevoerd (Oostenrijk, Duitsland, Ierland), maar geen enkel land heeft een systematische aanpak voor de inclusie van kwetsbare ouders ingevoerd.

Inspirerende Europese praktijken op het gebied van ouderlijke inclusie

Alle succesvolle projecten en initiatieven op het gebied van de betrokkenheid van de ouders bevatten een element dat bijdraagt aan het overwinnen van taal- en woordenschatbarrières en dat ook de integratie van de ouders zelf in de samenleving ondersteunt. Succesvolle langetermijnbetrokkenheidsprogramma's bouwen echter vaak voort op de acceptatie van verschillen in taal en cultuur die zichtbaar worden gemaakt in de schoolomgeving.

Een ander type programma dat in veel lokale contexten wordt toegepast, is gericht op het vergroten van het cultureel bewustzijn en het creëren van wederzijds begrip. Het uitnodigen van ouders in een schoolomgeving om hun thuiscultuur te introduceren creëert meer vertrouwen in de school. Dit is vooral belangrijk in het geval van ouders die zelf een laag opleidingsniveau hebben. Het is vaak nodig dat het schoolpersoneel zijn comfortzone en het schoolterrein verlaat om ouders met een migrantenachtergrond met succes te kunnen bereiken.

De meest succesvolle en duurzame programma's (bijvoorbeeld SMEB's of scholen als Community Learning Centres) pakken de hele gemeenschap als één geheel aan, houden rekening met taal- en cultuurverschillen, maar bieden een holistische oplossing.

Er zijn twee belangrijke doelen van de betrokkenheid van de ouders die werden onderzocht in inspirerende praktijken en gerelateerde literatuur. Het ene is de betrokkenheid van ouders bij het leren van hun eigen kinderen voor betere leerresultaten, het andere is betrokkenheid bij het schoolleven als een vorm van actief burgerschap. De tweede, bredere benadering omvat noodzakelijkerwijs de eerste, betrokkenheid van de ouders is het schoolleven ook het belang van het leren begrijpen en hun eigen kinderen meer ondersteunen. Tegelijkertijd moet worden vermeld dat een grotere betrokkenheid bij het leren van uw eigen kinderen succesvol kan zijn zonder meer betrokkenheid bij de school, vooral als de interventie gericht is op het begrip van de ouders voor de leerprocessen, hun rol als basisschoolleerlingen en het feit dat de school slechts een minder belangrijke rol speelt bij het leren van de kinderen.

Inspirerende praktijken richten zich in sommige gevallen op een bepaalde smalle doelgroep, bijvoorbeeld ouders met een bepaalde nationaliteit of een bepaald opleidingsniveau, terwijl andere een meer holistische aanpak hebben, gericht op alle migranten of alle ouders die over het algemeen

moeilijk te bereiken en te betrekken zijn. Inspirerende praktijken die tijdens de periode van de behoeftenanalyse zijn verzameld, tonen aan dat succesvolle modellen overdraagbaar zijn van de ene doelgroep naar de andere, bijvoorbeeld Roma-programma's en programma's gericht op migranten maken vaak gebruik van zeer vergelijkbare methoden. Aanbevelingen en methoden die zijn ontwikkeld in zowel Includ-ED als FamilyEduNet, voortbouwend op de methodologie die is ontwikkeld in het kader van het Include-ED-project en de methodologie van de partnerschool, bieden een nuttige universele bron waarop OSD kan voortbouwen. Het ondersteunt een aanpak waarbij alle geïnteresseerde partijen deelnemen aan het ontwerpen en uitvoeren van inclusieactiviteiten. Het pakt beide kanten van de betrokkenheid van de ouders aan - in het leren en in het schoolleven.

Ouderbetrokkenheid 3.0 is een nuttig algemeen handboek om leerkrachten en schoolhoofden te helpen het belang en de mogelijke instrumenten van ouderbetrokkenheid te begrijpen. De voorgestelde methoden kunnen door de schoolleiding worden toegepast, zelfs in systemen waar de autonomie van de school op een laag niveau staat.

Scholen als Community Learning Centres is een initiatief dat zeer nauw aansluit bij de huidige beleidstrends, maar voor de uitvoering ervan is volledige autonomie van de school nodig en een schoolleider die zich daarvoor inzet. Maar zelfs individuele leerkrachten kunnen wellicht bepaalde aspecten implementeren op basis van de lokale gemeenschap.

Een eenvoudig beoordelingsinstrument voor de betrokkenheid van ouders dat door NPC-p is ontwikkeld, kan in Ierland worden gebruikt voor de bewustmaking en het toezicht op de ontwikkeling in de praktijk.

De trainingen van ParentHelp laten zien dat haar activiteiten net zo nuttig zijn voor ouders, leerkrachten en schoolhoofden om de betrokkenheid van de ouders te begrijpen, om te gaan met diversiteit en om te gaan met uitdagingen.

VIII. Emotionele Inlichtingen

Sessieplan

Training: Emotionele Inlichtingen MENTOR MANAGERS

Module: Emotionele Intelligentie		Trainer:
Sessie nr:	Duur: 180' f2f, 60' online	Datum:
Algemene doelstellingen:	Benadruk het belang van emoties en introduceer de sleutelrol die emoties spelen in het mentorschapproces.	
Leerresultaten:	Inzicht in het belang van het vergroten van de emotionele geletterdheid Het initiëren van een mentaliteitsverandering en het ontwikkelen van de vaardigheden van de volwassenen die een belangrijke rol spelen bij het creëren van leeromgevingen voor kinderen	
Methodes:	Activiteiten en discussies.	
Inhoud:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Herkennen van emoties in zichzelf en anderen ✓ Begrijp de oorzaken en gevolgen van emoties ✓ Label emoties (zo nauwkeurig mogelijk) ✓ Druk emoties gepast uit ✓ Emoties effectief reguleren 	

Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
15'	Emotiekoor	<ul style="list-style-type: none"> • luidsprekers • laptop, tablet of telefoon • internettoegang
30-40'	Gevoelszone	<ul style="list-style-type: none"> • maskeertape • bulletinboard papier (rood, groen, blauw, geel) • markers (rood, blauw, groen, geel)
30-35'	De Heerser	<ul style="list-style-type: none"> • bijlage nr. 1 • extra stukken papier (rood, groen, blauw, geel) • markers • pennen en potloden
40'	Emoties op het werk (als je het zo noemt, kun je het temmen)	<ul style="list-style-type: none"> • bijlage nr. 2 • kettingpapier • markers • pennen en potloden • extra stukken papier (rood, groen, blauw, geel)

35'	Mijn beste zelf	<ul style="list-style-type: none"> • bijlage nr. 3 • flip-over-papier • pennen en potloden • kleuren, stickers
15'	Sneeuwstorm	<ul style="list-style-type: none"> • A4-papier • pennen en potloden • luidsprekers • laptop, tablet of telefoon • internettoegang
+60'	Binnenstebuiten (film) - online	<ul style="list-style-type: none"> • internettoegang • laptop, tv, telefoon, tablet • instructies van de RULER-activiteit • instructies van de beste zelfactiviteit

Persoonlijke activiteiten

Emotionele intelligentie - Mentor Managers Training

"Het kan niemand schelen hoeveel je weet, totdat ze weten hoeveel je er om geeft."

Theodore Roosevelt

In deze module belichten we het belang van emoties en introduceren we de sleutelrol die emoties spelen in het mentorschapsproces.

De onderstaande activiteiten zijn bedoeld om te gebruiken in volgorde (1-5), maar de trainer kan bepaalde wijzigingen aanbrengen op basis van de specifieke behoeften van de groep (bijvoorbeeld: bepaalde activiteiten zijn niet geschikt voor de groep, bepaalde activiteiten nemen een langere periode in beslag om te implementeren, weerstand van de klant, etc.).

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Emotiekoor

Face-to-face	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)	
15 ' De trainer zal het volgende nummer spelen: Wat het is zoals bij Everlast https://www.youtube.com/watch?v=uUORUtHRjts . Aan de hand van het liedje en de teksten zal de	

trainer de deelnemers vragen om het gevoel dat dit liedje oproept uit te drukken. Uit de lijst met gevoelens worden er 3 gekozen. De groep wordt gevraagd om die gevoelens te verbeelden met een geluid. Nadat de klank van elk gevoel is vastgesteld en gerepeteerd, zal de trainer een dirigent zijn van een orkest dat de verschillende klanken zal variëren.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Introduceer het onderwerp emoties / gevoelens
2. De verbinding tussen gevoel en expressie introduceren
3. Veel plezier met het koor

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1: Speel het liedje (*how it is, door Everlast*)

Stap 2: Vraag de deelnemers om de gevoelens te uiten die het liedje oproept (bijv. medelijden, boosheid, medelijden, schaamte, schuldgevoelens).

Stap 3: Vraag de groep om 3 gevoelens te kiezen.

Stap 4: Vertegenwoordig de gevoelens met een geluid (nadat de geluiden zijn gekozen, repeteer het geluid 2-3 keer).

Stap 5: Zodra de geluiden zijn ingeoeffend, dirigeert de trainer een koor van emoties. (Bijvoorbeeld: speel het geluid uit boosheid; als ze het eenmaal gedaan hebben, speel het geluid uit mededogen, speel het geluid uit verrassing).

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Omdat het liedje in het Engels is, kunt u een liedje kiezen, in de moedertaal van de groep, dat een emotionele reactie van de deelnemers zou oproepen.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Bewustmaking van het feit dat mensen reageren op prikkels of signalen uit de omgeving door middel van gevoelens. Mensen hebben bepaalde manieren om deze gevoelens te uiten en te externaliseren (geluiden in dit geval). Bereidt de basis voor op toekomstige activiteiten.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Gevoelszone

Face-to-face	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)	

30-40'

Deze activiteit is bedoeld om mensen in staat te stellen zich uit te drukken. Het is een introductie tot een manier om Emotionele Intelligentie te benaderen. Het is ook een hulpmiddel om te gebruiken bij mensen die (op dit moment) misschien niet in staat zijn om de manier waarop ze zich voelen (hun stemming) duidelijk uit te drukken.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Herkennen van gevoelens (introductie van de stemmingsmeter).
2. Het presenteren van de vier hoofdgebieden van de sfeermeter.
3. Het leggen van verbanden tussen energieniveaus en plezier.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1: Introduceer de stemmingsmeter (zie onderstaande foto). (10-15')

De stemmingsmeter is een instrument dat is ontwikkeld door het Yale Center for Emotional Intelligence. De Mood Meter is ontworpen om mensen van alle leeftijden te helpen om emoties te leren herkennen, in zichzelf en in anderen, met toenemende subtiliteit en om strategieën te ontwikkelen om met die emoties om te gaan (reguleren, mooie woorden te gebruiken). Het heeft de potentie om mensen te voorzien van een "taal" om over gevoelens te praten.

De stemmingsmeter is een vierkant dat is verdeeld in vier kwadranten - rood, blauw, groen en geel - die elk een andere set van gevoelens vertegenwoordigen. Verschillende gevoelens worden gegroepeerd op de Stemningsmeter op basis van hun behaaglijkheid en energieniveau.

Stap 2: De vier Quadranten:

- **Gele Zone (hoge energie, hoog genot)**: aangenaam, vrolijk, vrolijk, hoopvol, geconcentreerd, optimistisch, trots, vrolijk, levendig, speels, opgewonden, opgewonden, geïnspireerd, enz.
- **Groene Zone (lage energie, hoge behaaglijkheid)**: op zijn gemak, kalm, rustig, veilig, veilig, dankbaar, gezegend, tevreden, rustgevend, liefdevol, evenwichtig, comfortabel, gezellig, zorgeloos, zacht, bedachtzaam, sereen, enz.
- **Rode Zone (hoge energie, lage behaaglijkheid)**: geplaagd, geïrriteerd, geïrriteerd, bezorgd, bang, zenuwachtig, gespannen, onrustig, boos, woedend, in paniek, gestresst, angstig, enz.
- **Blauwe Zone (weinig energie, weinig plezier)**: apathisch, verveeld, verdrietig, down, ongemakkelijk, ellendig, depressief, ontmoedigd, uitgeput, hopeloos, vervreemd, wanhopig, wanhopig, enz.

Stap 3 Verbinding tussen energieniveau en behaaglijkheid. Zoals hierboven gezien wordt elk kwadrant weergegeven door de relatie tussen de verschillende niveaus van energie en behaaglijkheid.

Beschrijving van de activiteit:

Maak een levensgroot raster op de vloer met behulp van afplaktape en grote stukken prikkeldraadpapier in de kleuren rood, geel, groen en blauw. Elk gebied moet minstens 1m x 1m groot zijn (of groot genoeg voor meerdere personen om in te staan).

Wijs de emotiewoorden aan de groepsleden toe of vraag hen hun eigen woorden te kiezen. Nodig de groepsleden uit om hun woord op de voorkant van een papiertje te schrijven inclusief een definitie in hun eigen woorden op de achterkant. Vraag de deelnemers vervolgens om hun emotiewoord op hun shirt te plakken. (10')

Stel de leerlingen de volgende vragen:

- A. Is dit een prettig of onaangenaam gevoel?

B. Is dit een gevoel van hoge energie of lage energie?
 Nodig op basis van hun antwoorden de groepsleden uit om te gaan staan in het gebied waar hun emotiewoord thuishoort: ROOD, BLAUW, GELUID, GROEN (je moet dit misschien in golven doen als je groep groot is) (10-15')
 Nodig de deelnemers één voor één uit om uit te leggen waarom hun emotie in die zone thuishoort. Open de vloer voor een constructieve, respectvolle discussie als er onenigheid is over waar het emotiewoord thuishoort. (10')

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN
 (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Als er niet genoeg ruimte is om de activiteit uit te voeren zoals hierboven beschreven, kan de trainer een stemmingsmeter in de ruimte of beschikbare ruimte (muren, als er geen vloerkamer beschikbaar is) creëren. De trainer kiest vier plekken die worden gelabeld met rood, blauw, geel en groen. Vanaf dit punt kan de activiteit worden voortgezet zoals hierboven beschreven.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN
 (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deelnemers zullen leren om emoties te herkennen en te classificeren op basis van hun niveau van energie en plezier.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: De Heerser

Face-to-face	Online
<p>1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)</p>	
<p>30–35'</p> <p>De RULER is de opvolger van de Moodzone. Bij de eerste activiteit maakten de deelnemers kennis met de stemmingsmeter. Zij konden het gebied herkennen waarin hun emoties passen (rood, blauw, geel, groen). Tijdens deze activiteit zullen de deelnemers hun begrip van de Emotionele intelligentie verdiepen door:</p> <ul style="list-style-type: none"> Herkennen van emoties Inzicht in emoties Etikettering van emoties Het uiten van emoties Het reguleren van emoties 	
<p>2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT</p>	

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Het identificeren van de signalen die hen helpen te begrijpen wat ze voelen.
2. Inzicht in de oorzaken en gevolgen van een emotie.
3. Het labelen van emoties.
4. Leren hoe je emoties op een sociaal aanvaardbare manier kunt uiten.
5. Leren hoe je de intensiteit van een emotie kunt verlagen, verhogen of behouden.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1: De deelnemers (in hun voor de vorige activiteit gevormde groepen) wordt gevraagd bijlage 1 in te vullen. (15-20')

Stap 2: Zodra de deelnemers de taak hebben voltooid, heeft elke groep 10 min. om te debriefen over hun ervaring.

Vragen:

Wat vind je van de taak?

Heeft u tijdens deze oefening moeilijkheden ondervonden? Legt u alstublieft uit waarom!

Welk deel was gemakkelijk? Legt u alstublieft uit waarom!

Wat zou volgens u deze activiteit versterken?

Stap 3: Aan het einde van de toegewezen tijd zal elke groep een vrijwilliger kiezen om een samenvatting van hun discussies te presenteren (10').

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

–

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Leerlingen zullen zich bewust worden van hoe emoties die ze voelen invloed hebben op wat ze doen, wat ze denken, hun beslissingspatroon, de manier waarop ze zich tot anderen verhouden om een opener, productiever en effectiever persoon te worden.

Bijlage 1: De Heerser

Gevoelens: _____

Erkenning van	Hoe ziet dit gevoel eruit in onze gezichten en lichamen en hoe klinkt het in onze stemmen?
Inzicht in	Wat voor soort dingen gebeuren er die ons zo zouden kunnen laten voelen? Hoe beïnvloedt dit gevoel ons gedrag?
Etiketgeving	Wat is de definitie/het woord voor dit gevoel? Welke andere gevoelens hebben betrekking op dit gevoel?

Uitdrukken	Als je dit gevoel hebt, wat kun je dan doen om het op de juiste manier te laten zien?
Het reguleren van	Voel je je meestal zo? Zo ja, wat kunt u doen om dit gevoel vaker te hebben of om anderen te helpen dit gevoel te hebben? Zo niet, wat kun je dan doen om je gevoel te veranderen of een vriend te helpen zijn gevoel te veranderen?

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Emotie op het werk (Als je het zo noemt, kun je het temmen)

Face-to-face	Online
<p>1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)</p>	
<p>40'</p> <p>Meestal volgt deze activiteit de Heerseractiviteit. Tegen deze tijd, hopelijk, zullen de deelnemers beginnen te begrijpen hoe ze hun emoties kunnen REGELLEN. Als manager van een mentor wordt aan individuen gevraagd om de geleerde lessen over te dragen en toe te passen in hun werkomgeving of mentoractiviteit.</p>	
<p>2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het herkennen van emoties die kunnen opduiken in de mentorrelatie. 2. Het begrijpen en labelen van emoties. 3. Uitdrukking van emoties (verbinding tussen emotie en gedrag) 4. Beheer van emoties (stappen) 	
<p>3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)</p>	
<p>Stap 1: Na de Heerseractiviteit zal de trainer elke groep voorzien van een flip-over of een groot stuk papier, dat eruit zal zien als bijlage 2. (5')</p> <p>Stap 2: De deelnemers worden gevraagd de activiteit in hun groep te voltooien (10').</p> <p>Stap 3: Elke groep presenteert zijn resultaten (15').</p> <p>Stap 4: Op basis van de presentaties ontwikkelt de trainer een laatste flipchart in hetzelfde formaat als in bijlage 2, waarin de meest relevante informatie van alle groepen wordt opgenomen. Aan de hand van deze informatie realiseert de trainer ten slotte een samenvatting van de activiteit (10').</p>	
<p>4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)</p>	

Voor deze activiteit worden de groepen die gevormd zijn voor de Mood Meter activiteit behouden, als er een vrij ongelijk aantal deelnemers is in activiteit #1, dan wordt de groep herschikt. Manieren om dit te bereiken zijn: 1-4 tellen; verdeling naar hoogte, kleur van de schoenen, kleur van de top (zwart, gekleurd, wit, met opdruk, etc.)

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Door middel van deze activiteit leggen de deelnemers uit hoe ze zich op het werk en binnen de mentorrelatie willen voelen. Ze zullen het gedrag beschrijven dat de gevoelens die ze verkiezen zal opwekken. Tegelijkertijd presenteren de deelnemers acties, instrumenten en technieken (door hen gecreëerd, wat een gevoel van eigenaarschap geeft) voor het reguleren van ongewenste gevoelens en conflicten. Deze gemeenschappelijke doelen hebben het potentieel om individuen gemotiveerd en verantwoordelijk te houden voor de verandering die zij voor ogen hebben.

Bijlage 2: Emotie op het werk (activiteit 3)

Hoe willen we ons elke dag op het werk voelen?

Schrijf de top 5 gevoelens van je groep op.

Wat zullen we doen om deze gevoelens te hebben en een positieve werkomgeving te creëren?

Schrijf 5 specifieke gedragingen op (één voor elk gevoel)

Wat doen we als we ongemakkelijke gevoelens of conflicten hebben?

Schrijf 5 specifieke strategieën op.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Mijn beste zelf...

Face-to-face	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)	
35' De deelnemers zullen gevraagd worden zich het perfecte zelf voor te stellen, om, al was het maar op een denkbeeldig niveau, de technieken, hulpmiddelen die in de vorige activiteit zijn geïdentificeerd, te oefenen (voor het ogenblik). Deze activiteit zal de deelnemers de mogelijkheid bieden om na te denken over hun gedrag en hoe hun beste zelf eruit ziet (gelukkig, ontspannen, comfortabel, rustig, enz.).	
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT	

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Het identificeren van kenmerken die hun persoonlijkheid (beste zelf) versterken.
2. Het vergelijken van de werkelijke zelf met de beste zelf.
3. Het herzien van de strategieën die in de vorige activiteit zijn ontwikkeld om de reis van het eigenlijke zelf naar het beste zelf te vergemakkelijken (het herzien van de strategieën zal mensen in staat stellen om met extra middelen te komen).

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Dit is een individuele activiteit. Er is een mogelijkheid om in kleinere groepen te werken (zie alternatieven).

Stap 1: Beschrijf jezelf aan de hand van de manier waarop je jezelf aan het werk ziet (kwaliteiten, gebreken en bepaalde gedragingen). (5')

Stap 2: Stel je voor dat je in een spiegel kijkt en je op je best terugstaart. Hoe ziet uw beste ik eruit? Beschrijf je beste zelf met behulp van 5 van je beste kwaliteiten. Zie bijlage 3 voor een afbeelding van je beste ik. De deelnemers zullen gevraagd worden hun verbeelding te gebruiken om hun beste ik te presenteren (kleur, woorden, emoji-stickers, etc.) (10')

Stap 3: Als je eenmaal je top vijf kwaliteiten hebt vastgesteld, vermeld dan één of twee specifieke gedragingen voor elke kwaliteit. (5')

Stap 4: Kies uit de top vijf van kwaliteiten twee die u het belangrijkste vindt. Ontwikkel een strategisch plan om je huidige zelf te veranderen om je beste zelf te worden, zodat je deze KWALITEITEN kunt ACHTIËREN. (15')

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Deelnemers visualiseren hun stroming en presenteren zich (als groep). Zij zullen bepaalde kwaliteiten, gebreken en gedragingen beschrijven.

De deelnemers wordt gevraagd om hun beste zelf (als groep) te visualiseren, vijf topkwaliteiten van de groep te benoemen, één of twee specifieke gedragingen voor elke kwaliteit op te sommen.

De groepen kiezen twee kwaliteiten uit de vijf die zij het belangrijkste vinden. Samen zullen ze een strategie ontwikkelen om die doelen te bereiken (van het huidige zelf naar het beste zelf).

Elke groep zal de "BESTE ZELF" presenteren.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Bewustwording van iemands kwaliteiten en gebreken (of werk in uitvoering).

Het leggen van verbanden tussen waargenomen kwaliteiten/ gebreken en gedrag.

Het creëren van een doel (het beste zelf) waarnaar ze kunnen streven.

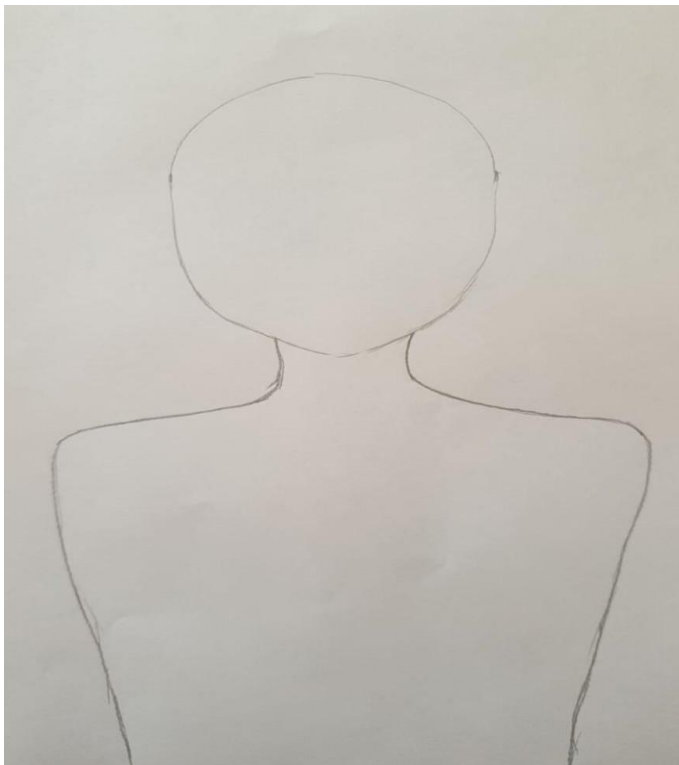
Brainstormstrategieën om je doel te bereiken.

Het bezit van de strategieën → verhoogt de motivatie voor verandering.

Verantwoording afleggen.

Bijlage 3: Beste zelf

Schrijf op onderstaande tekening uw top 5 kwaliteiten op die uw beste zelf beschrijven. U kunt kleuren, stickers of andere middelen gebruiken die u tot uw beschikking heeft om uw tekening te personaliseren (een schets/contour van een persoon wordt gepresenteerd omdat deze niet perfect hoeft te zijn en openstaat voor ieders verbeelding).

Vermeld in de onderstaande tabel één of twee specifieke gedragingen voor elke kwaliteit

Kwaliteit	Gedrag
1	
2	
3	
4	

5

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Sneeuwstorm

Face-to-face	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)	
15' Afsluitende activiteit. Biedt de mogelijkheid om te delen wat er is geleerd en wat relevant is voor de deelnemers.	
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)	
1. Lijst van de belangrijkste ideeën van de workshop. 2. Het benoemen van hun belang. 3. Informele evaluatie. 4. Delen, feedback	
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)	
Stap 1 Geef de deelnemers een papiertje. Stap 2 Vraag de deelnemers om de belangrijkste ideeën van de workshop op te schrijven en waarom ze belangrijk waren. Als ze dat gedaan hebben, vraag ze dan om het op te schrijven. (5') Stap 3 Wanneer de trainer het signaal geeft, gooien de deelnemers de papieren sneeuwballen in de lucht. Stap 4 Elke deelnemer pakt een "sneeuwbal" in de buurt op en leest deze voor. (10')	
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)	
Deze activiteit kan ook met stoelen gemaakt worden. Plaats de groep in een cirkel of halve cirkel. Vraag elk lid om op een stuk papier de belangrijkste ideeën van de workshop te schrijven en waarom ze belangrijk waren. Als ze dat gedaan hebben, vraag ze dan om op te staan. Speel een kort liedje of vraag ze om zich te mengen tot je stopt. Zodra het liedje is gestopt of je als trainer het woord hebt gezegd, moeten ze op de stoel in de buurt gaan zitten en het stukje papier dat op de stoel is achtergebleven voorlezen.	
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)	

Het delen van hun ervaring op een niet-formele manier.
 De belangrijkste ideeën van de workshop samenvatten.
 Evaluatie.

Online activiteiten

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Inside Out

Face-to-face	Online	X
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
94'		
De deelnemers zullen de film <i>Inside Out</i> (https://www.imdb.com/title/tt2096673/) bekijken. Het is een gelegenheid om te kijken naar nieuwe manieren waarop je emotionele intelligentie kunt bevorderen met je familie en met jezelf.		
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bewustwording over emoties. 2. Voorbeeld van emotiemanagement. 3. Bewustwording van percepties en hun rol in het beïnvloeden van het management. 4. Het ontwikkelen van empathie. 5. Het verbinden van leiders en verwachtingen (zie het deel wanneer ouders een onrealistische verwachting hebben over de verhuizing) 		
3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)		
<p>Stap 1: Bekijk de film.</p> <p>Stap 2: Selecteer een teken.</p> <p>Stap 3: Pas RULER toe op het geïdentificeerde karakter.</p> <p>Stap 4: Pas de Beste Zelfactiviteit toe op het geïdentificeerde karakter.</p>		
4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)		
Omdat de duur van de Inside Out-film 94 minuten is, heeft hij onze tijdspanne van 1 uur overschreden. Het is daarom vrijwillig voor de deelnemers om de hele film te bekijken. Het is aan elke partner/trainer om het onderdeel te kiezen dat zij het meest relevant vinden.		
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN		

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Familietijd, zelfzorg, toepassing van wat ze hebben geleerd in hun familie.

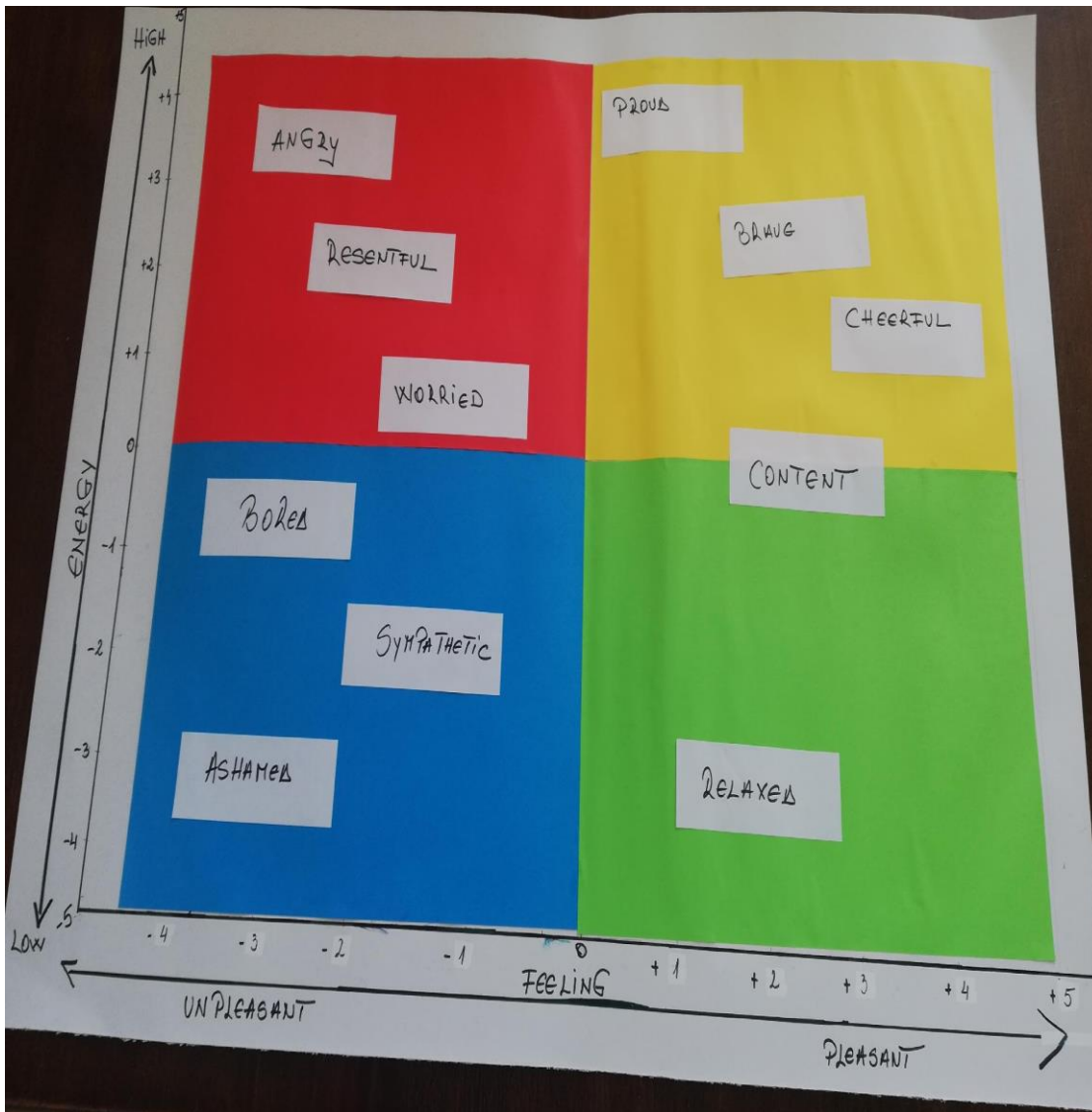
Nuttige film om te gebruiken met mentoren, ouders en hun kinderen.

Het oefenen van de vaardigheden en technieken die in de workshop worden gebruikt.

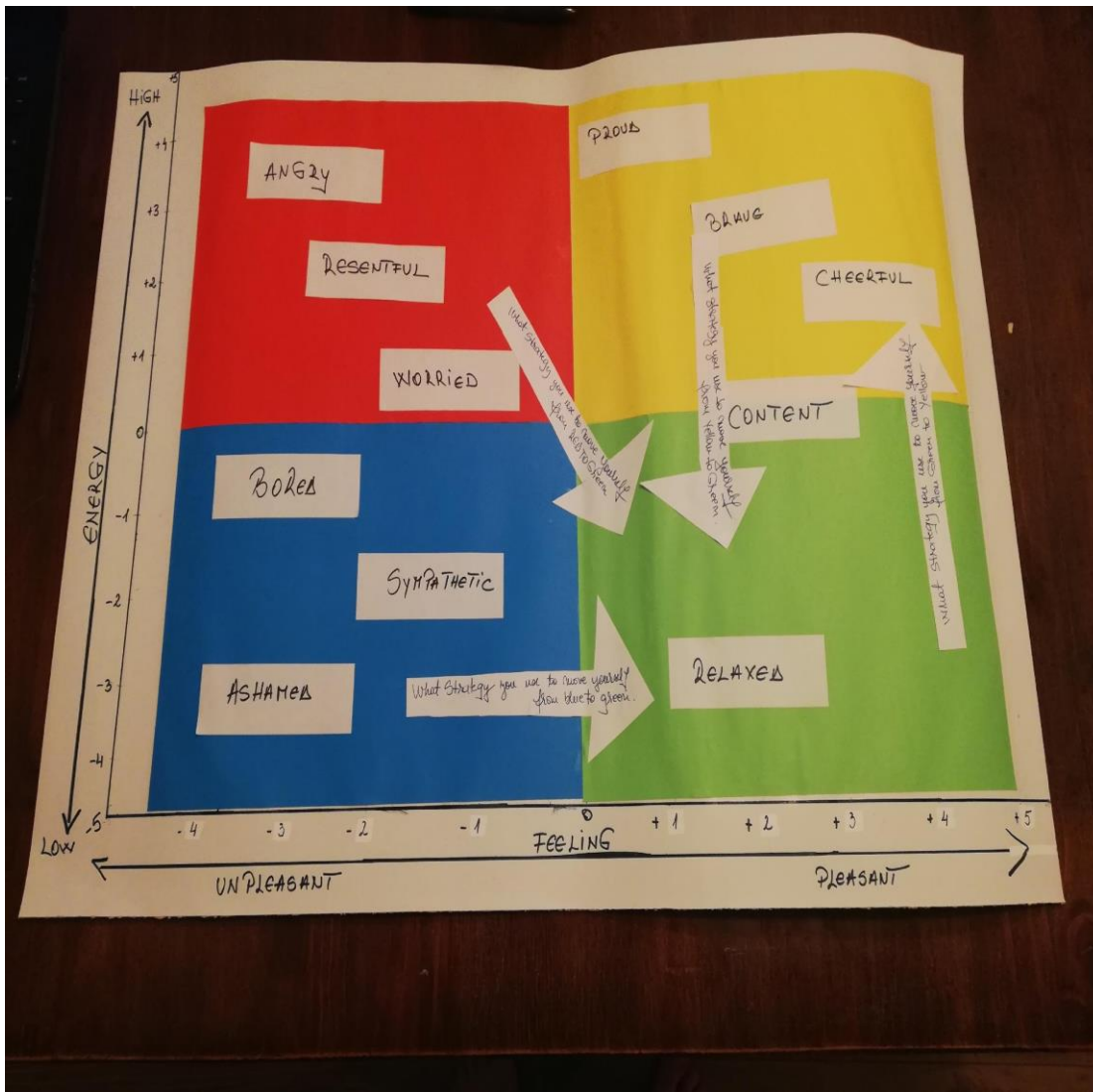
Foto van de stemmingsmeter

Foto van de stemmingsmeter met emoties

MOOD METER (strategie om de zone/het kwadrant te veranderen)

IX. Mentorschapslevering

Sessieplan

Training: Mentor Managers Training

Module: Mentorschapslevering		Trainer:
Sessie nr:	Duur: 55u totaal	Datum:
Algemene doelstellingen:	Met deze module willen we belangrijke informatie en kennis verschaffen over hoe we een mentorschapsproces kunnen leveren.	
Leerresultaten:	<p>Het begrijpen van de verantwoordelijkheden van een Mentor Manager in een mentorschapsproces, om de rol op een effectieve manier uit te voeren</p> <p>Het erkennen van de omvang en de beperkingen van de rol van de mentor, het helpen vaststellen van duidelijke grenzen en limieten in de mentor-mentee relatie</p>	
Methodes:	Online + Praktisch	
Inhoud:	<ul style="list-style-type: none"> - Concept van mentorschap en de rol/verantwoordelijkheden van de Mentor Managers - PARENT'R'US mentorprogramma - Beperkingen en grenzen - Evaluatie- en beoordelingsmethoden en -instrumenten 	

Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
90'	Online module "Mentorschapslevering"	<ul style="list-style-type: none"> • computer • internetverbinding • Power Point presentatie "Mentoring Delivery"
30'	Het concept van mentorschap en de rol / verantwoordelijkheden van de Mentor Managers	<ul style="list-style-type: none"> • flip-over • markers
45'	Verschillende soorten mentoren	<ul style="list-style-type: none"> • casestudies (gedrukt) • pennen • kranten • flip-over • markers
30'	PARENT'R'US mentorprogramma	<ul style="list-style-type: none"> • computer • beamer

15'	KOFFIEBRUIK	
30'	"Actieplan van een mentorprogramma"	<ul style="list-style-type: none"> • gedrukte werkbladen "Actieplan van een mentorprogramma". • pennen • markers • flip-over
20'	Oversteken van de lijn	<ul style="list-style-type: none"> • Flipchart • markers
30'	Beperkingen en grenzen	<ul style="list-style-type: none"> • computer • beamer • PowerPoint-presentatie "Mentorschapslevering" • flip-over • markers
15'	Evaluatie- en beoordelingsmethoden en -instrumenten	<ul style="list-style-type: none"> • computer • beamer • PowerPoint-presentatie "Mentorschapslevering" • flip-over • markers
15'	Conclusies	<ul style="list-style-type: none"> • flip-over • markers

Inhoud (PPT)

Dia 1:

Mentorschapslevering

Dia 2:

Eindtermen van deze module

Doel: Met deze module willen we u belangrijke informatie en kennis verschaffen over hoe u een mentorschapsproces kunt leveren.

Leerresultaten

1. Het begrijpen van de verantwoordelijkheden van een Mentor Manager in een mentorproces, om uw rol op een effectieve manier te kunnen vervullen
2. Het erkennen van de omvang en de beperkingen van de rol van de mentor, het helpen vaststellen van duidelijke grenzen en limieten in de mentor-mentee relatie

Dia 3:

In deze module zullen we het hebben over:

Het concept van mentorschap en de rol/verantwoordelijkheden van de Mentor Managers

PARENT'R'US mentorprogramma

Beperkingen en grenzen

"Dos en Don'ts"

Evaluatie- en beoordelingsmethoden en -instrumenten

Dia 4:

Concept van mentorschap en de rol/verantwoordelijkheden van de Mentor Managers

Dia 5:

Wat is mentorschap?

Mentorschap is een proces waarbij een individu zowel professionele *kennis als* ondersteuning biedt aan een minder ervaren of potentiële collega/partner (mentee).

De mentee profiteert van de ervaring en kennis van de mentor

Mentee is iemand met minder ervaring.

De mentor kan in dit proces verschillende rollen vervullen voor een mentee:

leraar, raadsman, coach, pleitbezorger, sponsor.

Mentorschap heeft het potentieel om tot wederzijds voordeel te strekken (zowel professioneel als persoonlijk).

Dia 6:

Spectrum van begeleidingsstijlen

De mentoringstijlen kunnen zich presenteren als een spectrum, de mentor moet bepalen in welk deel van het spectrum hij/zij zich comfortabeler voelt en bevindt.

Richting

Begeleiding

Hiërarchie

Wederkerigheid

Controle

Empowerment

Ongelijkheid

Gelijkheid

Afhankelijkheid

Autonomie

Bron: Aangepast van Gay en Stephenson (1998)

Dia 7:

Acteurs en rollen in het mentorschap

Het mentorschapsproces is gebaseerd op drie hoofdrolspelers die verschillende rollen vervullen.

Deze actoren voeren verschillende taken uit in het mentorprogramma en hebben verschillende niveaus van verantwoordelijkheid.

Mentee

Mentor

Mentor manager

Dia 8:

Acteurs en rollen in het mentorschap

Wat is uw rol als Mentor Manager in het mentorprogramma?

Rol van de Manager - het bevorderen van de ontwikkeling van mentoren door:

Zelfontplooiing

Individuele reflectie

Interne / externe middelen

Controle

Zelfmotivatie

Leiderschap

Doelstellingen

Empowerment

Met behulp van een toezichtmodel

Dia 9:

Toezicht: conceptueel kader

Inleiding over supervisie is essentieel in een mentormodel. Het maakt het mogelijk:

heroriëntatie van doelstellingen en methodologieën,

het vaststellen van beperkingen tijdens het mentorschap,

het benadrukken van goede praktijken en het delen ervan met anderen,

het mobiliseren van nuttige strategieën.

Dia 10:

Toezicht: conceptueel kader

De supervisor (Mentor Manager) is een expert die zich ten dienste stelt van de *mentor*:

Helpt de mentor nieuwe kennis en vaardigheden te verwerven.

Ontdekt de gebieden met het grootste potentieel voor de mentor en bevordert de emotionele intelligentie.

Helpt om de fouten van de mentor te analyseren en zijn/haar doelen vast te stellen.

Dia 11:

PARENT'R'US mentorprogramma

Dia 12:

Het plannen van een mentorprogramma

SCOPE

Wie is de doelgroep?

Wat zijn de voorwaarden en de context?

DOELSTELLINGEN

Waarom zou een mentorprogramma moeten worden uitgevoerd?

De belangrijkste vragen bij het nadenken over de reikwijdte en de doelstellingen van het mentorprogramma:

Wat is de visie van het mentorprogramma?

Wat wil je uiteindelijk bereiken?

Dia 13:

Het plannen van een mentorprogramma

Geïntegreerd doel

Doelstellingen zijn opgenomen in het ontwerp en de uitvoering van het project.

Gemeenschappelijke doelen vanaf het begin

Doelstellingen worden gearticuleerd en begrepen door mentoren en leerlingen.

"Het hebben van een duidelijk gedefinieerd doel kan de waarschijnlijkheid vergroten dat mentorschap in die specifieke behoefte voorziet. »

Dia 14:

Het plannen van een mentorprogramma

ACTIEPLAN

Afstemming op de organisatiecultuur en wettelijke richtlijnen

Structuur van het programma

Reikwijdte en doelstellingen

Opleidingsbehoeften

Formaat (tijd, model)

Impact

Begroting

Toe te wijzen middelen

Uitgaven

Verspreiding

Identificatie van financieringsbronnen

Fondsenwerving

Verspreiding van het programma en de resultaten

De positionering van het programma in de context

Dia 15:

PARENT'R'US Mentorschapsstadia

Programmastart

- Werving van mentoren en mentees

Mentorenopleiding

- Eerste zelfevaluatie

- Administratieve matching

Mentorschapsrol

- Welkom op

- Bevestiging van overeenstemming

Mentorschapsproces

- Vergaderingen

- Voortdurende zelfevaluatie

Opvolging

- Voortgangscontrole

- Toezicht en ondersteuning

Evaluatie

- Definitieve zelfevaluatie

- Mentorschapsluiting

Impact en evaluatie

- Uitkomsten

- Leren en verbeteren

Dia 16:

Beperkingen en grenzen

Dia 17:

Beperkingen en grenzen - Tips

In het volgende deel kunt u enkele grenstips vinden die nuttig kunnen zijn tijdens het mentorschapsproces. In het oorspronkelijke artikel zijn ze ontworpen voor mentoren, maar ze werken ook voor mentormanagers:

Ga met uw mentor in een open en duidelijke discussie over grenzen en wederzijdse verwachtingen en stel deze in een schriftelijk contract vast tijdens het eerste gesprek.

Stel jezelf de vraag 'Worden de belangen van de mentee hier het best gediend?'

Wees je bewust van je eigen mentale en emotionele toestand en motivatie.

Zorg voor formele mechanismen voor het oplossen van conflicten.

Dia 18:

Evaluatie- en beoordelingsmethoden en -instrumenten

Dia 19:

Evaluatie van een mentorprogramma

Evaluatieniveaus

Individueel

Verbetering van de vaardigheden van de mentee, ontwikkeling van de mentor, impact

Relationele

Relatietynologie, matching, vertrouwen tussen mentoren, bereiken van doelen

Structurele

Het programma zelf: administratieve lasten, aangenomen mentormodel, frequentie van de sessies, duur van het programma.

Het is belangrijk om gedurende het hele programma gegevens te verzamelen en feedback te geven.

Dia 20

Evaluatie van een mentorprogramma

De evaluatie van het programma voorziet ook in een afsluitingsmoment.

De afsluiting moet specifieke activiteiten omvatten om de relatie te beëindigen, afhankelijk van de reikwijdte van het programma.

Wees positief en geef steun met betrekking tot de toekomst en het postprogramma.

Dia 21:

Referenties

Activiteiten

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: De lijn oversteken

1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT

(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Raadpleeg of deze face-to-face of online moet worden geleverd of dat deze geschikt is voor beide. Schrijf niet meer dan 200 tekens)

5'+10'

Paren hebben de mogelijkheid om elkaar met verschillende lichaamsdelen aan te raken. De activiteit eindigt wanneer paren zich te oncomfortabel voelen om de instructie te volgen. Het belangrijkste doel van deze activiteit is om het bewustzijn te verhogen met betrekking tot de beperkingen en grenzen in een mentorschapsrelatie.

Omdat ze zich bewust zijn van het belang van limieten en grenzen, kunnen de deelnemers in paren worden gegroepeerd om een gedragscode voor het mentorprogramma op te stellen.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. De deelnemers zich geleidelijk aan ongemakkelijk laten voelen, zodat ze hun eigen grenzen begrijpen.
2. Bewustmaking van het feit dat elke persoon een comfortzone heeft.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 De trainer vraagt de deelnemers om voor een partner te blijven (in paren).

Stap 2 Elk paar moet de instructies van de trainer volgen en "elleboog tot elleboog" aanraken; "schouder tot schouder"; "vinger tot vinger"; "knie tot knie"; "palm tot palm"; "van aangezicht tot aangezicht"; "nek tot nek"; "neus tot neus".

Stap 3 Groepsdiscussie. De trainer moet het bewustzijn bevorderen met betrekking tot de limieten en grenzen in de mentorrelatie.

Stap 4 De groep moet een gedragscode opstellen. De deelnemers worden gekoppeld en samen stellen ze een gedragscode op voor het programma.
Stap 5 Delen en bespreken van de belangrijkste te overwegen onderwerpen.

4) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Elke persoon heeft een comfortzone.

Mentoren moeten weten hoe ze weten wanneer ze zich ongemakkelijk voelen.

Het comfort verandert als de context (persoon, omgeving) verandert.

De managers van de mentoren moeten zich bewust zijn van de vele manieren waarop ze kunnen zien of iemand anders zich ongemakkelijk voelt.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Verschillende soorten mentoren

1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT

(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Raadpleeg of deze face-to-face of online moet worden geleverd of dat deze geschikt is voor beide. Schrijf niet meer dan 200 tekens)

10-15' + 20-30'

Deze activiteit is gebaseerd op 3 casestudies (Bijlage 1) die mogelijke situaties weerspiegelen die zich tijdens een mentorschapsproces kunnen voordoen en die de mentorrelatie en het proces kunnen beïnvloeden, als de mentor niet in staat is om er op een effectieve manier mee om te gaan. De situaties zijn: 1) problemen met tijdmanagement; 2) de mentor stelt te hoge eisen; 3) gebrek aan voortdurende motivatie.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT

(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Het blootleggen van verschillende situaties die een mentor in een mentorproces kunnen overkomen.
2. Het verbeteren van het vermogen van Mentor Managers om met verschillende situaties om te gaan die de mentorrelatie/het mentorproces in gevaar kunnen brengen.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Vraag de deelnemers om kleine groepen (3-4 personen) te vormen.

Stap 2 Geef elke groep een casestudy (als je meer dan 3 groepen hebt, kunnen de groepen met dezelfde casestudy oplossingen vergelijken voor een effectievere discussie).

Stap 3 Geef elke groep 10-15 minuten om de casestudy te lezen en na te denken over een oplossing.

Stap 4 Elke groep moet zijn oplossing presenteren.

Stap 5 De trainer moet de groepsdiscussie bevorderen en een algemene conclusie trekken.

4) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Deze casestudies zijn voorbeelden van situaties die zich kunnen voordoen in een mentorschapsproces. Het is belangrijk om Mentor Managers te laten nadenken over dit soort zaken om effectiever te zijn bij het begeleiden van mentoren. Mentormanagers zullen hun bewustzijn van mentorproblemen en hun vermogen om de behoeften van mentoren bij te wonen (in termen van motivatie, management, relaties, etc.) verbeteren.

Bijlage 1

Casestudie 1: problemen met tijdmanagement

Definitie van de situatie: Vaak komt u een mentor tegen die zich niet aan de gestelde deadlines houdt, of die problemen heeft met het tijdsbeheer, zoals gemiste vergaderingen, vertraagde afspraken, enz.

Analyse: Probeer de redenen te achterhalen waarom dit de persoon overkomt. Is het omdat ze te veel verantwoordelijkheden hebben en met andere dingen bezig zijn? Kan het zijn dat de mentor niet erg toegewijd is aan het doel? Is de tijd en/of plaats die u voor de bijeenkomsten hebt bepaald niet erg geschikt voor de mentor? Door de redenen voor de actie vast te stellen, kunt u een oplossing voor het probleem vinden.

Oplossing: Overweeg mogelijke acties om het bovenstaande probleem aan te pakken. Bespreek aan het eind de resultaten met de anderen.

Casestudie 2: de mentor stelt te hoge eisen

Definitie van de situatie: De mentor heeft zichzelf zo overmatig uitgebreid dat het moeilijk is voor zijn mentee om op schema te blijven. De verwachtingen van de mentor voor de relatie lijken te mislukken. Hoewel dit duo veelbelovend en enthousiast lijkt te zijn, lijken ze uiteindelijk hun motivatie te verliezen.

Analyse: Het stellen van realistische verwachtingen vanaf het begin is erg belangrijk in het proces, omdat het de persoon in staat stelt om bij te blijven met wat er is ingesteld en te voorkomen dat hij of zij onderweg 'verdwaalt'. Het is niet per se slecht om realistische verwachtingen te hebben, want je bent je meer bewust van je mogelijkheden en je slaagt erin om je doelen te bereiken.

Oplossing: Overweeg mogelijke acties om het bovenstaande probleem aan te pakken. Bespreek aan het eind de resultaten met de anderen.

Casestudie 3: Gebrek aan motivatie

Definitie van de situatie: De mentor lijkt niet erg gemotiveerd te zijn, of hij/zij staat aan het begin, maar dan begint zijn/haar interesse geleidelijk aan af te nemen.

Analyse: Het is uiterst belangrijk om de mentor vanaf het begin geïnteresseerd te houden, maar het is net zo cruciaal om haar/zijn interesse te allen tijde hoog te houden, aangezien het mentorschapsproces een proces is dat tijd en moeite vergt. Probeer de bron van het probleem te vinden: is het intern (misschien is hij/zij niet zo persoonlijk geïnteresseerd), heeft het te maken met iets dat u als supervisor doet, of zijn er andere mogelijke problemen?

Oplossing: Overweeg mogelijke acties om het bovenstaande probleem aan te pakken. Bespreek aan het eind de resultaten met de anderen.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Actieplan van een mentorprogramma

1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Raadpleeg of deze face-to-face of online moet worden geleverd of dat deze geschikt is voor beide. Schrijf niet meer dan 200 tekens)
15' + 5' Individuele oefening om deelnemers te laten nadenken over het belang van het plannen van een mentorprogramma. Het mentorprogramma zal gedefinieerd worden door het PARENT'R'US project, maar Mentor Managers zullen het moeten aanpassen aan hun eigen school/context. Deelnemers hebben de mogelijkheid om een sjabloon (zie hieronder) te vullen met belangrijke punten voor een effectief actieplan van een mentorprogramma.
2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)
1. Bewustmaking van het belang van het plannen van een mentorprogramma. 2. Mentormanagers de mogelijkheid bieden om na te denken over de middelen die ze aan hun mentoren kunnen geven om een succesvol mentorprogramma te hebben.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Geef een werkblad van deze activiteit aan elke deelnemer. (Bijlage 1)

Stap 2 Vraag de deelnemers om na te denken over de punten die op het werkblad worden genoemd, met betrekking tot hun eigen situatie/context (15')

Stap 3 Korte discussie over het plannen van een mentorprogramma in onze (iedere deelnemer) eigen context.

4) WAT DE LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Het ontwikkelen van doelstellingen voor het mentorprogramma.

Het aanpassen van het PARENT'R'US-model aan de eigen context van de deelnemers.

Bijlage 1

Werkblad: Actieplan van een mentorprogramma

Beschrijving: Denk na over hoe u het mentorprogramma in uw eigen context gaat toepassen. Het is belangrijk dat u over deze onderwerpen nadenkt, zodat u het programma in uw dagelijkse aanbod op de schoolomgeving kunt verinnerlijken.

Specifieke problemen die moeten worden opgelost (wat zich in de school voordoet)

Uitdagingen voor de toekomst (gezien het profiel van de ouders en de leerlingen van uw school)

Wat voor soort ondersteuning denkt u te bieden aan uw mentoren?

Volgende stappen (hoe u het programma aankondigt aan de mentoren, hoe u ze gaat rekruteren)

X. Systemisch bewustzijn

Sessieplan

Training: MENTOR MANAGERS

Module: Systemisch bewustzijn		Trainer:
Sessie nr:	Duur: 3 uur (1online + 2 F2f)	Datum:
Algemene doelstellingen:	Het ontwikkelen of verbeteren van de noodzakelijke competenties voor het beheer van een mentorschapsproces, het inspelen op de behoeften en problemen van mentoren en leerlingen.	
Leerresultaten:	Inzicht in de ecologische/systemische benadering van de individuele ontwikkeling en het belang van de educatieve context, waarbij deze wordt gepromoot als een positieve invloed op het leven van de leerlingen.	
Methodes:	Theoretische informatie en groepsactiviteiten	
Inhoud:	De rol van ouders in het ecologische systeem rond het kind; De noodzaak van een dynamische systeemverandering	
Tijd	Activiteiten:	Middelen en materialen:
60'	Presentatie van Bronfenbrenner's theorie	<ul style="list-style-type: none"> • video • presentatie
10'	Ik ben uniek	<ul style="list-style-type: none"> • stukjes papier (1 per deelnemer)
10'	Actief luisteren - activiteit	–
40'	Kanaal surfen	–
20'	Vreemdelingendiner	foto's van eettafels pen, papier en kleurpotloden/stiften voor paren
25'	Een kritische benadering van de school van vandaag	video sjabloon
15'	Inpakken en sluiten	sjabloon

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Presentatie van de theorie van Bronfenbrenner

Face-to-face		Online	X
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			

60'

Deelnemers bekijken een korte video en een presentatie.

2) DOELSTELLINGEN VAN DE ACTIVITEIT
(Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Inzicht in de rol van ouders in het ecologische systeem rond het kind.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS
(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 Deelnemers kijken naar deze korte introductie in Bronfenbrenner's Theorie:

<https://youtu.be/HV4E05BnoI8> (gebruik indien nodig automatische ondertiteling)

Stap 2 Deelnemers bekijken de presentatie (bijlage 1)

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN
(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

—

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN
(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers zullen in staat zijn de belangrijkste structurele indicatoren voor systemische strategieën vast te stellen.

Inhoud (PPT)

Dia 1:

Opleidingscursus voor managers

SYSTEMISCH BEWUSTZIJN

Dia 2:

Eindtermen van deze module

Doel: Het identificeren van de belangrijkste structurele indicatoren voor een dergelijke systemische strategische kwestie. Het ontwikkelen van deze structurele indicatoren op lokaal/gemeentelijk niveau, vervolgens op nationaal niveau en ten slotte op Europees niveau.

Leerresultaten:

De rol van ouders in het microsysteem

De noodzaak van een dynamische systeemverandering

Dia 3:

Onderwerpen voor discussie:

1. 1. Onderwijs en de bevordering ervan als een positieve invloed op het leven van de mentor
2. 2. Structurele indicatoren voor strategische prioriteiten
3. 3. Ecologische/systemische benadering: interacties tussen mensen en verschillende contexten
4. 4. Inclusieve systemen en het overwinnen van geblokkeerde systemen
5. 5. Managerprofiel

Dia 4:

Formeel - Niet-formeel - Informeel onderwijs

Formeel onderwijs - aangeboden door de school;

Niet-formeel onderwijs - leeractiviteiten georganiseerd door andere instellingen;

Informeel onderwijs - spontaan of niet geformaliseerd proces van het cultiveren van leren.

Het onderscheid is puur theoretisch - ze functioneren als een complex systeem met bijna onzichtbare grenzen.

Dia 5:

Formeel - Niet-formeel - Informeel onderwijs

Recente trends:

Niet-formeel onderwijs - dichterbij het formele onderwijssysteem komen;

School - sociale uitdagingen accepteren door hun interessegebieden uit te breiden en partnerschappen met de lokale gemeenschap en verschillende culturele instellingen te initiëren;

Leren is "niet exclusief gerelateerd aan school of andere georganiseerde contexten". De belangrijkste perceptie over leren is gebaseerd op het idee dat een groot deel van onze leerervaringen plaatsvindt buiten het formele onderwijssysteem: op het werk, thuis omringd door familie, in verschillende organisaties" (Pasi Sahlberg).

Dia 6:

Onderwijs voor volwassenen

Volwassenen:

- kan bestand zijn tegen veranderingen = structurele veranderingen van de reeds bestaande modellen (waarden, kennis, acties);
- hun opvoeding = proces van assimilatie, ontwikkeling alsmede reorganisatie en heroverweging van hun relatie met de omringende wereld;
- passieve houding ten opzichte van leren vanwege hun terughoudendheid om te veranderen en de angst dat ze niet in staat zijn om de verwachtingen van anderen te bereiken of hun sociale imago te verkleinen;

Dia 7:

Onderwijs voor volwassenen

Hun opleiding:

- een overwegend praktisch leerproces dat waarde hecht aan hun eerdere kennis en levenservaring;
- methodologie - actieve en participatieve technieken met de nadruk op persoonlijke mening.

Dia 8:

Motiverende volwassenen

"Het concept van motivatie is een van de meest spectaculaire in de hele psychologie" (Lindworsky).

Motivatie is een overkoepelende term voor al die gevoelens of fenomenen die kunnen worden vertaald door middel van de concepten van verlangen, hoop, wil, interesse, enz. (Thomas).

Als impuls is het motief de oorzaak van de actie, maar om een oorzaak te worden, moet het worden gedefinieerd"; "motieven worden bepaald door de problemen waarmee de mens te maken heeft" (Hiebsch).

Dia 9:

Motiverende volwassenen:

Het bestaan van motivatie leidt tot gedragsveranderingen; het:

- genereert actie;
- activeert het onderwerp;
- leidt het gedrag naar een doel;
- scherpt de aandacht, enz.

Het belang van het creëren van motiverende situaties

Volwassenen moeten de relatie tussen de voorgestelde leeractiviteiten en hun eigen interesses begrijpen.

Dia 10:

Het geheim van een efficiënt beheer: een open relatie tussen de betrokkenen.

De directie:

- heeft een vaste agenda en vindt plaats binnen een specifieke, vastgestelde periode;
- pogingen om de vaardigheden te ontwikkelen die kunnen leiden tot prestatieverhoging.

De manager:

- stelt de doelstellingen vanaf het begin vast en houdt toezicht op de verwezenlijking ervan;
- vergemakkelijkt de juiste invoeging/accommodatie van de werknemer in een bepaalde functie;
- zijn invloed wordt gegeven door zijn gezag dat overeenkomt met zijn positie in de organisatie.

Dia 11:

Het geheim van een efficiënt beheer: een open relatie tussen de betrokkenen.

Het type relatie tussen een manager en een mentor verschilt van de ene methode tot de andere.

Mentoring en coaching zijn efficiënte instrumenten voor een manager die de prestaties van zijn organisatie wil verbeteren.

De twee methoden zijn een "morele", in plaats van een "financiële" investering die elke moderne manager in het vizier moet hebben en toepassen.

Dia 12:

Structurele indicatoren voor strategische prioriteiten

Het is belangrijk om verder te gaan dan een aanpak die alleen maar bepaalde modellen van goede praktijken aanbeveelt, of het nu gaat om een kant-en-klaar programma of een specifiek project.

Het is moeilijk om vast te stellen welke de belangrijkste en niet de belangrijkste kenmerken van een goede praktijk zijn, of die praktijk op grote schaal moet worden toegepast zonder dat deze aan andere contexten moet worden aangepast.

Het is nodig om verder te gaan dan een dergelijke vergelijkende analyse, en om structurele kenmerken van goede praktijken die voor overdracht over verschillende contexten kunnen worden genomen, eruit te halen.

Dia 13:

Structurele indicatoren:

Ontwikkelen naar analogie: structurele indicatoren worden over het algemeen gekaderd als potentieel verifieerbare ja/nee antwoorden, ze gaan in op de vraag of er al dan niet belangrijke structuren, mechanismen of principes in een systeem aanwezig zijn.

A. Uitgangspunten: actieve betrokkenheid van de doelgroepen bij het ontwerp en de uitvoering.

B. Rollen in de organisatiestructuren

- Interventie van voldoende intensiteit om verandering te brengen
- Systeemveranderingsfocus en niet alleen individuele veranderingsfocus
- Duidelijke aandacht voor het preventieniveau - universeel, geselecteerd en/of aangegeven
- Onderscheidende leeftijdscohort focus
- Duidelijke outreachstrategie om gemarginaliseerde groepen te bereiken
- Alternatieven voor schorsing

C. Fysieke ruimtes: specifieke ruimte in schoolgebouwen voor ouders om elkaar te ontmoeten

Dia 14:

Voordelen van structurele indicatoren voor de betrokkenheid van ouders

Zij kunnen transparante criteria bieden voor het vaststellen van de institutionele vooruitgang van een gemeente en een school op dit gebied in de loop van de tijd.

Structurele indicatoren bieden een systeemfocus, niet alleen een individuele focus - een beleidsrelevante focus.

Structurele indicatoren zorgen voor een focus op preventie en promotie.

Zij bieden een kader voor een voortdurende evaluatie en dialoog, zowel binnen een gemeente als tussen gemeenten en landen.

Zij maken het mogelijk de vooruitgang zelf te beoordelen. Het vergelijkingspunt voor de vooruitgang is de eerdere prestaties van de gemeente en een bepaalde school met betrekking tot deze indicatoren.

Op basis van de indicatoren kunnen duidelijke doelstellingen voor de vooruitgang worden vastgesteld.

De indicatoren kunnen een onderscheid maken tussen de inspanningen van de gemeente en de school en kunnen een stimulans zijn voor de overheid om te investeren in de betrokkenheid van de ouders bij het voortijdig schoolverlaten.

De indicatoren, als een cluster, bieden een systemische focus voor verandering in plaats van de verandering te reduceren tot één simplistische magische kogeloorzaak.

Dia 15:

Structurele indicatoren

- zeer nuttig en zijn inderdaad een eye-opener voor een organisatie of voor gemeenschapswerk;
- gemeenschapswerk heeft de neiging om te "denken voor" groepen mensen die behoefte hebben aan dienstverlening, maar hebben nog geen methoden ontwikkeld om de doelgroep erbij te betrekken;
- De manier van werken met SI kan enige tijd in beslag nemen, maar kan wel een aantal nieuwe ideeën en systeemveranderingen met zich meebrengen en het zal waarschijnlijk ook leiden tot meer empowerment en een gevoel van diepere democratie.

Dia 16:

Urie Bronfenbrenner (1917-2005)

Ecologische systeemtheorie van ontwikkeling

Psycholoog; hij creëerde de ecologische ontwikkelingstheorie en de gedragsverandering van een individu.

29 april 1917 - 25 september 2005

Belangrijkste bijdrage = de ecologie van de menselijke ontwikkeling

De relatie tussen sociale politiek en wetenschap:

- Het creëren van contexten voor primaire en secundaire ontwikkeling
- Curriculum gebaseerd op de zorg en aandacht van mensen
- Communautaire interventie
- Het tot stand brengen van gemeenschappen tussen microsystemen en "mesosystemen".

Dia 17:

Bijdrage aan het onderwijs - ecologisch perspectief

Ecologische ontwikkeling: proces waarbij een zich ontwikkelend individu een breder bewustzijn van een ecologische omgeving krijgt.

Ecologische transitie: levensgebeurtenissen die een verandering van rol of milieu impliceren.

De ecologie van de menselijke ontwikkeling vertegenwoordigt de vooruitgang van een actief individu in de ontwikkeling en de veranderende kenmerken van de omgevingen waarin het zich ontwikkelende individu leeft.

Het is noodzakelijk om de ontwikkeling in een "context" te plaatsen en te concentreren.

Dia 18:

De ecologische omgeving is opgevat als een set van genestelde structuren, elk in de volgende als een set van Russische poppen".

Binnen deze structuur zijn er vijf lagen gerangschikt van de laag die het dichtst bij het individu staat tot de verste laag: het microsysteem, het mesosysteem, het exosysteem, het macrosysteem en het chronosysteem.

Deze systemen hebben een blijvende invloed op de ontwikkeling van een individu.

Dia 19:

De deelname van microsystemen aan de psychologische ontwikkeling door middel van interpersoonlijke rollen, relaties en activiteiten.

Het ecologische niveau:

1. microsysteem: = degene die het dichtst bij het individu staat, met direct contact
2. mesosysteem: = de relatie tussen twee of meer microsystemen (veranderd door de omgeving).
3. exosysteem: een of meer instellingen die het zich ontwikkelende individu niet als actieve deelnemer omvatten.
4. macrosysteem: verwijst naar de culturele omgeving waarin het individu leeft en alle andere omgevingen die hem/haar beïnvloeden.
5. cronosysteem: de tijdsdimensie in relatie tot de omgeving van het individu.

Dia 20:

Het microsysteem is het meest directe niveau dat invloed heeft op het individu, zoals het werk.

De volgende niveaus zijn het mesosysteem, of koppelingen tussen directe effecten, zoals het gezin en het werk van het individu, en het exosysteem dat het mesosysteem indirect beïnvloedt.

Zo kunnen de individuen zelf de grote recessie hebben doorstaan zonder directe economische of levenseffecten, maar hun ontwikkeling zal zijn veranderd als gevolg van verschuivingen in de bredere economische en maatschappelijke sferen.

Het macrosysteem bestaat uit brede groepen, zoals de maatschappij of de religie.

Het chronosysteem is zowel de passage van een individu door de tijd als zijn positie binnen de geschiedenis.

Dia 21:

Evaluatie van de ecologische systeemtheorie

Ecologische systeemtheorie richt zich op de milieuaspecten van ontwikkeling met een bijzondere aandacht voor de jeugd.

Vanuit het perspectief van een waarnemer is er weinig dat de waarnemer kan doen aan een individu zoals gekaderd door het microsysteem, afgezien van hun individuele interacties.

Ook het macrosysteem en het chronosysteem zijn te groot voor een waarnemer om te omvatten. Het macrosysteem en het chronosysteem zijn echter interpreteerbaar door het begrijpen van verschillende sociologische, milieu- en tijdsfactoren die van invloed zijn op een individu.

De mesosystemen en exosystemen zijn gemakkelijker te observeren, omdat ze het resultaat zijn van de interacties tussen andere systemen, zoals tussen microsysteem. Het exosysteem is de externe invloed op het microsysteem. Een voorbeeld hiervan is een ouder die minder goed presteert op het werk vanwege de moeilijkheidsgraad van zijn of haar kind op school. De focus van Bronfenbrenner op ontwikkeling, vooral bij kinderen, maakt de toepassing van de ecologische systeemtheorie op volwassenen iets moeilijker dan anders het geval zou zijn.

De analyse van Bronfenbrenner toont aan dat factoren als geboortegewicht, opleiding van de moeder en gezinssituatie van invloed zijn op de ontwikkeling van de kindertijd. Het concept van externe factoren die van invloed zijn op een individu is zinvol. Ten slotte is het begrip dat zowel de tijd die men ontwikkelt als het verstrijken van de tijd van invloed zijn op de psychologische ontwikkeling.

Dia 22:

Toepassing van de Ecologische Systeemtheorie op het beheer

Tal van benaderingen hebben gebruik gemaakt van de Ecologische Systeemtheorie om verschijnselen die vandaag de dag worden waargenomen te begrijpen.

Bronfenbrenner's theorie kan het beste worden toegepast bij het ontwikkelen van het inzicht van een manager in individuen, acties en interacties. In het bijzonder kan het begrijpen van het mesosysteem en het exosysteem managers ten goede komen door bronnen van werknemerstevredenheid of ontevredenheid te begrijpen.

Er is een correlatie tussen arbeidstevredenheid, tevredenheid over het thuisfront en de ondersteuning van tweeverdienersgezinnen (Kulik en Rayyan 2006).

Pock (2005) gebruikte de Ecological Systems Theory om grafieken te maken die verbanden tonen tussen microsysteem binnen het mesosysteem en de effecten van het mesosysteem op het mesosysteem en vice versa.

Een soortgelijke analyse zou kunnen worden gemaakt voor het beheer van de steun.

Dia 23:

Het PPCT-model

Het PPCT-model: PROCES = De dynamische relatie tussen het individu en de context (in de tijd).

Het PERSON = Biologisch, cognitief, emotioneel, gedrags- en individueel repertoire.

De CONTEXT = het ecologische milieu (micro-, meso-, exo- en macrosystemen).

De TIJD = Een individu kan worden beïnvloed door het tijdstip van een evenement, het tijdstip van zijn/haar ontwikkeling en zijn/haar ervaringen.

Dia 24:

De rol van de Gemeenschap

De gemeenschap moet worden beschouwd als een educatieve agent die invloed kan hebben op de psychologische ontwikkeling van een individu, zowel met betrekking tot het welzijn als de kwaliteit van het leven.

Dia 25:

Andere invloeden

Het is een uitdaging om de meestal verborgen macroculturele krachten te verklaren die mensen voorzien van levenscontexten, of educatieve en gedragsmatige ervaringen (Esteban Zall).

De INTERACTIE wordt gevolgd door ONTWIKKELING (= de evolutie en het product van de interactie van het individu met de omgeving).

Ecologische overgangen veroorzaken een verandering van perceptie, veranderen de manier waarop de persoon wordt behandeld.

Dia 26:

Ecologie van de menselijke ontwikkeling

= Wetenschappelijke studie van de wederzijdse progressieve aanpassing tussen een zich ontwikkelend individu en de veranderende kenmerken van zijn of haar directe omgeving.

= De kenmerken zijn dynamisch en groeiend.

Dia 27:

Irrationele toewijding

"Om zich te ontwikkelen heeft een kind de opofferende en irrationele toewijding nodig van een of meer volwassenen die voor hem/haar zorgen en hun leven met hem/haar delen".

Op de vraag wat "irrationele toewijding" betekent, antwoordde Urie Bronfenbrenner: "Het moet iemand zijn die gek is op dat kind."

Dia 28:

De Moeder

Volgens tal van onderzoeken kan de persoonlijkheid van de moeder problemen veroorzaken in de ontwikkeling van een kind.

Kenmerken zoals neurose en extroversie kunnen van invloed zijn op de problemen van het kind.

Een neurotische moeder creëert negatieve emotionele ervaringen in haar kind (Tallegen 1985).

Een andere negatieve factor naast de neurose van een moeder is haar sociale klasse, omdat deze bij stressvolle situaties hun persoonlijkheid en het gedrag van het kind beïnvloeden (Bronfenbrenner).

Dia 29:

De rol van ouders in het microsysteem

Het Ecologisch Systeemmodel onderscheidt de rol van ouders in het microsysteem.

Bronfenbrenner pleitte voor een focus op transitie op systeemniveau, omdat er behoefte is aan duurzame interventies, die zich in de loop van de tijd ontwikkelen, in plaats van eenmalige interventies.

Een andere belangrijke bijdrage van het systeemmodel van Bronfenbrenner is de focus op het bevorderen van de groei in plaats van alleen maar op tekorten.

Dia 30:

Begrip van systeemblokkades.

Het accent ligt op het begrijpen van systeemblokkades.

De gemeenten werd gevraagd om overeenstemming te bereiken over de belangrijkste gebieden waarop hun systemen worden geblokkeerd met betrekking tot de betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs - om punten van blokkade of inertie om te veranderen vast te stellen.

Dia 31:

De nadruk leggen op de ontwikkeling van inclusieve systemen.

Het ontwikkelen van inclusieve of faciliterende systemen voor de betrokkenheid van ouders bij de preventie van vroegtijdig schoolverlaten. Dit streven naar systeemintegratie geeft uitdrukking aan de multidisciplinaire en sectoroverschrijdende aanpak van de behoeften waarop in de documenten van de Commissie en de Raad over voortijdig schoolverlaten de nadruk wordt gelegd. De structurele indicatoren kunnen worden geïnterpreteerd als belangrijke systeemfactoren die de betrokkenheid van de ouders mogelijk maken.

Dia 32:

Focus op systeemblokkades

Anticiperen op wat de systemische splitsingen en ontkoppelingen in communicatie en doelstellingen over de relevante actoren heen kunnen zijn.

Benadruk waar dergelijke systeemblokkades voor de betrokkenheid van de ouders in systemen voorkomen.

Belang van een probleemoplossende benadering, geworteld in de realiteit van de geleefde ervaring in een bepaalde context.

De belangrijkste systeemblokkades zijn: a) tijd, b) versnippering van diensten en verantwoordelijkheid, c) rollen van de leerkracht, d) hoofdrollen van de school, e) geld.

Dia 33:

Focus op systeemblokkades

Het betrekken van leerkrachten bij de betrokkenheid van de ouders - gezien als een randvoorwaarde voor hun vermeende hoofdrol in de betrokkenheid bij de leerling.

Lage salarissen van leerkrachten in sommige landen kunnen bijdragen tot een laag moreel gehalte en een gebrek aan stimulansen om 'een stapje verder te gaan' en zich actief in te zetten voor de ouders.

Ouderbetrokkenheid - behandeld als een bonus in plaats van het intrinsieke deel van de educatieve rol van de leraar.

Naast de kwestie van het stimuleren van leerkrachten om zich opener op te stellen tegenover de ouders, gaat het bij de kwestie van het delen van de macht met de ouders ook om vertrouwenskwesties.

Dia 34:

Focus op de sleutelrol van schoolleiders

De betrokkenheid van de ouders zal alleen gebeuren met hun actieve steun.

Een schoolleider kan sommige ouders, vooral uit verschillende culturen of met een gemarginaliseerde achtergrond, zien als een 'probleem' dat moet worden aangepakt, als een bedreiging voor de goede werking van de school.

Het benadrukt het belang van constructieve relaties en communicatie met ouders (Dag 2003).

Het benadrukt de bezorgdheid dat een schoolleider opzettelijk een paar ouders kan uitsluiten, waaronder ouders met een achtergrond van laag onderwijs en sociale marginalisatie (O'Reilly 2012).

De actieve betrokkenheid van de ouders bij de co-constructie van het schoolbeleid en de organisatiecultuur van de school brengt noodzakelijkerwijs een machtsverschuiving met zich mee van een hiërarchisch organisatie-model naar een meer gebaseerd op een netwerk van initiatieven voor het delen van de macht.

Dia 35:

Om het systeembewustzijn te bevorderen, moeten managers kennis en bewustzijn hebben:

- systemisch racisme als kwesties van organisatorische macht,
- de klinische richtlijnen voor werknemers.
- de culturele en raciale identiteit van de toezichthouders,
- de impact van macht en voorrecht en de impact van verschillende sociale onderdrukkingen als cruciaal onderdeel van het toezichtswerk,
- de manier waarop de subtiele en complexe kwesties van ras/ethniciteit/cultuur/klasse die zich in het werk voordoen, onder toezicht kunnen worden aangepakt,

- ruimte voor verschil in stem, stijl, doorleefde ervaring in de toezichtsrelatie,
- de noodzaak en de moeilijkheid om de gevolgen van racisme op te lossen,
- het maken van ruimte in de begeleiding voor verschillen tussen supervisor en begeleider in stem, stijl en doorleefde ervaring,
- de gevolgen van vooroordelen, cultuur, discriminatie en andere "ismen",
- technieken om de impact van ras, cultuur, etniciteitsdiscriminatie en andere aspecten van identiteit en onderdrukking te onderzoeken zonder schuld, schaamte of oordeel.

Dia 36:

Betrokkenheid van de mentormanagers

De Mentor Managers

- moet worden betrokken bij alle stappen van het proces, wil het mentorschapsproces succesvol zijn;
- zijn verantwoordelijk voor het koppelen van mentoren en leerlingen, het evalueren van de trainingskosten en het assisteren van de cursisten bij het in praktijk brengen van de verworven kennis;
- worden betrokken bij het evaluatieproces omdat zij als geen ander kunnen beoordelen of de overgedragen kennis nuttig is en de gewenste prestatienormen kan bereiken.

Dia 37:

Referenties

Activiteiten

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Ik ben uniek...

Face-to-face	X	Online
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)		
10' Icebreaker-activiteit die het delen van persoonlijke informatie omvat.		
2) DOELSTELLINGEN (Doel) VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)		
2. Mensen helpen elkaar te leren kennen aan het begin van de workshop. 3. Energiser voor het begin van een sessie 4. Het benadrukken van problemen die verband houden met onze perceptie bij het beoordelen van mensen.		

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS

(Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 De trainer leert/ bespreekt enkele concepten die tijdens de activiteit aan bod kunnen komen, zoals: stereotypen, discriminatie, culturele verschillen, enz.

Stap 2 De trainer vraagt elke persoon om een papiertje te halen en zijn of haar naam erop te schrijven. Ze moeten discreet een uniek feit over zichzelf opschrijven - een feit dat niemand anders in de zaal zal weten.

Stap 3 Elke persoon overhandigt zijn papier aan de trainer en hij/zij rommelt ze door elkaar zodat niemand de volgorde van de papieren kent.

Stap 4 De trainer leest vervolgens elk uniek feit voor en vraagt de deelnemers om op te schrijven op wie zij denken dat dat unieke feit betrekking heeft.

Stap 5 De trainer vraagt hen om hun keuze voor een naam (goed of fout) uit te leggen.

Stap 6 De groep heeft een korte discussie over hoe onze perceptie vaak verkeerd kan zijn, zelfs voor mensen met wie we regelmatig werken.

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

- De trainer vormt groepen van drie of vier personen.

- De trainer voorziet elke groep van een stuk flipchart papier en vraagt hen om een grote cirkel te tekenen in het midden van de flipchart.

- Elke groep moet dan (in de kring) dingen opschrijven die alle groepsleden gemeen hebben.

- Buiten de kring moet elke afgevaardigde zijn of haar naam schrijven, zijn of haar positie en hoe lang hij of zij in die rol heeft gezeten.

- Onderaan de flipchart moet elke deelnemer één uniek feit over zichzelf schrijven dat niemand anders zal weten.

- Nadat alle groepen dit hebben gedaan, vraagt de trainer een vrijwilliger van elke groep om hun flip-over te presenteren aan de hele groep.

- Als de tijd het toelaat, vraagt de trainer aan de andere groepen om te proberen te raden op wie elk van de unieke feiten betrekking heeft.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Er zouden dan links kunnen worden gemaakt naar de inhoud van de cursus om te benadrukken dat als onze perceptie ons op deze manier in de steek kan laten, het geen wonder is dat zoveel andere dingen om ons heen hetzelfde kunnen doen.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Actief luisteren

Face-to-face	X	Online	
--------------	---	--------	--

1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT

(Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)

10'

Luisterpraktijk.

2) DOELSTELLINGEN (Doel) VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)

1. Benadrukkend dat een belangrijk onderdeel van het communicatieproces is om actief te kunnen luisteren in plaats van alleen maar informatie te horen.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 De trainer vraagt de deelnemers om hun luistervaardigheid te beoordelen. De trainer kan vier kolommen tekenen op een flipchart met excellente/ zeer goede/ goede/gemiddelde weergave en vraagt de deelnemers om een kolom te kiezen die het beste aansluit bij hun huidige vaardigheid.

Stap 2 De trainer informeert de deelnemers dat hij/zij een reeks getallen voorleest. Hun taak is om te luisteren en ze in hun hoofd op te tellen zonder aantekeningen te maken.

Stap 3 Nadat het laatste getal is uitgelezen moeten ze het totale getal op een papiertje noteren.

Stap 4 De trainer leest de cijfers in een gematigd tempo voor.

- Begin met het cijfer 1.000

- 10 toevoegen - wat krijg je? -- (1010)

- voeg 1.000 toe - wat krijg je? -- (2010)

- 30 toevoegen - wat krijg je? -- (2040)

- voeg 1.000 toe - wat krijg je? -- (3040)

- 50 toevoegen - wat krijg je? -- (3090)

- voeg 1.000 toe - wat krijg je? -- (4090)

- 10 toevoegen - het definitieve antwoord opschrijven - (4100).

Stap 5 De trainer vraagt de deelnemers om het eindcijfer dat ze hebben bereikt te markeren. (Dit zou 4100 moeten zijn).

Stap 6 Veel mensen krijgen 5000 als antwoord. Een van de redenen hiervoor is dat, omdat mensen een patroon kunnen zien ontstaan, ze stoppen met volledig luisteren en beginnen met het maken van aannames en/of een tweede gok wat de volgende getallen kunnen zijn.

Discussiepunten

- Hoe gemakkelijk hebben de deelnemers deze taak volbracht?

- Hoeveel aannames zijn er gedaan bij het voorlezen van de cijfers?
- Hoe gefocust waren de deelnemers op wat er gezegd werd?
- Hoe vaak gebeurt dit soort situaties in hun werkomgeving?
- Hoe kunnen deelnemers hun luistervaardigheid verbeteren?
- Wat hebben de deelnemers geleerd van deze activiteit?

De trainer moet uitleggen dat een andere reden voor veel mensen die aankomen op 5000 als het antwoord is dat wanneer het menselijk brein begint te zien een patroon te vormen, die in dit geval was nummers van 1000 het onderbewustzijn kan soms onze normale gedachten overrulen en ons te laten volgen zijn richting. Wanneer het laatste getal van 10 werd voorgelezen, zullen veel mensen per ongeluk optellen in 1000s in plaats van 10s.

**4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN
(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)**

–

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Het starten van een discussie over waarom sommige mensen tot het verkeerde antwoord kwamen.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Kanaal surfen

Face-to-face	X	Online	
1) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
40'			
Het veranderen van bekende situaties om te leren over nieuwe benaderingen.			
2) DOELSTELLINGEN (Doel) VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
1. Het bedenken van nieuwe eindes aan oude situaties om de kracht te krijgen om de toekomst te veranderen.			
2. Leren dat om de uitkomst van iets te veranderen, we vaak onze aanpak moeten veranderen.			

3. Het team helpen bij het ontwikkelen van nieuwe normen.

3) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)

Stap 1 De trainer vraagt het team of ze ooit in een situatie zijn geweest waarin ze kunnen voorspellen hoe mensen zich zullen gedragen. Ze moeten een voorbeeld geven, nadenken over eenvoudige, gemeenschappelijke ervaringen die mensen regelmatig herhalen. Een eenvoudig voorbeeld is de ochtendroutine: Kun je voorspellen wat anderen in je familie elke ochtend zullen doen? Wat zullen ze zeggen? Wat zullen ze doen? In welke volgorde zullen ze het doen? De trainer moet uitleggen dat voorspelbaarheid prima is, maar soms als het gaat om menselijke interactie, kan het doorbreken van voorspelbare patronen nuttig zijn.

Stap 2 De trainer vraagt de teamleden of ze bepaalde situaties kunnen bedenken waarin het breken van de norm of voorspelbaar gedrag wenselijk zou zijn. De trainer stelt het idee van het breken van de normen gelijk aan het veranderen van het kanaal tijdens een bekende tv-herhaling en het bekijken van een compleet nieuw einde.

Stap 3 De trainer vraagt elk teamlid om na te denken over een voorspelbaar patroon met betrekking tot de interactie van het team. Hij/zij moet het team begeleiden om echte voorbeelden te gebruiken, zoals wat mensen zeggen als ze elke ochtend de werkplek betreden, wie met wie gaat lunchen, wie als eerste gestrest raakt over de werkdruk, wat er gebeurt als er een fout wordt gemaakt, en wie als eerste een grapje of glimlach maakt.

Stap 4 De trainer vraagt elk teamlid om een eenvoudig scenario door te geven over een van de voorspelbare patronen waar het team in is gevallen. Deze keer vraagt de trainer echter aan het teamlid om het kanaal te veranderen of een nieuw einde te maken aan dit bekende scenario.

Belangrijke vragen

- ▶ Wat is het voordeel van het veranderen van het kanaal van onze interacties?
- ▶ Hoe kan het veranderen van het kanaal nieuwe interacties creëren?
- ▶ Als we van kanaal veranderen, volgen anderen dan?
- ▶ Als ieder van ons het kanaal heeft veranderd, hoe kan dat ons team dan ten goede komen?
- ▶ Wat zou er gebeuren als u het kanaal van uw reactie op een conflict zou veranderen?
- ▶ Als je een bepaalde persoon had waar je negatief op reageert, hoe zou het veranderen van het kanaal dan je relatie kunnen veranderen?

Stap 5 De trainer vraagt om inzet. Na de bijeenkomst moet hij/zij vragen: "Hoe wilt u datgene wat we vandaag besproken hebben, gebruiken in uw dagelijkse werk?"

4) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

Deze activiteit kan worden gebruikt om de patronen en interacties van de teamvergadering te veranderen. De groep kan zelfs experimenteren met eenvoudige dingen zoals het veranderen van de volgorde van de agendapunten om een nieuwe ervaring te creëren. Of een ander persoon vragen om de teambijeenkomsten te faciliteren. Het doel is om onze interactiepatronen te veranderen om een ander resultaat te bereiken. Die verschillende resultaten kunnen iedereen verrassen.

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Met behulp van hun verbeelding kunnen de deelnemers leren om hun oplossingsrichtingen te verbreden.

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Vreemdelingendiner

Face-to-face	X	Online	
5) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
20'			
Deelnemers zullen zich voorstellen om deel te nemen aan een normaal diner als een vreemdeling van een andere planeet. Ze zullen proberen bekende acties te observeren door een buitenaardse bril.			
6) DOELSTELLINGEN (Doel) VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Veranderende perspectieven. 2. Inzicht in het feit dat iets wat goed is voor de ene persoon misschien niet geschikt is voor de andere. 3. Minder weerstand tegen verandering. 			
7) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
<p>Stap 1 De trainer moet de deelnemers in paren verdelen. Elke groep krijgt een foto van een eettafel. (Zie bijlage 1)</p> <p>Stap 2 In elk paar zal de ene persoon de gastheer zijn en de andere de "alien" die net van een andere planeet is geland. De buitenaardse wezens zullen met vragen komen die ze "vreemd" vinden, en de gastheren zullen beslissen of ze met een uitleg willen komen of niet. Ze noemen alle vragen die de gastheer interessant vond.</p> <p>(Enkele voorbeelden: Waarom drinken ze giftige alcohol? Waarom slaan ze hun glazen in elkaar bij het vieren? Waarom brengen ze het eten op aparte borden?)</p> <p>Stap 3 In de plenaire vergadering deelt elk paar op zijn beurt één vraag die ze hebben verzameld. Als het ze lukt om veel vragen te verzamelen, kunnen ze twee rondes doen.</p> <p>Stap 4 De trainer legt uit dat je soms de bril van iemand anders moet opzetten om goed te kunnen zien. De groep is het eens over één vraag die ze het meest interessant vinden.</p> <p>Stap 5 Ze gaan terug naar paren en tekenen een foto van een nieuwe eettafel, waarbij ze een verandering aanbrengen als gevolg van de gekozen vraag.</p>			

8) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN

(welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

De deelnemers zullen ervaren dat het veranderen van hun perspectieven nieuwe ideeën kan opleveren.

Bijlage 1

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Een kritische benadering van de hedendaagse school

Face-to-face	X	Online	
9) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)			
25' De deelnemers vergelijken het school- en gezinsleven in het heden en in hun kindertijd en komen met ideeën om school aantrekkelijker te maken voor kinderen.			
10) DOELSTELLINGEN (Doel) VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)			
1. Het begrijpen van verandering als een fenomeen. 2. Ervaren welke interventies een individu of een groep van belanghebbenden kan doen om een systemische verandering te bereiken.			
11) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)			
Stap 1 Deelnemers vergelijken een aantal kenmerken van het schoolleven in hun kindertijd en in het heden aan de hand van een sjabloon (bijlage 2). Stap 2 In duo's bespreken de deelnemers hun bevindingen. Stap 3 In groepjes van vier identificeren ze één kenmerk waarvan ze denken dat ze de ondersteunende ouders (mentoren) kunnen veranderen om het initiatief te nemen. Begeleidende vragen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Wat is er veranderd sinds je een kind was en wat moet er veranderd worden om ervoor te zorgen dat kinderen meer van school houden? ○ Wat denk je dat je er als individu aan kunt doen? ○ Wat denk je dat een georganiseerde groep ouders eraan kan doen? ○ Wat zou de media er aan kunnen doen? ○ Hoe kan een ouder-mentor de leerkrachten helpen om dit op school te veranderen? 			
12) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)			
Als een tot nadenken stemmende introductie mogen de deelnemers deze TEDx Talk van Nikhil Goyal https://youtu.be/AMxgSgAgwbk bekijken.			
5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN (Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)			

Mentor managers kunnen leren dat ze de status quo van de school niet hoeven te accepteren, het kan een veranderende en veranderlijke organisatie zijn. Ze kunnen ook leren dat ouders en oudermentoren een grote rol spelen bij het invoeren van veranderingen.

Bijlage 2

	Uw kindertijd	Tegenwoordig	Is het vandaag de dag goed voor de kinderen?	Kan een ouder iets doen om het te veranderen?
Begin van de schooldag				Ja/Nee/Nee moet veranderen
Inhoud van de schooltas				Ja/Nee/Nee moet veranderen
Een wiskundeles				Ja/Nee/Nee moet veranderen
Lengte van de lessen				Ja/Nee/Nee moet veranderen
Huiswerk				Ja/Nee/Nee moet veranderen
Indeling en beoordeling				Ja/Nee/Nee moet veranderen

Andere (kenmerkend voor de keuze)				Ja/Nee/Nee moet veranderen

TITEL VAN DE ACTIVITEIT: Omsluiting en afsluiting

Face-to-face	X	Online	
<p>13) BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEIT (Gelieve een korte beschrijving van de activiteit in te voegen. Neem de toegewezen tijd op. Schrijf niet meer dan 200 tekens)</p>			
<p>15'</p> <p>Deze activiteit is bedoeld om de hele training af te ronden en een soort van afsluiting aan te bieden. Om deze reden heeft het twee delen: het oogsten van de belangrijkste afhaalmaaltijden en het ventileren van eventuele ideeën waar de deelnemers zich niet prettig bij voelen.</p>			
<p>14) DOELSTELLINGEN (Doel) VAN DE ACTIVITEIT (Schrijf 2 of 3 hoofddoelstellingen van deze activiteit op)</p>			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het identificeren van enkele belangrijke leerpunten van de cursus voor alle deelnemers. 2. Het identificeren van alle belangrijke kwesties die individuen of de hele groep heeft die het succes van hun werk als mentor managers kunnen verhinderen. 3. Het aanbieden van een afsluiting aan het einde van de opleiding 			
<p>15) HOE DEZE ACTIVITEIT TOE TE PASSEN - TIPS VOOR TRAINERS (Gelieve te beschrijven hoe u dit toepast: stap 1, stap 2, stap 3, enz.)</p>			
<p>Stap 1 De trainer tekent een appelboom op een flipchart papier. Alle deelnemers krijgen een appel en worden gevraagd een enkel leerpunt te schrijven die zij het belangrijkste vinden aan het einde van de cursus. Ze doen het stil en individueel, en als ze klaar zijn zetten ze hun appels op de boom met behulp van tape.</p> <p>Stap 2 De trainer vraagt de vrijwilligers om hun appel kort te presenteren.</p> <p>Stap 3 De trainer biedt een aantal gevallen, onvolmaakte appels aan en vraagt of iemand na afloop van de cursus iets heeft waar hij zich niet prettig bij voelt. Als iemand met zo'n idee komt, wordt hij op een onvolmaakte appel gezet en onder de boom geblutst. Afhankelijk van de problemen moet de trainer beslissen of ze een korte discussie over elk van hen moeten voeren in de plenaire vergadering, of de mentor manager individuele gesprekstijd moet worden aangeboden of dat het probleem zo ernstig is dat de mentor manager niet met mentoren moet werken.</p> <p>Stap 4 Op het einde krijgen alle mentormanagers een enkele lucifer en staan ze in een cirkel. De trainer legt uit dat hij/zij de lucifer van één deelnemer aansteekt. De deelnemer geeft aan hoe hij/zij zich op het einde van de training voelt. De deelnemer kan praten zolang de lucifer nog brandt, maar hij/zij moet wel tijd vrijmaken om de lucifer van de persoon naast hem of haar aan te steken. De trainer loopt rond met een glas water in de hand, en de deelnemers laten hun lucifers in het water vallen als ze uitgebrandt zijn.</p>			
<p>16) BESCHRIJVING VAN ALTERNATIEVEN (welke wijzigingen kunnen worden aangebracht om het meer geschikt te maken)</p>			
<p>—</p>			

5) WAT LEERLINGEN HIERUIT KUNNEN HALEN

(Gelieve kort uit te leggen wat er met deze activiteit kan worden geleerd; welke voorbeelden kunnen door de trainers worden gegeven)

Leerlingen zullen de belangrijkste afhaalmogelijkheden identificeren en ook mogelijke barrières voor hen om succesvolle mentor managers te zijn. De activiteit is ook gericht op een afsluiting aan het einde van de training.